

Grof Girardi, rodом Italijan, je bil povsem črno oblečen. Imel je samo snežnobelo srajco, v gumnici pa krvavorudeč trak. —

Sullivan in Girardi sta se vsedla na svoji mesti.

Glasbenik se je vsedel k glasovirju.

Nakrat je zadonelo viharно ploskanje po celi dvorani.

Na odru se je bila v spremstvu ravnatelja pojavila pevka.

V roki je držala Sullivanov dragoceni šopek.

Danes prvič je imela na sebi tudi dragocenost, namreč zapestnico.

In zdaj je pela!

Pela je s tolikim čustvom, s tako ginljivostjo, da so bili poslušalci tudi danes očarani.

Slučajno so se njeni pogledi ustavili v prvi vrsti sedežev.

Zagledala je Sulivana in poleg njega rumenokožega Italijana, čigar oči so tako čudno lesketale.

Ta obraz je že enkrat videla!

Kje?

Sedaj ni utegnila o tem premišljati, dasi jo je grofov pogled za trenotek kar prešinil. Sedaj pa je bila v službi umetnosti.

Pela je ves večer tako čudovito lepo, da je žela še veliko več priznanja nego kdaj poprej in si je Srečko Korošec koncem koncerta zadovoljno mel roke.

Štiriinštirideseto poglavje.

Večerja pri bogatem Sulivanu.

Pravo morje svetlobe se je razlivalo po dvoranih Sulivanove palače. Gorelo je na tisoče električnih žarnic.

V dvorani za ples so vse stene pokrivala velikanska zrcala. Ob straneh so stale dolge vrste mehkih, s temnorudečim baržunom preoblečenih stolov. Na galeriji je bila nameščena godba.

Strop je bil umetniško izdelan in bogato pozlačen.

Poleg te velike dvorane je bila koncertna dvorana — čudovito lepo in bogato opremljen prostor.

Tu so se zbirali gostje bogatega Sulivana, gospe, gospodje. Tu je šumela svila, tu so blesketali demanti, tu je vladal uprav omamljiv vonj. —

In ta kras koncem dvorane.

Tam je bila čarobno zelena palmovnica, a pod drevjem so se sprehajali gospodje in gospe. Vodometi so žuboreli in videti je bilo polutemne kotičke, okrog katerih so švigali pestri ptički. —

Priznati se je moralo bogatemu Sullivanu, da je imel lepše, bogatejše in ukusnejše bivališče, kakor marsikak cesar ali kralj.

Niso ga po krivici imenovali filadelfskega kneza.

Ravnokar je pozdravil v dvorano vstopivšega senatorja Wooda, katerega je spremljal častnik v bogati uniformi polkovnika.

Senator Wood je bil postaren, dobrosrden mož. Imel je velik ugled in še več denarja.

Okrog sebe je imel vedno nekaj zanimivih ljudi, katere je vpeljeval v družbe. Navadno so to bili bogataši iz Kalifornije, veliki posestniki z juga ali pa častniki.

Sullivan je torej pozdravil senatorja Wooda in se potem častniku poklonil.

„Stotnik Vilson iz Novega Orleansa,“ je Wood predstavil častnika, ki je s svojo bogato uniformo, lepo brado in prikupljivo zunanostjo napravljajl jako dober utis.

Sullivan je imel rad, če so k njemu prihajali gostje.

„Danes, gospod polkovnik, slišali bodete pri meni pevko Oldenburg,“ je rekel.

„Ste-li že slišali to čudovito pevko?“

Vilson je z rahlim usmevom odkimal.

„Potem se že veselim, kako da bodete presenečeni,“ je nadaljeval Sullivan.

„Vi malo pričakujete, a slišali bodete izredno umetnico.“

„Ljubi Sullivan,“ je zdaj dejal Wood, „polkovnik je jako razvajen. Saj veste, v Novem Orleansu se veliko poje. Toda, ljubi prijatelj — nekaj bi Vas rad vprašal. Kdo je pa bil oni

črno oblečeni gospod, ki je bil sinoči z Vami? Lase je imel nenavadno gladko počesane, v gumbnici pa krvavorudeč trak — če to ni bil nagelj —“

„To je bil grof Girardi. Jako zanimiv gost, fin mož, ki je videl že veliko sveta,“ je pojasnjeval Sullivan. „Tudi danes pride sem.“

„Morda se motim — ali zdi se mi, da je ta mož nekam skrivnosten. Njegove temne oči iščejo, studirajo, pregledujejo nekaj —“

„Vaša palmovnica je izredno krasna,“ se je zdaj polkovnik vmešal v razgovor in krenil proti palmovnici. „Ta čarobna svetljava! Ti vodometi! To je res nedosežno!“

Tako hvalisanje je Sullivan posebno rad slišal.

Polkovnik se mu je s temi besedami silno prikupil.

„Ta mesečni svit,“ je nadaljeval Vilson svoj hvalospev, „te palme, te bele cvetlice, ta omamljivi sladki vonj — ti hedniki —“

„V Novem Orleanu ima ladjar Timber še lepšo palmovnico,“ je opomnil Sullivan.

„Večjo pač, ne pa lepšo.“

„Evo prihaja prijatelj Vanderbilt; ta je bil šele pred kratkim v Novem Orleanu.“ —

Vanderbilt je bil v družbi neke gospe.

Sullivan je koj predstavil svoje goste drugega drugemu.

V tem, ko je polkovnik ogledoval milijonarja, je ta Vilsona nekam milostivo ogovoril.

„Kaj se nisva videla na parniku „Hudson“, ko so v Novem Orleanu meni na čast priredili velikansko ponočno slavnost?“ je vprašal.

Vilson je prikimal.

„Da, da, Vi ste bili med onimi častniki; spoznal sem Vas takoj,“ je nadaljeval Vanderbilt. „Dovolite, da Vas glede one slavnosti in moje ladje nekaj vprašam, gospod polkovnik.“

„Na razpolago sem Vam, gospod!“

Vanderbilt in polkovnik ostala sta v bajnokrasnem prostoru palmove hiše, medtem ko so se Sullivan, Wood in gospe vrnile v salone, ker je ravnokar služabnik naznanil prihod gosposodične Oldenburgove.

„Naš Sullivan razume vedno svojim večerom zagotoviti kaj posebnega,“ je dejal stari senator Wood. „Za danes si je za-

gotovil pevko, ki je kar hipoma zadobila najsplošnejše priznanje. Kaj ne, da bo gospodična Oldenburgova danes pri Vas pela, ljubi Sullivan?“

„Navadno ne poje nikdar v zasebnih hišah — pri meni pa je napravila izjemo.“

„Bodite tako prijazni in predstavite me pevki,“ je prosila gospa.

„Pevka je jako malobesedna in nepristopna“, je rekel Sullivan. „Evo je! Ravno kar je vstopila.“

Sullivan, senator in gospa so šli v dvorano, da pozdravijo pevko.

Med tem, ko so jo obstopili in je Sullivan izpolnil željo rečene gospe, prihajali so zopet novi gostje in se zbirali v velikem salonu, v katerem je godba ravno svirala Tannhäuserjevo uverturo.

Tudi resni, črno oblečeni grof Girardi je vstopil in je imel zopet v zaponi rudeči redovni trak, ki je izgledal kakor majhen nagelj.

Pošiljal je svoje prežeče bistre poglede po sobi.

Njegovi svetli črni lasje so se gladko prilegali glave in njegov obraz je bil rumenkasto bled.

Ko je pevka odgovorila na nekatera vprašanja, je nakrat umolknila.

Njeni pogledi so padli v dvorano in so ugledali grofa.

Nekaj je moralo biti na njem, kar jo je prestrašilo ali zanimalo, ker ni mogla odvrniti pogleda, ravno tako kakor pri koncertu, ko je zapazila Italijana.

Grof ni bil pozoren na njo, ker je Sullivan pristopil k njemu in se ž njim razgovarjal.

Gostje so bili sedaj menda polnoštevilno zbrani, kakor je menil gostilnik.

Strežaji so ponujali sladoled. Medtem je šel del gospodov v ozadje dvorane, kjer so se ponujala razna okrepčila, tudi šampanjec in težka vina.

V dvorani za godbo se je oglasil operni pevec in velik del gostov zbral se je tam, da bi poslušali in izkazali pevcu zaslužen poohvalo.

Po kratkem odmoru pela je Helena.

Pela je eno njenih ginljivih, presrečnih pesmi in brezglasna tihota je dokazovala, kako zvesto so vsi poslušali.

Tudi Vanderbilt in polkovnik sta pristopila.

Komaj je Vilson zaslišal pesem in glas, ko je kakor elektrizovan prisluškoval.

Skušal se je Vanderbilt osvoboditi, da bi se približal pevki.

Videl jo je — čuden pogled je vsplamtel v njegovih očeh — njegove roke so se vidno tresle.

Helena še ni zapazila polkovnika, ker je obračala vso pozornost na note in na spremljajočega igralea.

In Vilson se ji tudi ni približal, ampak se je ustavil med drugimi poslušalci.

Helena je bila po končani pesmi viharo pohvaljena.

Zarudé in s povešenimi očmi se je zahvaljevala in priklanjala.

Potem se je sama vsedla k glasovirju in predavala drugo pesem ter se sama spremljala.

Vsi so bili očarani tega petja.

Sullivan je pristopil in ji podaril majhen dragocen lovorjev venec iz zlata.

Vse se je rinilo bliže, vsak bi bil rad spregovoril besedico s slavljenko.

Tudi polkovnik in Wood sta pristopila k Heleni.

„Dovolite, gospica Oldenburg, da Vam predstavim polkovnika Vilsona,“ rekel je Wood, „polkovnik Vam hoče izraziti svoje občudovanje.“

Helena je pogledala polkovnika.

Ta se je uljudno priklonil.

„Častita gospica“, je rekel, „Vi slavite triumfe nad triumfe! Ali ne bodete tudi juga osrečili s svojo navzočnostjo?“

„Gospod polkovnik je v Novem Orleanu“, pristavil je pojasnivši Wood.

Helena, katere pogledi so obstali na častniku, se je kakor olajšana oddahnila.

„Gospod“, je odgovorila, „ne vem še danes, če me moje potovanje tako daleč pripelje. Ne potujem zato, da se me posluša.“

„Torej imate še druge namene, gospica Oldenburg?“ je vprašal polkovnik.

Ta radovednost je neprijetno dirnila Heleno.

Tudi vsa zunanost Vilsonova je naredila na njo neki čuden, odvrtačajoč utis.

„Gospod polkovnik“, reče hladno, „prepuščam Vam vsako sodbo o mojem petju, ker tu v salonih sem pevka Oldenburg, a vse drugo je tem krogom zaprto.“

„Kaj me obsodi k temu, da sem predmet Vaše nemilosti, gospodična Oldenburg?“

„Milost ali nemilost ni v tem slučaju prava beseda, gospod polkovnik! Vendar, ako hočete vedeti, kaj me v Vaši navzočnosti vznemirja, Vam odkrito povem, da ste čudovito podobni možu, katerega se bojim in ki ga zaničujem.“

„To je ravno tako nezaslužena kakor težka usoda, milostiva“, odgovori Vilson in se spoštljivo nasmehne. „Ali smem vedeti, kdo da je ta mož, kateremu se imam zahvaliti za to?“

Helena je preslišala to vprašanje in mu na to ni odgovorila, ker jo je ravnokar Vanderbilt nekaj vprašal.

Sullivan je med tem stopil v dvorano.

Tukaj je zagledal grofa Girardija, ki mu je prišel naproti, in je pohitel proti njemu.

„Spoštovani moj grof“, je rekel Sullivan, „da ste se mojemu vabilu odzvali, me iskreno veseli. Ali ste čuli gospodično Oldenburg? Velikansko, kaj?“

„Dovolite mi vprašanje, gospod“ — se obrne Girardi k njemu, „kdo pa je ta častnik tam v salonu, ki govori ravnokar s pevko?“

„To je polkovnik Vilson.“

„Ali je kolonel nameščen tukaj v Filadelfiji? Ga že dlje časa poznate?“

„Šele par dni.“

„In kako to, da je v Vašem salonu?“

„Senator Wood ga je upeljal.“

„Ali hočete biti toli prijazni, da bi me predstavili polkovniku Vilsonu?“

„Lep mož, kaj ne? In fin družabnik! Zelo izobražen in jako elegantnega obnašanja. Mož se takoj vsakemu prikupi.“

„Ali veste, komu je ta polkovnik podoben?“

Sullivan pogleda grofa vprašaje.

„To veste, da sem čudak in da se pri svojem potovanju bavim z nekako čudnimi smotri, je nadaljeval Girardi. „Zanimam se med drugim tudi za izvanredne dogodke, velike zločine, za nenavadne osebe, naj si bodo zdaj na visoki ali pa na nizki stopinji, in tako sem z zanimanjem videl v Novem Jorku podobo onega Jona Goulda, ki je umoril milijonarja Smita —“

„Poznam ta strašni dogodek“, je odgovoril Sullivan. „Tisti Gould je bil zet onega Smita, katerega sem osebno poznal. Ali so ubeglega Goulda že ujeli?“

„Tega ne vem. A mej ono sliko in tem Vilsonom je uprav čudovita podobnost.“

„In zato se zanimате za tega častnika? To je originelno! Kakor vse na Vas, gospod grof!“ se je smehljajal Sullivan. „Zdaj pa gotovo mislite, da je ta polkovnik tudi zmožen za vse, ker je Gouldu podoben?“

Grof je odkimal z glavo.

„Nikakor ne, gospod!“ je odgovoril. „To bi bila vseskozi napačna misel, ker duša in njen sedež, možgani, nimajo z zunanjimi potezami ničesar opraviti. Zanimam se pa za tega častnika zato, ker je zanimivost, neka čudna volja narave, da je tako podoben onemu Gouldu, ali da se bolje izrazim, njegovi sliki.“

„Rad ustrežem Vaši želji, častiti grof, ker ravnokar konča gospodična ž njim pogovor —“

„Nekako odurno in ledeno“, je dostavil Girardi.

„Predstavim Vas takoj“, je dejal Sullivan in prijel Italijana zaupno pod pazduho ter ga peljal v godbeni salon. „Polkovnik ne bo preveč vesel, da je onemu Gouldu tako podoben, polkovnik je namreč jako natančen gospod — kar se tiče njegove časti —“

„Bodite brez skrbi, gospod“, je zagotavljal grof s hladnim posmehom v sicer vedno jeklenem obrazu. „Ne bojte se nikakršnega prizora!“

„O vem, da kot mož plemenite družbe tudi natanko veste, kakšne ozire morate imeti.“

Gospoda sta vstopila roko v roki v godbeno dvorano.

Polkovnik je stal nepremično sredi dvorane, medtem ko se je krog njega naredilo več skupin.

Zdaj je prednašal pevec neko pesem in s tem gospode prisilil, da so mirno obstali.

Tako je prišlo, da je grof, ne da bi vzbudil pozornost, lahko natančno opazoval častnika, ki za svoj del ni na grofa obračal nikake pozornosti, temveč imel lice obrnjeno proti pevecu in glasovirju.

Konečno so utihnili zadnji glasi pevčevi.

Ploskalo se je.

Sullivan je bil zadovoljen.

Videl je, da so bili njegovi gostje zadovoljni z nudenimi izvanrednimi užitki.

Zdaj je peljal grofa k častniku.

Predstavljanje je bilo kmalo končano.

Sullivan je prepustil gospodoma, da se razgovarjata brez njega in šel k pevcu.

„Imate-li službena opravila v Filadelfiji, gospod polkovnik?“ je vprašal grof tako mimogrede.

„Ne, gospod,“ je odgovoril Vilson. „Potujem za svojo zabavo. Ker sem zbolél na mrzlici, sem dobil pol leta dopusta.“

„Bržčas imate sorodnike v Novem Jorku? Ali ste s tamošnjo Gouldovo rodbino v sorodu?“

„Ne, gospod, ne poznam rodbine tega imena, sploh pa nimam tukaj v severnih državah nikakih sorodnikov.“

V tem trenutku je nastal zunaj v predsobi velik šum.

Pomen in vzrok tega šuma si ni mogel nihče gostov raztolmačiti.

Vsako razgovarjanje je ta nenadna zmešnjava hipoma prekinila.

Nepopisna zmedenost je nastala v veliki družbi, kakor da bi se imeli ljudje rešiti pred velikim ognjem.

Tudi polkovnik je bliskoma izginil od grofove strani.

Predno pa vidimo, kaj se je v hodnikih zgodilo, kar je povzročilo tak šum, moramo čitatelje najprej peljati na drug prostor.

Petinštirideseto poglavje.

Učiteljevi tovariši.

„Pst, ali si ti, šomašter?“

Na oglu velikega cerkvenega trga, v senci skrita, stala sta dva moža in eden je zaklical tiho te besede dolgemu suhemu človeku, ki se je ravnokar prikazal na cesti, vodeči na ta trg.

Bil je nekdanji učitelj. Zdaj se je približal Francetu in Silverju.

„Hm — kako stoji?“ je vprašal zadnji s hripavim glasom.

„Vse gre izvrstno! Danes zvečer je velika družba pri Sulivanu,“ je odgovoril tiho. „Mož ima dosti pod palcem! Zato pa tudi nam lahko kaj pripade.“

„Meni se zdi, da si pamet zgubil, šomašter,“ meni Silver. „Če je družba tam in vse pokonci, vendar ne moremo v hišo!“ —

„Boljše noči ne dobimo,“ je odgovoril. „Vsi so v dvorinah. Saj vendar poznam stanovanje natanko. Drugi deli palače so prazni, kakor izmrti, ker služabniki so v dvorinah in mi delamo lahko nemoteno v drugih delih palače.“

Silver je hotel še nekaj ugovarjati, ali France ga je pritisnil v stran.

„Šomašter ima prav,“ je rekel. „Tako pripravno ko danes ne bo več! In denarja moramo imeti! Bogati Sulivan ima zlata in dragocenosti v izobilji v svoji palači!“

„Ti si osel!“ zakliče Silver s pritajenim glasom. „Kako pa naj pridemo v palačo, če je vse razsvitljeno in so še vsi služabniki po konci.“

„Le pustita, to je moja skrb!“ je odgovoril Evans. „Pokažem vama vhod, ki ni zastražen.“

„Čemu je pa bil šomašter toliko časa v palači?“ je menil France. „Ta pozna vendar vse natančno in na njega se prav lahko zaneseva.“

„Kako pozno je že?“ je vprašal Evans.

„Ravnokar je bila enajst.“

„O polnoči gremo na delo,“ je zašepetal Evans. „Pojdimo torej na pot.“

„Ima-li bogati Sullivan denarno omaro?“ je vprašal France. Šomašter je tlesknil z rokama.

„V jedni sobi je polovica zidu omara, v kateri ima shranjen denar in listine,“ je odgovoril Evans, „a če bi bil še večji in močnejši, odpremo ga pa le.“

„Šomašter, Ti si vražji dečko!“ se je hripavo zasmel France.

„Če nas pa kdo zasači, tega pobijemo na tla,“ je dejal Silver odločno.

Vsi trije so odšli in korakali čez prazni trg.

Zdaj je Evans zavil na pot, ki je peljala k palači moža, ki je bil nekdanj njegov dobrotnik in katerega je v zahvalo hotel oropati.

Vsako plemenitejše čustvo je zamrlo v njegovem srcu.

Imel je samo eno misel, dobiti denarja, veliko denarja in ji potem z istim zagotoviti veselo življenje.

To pot se pa ni hotel pustiti od svojih tovarišev zopet ogoljufati, temveč je bila njegova nakana, se to pot za takratno goljufijo maščevati in največ obdržati za se.

Ko so ti trije zavili v široko in elegantno cesto, v kateri je bila palača bogatega Sulivana, je dal Evans svojima tovarišema znamenje, da naj mu sledita.

Šel je tako dolgo ob vrtni ograji neke hiše, da je prišel na mesto, kjer je košato drevo zasenčilo ograjo globoko.

Nobenega človeka ni bilo več na cesti, samo daleč tam so stale pripravljene nekatere kočije, ter so čakale na Sulivanove goste, da jih popeljejo nazaj v njihova stanovanja.

Šomašter se je naglo ozrl na vse strani, potem splezal na ograjo in skočil v temno zasenčeni vrt.

Oba tovariša sta mu sledila na tej poti in v nekaterih sekundah so bili v varstvu temnega vrta.

Nihče jih ni opazil.

„Ali je to Sulivanova palača?“ je vprašal Silver in pokazal na veliko, palači podobno hišo, ki je ležala bolj nazaj v vrtu.

„Le z menoj pojdita!“ je odgovoril Evans, „čez ograjo razsvitljene Sulivanove palače nismo smeli plezati, poiskati si mo-

„Kaj mi je nakopalo nesrečo, da sem prišel pri Vas v nemilost, gospodica Oldenburg?“

„Ako že hočete vedeti, kaj me vznemirja v Vaši bližini, Vam odkrito povem, da ste čudovito podobni možu, ki se ga bojim in ki ga zaničujem.“

ramo pot čez sosedne vrtove, da pridemo na zadnjo stran palače.

Spremljevalca sta prepustila šomaštru vodstvo in mu sledila k zadnjemu delu vrta.

Tu jih je sprejelo divje lajanje velicega psa.

France je zaškripal z zobmi ter se pridušil.

Šomašter je splezal čez ograjo, ki je ločila ta vrt od sosedovega.

Potem je hitel po tesnih potih tja do druge ograje.

Tukaj se je lahko videla svetloba zunaj v sprednjem delu vrta gorečih električnih luči in razsvitljenih oken.

Zadnji del palače je bil zavrt v tihoto in temino.

Evans je pokazal tja proti hiši in potem šel čez ograjo v Sulivanov vrt.

Hitro in tiho sta mu sledila France in Silver.

Zdaj so se bližali zadnji strani palače.

Šomašter je šel k velikemu in visokemu uhodu.

Očividno je tu naletel na nekaj nepričakovanega in neljubega, ker se je zaslišal njegov nejevoljni glas.

France se mu je radovedno približal.

„Kaj je?“ ga je vprašal.

Evans je stopil iz uhoda.

„Zaklenjeno,“ je zamrmral.

„Ali ne moremo notri?“ je šepetal Silver.

„Notri moremo!“ je odgovoril šomašter in pokazal na prvo okno spodaj, ki je bilo precej nizko. „A tam!“

„Potem pa moraš šipo utisniti, to pa naredi šum, ker nimamo kako mazilo,“ je menil Silver.

Evans je trenotek premišljal.

Nedaleč od tod je šumel vodomet.

Hipoma je imel inteligentni Evans dobro misel.

Hitel je tja k vodometu, potegnil svojo veliko rudečo ruto iz žepa ter jo popolnoma napojil z vodo.

Potem se je hitro vrnil k svojima tovarišema, stopil na Francetova široka pleča, ter pritisnil mokro ruto na šipo.

V tem hipu se je čulo slabotno, pritajeno pokanje.

Silver se je nalahko zasmel.

„To je bilo fino narejeno,“ je zamrmral.

Grofica — beračica.

„Šomašter je naš poglavar!“ je pritrdil France. „Od tega se še lahko kaj naučiva. Proti njemu sva midva še neumna dečaka.“

Evans je že odpiral okno in zlezel v sobo ali shrambo.

Silver je stopil na Francetova pleča, da bi zlezel za šomašтром.

France naj bi bil zunaj pazil.

A komaj je prerinil Silver gornji del života skozi okno v temno sobo, v kateri je Evans že hitel k vratom, ko se je ta zopet vrnil.

„Smola! Nič ko smola!“ se je jezil s pritajenim glasom.

„Tudi ta vrata so zaklenjena.“

„Prokleta! Kaj pa storimo zdaj?“ vprašal je Silver in skočil zopet na tla k Francetu, da tudi temu pove ta izid.

Zdaj se je prikazal tudi bivši učitelj.

„Praznih rok ne grem od tod,“ je dejal Evans. „Počakajta tu zadaj in pridita k zadnjim vratom.“

„Kaj hočeš storiti?“ je poprašal Silver Evansa.

„Spreдай pojdem v hišo!“ je pojasnil Evans. „Notri moramo!“

„Le pusti ga, naj gre, šomašter bo svoje delo že zvršil“, je menil France, med tem ko se je Evans oddaljil. Potem je šel s Silverjem k zadnjemu uhodu.

Iz družih prostorov doneli so zvoki godbe in petja bivšemu učitelju na uho, ko se je bližal svetlo ko dan razsvitljenemu uhodu palače.

Ko je Evans vstopil, ni bilo nikogar v veliki veži.

Pogumno je šel proti stopnicam.

Šel je po stopnicah, obloženih z mehкими debelimi prostirači. Njegovih stopinj ni bilo čuti.

Tudi gori v galeriji ni bilo človeka, kakor se je Evans hitro prepričal.

Tudi tu mu je bila sreča mila. Služabniki so imeli obilo posla in so bili v salonih.

Ako se mu posreči priti neopažen do Sullivanovih sob, je bila igra dobljena.

Stopil je v galerijo in hitro smuknil po nji.

Če bi se zdaj odprla vrata in bi prišel kak sluga, moral bi bivšega učitelja zapaziti.

A nihče ni prišel, in Evans je došel do vrat, ki so vodila v Sulivanove sobe.

Niso bila zaklenjena!

V sobah, ki so bile bogato opremljene, so povsodi gorele električne lučice.

Evans je stopil v prvo sobo, in brezglasno zaprl vrata.

Zadovoljno se je smehljaj. Njegov načrt se mu je posrečil. Zdaj mu je bil uhod k vsem prostorom odprt.

Predno je spustil svoja tovariša v palačo, poskrbel je najprvo sam za-se, s tem, da je šel v Sulivanovo pisalno sobo in tam pobral ves denar, ki je ležal v predalu pisalne mize. Bila je precejšnja svota, katero je našel.

Potem šele je zapustil sobe pri vratih, ki so vodile v zadnje hodnike, in stopal doli, da bi odprl zadnji uhod.

Tu, v zadnjem delu palače, čutil se je popolnoma varnega.

Šel je naprej, odklenil velika bogato rezana in s pozlačeni železnimi okraski okinčana vrata, jih odprl, in pomigal zunaj stoječima tovarišema.

France in Silver sta ustopila. Slekla sta svoje škornje in jih pustila spodaj, potem šla za tovarišem po stopnicah gori, v razsvitljene sobe.

Divje uničevalno delo se je vršilo v naglici.

Silver je vzel dragocen plišov prt z mize, ga razprostrl po tleh, in začel skupno s Francetom vanj zavijati dragocenosti, srebrne in zlate malenkosti, svečnike in raznovrstni lišp.

Evans je iskal ključ k veliki, v zid udelani omari.

A bilo je videti, da ima Sullivan ključ pri sebi, ker ga ni nikjer našel.

Nikdar zadovoljna capina pobrala sta v eni sobi vse, kar je imelo količkaj vrednosti in silila zdaj tudi v druge sobe, da bi tudi tukaj oropala, kar bi se dalo. Evans se je drznil v sobo zraven godbenega salona, in je bil ravno pri tem, da siloma odpre tu stoječo dragoceno rezano omaro, ko je stopil v sobo neki služabnik, ki je slišal sumljivi ropot.

V tem hipu je tudi spoznal, kaj da se godi.

Bivši učitelj je hotel skočiti mimo njega.

Silver in France sta slišala služabnikov klic: „Roparji! Tatovi!“ ter prihitela iz drugih sob.

Na hodniku je nastal hipoma strašen vrišč in hrup.

Služabniki so hiteli z vseh strani.

Tatovi so se hitro vrnili v sobe ter zaklenili vrata.

Vpitje, ki je na hodniku priklicalo služabnike, slišalo se je tudi v salonu.

Nepopisna razburjenost se je polastila mnogobrojnih gostov, ki si niso zamogli vrišča in hrušča raztolmačiti in so mislili, da je nastal ogenj.

Zdaj je stopil polkovnik Wilson iz godbenega salona v naslednjo sobo.

Tu mu je pritekel France naravnost v roke.

Tudi šomašter in Silver sta ravno hotela bežati.

Ko je polkovnik zagledal Franceta, je osupnil.

Bil je razburljiv trenotek, in vse, kar bi se moralo popisati na dolgo in na široko, dogodilo se je v par trenutkih.

Tudi France je strmel v polkovnika.

Zdaj je z obema rokama pokazal na njega.

„Vi ste Gould!“ je zaklical s hripavim glasom.

„Capin!“ siknil je polkovnik. „Zabodem Te, ako le še besedo črhneš!“

„Vi ste Gould! Ako nas ne skrijete in nam ne pomagate pobegniti, naznanimo Vas!“ je žugal France.

Silver in šomašter sta že tudi prihitela.

V tej sobi so se nahajala mala vrata, ki so peljala v palmovnico, kakor je Evans vedel.

Z njemu lastno duševno prisotnostjo je skočil hitro k vratom in jih odprl.

On in Silver sta šla v prazno palmovnico.

France je to videl.

„Če nas vjamejo, ste tudi Vi izgubljeni!“ zaklical je s pritajenim glasom polkovniku, potem pa izginil za svojima pajdašema v palmovnico.

Vrata so se zaprla.

Služabniki so tolkli po vratih, ki so vodila na hodnik.

Polkovnik je šel tja ter je odprl.

Sedaj so planili služabniki v sobo in nekaj gospodov jim je sledilo.

„Tam!“ je rekel polkovnik in pokazal k postranskimi sobami. „Možje so tja bežali!“

Tudi Sullivan se je prikazal med vratmi.

Sluge so tekli v sosedne sobe.

Ko so videli na tleh odejo, napolnjeno z dragocenostmi, prepričani so bili, da se je tu izvršil ulom.

Sullivan, polkovnik in mnogo gostov je prišlo bližje.

Poklicali so policaje.

Sluge so hiteli naprej in na hodnik.

Spodaj so našli škornje in odprta vrata; mislili so, da so lopovi ušli na vrt.

Sullivan se je smehljaj, ko je videl na preprogi pripravljene stvari.

Bil je zadovoljen, da se je tatovom izvršitev preprečila in da so mogli odnesti samo denar iz pisalne mize.

Splošna razburjenost pa je bila velika in veselica pretrgana, tako da se je mnogo gostov odpeljalo.

Policaji so prišli.

Preiskali so vrt za palačo, a najti ni bilo niti sledu.

Le majhen krog je še ostal pri Sullivanu, ki celemu dogodku ni pripisoval mnoge važnosti in ni svoje ravnodušnosti ne za trenotek izgubil.

Šestinštirideseto poglavje.

V klubu.

Nepopisna nemirnost se je polastila Helene, odkar je srečala polkovnika.

Akoravno se je trudil Korošec jo prepričati, da se gre tu le za slučajno podobnost, vender se Helena ni mogla znebiti podobe tega Vilsona.

Na jednom naslednjih večerov prišla je do necega sklepa, da bi zadobila mir in varnost.

Ne da bi Srečko Korošcu povedala, kaj namerava, zapustila je pozno zvečer hotel in šla peš do bližnje klubove hiše, kjer je bila gotova, najti Sulivana in Wooda. Od njiju je hotela dobiti natanka pojasnila gledé osebe polkovnikove. In ta sklep prišel ji je tako nanagloma, da si ni niti toliko časa pustila, ga dobro premisliti.

Okna klubove hiše in odprti uhod bili so razsvetljeni, ko se jim je Helena približala.

Z vsem bogastvom opremljene bralne, igralne in jedilne sobe bile so polne članov.

Komaj četrť ure pred Heleno prišel je tudi polkovnik: senator Wood ga je bil povabil.

Ko je stopil polkovnik v šestoglato predsobo, videl je, da je bila ta prazna in da je iz nje vodilo več vrat v razne oddelke.

Ta vrata so imela pobarvane, bogato okrašene šipe, skozi katere se je lahko gledalo v močno razsvetljene prostore.

Ko je stopil polkovnik k jednim vratom, ki so vodila v biljardno sobo, je osupnil.

Več gospodov je igralo biljard.

Vratom nasproti ležeča stena je bila z enim samim ogledalom izpolnjena.

V tem ogledalu videl se je lahko en del igralne sobe.

Polkovnik je zagledal v igralni sobi grofa Girardija, ko je govoril s senatorjem Woodom.

Resni mož z južno rumeno kožo in s črnimi, gladkimi lasmi pristopil je ravnokar k staremu Woodu.

„Eno vprašanje, gospod senator“, je rekel s svojim vedno enakim, resnim obrazom, „slišim, da poznate polkovnika Vilsona.“

„Gotovo, gospod, gotovo“, odvrnil je Wood, „jaz imam za polkovnika posebno simpatijo. On je v vsakem oziru jako zanimiv in ljubezniv mož.“

„Rad bi ga bližje spoznal.“

„To mi je razumno. Mislim, da bi se prav dobro ujemali ž njim, prav dobro!“

„In ker Vi polkovnika bližje poznate, prosil bi Vas, da me ž njim seznanimate.“

„To se lahko zgodi, gospod, še danes, ker vsak trenotek pričakujem polkovnika tu, ker mi je obljubil, da pride danes v klub.“

„Bil sem že v vseh salonih, gospod senator, a polkovnika še nisem opazil.“

„No, ako ne pride — saj se ne ve, morda ga kaj zadržuje — ako ne pride, Vas bom jutri ž njim pri meni seznanił. Bodite tako prijazni, da pridete jutri na igralni večer k meni, skrbel bom, da bodele imeli priložnost, polkovnika z gotovostjo srečati.“

V tem hipu se je približal sluga bogatemu Sullivanu, ki je sedel pri neki igralni mizi in mu je tiho nekaj sporočil.

Sullivan je začudeno pogledal od kvart, katere je držal v rokah.

Sluga je tiho še nekaj besed pristavil.

Zdaj je Sullivan vstal.

Senator Wood, ki je z grofom ravno k mizi pristopil, vsedel se je na Sullivanov prostor, ko je ta izjavil, da je poklican.

Igra se je nadaljevala, ker je prevzel Wood Sullivanove kvarte, med tem ko je ta šel v majhni salon, kjer ni bil nobeden gospodov navzoč. Samo neka dama je stala v slabo razsvetljenem prostoru.

Poln radovednosti in pričakovanja je pristopil Sullivan. Saj je imel razne zveze z damami vseh vrst, a ni si mogel razjasniti, katera bi ga tu iskala.

Ko je zagledal Heleno, je hitro čez preprogo stopil k nji.

„Gospica Oldenburg, srečen sem, da Vas — —“

„Ne zinite mojega imena“, prestrigla mu je Helena z zamolklim glasom besedo, „imela sem Vas za kavalirja, ki ve, kaj je dolžan dami.“

„Vse bi bil pričakoval, draga, le ne Vas“, odgovoril je Sullivan. „A ne bojte se, nihče ne pride sem, nihče nas ne bo motil“, in galantno prijel Helenino roko, da bi jo peljal k stolu.

Sledila mu je.

„Kaj — ali se tresete?“ vprašal je Sullivan in začudeno pogledal Heleno. „Kaj se Vam je zgodilo? Vi ste močno razburjeni —“

„Zaupam Vam, gospod —“

„Ne bom zlorabil Vašega zaupanja, verujte mi! Vsedite se in povejte mi vse. Našli bode v meni molčečega svetovalca, ki ve ceniti Vaše zaupanje.“

„Za Vašo molčečnost moram pač prositi, gospod!“

„Veseli me, da se ravno name obračate, gospica.“

„Ali mi obljubite, da molčite?“

Sullivan je z velikimi očmi pogledal Heleno.

„Ali se gre za tako velike skrivnosti?“ je vprašal.

„Za neko vprašanje, gospod. A da razjasnim to vprašanje, seznaniti Vas moram z nekaterimi okoliščinami, ki se tičejo moje osebe in katerih tu nihče ne pozna.“

„Obljubim Vam, o vsem molčati, kar mi bodete zaupali!“

„Vaša častna beseda mi zadostuje, gospod. Z malimi besedami Vam moram razložiti namen mojega nenavadnega prihoda. Bila sem poročena, poročena z možem, katerega ne smem imenovati, a katerega se bati imam vzrok.“

Sullivan, ki je sedel Heleni nasprotno, je zamižal.

„Poročeni z možem, ki Vas ni bil vreden, milostna,“ dejal je, „znana stvar. Umetnice žalibog mnogokrat svojo ljubezen darujejo možem, ki jim nudijo roko samo, da se puste od njih preživeti, ali da negujejo razne svoje strasti, katere morajo umetnice s svojim visokim zaslužkom plačevati —“

„Nobenih podrobnosti, gospod!“ Sullivan je prikimal.

„Na Vaši soareji srečala sem gospoda, ki me je spominjal onega strašnega človeka, od katerega že dolgo ločena živim,“ nadaljevala je Helena s tresočim glasom. „Ta negotovost je mučna. Včasih mislim, da je pravi, potem zopet mi reče pamet, da je to nemogoče. In tako se zibljem sem in tja in ne najdem miru!“

„Kdo je oni, katerega mislite, milostna?“

„Pozabila sem njegovo ime, predstavljen mi je bil, vem samo, da je imel rudečo uniformo.“

„Ah — polkovnika Vilsona menite — polkovnika, katerega je senator Wood upeljal!“

„Da, onega menim!“

„In ta polkovnik ima to nesrečo, da je podoben onemu, katerega sovražite in zaničujete?“

„Bil je prestrašljiv trenotek, gospod, pretresajoče svidenje.“

„In polkovnik? Ali se je izdal, da Vas pozna?“

„Ne, gospod!“

„Potem se gre gotovo samo za slučajno podobnost. Ali je bil Vaš soprog častnik?“

„Tudi to ne, gospod!“

„Potem Vam je samo bojazen predstavljala to mogočnost, milostiva. To Vam pa hočem razpršiti.“

„Ali ta čudovita podobnost!“

„Ali, prečastita, se Vam še ni nikdar pripetilo, da ste na kako čudovito podobnost naleteli? Kako se je meni godilo! To je bilo še bolj čudno! Bil sem pred leti v Novem Jorku in obiskal tamošnjo opero. V presledkih sem bil na hodnikih in sem opazoval gnečo meni tujih ljudi. Nakrat zaslišim zraven

sebe glas, ki me pozdravi z besedami: „Dober večer, gospod Sullivan!“ Začudeno se ozrem. Meni popolnoma tuj gospod stal je pred menoj. „Ali me več ne poznate, gospod Sullivan?“ me povpraša. Premišljuje in iskaje v svojem spominu, odmajem z glavo. „Jaz sem vendar Bulver iz Londona!“ Ali jaz nisem tega moža v svojem življenji ne videl in tudi njegovega imena še nikdar slišal. In zdaj se je izkazalo, da je živel v Londonu dvojčič od mene, drugi Sullivan, ki je natanko tako izgledal in se tudi tako imenoval kakor jaz! In, ali niste slišali o zloglasnem Tišbornovem procesu? Milijonar Tišborn je umrl, ali vsaj sorodniki so bili iz Avstralije obveščeni, da je umrl. Zdaj se prikaže njemu natančno podoben človek, Tišborn iz Londona. Ta je bil pravemu Tišbornu na las podoben, tako da so ga pripoznali, dokler ni prišla cela goljufija na dan. To so slučaji, ki niso redki, milostiva, in gotovo se gre tudi tukaj za tak slučaj.“

„Torej gotovo veste, da je častnik in da je to njegovo ime?“

„Popolnoma gotovo, moja draga! Pomirite se! In slednjič, saj ste morali tudi misliti, ko ste se sešli ž njim, da Vam je popolnoma tuj.“

„Ti pogledi — te poteze —“

„Vi se zgražate?“

„Da, gospod, nikdar ne pozabim tega strašnega dogodka.“

„Ali kaj se je moralo zgoditi med Vami in Vašim možem, da se ga tako bojite! Potem je moral ta mož biti pravi hudič!“

„Da, hudič, gospod!“

„In ko je polkovnik govoril, ali niste opazili, da se gre le za podobnost?“

„Tudi takrat ne, akoravno je polkovnik spregovoril samo nekaj navadnih besedi z menoj.“

Sullivan se je nasmehnil.

„No, Vaša bojazen je bila prazna, milostljiva,“ je odgovoril zdaj. „Polkovnik ima slučajno nesrečo, da je onemu možu podoben, ki Vas s tako grozo navdaja, da se pred vsakim svidenjem ž njim bojite.“

„Ali mi ne morete dati gotovost, da je ta polkovnik v resnici polkovnik in da samo ne trdi, da je to!“

„Kako bi bilo to mogoče? Senator Wood mi je dovolj porok, da ne upelje v našo družbo preoblečenega pustolovca.“

„Ne, moja draga, ne! Prepodite te misli! Preženite vso nezaupnost. Glede polkovnika je vsak sum izključen.“

„Vaše besede me pomirjajo.“

„To mi je v veliko veselje, milostiva, ker za vse na svetu ne bi hotel, da bi imeli moje salone na sumu, da se smejo shajati v njih dvomljivi ljudje. Taki slučaji so nemogoči in nezmiselni! Vaš sum pa in Vaša neopravičena bojazen sta bili zame v veliko veselje, ker so mi dali prijetno priložnost, da Vas vidim in z Vami govorim, ker so laskav dokaz Vašega zaupanja do mene.“

Helena je med temi besedami vstala.

„Hvala Vam za pomirjenje, katero ste tako prijazno dali,“ je odgovorila. „Izprevidim, da je bil moj sum popolnoma neopravičen.“

„Popolnoma neopravičen, da, draga moja, prepodite tudi pri novem svidenju s polkovnikom vsak sum, saj on ne ve, kaj ga je povzročilo in od Vas bi bilo nepravilno, če bi ga njemu pustili čutiti.“

Sullivan se je priklonil ter si ni dal vzeti, da bi Helenino roko ne poljubil.

Potem je šla na lahko iz salona in Sullivan se je vrnil v igralno sobo.

Ko je stopila Helena v prazno in slabo razsvitljeno pred-sobo, se je nehote zganila.

V predsobi je stal polkovnik.

A mislila je na Sullivanove besede in zadušila čut, ki je pri tem hipnem snidenju vendar zopet vstal.

Polkovnik se je priklonil.

„Vi tukaj v klubu, gospica Oldenburg?“ jo je povprašal.

Helena je čutila očitane ali sum, ki je ležal v teh besedah. —

„Imela sem važno vprašanje za gospoda Sulivana, gospod polkovnik,“ je odgovorila ter zarudela.

„Potem gotovo uživa gospod Sullivan Vaše posebno zaupanje?“

„Šlo se je za neko zadevo, katera se je na ta način najhitreje in na najkrajši način končala. Sicer sem pa že toliko samostojna in izvedena, da lahko zagovarjam vsak svoj korak, kritike onih oseb, katere ne morejo preudarjati mojih korakov, ne sprejemem.“

„Vi ne razumete mojega vprašanja, gospica Oldenburg. Bil sem prisiljen, da bi Vas obvaroval opravljanja! Poznam te kroge in njihove člane. Gospa ne more nikdar dovolj previdna biti, sicer koj kdo reče, da uživa kako prednost.“

„Ne dam nobenemu prednosti, najmanje kakemu gospodu.“

S hladnim poklonom je Helena hotela iti k vratom.

Zdaj je stopil polkovnik proti nji.

„Ne uničujte mojega upanja, da zadobim pri Vas prednost, gospica Oldenburg,“ je rekel s pritajenim glasom. „Naredili ste na me neizbrisen utis, da imam samo to željo, da se Vam smem bližati in slučaj mi je bil mil, da sem Vas tu našel —“

„Gospod —“

„Pustite me izgovoriti, gospica Oldenburg!“ je nadaljeval Vilson tiho in nujno. „Dovolite mi, da Vas obiščem?“

„Ne sprejemam obiskov.“

„Naredite izjemo, samo to eno izjemo, ker Vam moram priznati —“

„Šele vdrugič Vas danes vidim, gospod, ter ne sprevidim, kaj bi mi imeli priznati.“

„Poslušajte me, prosim Vas! Priložnosti, da Vam smem povedati, kaj me navdaja, ne smem zamuditi!“

Helena se je odmaknila — znova je oživela klub Sullivanovih pomirjenj v njeni duši skrivnostna groza pred tem možem.

Polkovnik je pred njo padel na kolena.

„Priznati Vam moram, gospica Oldenburg, da ste mi bila od prvega trenutka najinega srečanja nepozabna,“ nadaljeval je Vilson s strastnim glasom. „Moram Vam priznati, da ne morem živeti, če se Vam ne smem bližati. Ne ugovarjajte ničesar! Pustite, da Vam vse povem, kar me navdaja, preje ne najdem miru! V položaju sem, da Vam zamorem nuditi bodočnost, ki bo zbog moje ljubezni zavidanja vredna —“

„Nehajte, gospod! Ne smem Vas poslušati!“

„Morate! Nikari me ne odvrnite, saj ne zahtevam drugega, kakor da mene in mojo izjavo poslušate. Čutim, da ne morem brez Vas živeti! Pustite triumfe, katere slavite, ki pa puščajo Vaše srce mrzlo, in ne iščite sreče svojega življenja v koncertnih dvorana, temuč na strani moža, ki Vas obožuje, ki Vam polaga k nogam vse, kar je njegovega.“

Helena je postala smrtnobleda.

„Gospod — ne bom se nikdar omožila!“ je zagotavljala. „To srečanje naj bo, kakor da se ni zgodilo in Vaše besede, da jih nisem slišala. Ne vidite me nikdar več!“

„Sledil Vam bom tako dolgo, da me uslišite!“ zaklical je Vilson, ko je Helena hitro šla mimo njega in zapustila sobo.

Nahajala se je v nepopisljivi razburjenosti in padla na stol, ko je dospela v svoj hotel.

„Proč!“ zašepetala je v bojazni in obupnosti. „Samo proč od tukaj — nočem ga nikdar več videti — zgražam se pred njim —“

Sedeminštirideseto poglavje.

Amerikanski cigani.

Drugo jutro na vse zgodaj pritisne Helena na gumb zvonca, ki je peljal v Koroščevo sobo.

Kmalu potem pride Korošec.

Helena stopi hlastno k njemu.

„Zložite vse v kovčge, gospod Korošec,“ mu reče, „še danes grem, niti en dan ne ostanem več v Filadelfiji.“

„Proč hočete, grofica —“

„Daleč proč! Nazaj v Evropo!“

Srečko Korošec pogleda Heleno debelo in začudeno.

„Ne vprašajte me, zakaj,“ dostavi Helena, „tukaj poginem od bojazni in muke!“

„Ali — Vaš otrok, grofica!“ zavrne Srečko Korošec tiho.

Zdaj pritisne Helena obupano roke na oči.

Njeni otrok!

Saj je iskala svojega otroka!

Ni mogla iti proč!

Pretekkel je mučen trenotek.

Helena spusti počasi roke doli.

Srečko Korošec se je prestrašil, videl je čudno potezo na Heleninem obrazu.

„Ali ste našli kak sled o njem?“ ga povpraša.

„Šele pozno v noči sem se vrnil od poizvedovanja,“ odgovori Korošec, „ne morem Vam niti najmanje odločilnega po-

vedati, vendar proč ne moremo, sicer ne najdemo nikdar otroka.“

„Gospod Korošec — saj vse veste, kaj da se je zgodilo — zvedite tudi zadnje,“ reče Helena, „polkovnik — —“

„Kaj je ž njim?“

„Včeraj zvečer sva se srečala —“

„Mislim, da ga imate še vedno za onega capina!“

„Nekaj se je zgodilo, kar me sili, da zapustim mesto.“

„Polkovnik Vas je gotovo nadlegoval s svojo ljubeznijo.“

Helena ga začudeno pogleda.

„Odkod veste to?“ ga vpraša. „Ali je bil pri Vas?“

„Ne, to ne. Ali nič čudnega bi ne bilo, ako bi Vas pozelel ta častnik, kateri morda nima sredstev, pač pa rad igra. Nič bi se ne čudil, če bi špekuliral na Vaše velike dohodke.“

„Mislim, da ne, saj je bogat.“

„In ponudil Vam je zakon?“

„Proč moramo, gospod Korošec, na vsak način!“

„Nočete ga več videti, že razumem — ali pri najboljši volji — to ne gre, da zdaj odpotujeva!“

„Ne morem biti v bližini tega moža, ki me tako strašno spominja Severja.“

„To je vse prav lepo — ali končno, kaj Vas pa briga ta tuji človek, grofica?“ vpraša Srečko Korošec suhoparno. „Recite mu, da ga ne marate niti videti, tem manj pa se poročiti ž njim, kar na kratko ga odpravite. Komaj Vas je dvakrat videl, že govori o ženitvi. Ta je že pravi, ta! Po poroki pa ogenj hitro ugasne in kaj potem? Če hočete, pojdem jaz k njemu in mu povem v Vašem imenu, da ga ne marate, da se ga celo bojite.“

„Težko, da Vas bo poslušal.“

„Nadležen človek bo, poznam te vrste ljudi,“ dostavi Korošec. „Pokažite mu vrata, pa je! Radi njega vendar ne boste otrokovega sledu zgubili.“

„Ali ste kaj našli, gospod Korošec?“

„Skoraj mislim da, a še ni nič gotovega. Moram takoj zopet naprej iskati. Tukaj v bližini je neka ciganska družba, amerikanski cigani, saj te vrste capine tudi poznate. Ti potujejo po malih krajih po deželi in prirejajo predstave. Nekaj medvedov imajo, nekaj konj, psov in opic, nekaj deklic in otrok pri sebi, ki morajo svoje umetnosti kazati in beračiti.“

„Kaj mislite, da je moj ubogi otrok — —“

„Le tako mimogrede sem slišal, da je pri ciganski družbi neka mala, krasna deklica, ki ne izgleda kakor ciganka, nego je bela in plavolasa, medtem ko so drugi otroci rujavi in črni.“ —

„Kje je ta družba?“

„Tu v bližini se klati. Včeraj zvečer je bilo že prepozno, nisem mogel dalje.“

„Morda pa mojega otroka le ni tam, gospod Korošec, midva pa morava proč, le proč!“

„Dobro! Napravil sem že drug načrt. Pospraviva kovčege in odpotujva. Nihče ne izve, kam se peljeva. Peljeva se le do kolodvora. Tam najameva voz. Ne peljeva se z vlakom, ampak z vozom od kraja do kraja. Lahko si tudi kupiva potovalni voz, grofica, saj imava denarja dosti.“

Helena je pazljivo poslušala.

„Na ta način ubijeva dve muhi na en udarec, grofica,“ nadaljuje Srečko Korošec, ter se navihano namuzne, „tu zastaviva polkovnika, ki ne bo vedel, kam sva se peljala, pri tem pa le slediva ciganski družbi. Polkovnik naj naju le išče! Vrag vzemi sitneža! Če sva le enkrat proč, potem naj pa le gleda!“

„Da, moj dobri, pošteni Korošec, Vi vedno najdete pot iz zagate. Poskrbite z dvema konjema vprežen potovalni voz, kupite ga, potem ga naročite na kolodvor, poplačajte najin račun tukaj v hotelu, in vredite vse tako, da bodo vsi mislili, da potujeva v Novi Jork ali pa v Vešington.“

„To stvar že uredim!“ reče Srečko Korošec. „Potem pa poiščeva cigane.“

„Ali primeroma veste, kam se imava obrniti?“

Ponoči sem še zvedel, da je ciganska družba v malem kraju Gardenfield.“

„Toraj tja!“

Srečko Korošec odide.

Helena si oddahne olajšano, ter čaka nepotrpežljivo, da se Korošec vrne.

Pozvoni sobnemu strežaju in mu naroči, da preskrbi hotelski voz, potem da napravi račun in reče začudenemu strežaju, da misli proti večeru odpotovati.

To je zbudilo v hotelu veliko pozornost.

Posestnik hotela je hitel k Heleni, da bi ji dopovedal, kako prouzroči njeno odpotovanje splošno obžalovanje in da bi lahko še tukaj velike svote zaslužila, ali Helena mu izjavi, da je že drugod vezana, in da je njeno odpotovanje nujno potrebno.

Ko je Srečko Korošec vse opravil, se je vrnil in hitel, da vse pospravi v kovčege.

Bilo je že pozno popoldan, ko se je pripeljal hotelski voz.

Ponesli so prtljago v voz, Helena se je s Korošcem odpeljala na kolodvor.

Zdaj ni mogel nihče opaziti, kam da odpotujeta. V tem, ko so vsi mislili, da gresta z vlakom, ustopila sta v voz, ki je čakal na bolj samotnem kraju pri kolodvoru. Korošec je ukazal prtljago znesti v voz, potem pa je sedel na sedež za kočijaža in pognal, čim je videl, da se je Helena vsedla v voz.

Ker si je bil dal prej natančno popisati pot v Gardenfild, je takoj zapeljal na tja vodečo cesto.

Helena je bila zadovoljna. Bila je iz bližine onega moža, ki jo je tako grozno vznemirjal.

Bilo je že temno, ko se je potni voz bližal malemu kraju, v katerem so največ stanovali samo vrtnarji.

Srečko Korošec ustavi nekaj ljudi, ki so prihajali po cesti, ter jih vpraša po ciganski družbi.

„Ta beraška družba je s svojimi vozovi na velikem trgu in daje po dnevu predstave“, so odgovorili vprašanci.

Najdeno torej!

Korošec udari po konjih in dalje je šlo v podolgasto zidano vrtnarsko mestece.

Pred gostilno, kjer je bilo prenočišče, je Korošec ustavil.

„Ostati morava tukaj“, je zaklical v voz, ko je skočil s svojega sedeža in je odprl vrata.

Gostilničar in njegova žena sta spremila Heleno in jo zagotavljala, da lahko dobi sobe za tujce in vsega, kar le poželi.

Nato izprežejo konje ter jih peljejo v hlev, voz pa na dvorišče, kovčege ponesó gori, kjer je bilo v precej veliki hiši nekaj sob praznih.

Nepotrpežljivo se obrne Helena proti Korošcu.

„Pojdite z menoj“, zašepeče. „K ciganom morava; videti hočem otroka!“

Srečko Korošec je bil zadovoljen in je zapustil s Heleno gostilno.

Veliki s peskom posuti trg je bil blizu.

Na trgu je gorelo nekaj svetilnic, ki so ga nekoliko razsvetljevale, tako da se je lahko videlo na eni strani stoječe velike zelene vozove, katerih mala okna so bila razsvetljena. To je pričalo, da so v notranjih prostorih gorele svetilke.

Polna pričakovanja šla je Helena s Srečkom Korošcem čez trg proti prvemu velikemu vozu.

„Ostanite tukaj“, se je obrnila proti Korošcu. „Sama bom govorila s ciganom.“

Srečko jo je ubogal.

Helena je šla po stopnicah prvega voza, iz katerega se je čulo igranje na gosli in cimbal.

Odprla je uhodna vrata.

V precej ozkem prostoru ležale so kričeče in fantastično opravljene ženske in dekleta. Rumenkasto-rujava polt, dolgi črni lasje in bliščeči lišp je na prvi pogled pričal, da so to ciganke.

Malomarno so stale in ležale ter pušile cigaretko, tolkle na cimbal k zvokim gosli, katere je igral črnook cigan ter počivale od dnevnega truda.

A v trenutku, v katerem je Helena odprla vrata, se prikaže med cigankami — žena z modrim pajčolanom.

Silen strah obide Heleno pri pogledu na to žensko.

Torej tudi tukaj je bila Arturjeva tovaršica? Tudi tu se je prikazala ona, katere se je tako bala? Gotovo se je zdaj pridružila tej ciganski tolpi.

Ne da bi se brigala za Heleno, šla je mimo nje in zapustila svoj voz. Šla je k naslednjemu ter v njem zginila, kakor da je to pravzaprav njen prostor. In zdaj se je čul iz njega glasen moški smeh — bil je torej neki mož v vozu, s katerim se je ženska z modrim pajčolanom sešla.

Ciganke so debelo gledale, ko je tujka hipoma stopila med nje.

Ali že se prikaže v ozadji postava mladega, lepega cigana, ki je imel na prsih bliščeč amulet.

Bil je to ameriški cigan Roza, voditelj čete, ki je prišel in vodil ciganske predstave.

„Kaj hočete?“ je vprašal Heleno.

„Ali ste Vi Roza?“ je dejala Helena.

Mož je prikimal in se približal Heleni.

„Vi imate tu plavolasega otroka, malo deklico —“

Ciganke so stikale svoje črnolase glave in se smejale, Roza pa se je ponosno zravnal.

„Kdo ste Vi?“ je dejal, „in kaj menite to z otrokom? Tujih otrok nimamo.“

Iščem svojega otroka, ki mi je bil ugrabljen,“ se obrne Helena proti ciganu, „usmilite se zbegane matere in povejte ji, kje —“

Roza je zmaknil z rameni.

„Kaj to mene briga!“ prekinil je osorno prosečo Heleno.

„Iščite otroka, kjer ga hočete, če ste ga zgubili; tukaj ni nobenega tujega otroka.“

„A vendar se mi je povedalo, da se nahaja v četi cigana Roza plavolasa deklica.“

Zdaj se zasmеjejo ciganke glasno in porogljivo.

Tudi Roza se je nasmešnil.

„Imamo dovolj otrok in nam Vašega ni treba,“ je rekel zaničljivo. „Gotovo so Vam pokazali napačen sled; tukaj ni plavolasega otroka!“

„Potem ga ima gotovo — ona žena z modrim pajčolanom, ki je bila prej tukaj v vozu?“ je rekla Helena.

„Tega ne vem. Tudi ne vprašam po tem. Le sami jo vprašajte, saj je v sosednem vozu.“

Obupen sklep se v istem trenutku polasti Helene.

Da, ona žena ima njenega otroka!

In k tej ženi je Helena morala na vsak način.

Bilo je gotovo, da je ta žena, Arturjeva zaupnica, katere se je tako bala in katera ji je že enkrat kot največja sovražnica stopila nasproti, tudi zdaj imela njenega otroka, da ga je Artur prinesel k nji in ji ga izročil.

Zapustila je ciganov voz ter šla v naslednjega.

Ali tukaj je morala takoj pobegniti, ko je videla, da jo je žena z modrim pajčolanom hotela zakleniti v svoj voz.

Helena je hitro zapustila voz.

Zdaj, ko je bilo že pozno, ni mogla ničesar več storiti.

Vrnila se je h Korošcu ter mu povedala, kaj se ji je pripetilo.

„Le pustite, grofica, jutri pokličeva policijo!“ ji je odgovoril Korošec odločno, „naj policija pogleda pri tej ženi, če ima Vašega otroka.“

„Kaj pa, če ga spravi stran, če ga do jutri odpravi?“

„Bom pa jaz ostal tukaj in pazil,“ se je ponudil Srečko Korošec, ko sta se nekoliko korakov od vozov oddaljila. „Jaz bom pazil in jutri zjutraj grem po policijo; za zdaj se vrnite v gostilno in si privoščite počitka, saj že dobiva gotovost! In obljubim Vam, da gotovo dobite ubogo malo dekleco, samo če se nahaja tukaj.“

„Računam na Vas, gospod Korošec —“

„To prav lahko storite! Jaz se zdaj vrnem. Le pojdite potolažena v gostilno in poskusite spati. Jutri zjutraj se mora ta stvar razjasniti.“

Helena se je sama vrnila v gostilno, medtem ko se je Srečko Korošec splazil k zelenim vozovom, da ostane tukaj kot straža in da tukaj pazi.

Bil je prepričan, da ne more nihče neopažen z otrokom zapustiti voza, zdaj, ko je on čuval.

Mogoče se mu posreči, da sliši kaj sumljivega, mogoče kak otročji jok, ali otrokove klice na pomoč.

Iz voza ga ni mogel nihče zapaziti.

Glasno se je čulo igranje na gosli, katero so dekleta spremljale s cimbali.

Do pozne noči je trajal ta čudni koncert, potem je šele postal mir v vozech.

Srečko Korošec pa je stal na straži in pazil.

Oseminštirideseto poglavje.

Girardi in polkovnik.

Grof Girardi je izstopil v istem hotelu, v katerem je stanovala Helena.

Laški grof, kateremu so lastnik hotela in vsi uslužbenci stregli z izvanredno pazljivostjo in uljudnostjo, ker so v hotelu radi imeli tako imenitnega gosta, dobival je veliko pisem in

celo šifrirane brzojavke, kar je kazalo, da ima mnogovrstne tajne zveze.

Ali ne strežaji in ne služabniki hotela niso imeli priložnosti, da bi utešili svojo radovednost glede grofa, ker ni nikdar pustil ležati ne pisma ali sploh kakega papirja v sobah in je bil tudi tako previden, da jih ni zaklepal v predale omar ali pisalne mize, ker navadno ključavnice po hotelih ne dajo nikake varnosti.

Resni mož z vedno istim obrazom, ki je vedno bil črno opravljen, je imel nekaj nedostopnega na sebi.

Tudi se ni nikdar v hotelu z nikomur pomenkoval, temuč bil vedno le sam in bil jako kratkih besedi.

Ali vse to se je pripisavalo le temu, da je tujec Lah, in da se v deželnem jeziku še slabo izraža.

Čez dan je bil vedno mnogo od doma in sicer brez spremljevalca.

Zvečer je bil pa vedno povabljen in so se višji krogi kar trgali zanj, odkar ga je Sullivan vpeljal v družbo.

Ta večer je bila pri senatorju Woodu večerna zabava samo za moške.

Člani bogatih krogov so jako radi obiskavali te zabave, ker je bil Wood ravnotako ugleden, kakor tudi priljubljen.

Tudi grof se je peljal tja v hotelski kočiji in sicer nekaj pozneje, tako da je mislil, da bodo zbrani že vsi drugi gostje.

Stari Wood in njegov zet sprejemala sta došlece, večinoma že dolgoletne prijatelje in znance, ter imela za vsacega prijazno besedo.

Ko je prišel polkovnik Vilson, šel mu je stari Wood takoj naproti.

„Veseli me, da Vas tukaj vidim, moj cenjeni polkovnik!“ ga je pozdravil. „Včeraj Vas ni bilo. Pričakoval sem Vas zaman — ali veste že najnovejše? Nerazjasnen dogodek se je primeril! Naša tako slavljenja gospica Oldenburg je danes proti večeru kar hipoma mesto zapustila —“

Polkovnik se je zganil.

„Da, da, gospod, to prestraši tudi Vas,“ nadaljeval je Wood, „in nihče ne ve vzroka odhodu. Pravijo, da je neka tajnost. To zanimivo damo obdajajo že s celim krogom pravljic.“

„Filadelfijo je zapustila?“

„Kar hipoma, danes proti večeru.“

„Ali se kaj ve, kam je potovala?“

„Ej, ej, gospod,“ nasmehnil se je stari Wood in požugal polkovniku s prstom. „Ali ste tudi zaljubljeni, kakor naš Sullivan?“

„Ta pevka je vendar jako zanimiva oseba, gospod senator!“

„Zanimiva, gotovo! In tudi jako lepa! In to petje!“ Wood je prijel polkovnika pod roko in ga potegnil seboj. „Veste, kaj se zaupno o nji govori? Tej pevki se godi kakor vsem interesantnim ljudem, da se o ničemer drugim ne govori, kakor o njih. In zdaj je v zraku vse polno vesti. Neka hotelska hišina pravi, da je slišala neki tajen in zaupen pogovor med gospodično in njenim poslovođjo. Gospodična išče neko dete — svoje dete.“ —

„To je gotovo nekaj za opravlјivce in za one, ki jo zavidajo, kaj? Pevka ima otroka! In ta je proč! Ona ga išče! To je izvrsten predmet za blebetanje. A ti dobri ljudje ne premislijo, da je ta dama morda omožena —“

„To sem Vam ravno hotel dostaviti, gospod,“ je segel Wood polkovniku v besedo. „Ta pevka je omožena!“

„Ali veste, kam je šla, gospod senator?“

„Gotovo se to izve! Naš Sullivan je že vse ukrenil, da izve to tajnost. Pričakuje vsaki hip, da mu njegovi ogleduhi sporoče, kako in kaj. Saj je tukaj! Ali ga vidite? Ravno kar pozdravlja grofa Girardija.“

„Priznavam, da bi v resnici rad izvedel, kam je gospodična tako nanagloma odpotovala.“

„Pojdite z menoj; vprašala bodeva gospoda Sulivana. Ako ve in izve kdo in Vam to lahko pove, je to le on, ker prej ne bo miroval, dokler ne najde njenega sledu.“

Senator peljal je polkovnika tja, kjer se je pogovarjal Sullivan z grofom.

Wood je stopil proti gospodoma in pozdravil grofa, medtem ko se je Vilson hladno priklonil in se proti Sulivanu obrnil ter mu polglasno rekel nekaj besedi.

Sullivan se je nasmehnil.

„To je samo, kakor je videti, nekaka muha naše pevke, ena onih nejasnih muh, ki obidejo ženske zdaj in zdaj,“ mu je

odgovoril Sullivan. „Nevidna je hotela postati, hipoma se je hotela vsem umakniti, da bi bila bolj zanimiva. Govorjenju o drugih uzrokih ne verujem.“

„Mar bi bilo kaj takega, če bi bila gospodična že omožena in bi imela otroka, katerega išče?“

„Vi to verujete, gospod polkovnik?“

„Ste-li že poizvedeli, gospod, kam je pevka šla?“

„O, upeljala je vse z veliko previdnostjo, da bi nas vse vodila za nos, moj cenjeni gospod!“ odgovoril je smeje se Sullivan. „Hotela je svojo sled prikriti. A to se ni zgodilo. Moji služabniki so vse izvohali!“

„In kaj so dognali?“

„To mora tajno ostati, gospod polkovnik, ker moramo imeti ozire na to pevko.“

„Teh ozirov ne pozabim niti trenotek.“

„Potem Vam razodenem to tajnost, ako obljubite največjo molčečnost, gospod polkovnik“, odgovoril je tiho Sullivan. „A da ostane to mej nama! Saj veste, kako se sicer zgodi, tajnost postane obče znana in pevki je pokvarjen njen načrt! Kupila si je potni voz in proti večeru se je skrivoma odpeljala s svojim poslovodjem, odpotovala — kaj menite, kam? To je smešno, čez vse smešno. V malo gnezdo Gardenfield! Ali hoče tam nastopiti?“

Videlo se je, da je polkovnik dosegel svojo nakano in da bi rad družbo skrivoma zapustil, kajti pri prvi priliki se je stisnil v stran in se pomikal proti izhodu, da bi neopažen izginil.

A ravno sedaj je bil končan pogovor mej grofom in Suli-
vanom in grof je pristopil k polkovniku.

Moža sta si pogledala globoko v oči.

Čuden slučaj je bil, da drug družega nikakor nista marala.

Toda polkovnik tega ni pokazal, nego se grofu uljudno priklonil.

Ta svojega pogleda niti za trenotek ni odmaknil od Vilsona. —

„Gospod polkovnik“, je grof ogovoril Vilsona, „ali poznate hišo v Madisonovih ulicah št. 101?“

To vprašanje je bilo stavljeno tako nepričakovano, da je Vilson debelo pogledal.

„Madisonove ulice — št. 101?“ je vprašal začudeno. „Kaj so tudi tod take ulice?“

„Tod ne, a v Novem Jorku.“

„V Novem Jorku nisem znan“, je odgovoril Vilson odkimaje z glavo. „Tja še le pojdem. Kaj pa je s temi ulicami? Ali je tam kaj posebnega?“

„Zame že, gospod polkovnik, ker imajo moja potovanja posebne namene“, je nadaljeval grof in stopil prav tik pred Vilsona. „Posebne namene! Če še niste bili v Novem Jorku, potem tudi ne veste, kaj je Madisonove ulice spravilo v žalostno slavo.“

„Priznati moram, gospod grof, da o slavi teh ulic ničesar ne vem.“

„V hiši št. 101 je stanoval milijonar Smit.“

Vilson je zmaknil z ramo.

„Tudi tega ne poznam“, je dostavil.

„Tudi o ladjarju Smitu niste ničesar slišali?“

„Kaj pa je ž njim?“

„Njegov lastni zet ga je umoril.“

„O tem nisem ničesar slišal.“

„Saj se je vendar povsod o tem govorilo in po vseh listih pisalo.“

„Jaz se za take dogodbe ne zanimam.“

„Jaz pa izključno.“

„To je nenavadna zabava“, je hladno pripomnil Vilson.

„To sem že prej pripoznal, gospod polkovnik. V Novem Jorku sem si celo z velikim zanimanjem ogledal podobo morileca Goulda, tistega moža, ki je iz lakomnosti umoril očeta svoje žene. Celo mej hudodelci se kaj takega le redkokdaj primeri.“

„Ali Vas smem vprašati, kaj Vas na tcih slučajih tako posebno zanima?“

„Veliki hudodelci so vedno možje izrednih sposobnosti. In sedaj Vam lahko povem, kaj me je napotilo, gospod polkovnik, da sem Vas vse to izpraševal. Vi ste namreč čudovito podobni morileu Gouldu.“

Vilson se je ustrašil. S srditimi pogledi je začel meriti grofa.

„Kako naj si razlagam Vaše nastopanje, gospod grof?“ je vprašal z grozečim glasom.

„Ker mislim, da ste Vi oni Gould, ki se sicer ne piše Gould, nego Sever“, je odgovoril grof.

Kazalo je, kakor da mora tem besedam slediti vihar, hrupen prizor, poziv na dvoboj, kajti to, kar je bil grof tako hladno izrekel, že ni bilo več žaljenje, nego strašna obtožba.

A zgodilo se je nekaj, česar bi ne bil nihče pričakoval.

Polkovnik, ki je stal pred grofom kakor besen tiger, ki hoče svojemu nasprotniku skočiti za vrat, se je nakrat zasmejal.

„Gospod grof!“ je vskliknil, „bojim se, da bi postal smešen, če bi smatral Vaše besede kot resne. Kaj tacega more izgovoriti le človek, kateremu se meša ali ki je že popoln norec. Sicer pa bodite veseli, da imam tako mnenje o Vas, zakaj če bi Vas poklical na odgovor, bi svoje besede gotovo plačali z življenjem.“

Ta zaničljiva izjava ni grofa čisto nič razburila, prav kakor da ga ne more nič razžaliti. Njegov bronobarvni obraz se ni čisto nič spremenil in tudi njegov glas je ostal miren.

„S tem izgovorem še nimam nikake gotovosti, kdo da ste“, je odgovoril, — „treba pa je, da se ta nenavadni slučaj pojasni. Da se naredi vsem dvomom konec, bi kazalo, vprašati tukajšnje oblastnije; naj te doženejo, kako je s to podobnostjo.“

„No, gospod grof, meni pa se zdi, da zadostuje, če povem, da sem polkovnik Vilson iz Novega Orleana. Kaj Vi mislite, mi je vse eno, saj bi bili tudi Vi lahko podobni kakemu hudo delcu in bi tudi na Vas lahko padel enak sum.“

„Z Vašo izjavo se ne morem zadovoljiti“, je odvrnil grof. „Ako mi ne morete imenovati človeka, ki bi za Vas jamčil, mi morate slediti na policijo, da se tam pojasni Vaša podobnost z morilcem.“

Še vedno smehljaje se je Vilson ozrl po navzočnih gospodih.

„Da bi Vas jaz spremljal“, je odgovoril, „tega vendar ne boste pričakovali. Kvečjemu Vas spremim v norišnico!“

V tem trenutku je stopil v dvorano Vanderbilt.

Senator Wood ga je prijazno pozdravil.

„Pa naj bo — imenujem Vam poroka“, je nadaljeval Vilson, „in sicer poroka, ki Vam bo menda zadostoval. Prosim, idite z menoj. Samo nekaj korakov imava storiti. Poznate-li gospoda Vanderbilt?“

„Kaj menite, da bo ta Vaš porok?“

„Da, priča in porok; moj gospod grof!“

Grofu se to ni zdelo verjetno. Šel je z Vilsonom k Woodu in Vanderbiltu.

„Gospod!“ je Vilson smehljaje ogovoril Vanderbilda. „Gospod grof mi hoče z vso silo dopovedati, da jaz nisem polkovnik Vilson, nego morilec Gould in me sili, da moram ž njim na policijo.“ —

Prestrašen se je ozrl Wood na tujca. Vanderbilt pa se je smejal in odkimal z glavo.

„Na mojo srečo, lahko poveste, kdo da sem“, je nadaljeval Vilson, „sicer me spravi lahko gospod grof še v kake sitnosti —“

„Gospoda vesta, da je ta gospod polkovnik Vilson?“ je sedaj vprašal grof.

„I, seveda“, je izjavil Vanderbilt. „Spoznal sem gospoda še, ko sem bil v Novem Orleanu.“

Stari senator Wood je bil postal jako nemiren.

„Dragi polkovnik“, je vprašal poluglasno, „kaj pa pomeni vse to? Jaz sem iz sebe — saj vendar ne pride do kakega burnega prizora?“

„Nič se ne bojte“, je Vilson miril senatorja, „ta Lah je znorel.“

„Ali Vam zadostuje moja izjava, gospod grof?“ je zdaj vprašal Vanderbilt. „Zdi se mi, da bi Vam lahko zadostovala —“

Grof se je uljudno naklonil.

„Ko bi mi Vi ne dali tega zagotovila“, je rekel grof, „bi skoro mislil, da se motite, Vaši izjavi pa moram seveda verjeti.“

Vilson se je porogljivo smehljajal.

„To je ljubeznivost“, je pripomnil, „gospod grof veruje! Tega bi skoro ne bil verjel!“

Vanderbilt je pristopil k Woodu.

„Kaj pa je s tem tujim grofom?“ je vprašal tiho.

„Neprijetno, jako neprijetno“, je šepetal Wood.

„Nič se ne bojte, gospodje“, se je zdaj oglasil Vilson. „Z norcem ni dvoboja.“

Grof se je bil med tem pridružil nekaterim drugim gospodom in se ž njimi pogovarjal, kakor da se ni ničesar zgodilo.

Polkovnik je porabil prvo priliko, da je neopažen odšel in pohitel v Gardenfield — iskat lepo pevko.

„Nehajte, gospod“ je rekla prestrašena Helena, „jaz Vas ne smem poslušati!“

„Ne podite me od sebe! Slušajte me! Jaz ne morem živeti brez vas.“

Grofa so ves večer nekako plaho opazovali in se mu izogibali. Še le ko je Sulivan povedal, da ga smatrajo blaznim, se je položaj nekoliko premenil.

Sulivan se je namreč začel na ves glas smeјati in se kar ni dal pomiriti.

„To šalo poznam“, je klical Sulivan. „Ta je neprecenljiva. Ves svet misli, da je ta polkovnik hudodelec, Vi pa, da ste blazni. Prvo je posledica nesrečne podobnosti, drugo je posledica neljube zmote. Pojdite, gospod grof! S takimi blaznimi kakor ste Vi je prijetno obćevati. To je izborna šala!

Devetinštirideseto poglavje.

Nepričakovan obisk.

Ko se je Helena sama vrnila v gostilno, ji je krčmarica posvetila v njeno sobo, v kateri je bila pripravljena snažna postelja.

Krčmarica je postavila luč na mizo, želela Heleni lahko noč in odšla.

Koj na to je slišala Helena, še predno je odložila klobuk, da je krčmarica odšla po stopnicah doli.

Zunaj je bila noč.

Ko se je Helena začela razpravljati, je čula, da se odpirajo v hiši neka vrata.

Obšla so jo nenavadna čutila.

Postalo ji je tesno.

Ali je bil to strah?

Kako da ji je ta strah pretresal srce?

In čemu je prisluškovala?

Čula je bližajoče se korake.

To je bilo žvenketanje vojaških ostrog!

Helena ni utegnila razmišljati, če hoče morda kdo k nji, kajti že je čula trkanje na vrata.

Vrata so se odprla.

Na pragu je stal polkovnik, ki je bil ravnokar prijahal iz Filadelfije.

Heleno je strah za trenotek kar omamil, a hitro je zbrala vse svoje moči.

„Kaj hočete tu?“ je zaklicala. „Kdo ste? Neki notranji glas mi pravi in Vaša zunanost to potrja, da ste Vi Gould, da ste Vi Sever — —“

S porogljivim usmevom na bledih ustnicah je pristopil polkovnik bliže in zaprl vrata za seboj.

„Lepa gospa,“ je rekel, „moral sem Vam slediti, ker sicer nimam miru. Jaz nisem ne Gould ne Sever. Vem sicer, da sem mu podoben, a kaj morem zato! Jaz sem polkovnik Vilson in Vas ljubim —“

„Če ste res polkovnik, torej častnik, torej ugleden in častivreden mož, potem odidite takoj,“ je dejala Helena. „Jaz sem sama in kot mož časti morate vedeti, da se po noči ne hodi v sobo tujih žen.“

„Gospodična Oldenburg — vem, kaj Vas peha od mene — toda — ali sem jaz kriv?“ je strastno vskliknil polkovnik. „Ali naj trpim zato, ker sem podoben možu, katerega sovražite in katerega se bojite?“

Helena se je odvrnila na stran.

„Odidite!“ je velela. „Odidite takoj, sicer kličem na pomoč — Vi niste polkovnik, nego Gould ali Sever!“

„Kaj ne bom že rešen te zamenjave? Ali naj bom vedno žrtev te podobnosti? Ne podite me od sebe, gospodična Oldenburg.“ —

„In če ste tudi kdo drugi, jaz Vas ne morem in nočem uslišati. Čutim, da mi trepeče srce, dokler ste v moji bližini. Bodite že kdorkoli — to zahtevam od Vas, da se mi nikdar več ne približate in me več ne nadlegujete s svojimi ponudbami.“ —

„Morate me slušati, morate!“ je siknil polkovnik in hotel Heleno prijeti za roko.

Ta se je prestrašena umaknila.

Polkovnik je stopil za njo.

„Nazaj! Ne drznite se naprej! Zapustite takoj to sobo!“ je klicala Helena.

„Ne pustite me oditi brez upanja! Moja morate postati za vsako ceno. Ko bi vedeli, kaj za Vas čutim, ko bi slutili —“

„Ne maram Vas poslušati! Če takoj ne greste, odprem okno in pokličem na pomoč.“

„Ljubljeno bitje — vsaj nekaj upanja mi pustite,“ je prosil polkovnik. „Ne kaznujte me zato, da sem podoben možu, katerega sovražite! Postanite moja žena, idite z menoj v Novi Orlean! Skrbel bom za Vas tako, da Vas bo vse zavidalo; vsako Vašo željo izpolnim, vse —“

„Odgovorila sem Vam že. Sicer pa mi pravi neki notranji glas, da ste vendarle Artur Sever, če tudi ste se predru-gačili.“

„Prepodite to misel, ta neopravičeni sum. Prej ne odneham, dokler me ne uslišite.“

„Potem moram poiskati pomoč proti Vam.“

„Pustite se omehčati in preprosi,“ je milo govoril polkovnik in zopet skušal Heleno prijeti za roko.

„Pomagajte!“ je zaklicala Helena. „Pomagajte!“

Polkovnik je odskočil.

„Pustim Vam nekaj dni časa, da si premislite,“ je šepetal.

„Oglasim se zopet in potem mora priti do odločitve.“

Obrnil se je k vratom.

„Na svidenje, lepa, oboževana žena!“ je še zaklical in hitro odšel.

Heleni se je odvalil kamen od srca.

Vzpričo tega tajinstvenega moža, ki jo je tako živo spominjal na Arturja, jo je vedno navdajal nepopisen strah.

Je-li bil to Artur? Ne, saj ji je vender Sullivan pojasnil, da ne.

A vzlic temu se ga je grozno bala in misel, da je to Artur, ji nikakor ni hotela iz glave.

Morala se ga je otresti na vsak način.

Pohitela je k vratom in jih hitro zaklenila.

Dasi je bila sedaj varna, vendar ni mogla zaspati.

Pustila je goreti luč.

Šele proti jutru je zadremala.

A že v snu so jo begale težke sanje.

Artur je bil vedno krog nje. Pokazal ji je sestradano njeno dete in ji ga hotel dati, le če ga usliši in če gre z njim.

Ko se je zbudila, je bil že dan.

Ko je čula trkanje na vratih, je hitro vstala in se oblekla.

„Prosim, odprite, jaz sem tu, Srečko Korošec!“ je čula. Helena je odklenila.

Vstopil je Korošec.

„Ničesar nisem dobil,“ je dejal Korošec. „Z redarjem sva preiskala vse vozove, a tujega otroka nimajo cigani.“

„Saj je bila vendar žena z modrim pajčolanom pri njih.“

„Ta je izginila; vsaj videti je ni bilo.“

„Potem je odšla in moje dete ponesla s seboj.“

„Saj sem bedel in bil vso noč na straži.“

„Gotovo je vse tako uredila, da je niste zapazili. Jaz jo poznam, to hudobnico! Prevarila Vas je.“

„Kaj pa sedaj? Pri ciganih ni otroka.“

„Tu ne smeva ostati! Proč iz bližine tega polkovnika, ki me preganja in ki je bil tudi tu.“

„Tu je bil?“

„Sinoči.“

„To je hudič!“

„Varovati se ga moramo. Pojdiva nazaj v Filadelfijo.“

„Kaj bodeva tam, grofica?“

„Tam je mož, katerega prosim pomoči. Zapazila sem, da polkovniku ne zaupa in se nadejam, da mi pojde na roko.“

„Za vraga — ta bi bila vendar lepa, da bi se ne mogli iznebiti tega nadlegovalca!“

„Rekel mi je, da ne odneha.“

„Pokličite policijo!“

„Tu v tem malem kraju bi nama to nič ne pomagalo.“

„Če mu rečete, da ne marate imeti opravka z njim.“

„Za to se ne zmeni,“ je rekla Helena. „Pred njim ne bo miru.“ —

„E, za vraga, da bi ne dobili miru!“

„Vedno mi roji po glavi, da je to Sever.“

„Ne verjamem, da bi bilo tako. Gre se le za slučajno podobnost. Sever vendar ni mogel nakrat postati častnik.“

„Kar meša se mi v glavi — sama ne vem več, kaj bi verjela. A iznebiti se ga moram, za vsako ceno.“

„Naj le pride; tega že še odpravim.“

„Vem, ljubi Korošec, da imate najboljše namene, ali tega moža me ne morete rešiti. Mislim, da Vas ubije, če bi se mu zoperstavili.“

„Preпустite le meni to skrb, grofica! Pri taki priliki ni dosti, da hoče kdo ubijati, treba je tudi človeka, ki se pusti ubiti,“ je dejal Srečko Korošec. „Če ima ta polkovnik kaj časti, Vas mora vendar v miru pustiti, ako mu poveste, da ga ne marate.“

„Nazaj v Filadelfijo! Govoriti hočem z onim resnim, energičnim Italijanom. On je bil edini, ki polkovniku ni zaupal.“ —

„Če že hočete, grofica.“

„Pustite napreči.“

Srečko Korošec se je udal.

Uro pozneje je Helena že sedela poleg Korošca v vozu in se peljala v Filadelfijo.

Ves pot je Helena mislila na svojega otroka, ki ga je vedno iskala in ga vendar ni mogla najti.

In tudi to ji ni šlo iz glave, da mora otrok vendar biti pri ciganih, saj je tam zalotila ženo z modrim pajčolanom. Kjer je bila ta, tam je bila njena hčerka.

In da je bila ta žena v zvezi z Arturjem, je bilo brez dvoma.

„Polkovnik je Sever!“ ji je vedno klical neki notranji glas. Preskrbel si je častniško obleko, da bi se ga ne spoznalo. Tako podobna si dva moža vendar ne moreta biti!

Po brzi vožnji je pridrdral voz opoldne v Filadelfijo in se ustavil pred hotelom.

Ko je Helena izstopila, je pritekel posestnik hotela, da jo presrečno pozdravi. Zaslužil je vsled prebivanja Helene v njegovem hotelu precej denarja in upal, da bo tudi zdaj tako.

Helena mu je razodela, da se je vrnila samo za nekaj ur in da se že zvečer zopet odpelje.

V trenutku, ko je šla po stopnicah proti svoji sobi, je zagledala na hodniku grofa.

Helena je šla koj proti njemu.

Grof se ji je uljudno priklonil.

„Gospod grof“, je prosila Helena, „ali mi morete posvetiti nekaj trenutkov?“

„Z veseljem, gospodična Oldenburg!“ je rekel grof in se vrnil s Heleno v svojo sobo.

„Videla sem Vas pri Sullivanu, gospod grof“, je rekla Helena. „Tajna zadeva me je pripeljala k Vam.“

Vstopila sta v grofovo sobo.

„Tu sva sama, gospodična Oldenburg“, je rekel grof.
„Prosim, sedite.“

„Čudne okoliščnosti so me napotile, da se obračam do Vas“, je začela Helena. „Sledila sem svojim čutilom, ki me malokdaj motijo. Zdi se mi, da ste pri Sulivanu posvečevali posebno pozornost možu, katerega so vsi drugi odlikovali.“

V temnih očeh grofovih se je nekaj zaiskrilo, a obraz se ni čisto nič spremenil.

„V mislih imate polkovnika Vilsona“, je rekel hladno.

„Poznate-li tega častnika?“

„Vem le, da je morilec iz Madisonovih ulic v Novem Jorku čudovito podoben.“

„Kako — Vi poznate tega morilca?“

„Morilca Goulda ali Severja? Da, gospodična, a samo po sliki.“

„Tudi jaz se ne morem iznebiti suma, da je ta polkovnik Sever“, je dejala Helena.

„Ali imate kaj dokazov za to?“

„Ne! Samo neki notranji glas mi to pravi.“

„Kaj poznate Goulda?“

„Bila sem družabnica v njegovi hiši.“

„In zakaj ste se obrnili ravno name?“

„Tega si sama ne morem razložiti. Čutila mi pravijo, naj Vas prosim varstva.“

„Varstva?“

„Ta polkovnik me neprestano nadleguje s svojimi ljubezenskimi ponudbami.“

„In Vi ste jih odklonili?“

„Koj v prvem trenutku.“

„Ali Vas je s temi ponudbami nadlegoval že, ko ste bili v njegovi hiši?“

Helena je zarudela in povescila oči.

„Skušal me je že prej pregovoriti, naj potegnem ž njim na jug.“

„Potem je to Gould.“

„Prosim Vas varstva, gospod grof, ker se tega moža ne morem osvoboditi.“

Grof se je zamislil.

„Pomagajte mi!“ je vzkliknila Helena razburjena in vstala.

„Rešite me tega človeka, katerega se bojim!“

„Samo ena pot nama je odprta,“ je zdaj izpregovoril grof.

„Povejte, katera.“

„Ali hočete slediti vsakemu mojemu svetu?“

„Če me reši tega človeka, — da.“

„Dobro, gospodična Oldenburg. Dajte mi svojo častno besedo.“

„Tu — moja roka na to, gospod grof!“

Grof je segel Heleni v roko in resno uprl vanjo svoje poglede.

„Pred vsem moramo dobiti gotovost, kdo da je ta polkovnik,“ je nadaljeval grof. „To je odločilno. Če mi hočete pomagati, prouzročim to jaz.“

„Kako naj Vam pomagam?“

„Z odločnim nastopom. S presenečenjem.“

„Ta polkovnik je v svoji strasti sposoben za vsako dejanje.“

„Prav zato ga je treba hipoma in energično prijeti.“

„Zdi se mi, da že imate svoj načrt —“

„Da, gospodična Oldenburg.“

„Razložite mi ga.“

„Brez Vaše pomoči se ne da izvršiti.“

„Pripravljena sem, pomagati,“ je izjavila Helena odločno.

„Skušajte torej! Jaz pojdem v Gardenfield — saj ste rekli, da se mudi polkovnik tam.“

„V gostilni, gospod grof. Toda če se tam prikažete, bo posvarjen.“

„To se ravno ne sme zgoditi. Polkovnik me ne sme videti in ne sme slutiti, da sem tam.“

„Če vstopite v gostilno, Vas mora zapaziti.“

„Nasvetoval Vam bom nekaj, kar se ne more ponesrečiti. Vi se vrnete v Gardenfield.“

„To se lahko zgodi.“

„Vem, da imate svoj lastni voz. Kdo Vas spremlja?“

„Samo Srečko Korošec, mlad mož, kateremu popolnoma zaupam. Ta kočira.“

„Dobro! Jaz se peljem z Vami. Peljemo se v zaprtem vozu v Gardenfield in pridemo v temi v gostilno. Korošec zapelje na dvorišče. Vi izstopite, jaz pa ostanem v vozu. Korošec pelje konje v hlev, Vi greste v svojo sobo —“

Helena je kar strmela v grofa — zdelo se ji je, da sedi pred njo izkušen policijski uradnik.

„Nihče ne bo ne vedel ne slutil, da sem jaz v kočiji in da čakam na znamenje od Vas,“ je nadaljeval grof. „Če pride polkovnik v Vašo sobo, mi daste kako znamenje, kakršno hočete. Ali hočete ustreliti? Tu je moj revolver —“

„Poklicala Vas bom.“

„Po imenu? Potem zbeži polkovnik.“

„Poklicala bom Korošca.“

„Prav! Za vse slučaje pa le vzemite ta revolver,“ je nadaljeval grof. „Čim pokličete, prihitim in se polastim polkovnika. Potem se izkaže, kdo da je. Popeljeva ga kar v Novi Jork. Ste-li zadovoljni z mojim načrtom?“

„Zadovoljna, gospod grof!“

„Tako boste rešeni tega skrivnostnega nadlegovalca. Za to Vam jamčim. Obvestite torej Korošca — sedaj dovolite, da Vas popeljem k obedu —“

Kakor bi bila brez lastne volje, je Helena sledila grofu.

Petdeseto poglavje.

Za visoko ceno.

Ko je bilo že temno, se je pred veliko gostilno v Garden-fildu pripeljal zaprt voz.

Srečko Korošec je zavil na dvorišče.

Ko je izstopila Helena, katero je gostilničarka pozdravila, je Korošec zopet zaprl voz, tako da je grof v istem ostal, ne da bi ga bil kdo zapazil.

Helena je šla z gostilničarko v hišo.

Postrežna gostilničarka je užgala luč in pustila Heleno samo. —

Heleno je obšla sicer lahko razumljiva razburjenost.

Pričakovati je bilo, da se primeri strašen prizor — in njeno srce je trepetalo strahu.

Sicer je imela pri rokah dva pomočnika — grofa in zvestega Korošca, toda —

Obhajale so jo zle slutnje — da se zgodi tukaj nekaj groznega —

Tudi grof je menil, da polkovnik ni bil nihče drugi, kakor Artur Sever.

Če pride, če ji grozi —

Sicer je imela grofov revolver pri sebi, a bala se je, ga rabiti.

Namenjena pa je bila, dati grofu dogovorjeno znamenje — potem se mora izkazati, kdo da je ta polkovnik.

V gostilni je bilo še vse tiho, samo pred hišo je bil še šum, ker so prihajali in odhajali vozovi.

Ali polkovnika še ni bilo v hiši?

Mogoče, da se je mudil v katerem ciganskih vozov pri gospe z modrim pajčolanom.

Helena je pazljivo poslušala. Razpravila se ni čisto nič. Še klobuka ni odložila. Stala je sredi sobe, katero je na mizi stoječa luč le slabo razsvitljevala.

Bilo je blizu devete ure, ko se je slišal sumljiv šum.

Kaj je to bilo?

Ali je kaka žival zastokala ali je to bilo otročje ihtenje?

Zdaj je bilo zopet tiho.

Helena je komaj dihala.

Grozničav nemir se je je polastil.

Kaj se pripravlja?

Tiho — pri vratih je nekaj zaškripalo.

To so bile previdne stopinje — rahel žvenket ostrog.

Po hodniku je prihajal — polkovnik.

Helena je zrla nepremično na vrata.

Da! On je to bil!

Vrata so se odprla —

Rudeča uniforma se je prikazala.

Polkovnik je hitro vstopil in zaprl vrata za seboj.

„Čemu ste pripeljali pomočnika?“ je vprašal poluglasno.

„Pomočnika proti meni, ki Vas ljubim!“

„Ali ste prišli, da bi me iznova trpinčili? Ne morem se otresti suma, da ste morilec Sever.“

Polkovnik se je zaničljivo nasmehnil.

„Te misli se bodete že otresli; morate se je otresti“, je rekel. „Prihajam danes zadnjikrat, da Vas vprašam, če me hočete uslišati. Zadnjič! Vem, da se ne boste več ustavljali!“

Heleno je obšel smrtni strah, ko je zdaj polkovnik pristopil k nji.

Zdaj je napočil odločilni trenotek.

Helena je planila k oknu.

„Stojte!“ je velel polkovnik in njegov krohot je navdal Heleno z novo bojznijo — tako satansko se je krohotal tudi Sever. — „Vem, kaj nameravate. Grofu, ki ste ga pripeljali, hočete dati znamenje.“

„Tega ne smete storiti!“ je z ostrim glasom nadaljeval polkovnik.

„Če ste res tisti, za katerega se izdajate, se nimate ničesar bati“, je zdaj odločno rekla Helena. „Ako ste pa Artur Sever, potem ne smete od tod. Izkazati se morate. Sicer pa itak ne morete proč.“

Helena je odprla okno.

„Vi iščete svojo hčerko“, je zdaj zašepetal polkovnik.

Heleno je to kar pretreslo.

„Zahteval sem otroka od gospe z modrim pajčolanom“, je nadaljeval polkovnik. „Kupil sem ga od nje.“

Helena je strahu otrpnela.

„Otrok je tu“, je šepetal polkovnik. „Če daste grofu obljubljeno znamenje, če me primejo, potem umrje Vaš otrok.“

„Lažete — taka strašna usoda mi ne more biti namenjena!“ je zaklicala Helena.

„Ne kličite!“ je grozil polkovnik, ko je Helena zopet stopila k oknu. „Ne dajte znamenja! Plačam Vam visoko odkupnino — počakajte, predno pokličete! Poglejte, kaj Vam dam kot plačilo.“

Helena je omahovala. Spomnila se je, da je prej čula otročje ihtenje.

Polkovnik je odšel.

Preteklo je nekaj trenotkov.

Zdaj se je vrnil, noseč na rokah malo deklico.

Helena je zagledala svojo hčerko.

S solznimi očmi je dekletce stezalo roke proti materi.

Sledil je pretresujoč prizor.

Pozabivši na vse je Helena planila k svojemu otroku, da ga iztrga polkovniku iz rok.

Zdaj je zgrabila svojo hčerko in jo pritisnila k sebi.

Dekletce se je oklenilo matere in obrnilo glavico proti polkovniku, kakor v strahu, da se je ta zopet polasti.

Helena je svojo hčerko strastno poljubljala.

Polkovnik je porabil ta hip, da je odšel.

Bil je v Heleninih rokah, a zdaj se je odkupil, za tako visoko ceno, da Helena niti trenotek ni pomišljala, ga pustiti v miru.

„Ljuba moja mamica“, je ihtela hčerka in se krepko oklenila matere, „ne pusti me več od sebe. Cigani so me vlačili sem in tja — bojim se jih — ne daj me več k njim — topli so me kakor svoje živali — stradala sem —“

„Zlato moje dete!“ je jokaje zaklicala Helena, „varovala te bom kakor svoje oko. S teboj zbežim in te ne pustim več od sebe.“

Helena je padla na kolena. Solzne svoje oči je obrnila proti nebu, zahvalna molitev ji je trepetala na ustnicah.

Tako so pretekli prvi trenotki svidenja.

Koliko je moralo dekletce pretrpeti. Kolikrat je morala Helena goreče moliti — zdaj je bila njena molitev uslišana, zdaj je imela zopet, kar ji je bilo najljubše na svetu.

Na stopnicah so zadoneli koraki.

Mati in hčerka sta se jih prestrašili.

Helena se je krepkeje oprijela svojega otroka.

Dekletce je zbegano gledalo krog sebe.

Kdo prihaja?

Mar oni mož v uniformi, da zopet loči mater in hčerko.

Obupno je zrla Helena na vrata.

Prikazala se ni rudeča uniforma — grof v svoji črni obleki je stal med vratmi.

Z njegovega resnega obraza bralo se je očitjanje, ko se je oziral po sobi.

Stopil je čez prag.

„Kje je polkovnik, milostna?“ je vprašal.

Helena je vstala, držeč otroka za roko.

„Bil je tu, gospod grof“, je odgovorila.

„In Vi mi niste dali dogovorjenega znamenja?“

„Pripeljal mi je mojega otroka.“

„In za to ceno ste molčali? Potem je polkovnik odšel in zapustil to hišo, brez da bi bili Vi dobili pojasnila o njem. To je zoper dogovor, milostna!“

Helena je zarudela.

„Imela sem zopet otroka in zato pozabila na vse“, je odvrnila.

„Kako je prišel polkovnik do otroka?“

„Moralo je biti pri ciganih, ki so tu.“

„A kako je polkovnik vedel o Vašem otroku? Kako je vedel, da ste ga iskali in da je ravno to isti?“ nadaljeval je grof, „to me potrdi v misli, da je polkovnik isti, katerega se bojite.“

„Da, gospod grof, da!“

„Tembolj nepremišljeno je bilo od Vas, da ste ga pustili proč!“

„Spomnim se — morda ga še najdete, morda še v tej uri zasačite! Ako je v resnici Sever, in jaz to trdno mislim, potem bo pri signori, ki je ž njim v zvezi in se nahaja v jednem ciganskih vozov.“

„Pri ženi z modrim pajčolanom?“

V razburjenosti trenutka ni Helena niti zapazila, da je čudni mož tudi to vedel.

„Da, gospod grof, pri ciganih je“, odgovorila je hitro, „in pri njej bo tudi on.“

Celo grofovo se je zgrbančilo. Premišljeval je trenutek.

„Hitite tja“, pristavila je Helena, „in polastite se ga!“

Grof je menda nekaj pričakoval, prisluškoval je.

A že je storil svoj sklep.

Ne da bi bil še kako besedo spregovoril, šel je iz sobe.

Ta večer pričakovati je bilo v majhnem mestecu prizora, rekla si je Helena, srečevanje, kojega pretek in konec se ni dal predstavljati. Ako sreča polkovnika, mora priti do nastopa, pri katerem bo tekla kri, ker ta dva moža sta od prvega hipa svojega srečanja vedela, da sta smrtna sovražnika.

Helena ni smela čakati tega srečanja in njega posledic, ni smela niti ure več se tu muditi, zdaj, ko je zopet imela svojega otroka.

Komaj je grof odšel, so se čuli po stopnicah zopet koraki, koraki moža.

„Gospod Korošec, ali ste Vi?“ zaklicala je Helena polno upanja.

Ni se motila.

Srečko Korošec se je pokazal v odprtih vratih.

Ko je zagledal majhno deklico ob roki Helene, katera se je oklenila materinih kolen, ko je videla vstopiti tujega moža, pokazal je začuden na njo.

„Da, gospod Korošec, zopet jo imam!“ rekla je Helena.

„A zdaj je treba ž njo priti v varnost, za vsako ceno! Ne smemo zgubiti trenutka! Bežati moramo! Le proč od tod!“

„A kako se je to zgodilo —“

„To Vam povem po poti, gospod Korošec. Sedaj je le treba, zapustiti ta kraj še ob tej uri!“

Korošec je videl Helenin strah, in to mu je zadostovalo.

Hitel je zopet doli.

Helena je slišala, da so se konji iz hleva peljali. Srečko Korošec je v naglosti sam pomagal jih vpreči, potem je plačal gostilničarju račun in skočil na kozla ter vzel vajeti v roke.

Ko se je voz pripeljal, vzela je Helena otroka in ž njim zapustila sobo. Šla je z majhno deklico, kar mogoče hitro, po stopnicah doli.

Zunaj je stala, od svetilke gostilne razsvetljena, pripravljena kočija. Na kozlu je sedel Srečko Korošec.

Helena je dvignila otroka na voz in potem sama stopila vanj. —

Ko je gostilničar zaprl vrata kočije in so konji nategnili, je Helena sklenila roke.

Bila je rešena! Imela je zopet otroka! Treba je bilo, sebe in otroka v varnost spraviti.

Kočija je drdrala v temni večer. —

Helena je pritisnila otroka na srce. —

Eden in petdeseto poglavje.

Dva smrtna sovražnika.

Grof je bil zapustil gostilno.

Ko je stopil na cesto, prisluškoval je še jedenkrat, če se kaj čuje. A oni ali ona, katere je pričakoval, še nista prišla, slišati ju še ni bilo.

Naglo se je zato obrnil k prostoru, kjer so stali vozovi ciganske družbe Roza.

Nekaj svetilk je gorelo na velikem, peščenem prostoru, katerega so pa le slabo razsvetljevale.

Majhna okna vozov so bila svetla, a vse je bilo tiho.

Ali je šel polkovnik v resnici tja?

Grof se je hotel o tem prepričati, ravno tako tudi o osebi sumljivega častnika.

Približal se je prvemu vozu.

Treba je bilo notri bivajoče osebe iznenaditi.

Grof je stopal tiho po stopnicah, katere so bile napravljene pri vходу velikega voza.

Skozi majhno odprtino, katera je bila v vratih narejena, je lahko videl v notranjost voza, ker rudeče zagrinjalo ni bilo popolnoma zadrženo.

Cigani in ciganke so sedeli in ležali vse križem, kadili, zgovarjali se in pasli sladko lenobo.

Tu ni bilo opaziti rudeče uniforme polkovnikov.

Previdno, brez vsacega šuma, je zapustil grof zopet svoj prostor in šel k naslednjemu vozu.

Tudi tu so se nahajale zunaj voza majhne stopnice, ker so bila kolesa visoka.

Grof je stopil na stopnice.

Razsvetljeno okno je bilo tako skrbno zagrnjeno, da ni mogel videti v notranjost voza.

Naglo odločen je prijel za kljuko, da bi vrata odprl.

A bila so zaklenjena ali zapahnjena.

Grof je potrkal.

Stopinje so prišle v vozu bliže in v naslednjem hipu so se vrata odprla.

Polkovnik je stal pred grofom.

Moža sta se trenotek srdito pogledala, čutila sta oba, da mora to srečanje imeti krvav konec.

Hitro in brez strahu je stopil grof v slabo razsvetljen prostor.

„Dobro, da ste prišli,“ začel je polkovnik, ki je bil silno bled. „Obračunati morava, kajti jaz nisem pozabil srečanja pri Woodu. Ker sem v tuji hiši jemal ozir, imate me za dobrotljivega, ki trpi Vaše obnašanje —“

Grof je zaprl vrata.

„Ne zgubiva nepotrebnih besed,“ odgovoril je. „Vem, da ste pod napačnim imenom Gould in zdaj pod krinko polkovnika se skrivajoči hudodelnik Sever. Spoznal sem Vas!“

„Za to novo obdolžitev mi bodete odgovor dali,“ zavpil je Vilson ter prijel za svojo sabljo.

„Pustite to!“ ukazal je grof, „hudodelcu ni nihče odgovora dolžan!“

„Potem Vas bodem pa kaznoval, kakor zaslužite.“

„Pustite sabljo, katere nositi nimate pravice! Sledite mi!“

„Tu je moj odgovor!“ škripal je polkovnik in razkačeno potegnil svojo sabljo, da bi udaril sovražnega nasprotnika.

A pomislil ni, da je bil prostor v vozu za tako gibanje pretesen.

Sablja v njegovi roki ni mogla doseči grofa, ker je ost zadela v strop.

Ta trenotek je porabil grof, da je z desnico hotel zgrabiti polkovnika za prsa.

A gibčno in hitro je ta stopil korak nazaj, tako, da ga grof ni mogel prijeti.

„Udajte se!“ je zavpil in iskal z roko po žepu svoje črne suknje samokres. V razburjenosti trenutka je pozabil, da je svoj samokres pustil pri Heleni.

Bil je tedaj brez orožja!

„Udajte se!“ rekel je vzlic temu.

A sedaj je bil polkovnik toli razkačen, da je s svojo sabljo močno sunil proti nasprotniku.

„Vi ste Sever!“ je ta ravno kar zaklical.

Potem pa obmolnil in omahnil.

Sablja ga je zadela v prsa.

Grof se je z obema rokama prijel na istem kraju.

A že se je vlila kri iz rane in omahuje je grof izgubil zavest.

Ker je polkovnik sabljo v roki obdržal in zato ost potegnil iz rane, zgrudil se je Girardi s krvjo oblit na tla.

Z votlim ropotom je padel na tla.

Črni visoki klobuk mu je padel z glave in v njem je obvisela črna, gladka vlasulja, katero je grof nosil.

Ta nepričakovana izpremena dala je njegovi glavi, njegovemu obrazu nakrat drugo podobo.

Polkovnik je strmél na njega.

Stopil je bliže in se nagnil k brez zavestnemu, čigar rana je močno krvavela.

Strah in groza brala sta se z Vilsonovega obraza. —

Srepol je gledal na obraz ležečega —

„Bernard!“ izvilo se je iz njegovih bledih usten.

Policijski maršal Bernard je preoblečen za grofa zasledoval in iskal Severja, ker je bil gotov, da se je Sever na kak način nepoznanega naredil in urinil v kroge, kjer se ga ni iskalo.

Izkušeni, spretni in pogumni Bernard se ni motil. Kot grof Girardi naletel je v dvoranah bogatega Sulivana na polkovnika.

In sedaj je ležal tu, žrtev svoje dolžnosti in svojega uspeha, kot žrtev Severja, ki je obstal za trenotek nepremaknjen, in ni mogel premagati groze nad spoznanjem, katero je tu nepričakovano napravil.

Bernard je ležal pred njim!

To je bila zanj velika nevarnost.

Brez dvoma je imel Bernard mnogo moštva v bližini!

Morda so bili že tu, morda so oblegali prostor, vozove!

Kar je storil Bernardu, moralo mu je privabiti zopet zasledovalce!

Vse bi bil Sever mislil, vse verjel, samo tega ne, da je bil ta grof policijski maršal, ki se je znal z vlasuljo in spremenjeno rumenkasto barvo svojega obraza nepoznatega narediti.

Bernard ga je prekanil!

Sever se je vzravnal.

Prežeče je stal tu in prisluškoval —

Še je bilo vse tiho zunaj —

Kaj naj stori?

Bernard je ležal v svoji krvi in se ni premaknil.

Ako bi ga Sever odstranil, skril!

Noč je napočila — bila mu je ugodna.

A izpeljava tega namena je bila težavna.

Postava rudečega častnika, ki je držal svojo sabljo v roki, živela.

Hitro je stopil čez Bernarda k vratom voza in jih zapahnil.

To se je pravočasno zgodilo.

Težki, škripajoči koraki zunaj na stopnicah — —

Polkovnik se ni genil.

Kljuka se je pritislila —

Neki glas se je začul zunaj — —

To je bil glas cigana Roze!

Potrkal je.

„Signora!“ klical je, „signora Astrela!“

„Za vraga, kaj hočete?“ odgovoril je polkovnik nejevoljno.

„Signora je v drugem oddelku in se preoblači.“

„Oprostite, gospod, oprostite!“ rekel je sedaj Roza. „Nisem vedel, da ste Vi tu. Rad bi bil signori nekaj sporočil, gospod!“

„Povedal ji bom! Naj pride potem v Vaš voz, Roza!“ odgovoril je Sever.

„Hvala, gospod polkovnik, hvala!“

Cigan je odšel s težkimi koraki.

Sever je spoznal, da je bila pot še prosta.

A če bi ostal Bernard v vozu — ako bi se ga našlo v njem? —

Ni smel dolgo premišljati!

Polkovnik je stopil k svetilki in pihnil vanjo.

Ugasnila je.

Neprodorna temota vladala je zdaj v tem delu velikega voza. —

Tipaje z nogo okolo sebe, stopil je polkovnik čez ležečega Bernarda k vratom, ki so peljala v zadnji del voza.

Zganil se je —

Zdelo se mu je, kakor da bi slišal sumljiv šum zunaj.

Ali se je varal? Ali je bila to le bujna domišljija?

Ustavil se je in poslušal —

Iz sosednega prostora ni prišel ne klic, ne glas k njemu — signora se ni brigala za to, kar se je vršilo v sprednjem oddelku voza, kar je delal Sever. A luč je bila pri njej, to je izdala svetloba, ki je bleščala skozi špranjo majhnih vrat.

Polkovnik ni odprl vrat.

Še enkrat se mu je zdelo, kakor bi čul zunaj neko rožljanje ali peketanje konj.

V zunanji steni voza je bilo majhno, zagrnjeno okno.

Sever je tiho stopil k njemu.

Ko je vtaknil sabljo v nožnico, je prijel zagrinjalo in ga odgrnil.

Sedaj je videl na veliki, peščeni, slabo razsvetljeni prostor.

Kaj je bilo onkraj v polutemi?

Gledal je ven — napenjal oči —

Premikalo se je nekaj — tudi tam —

Temne postave — konji —

To so bili policaji!

A v Gardenfildu, tem majhnem kraju, ni bilo policajev na konjih.

Ali jih je Bernard naročil iz Filadelfije.

A kako jih je mogel privedi do tega kraja, ko je bil vendar še pred pol ure v Helenini kočiji skrit?

Sever še ni imel popolne gotovosti.

Bilo je nemogoče natanko razložiti temne postave.

Videti je bilo, kakor da bi mirno stali.

Ali so to bili policaji? Ali jahači, ki so slučajno prišli sem? —

Konji so morali biti, poleg katerih so stali jahači!

Nekaj se je začelo onkraj premikati.

Jezdec je pridirjal.

Ropot, katerega je povzročila sablja ali meč in podpas, je pregnal polkovniku zadnji dvom!

Ta jezdec je bil policijski uradnik.

Nevarnost je rastla z vsako sekundo!

Iskali so gotovo maršala.

Morda je bilo zdaj še mogoče, bežati.

Sever je stopil k zadnjim vratom in jih je odprl.

Potem je zginil v razsvetljenem zadnjem delu voza in vrata hitro zaprl za seboj.

V tem zadnjem delu voza bila je, kakor je Sever Rozi zaklical, signora, njegova zaveznica!

Ona je morda še vedela za kako pomoč, rešitev.

Vse je bilo tiho — — —

Dvainpetdeseto poglavje.

Obdan.

Bernard je iz Filadelfije brzojavil Rogersu v Novi Jork, da naj polkovnik takoj z nekaterimi izkušenimi in zanesljivimi ljudmi pride in se pelje do Gardenfilda z železnico.

Komaj je Rogers istega dne popoldne brzojav dobil, ko je takoj uredil vse priprave, da bi šel maršalu na pomoč, ker mu je ta že naznanil, da je v Filadelfiji srečal nekega sumljivega polkovnika.

Rogers je izbral šest posebno pogumnih ljudi, ki so morali za vse slučaje zasledovanja vzeti konje s seboj, in je šel z jahači na kolodvor, kjer so spravili konje v voz.

Rogers je stopil s svojimi ljudmi na vlak, da bi jih med kratko vožnjo pripravil na bodoče.

Povedal jim je, da se gre za ujetje Severja, da je maršal sledil onemu v Gardenfildu, in da jih zvečer tam pričakuje.

To upanje, da se vendar enkrat polaste toliko iskanega hudodelca, napolnilo je redarje z zadoščenjem.

A Rogers jih je opozoril, da vprašanje še ni odločeno, je-li sumljivi tudi res iskani.

Tudi on je želel Severja ujeti, tembolj, ker si je dejal, da bi ž njim našel morda tudi Heleno, katero je še vedno iskal, a do sedaj brez uspeha.

Deveta ura je odbila, ko je vlak za trenutek ustavil v Gardenfildu, da so izstopili policaji in pustili konje speljati iz voza. —

Bernard je bil brzojavno obvestil Rogersa, da ga dobi v gostilni.

Rogers je torej šel s svojimi jahači takoj tja.

Gostilničar je bil začuden in je strme gledal tuje policaje. —

Kaj je to pomenilo?

Grof mu je sicer, ko je prej gostilno zapustil, po hišnem hlapcu sporočil, da, ako bi kdo po njem vprašal, naj mu isti sledi na trg, kamor je šel k ciganom, a o tolikih policajih ni omenil ničesar.

Gostilničar je naznanil polkovniku, kar je tujec sporočil.

„Na trg torej!“ je velel Rogers svojim ljudem, medtem ko jim je gostilničar kazal smer.

Policaji so jahali naprej in dobili od Rogersa še povelje, naj ga na trgu počakajo in kolikor mogoče tiho trg obkrožijo.

On sam je pa jezdil še h krajni policiji naznanit svoj namen in je šele potem hotel slediti svojim ljudem.

V majhnem poslopju krajne policije dobil je uradnika in ga vprašal za tu nahajajoče se cigane, na kar mu je uradnik službeno hitro naznanil, da je to amerikanska ciganska družba Roza, ki daje tu svoje predstave in da stoje štirje veliki zeleni vozovi na jedni strani trga kar po vrsti.

Policaji so tačas prišli na trg, se ob kraju razdelili, stopili raz konje in se vstopili poleg njih.

Takoj zatem je pridirjal polkovnik.

En pogled je zadostoval, da mu je bil položaj jasen.

Onkraj na zadnjem koncu trga so stali v poltemi veliki vozovi.

Policaji so bili razdeljeni naokrog, tako da ni mogel nihče neopažen prostora zapustiti.

Rogers je stopil s konja, izročil ga jednemu policajev in korakal čez trg.

Nekaj policajev mu je sledilo.

Ker ni bilo o Bernardu ničesar videti, rekel si je polkovnik, da mora biti v kakem vozu.

Ko se je približal prvemu vozu, je zapazil, da so bila vrata odprta in da je med njimi stal velik, širokopleč mož, ki je imel na glavi velik slammik s širokimi kraji. Imel je na sebi temen žametov jopič in spodaj svetlorudeč telovnik.

Rogers je stopil k vozu.

„Ste Vi Roza, vodja družbe?“ je vprašal.

Roza si je ogledal bližajoče in je spoznal uniforme.

„Jaz sem policijski polkovnik Rogers!“ je pristavil vprašalec. —

Roza se mu je odkril.

„Roza stoji pred Vami, gospod!“ odgovoril je z veliko samozavestjo, „moje ime je znano daleč na okoli, gospod, in moja družba tudi.“

„Ali je maršal Bernard pri Vas?“

„Ne, gospod!“

„A neki polkovnik, ki se imenuje Vilson!“

„Gospod z rudečo uniformo je bil tu, da, pri signori, katero pozna. On je moral tudi poprej tisti biti, ki mi je v drugem vozu odgovoril, ko sem hotel k signori, gospod!“

Ta odgovor je zadovoljil Rogersa.

V katerem vozu, Roza?“ je vprašal.

„Tako v drugem, gospod,“ je pristavil Roza in šel po stopnicah doli, v tem vozu je signora.“

„Kako se imenuje?“

„Astrela, gospod!“

„Ima vedno modri pajčolan?“

„Da, gospod. Pojdimo!“

Roza je šel z Rogersom in s policaji k naslednjemu vozu.

„Vrata so bila prej zaklenjena, ko sem hotel notri,“ rekel je še Roza.

Rogers ni odgovoril, ampak šel po lesenih stopnicah navzgor, Roza mu je sledil in policaji so se bližali stopnicam.

Ko je bil Rogers zgoraj, poskusil je vrata odpreti.

„Le potrckajte, gospod!“ je rekel Roza. „Sedela bodeta v zadnjem delu voza.“

Rogers je prisluškoval.

Hkratu se je pripognil najbližje stoječi policaj in pogledal pod voz.

Zdelo se mu je, kakor da bi iz tega nekaj kapalo.

Rogers je začul votel glas, kakor da bi nekdo stokal.

Tako je slutil nezgodo.

Udaril je z veliko močjo ob vrata.

A nihče ni prišel.

„Ali morete Vi vrata odpreti?“ obrnil se je Rogers k Rozi.

„Ne, gospod, zapahnjena so,“ je odgovoril ta.

Rogers se je zdaj naslonil s svojo desno ramo ob vrata ter jih s silo odprl.

„Gospod!“ zaklical je Roza.

A bilo je že storjeno.

Zapah je bil preslab proti moči telesa.

Vrata so se odprla.

A vrata so morala zadeti še ob neko zapreko, katere vsled temote ni bilo mogoče spoznati.

Rogers pa je tik pred seboj zaslišal znova in bolj razločno stokanje.

„Tu leži človek“, je dejal, „prinesite svetilke!“

Eden policajev je stal za njim na stopnicah in je vzel iz žepa svojega plašča majhno slepico, katero je užgal.

„Gospod polkovnik, pod vozom je mlaka krvi,“ naznanil je v tem hipu neki drugi policaj.

Ne da bi poslušal to naznanilo, vzel je Rogers policaju svetilko.

Tudi vsi drugi policaji užgali so hitro svoje majhne slepice. —

Rogers je stopil v voz in posvetil.

Ugledal je na tleh pred seboj grofa.

„Tu leži maršal!“ je zavpil in posvetil na tleh ležečemu v obraz.

Te besede so vzbudile razumljivo razburjenost zunaj.

Roza se je prirnil za polkovniku sledečim policajem v voz, kateri je bil s svetilko le slabo razsvetljen.

Tudi drugi policaji so sledili.

Od časa do časa je Bernard zastokal, ne da bi bil prišel k zavesti. Iz rane na prsih kapala je še vedno kri. Obraz mu je bil bled kakor umirajočemu.

Rogers se je pripognil k njemu.

„Maršal!“ je zaklical.

Bernard je odprl oči in srepo gledal Rogersa.

„Maršal! Kaj se je zgodilo?“ je rekel Rogers globoko ginjen nad tem pogledom.

A Bernard menda ni spoznal Rogersa.

Le zamolkel izdih se je izvil iz ust.

„Pojdite po zdravnika! Tu je treba nagle pomoči,“ zaklical je Rogers. „In kje je storilec?“

Polkovnik je svetil po ozkem prostoru.

Zdaj je zapazil zadnja vrata.

Z močnim sunkom odprl je tudi ta.

V prostoru, kamor je zdaj stopil Rogers, je gorela še luč. A v vsej sobici ni bilo videti človeka.

Jezen klic se je izvil iz Rogersovih ust.

„Kje za zlodja pa je storilec?“ je zavpil. „Proč ni mogel, saj so bila vrata zapahnjena!“

Preiskal je blazino, ki je bila ob steni.

„Tu je bila signora — tu naj bi bil tudi polkovnik,“ pristavil je, „a sedaj —“

„Stvar je povsem naravna, gospod,“ je rekel sedaj Roža in se vrnil k Rogersu v zadnji oddelek ter pokazal na deske poda, „gospoda sta se gotovo prepirala in polkovnik je onega prebodel. Tu je zaklopnica v vozu, tu se lahko spodaj izleže iz voza, akoravno je le nizko.“

„Oditi vendar nista mogla“, trdil je Rogers, „prostor je bil obstavljen!“

Eden policajev je bil med tem šel po zdravnika in ga je zdaj peljal k Bernardu.

Ranocelnik je odpel telovnik in srajco maršala ter je rano preiskal in jo začasno obvezal.

Spoznal je rano za smrtnonevarno in zato prepeljanje maršala v kako bolnišnico v Filadelfiji kot nujno potrebno.

Na kako izpoved od strani ranjenega ni bilo pod temi okoliščinami niti misliti.

Rogers je najprvo energično iskal polkovnika in signoro.

Oba sta bila malo prej še v vozu in še nista mogla daleč proč priti.

Da je bil polkovnik toliko časa zaman zasledovani Sever, in da je on prebodel maršala, ko ga je ta hotel prijeti, bilo je sedaj nedvomno.

Polkovnik je v veliki razdraženosti zapustil voz, da bi preiskal druge vozove in ves trg, pri čemur so mu policaji pomagali.

V vozovih ni našel ničesar.

Šel je k stražami, katere so, sicer v precej veliki razdalji, oblegale trg.

Tu mu je eden policajev sporočil neprijetno naznanilo, da je neka ženska prišla resnično mimo njega, a ker je ni poznal, in le na častnika pazil, pustil jo je oditi.

Polkovnika samega pa ni nobena straža opazila.

A ker ga ni bilo po vsem trgu najti, je moral, kakor je bilo videti, tudi on na zvit način uteči.

To je Rogersa toli razjezilo, da se je kregal nad vsemi svojimi ljudmi.

Potem je dal maršala nesti iz voza, da bi ga pustil z železnico prepeljati v Novi Jork, medtem ko se je on sam z enim delom svojih ljudij pripravljaj na zasledovanje ubeglih, ki še niso mogli daleč biti.

A medtem je napočila noč in temota je ovirala zasledovanje. —

Izvedeti ni bilo mogoče, kam sta se obrnila polkovnik in signora, kajti vsa pota, po katerih je krenil Rogers, so bila — prazna, nihče mu ni mogel povedati, kateri pot sta si izbrala begunca.

Po večurnem tavanju je prišel Rogers proti jutru v spremstvu enega samega policaja, ker so se vsi drugi raztresli v neko vas, kjer je našel prvo sled.

Žena nekega žagarja mu je povedala, da je bila pred pičlo uro v žagarni neka tuja gospa, ki je imela pajčolan, ter si dala prinesti prigrizek, ki ga je plačala.

„Sumljivo se mi je zdelo“, je pristavila žena, „ker tako zgodaj navadno ne pride nobena gospa peš sem.“

„Ali ste videli, kam je šla?“ je vprašal Rogers, ki je ostal na konju.

Pokazala je k nekemu temnemu lesovju.

„Gledala sem za njo, ker sem postala radovedna,“ je odgovorila. „Hodila je dobro. Pri meni je vprašala za voz, da bi se nekaj časa peljala, a ker ni doma mojega moža, ki se je včeraj z vozom odpeljal, ji nisem mogla ustreči, akoravno mi je ponudila veliko denarja.“

„Koliko časa je tega?“

„Komaj uro, gospod!“

„Potem jo morava dohiteti!“ je zaklical Rogers svojemu spremljevalcu.

Oba sta odjahala na ono stran, katero jima je bila pokazala žena, da bi v lesovju poiskala signoro; Rogers si je mislil, kjer je ona, bo tudi Sever, o katerem sicer žagarjeva žena ni ničesar vedela. Čudno se ji je pa zdelo, kakor je zdaj pristavila, da je gospa del svojega zajuterka s seboj nesla.

Rogers in policaj sta z gotovostjo računala na to, da dohiteta begunca.

Jezdila sta hitro proti gozdu in bila na vse pripravljena. Samokrese sta imela pri roki.

Ako bi se Sever ne ustavil na njihov poziv, ako bi se ne udal, odločena sta bila, ga obstreliti.

Treba se ga je bilo na vsak način polastiti in mu odrezati nadaljni beg.

„Kje je kolonel, gospa?“ je vprašal grof oziraje se po sobi.
„Bil je tu, monsignor, in mi je pripeljal otroka“ je odgovorila
Helena, držeč svojega otroka za roko.

Triinpetdeseto poglavje.

Skrivnostna vila.

Helena in Srečko Korošec sta nadaljevala v naslednjem tednu svoje potovanje proti jugu in sta ustavila, ako le mogoče samo po noči, da sta konjem in sebi privoščila nekaj ur počitka. —

Ker je imela Helena svojega otroka pri sebi, bila je zadovoljna in je imela le edino željo, umakniti se Severjevemu zasledovanju.

Mala deklica se je pri materi kmalu zopet okrepčala od pretrpljenih grozних ur in je pripovedovala Heleni, da je morala s cigani razne umetnosti delati. Ako se ji te niso posrečile, morala je trpeti lakoto in žejo. Strah pred signoro, ki je bila včasih pri ciganih, jo je gnal, da je izvrševala na konju najnevarnejše umetnosti.

Roza je bil edini, ki je ž njo lepo ravnal ter jo ob vходу v kak novi kraj postavil kot plavajočega angelja na konja, da bi s tem privabil prebivalce ter jih pripravil na bodoče predstave. —

Pripovedovanje otroka je bilo tako ginljivo, da se je Helena jokala in svojega ljubljenca še srčneje pritisnila k sebi.

„Zdaj ostaneš pri meni!“ je rekla, „ne pustim Te več proč!“

„Bojim se onega moža še bolj ko signore, mama“, je priznala deklica, „mož, ki me je Tebi iztrgal in s seboj vzel, je tako grozen — hu — strah me je pred njim!“

Helena se je stresla pri teh besedah — srce se ji je krčilo od bolečin — ta mož, o katerem je govorila mala deklica, je bil vendar njen oče!

„Pozabi ga, ljubica!“ šepetala je, „ne misli več na njega!“

„A v sanjah se mi še vedno prikaže.“

„Zdaj, ko si pri meni, bo tudi to prešlo, moj ubogi otrok, odpotujemo daleč, daleč proč, da Te — oni mož ne doseže več.“

„Da, da, mama, daleč proč, le daleč proč! Ciganska otroka Pepo in Cinga pa nista imela samo svoje matere Ines, ampak tudi očeta Rozo, ki ju je varoval in bil tako dober ž njima“,

rekla je deklica in vprašuje pogledala Heleno s svojimi velikimi očmi. „Oče Roza je bil tudi pri njih — Ti si moja mati — a kje je moj oče? Ali nimam tudi jaz očeta, ki me ljubi in bi me varoval?“

„Ne, angelj moj, Ti imaš samo mene, svojo mater, očeta nimaš več“, odgovorila je Helena z težkim srcem.

„Potem je pač mrtev?“

„Da, za nas je mrtev.“

„Potem sva pa zelo revni in zapuščeni, mama, bolj revni ko ciganska otroka, ki sta imela očeta Rozo. In tudi staro mater sta imela, staro gluho Petronelo — kaj jaz nimam stare matere in starega očeta?“

Podoba iz preteklosti vstala je pri teh besedah nedolžnega otroka pred Helenino dušo in mraz jo je spreletel.

Stari oče je njo in otroka pahnil v noč in sneg, ko je smrtno utrujena in brez strehe ga prosila odpuščenja.

Otrok je pozabil te strašne prizore preteklosti, bolezen, katero je morala deklica takrat preboleti, je bila usmiljena in je izbrisala oni grozni spomin — zato je Helena v tem hipu hvalila milostljivega Boga.

„Kje je pa moja dobra stara mati? Ali je tudi gluha?“ vprašal je otrok. „In kje je moj stari oče? Ali ne moremo k njemu?“

„Ne, ljubček moj, on je daleč, zelo daleč od tod! Gotovo ga ne bodeva videli nikdar več.“

„Nikar se tako ne jokaj, mama, drugače se moram tudi jaz jokati!“

Voz je peljal medtem mimo nasadov sladkorja. Na nekem kraju so iz visokih grmov radovedno gledale črne glave. Skoraj nagi črni možje in žene so delali tu na žarečem solncu.

Proti večeru približala se je kočija naselbini. Izmed velike skupine močnih dreves, kojih vrhovi so se pripogibali skoraj do zemlje, blestela je streha velike, gradu podobne hiše, ki je stala sredi starega drevja in bila menda bivališče gospodarjevo.

Ker so bili konji trudni in včasih po več dni ni bilo mogoče priti pod streho, pozdravil je Srečko Korošec, ki je imel na glavi velik slamnik, a je bil vzlic temu ogoren od solnea, z velikim veseljem to hišo.

Ustavil je konje, stopil z voza in potem odprl vrata.

„Tu smo prišli do neke naselbine, grofica; mislim, da bi naredili poskus se tu odpočiti“, je rekel. „Ubogi konji so tako utrujeni, da se že komaj premikajo in čez noč moramo itak ustaviti, ker pridemo tu do krajev, kjer se ob straneh pota nahajajo prepadi.“

„Poskusimo torej, gospod Korošec, ako nas v tej hiši sprejmejo!“ je odgovorila Helena.

Tudi otrok, ki je bil truden in lačen, zaploskal je od veselja v majhne roke.

Helena ga je pobožala in ž njim izstopila.

Velika, bela hiša, ki je imela široko odprto verando, se je v večernem solncu že dobro razločila med drevjem.

Korošec je peljal konja za vajeti, Helena in njen otrok pa sta stopali tiho poleg njega proti hiši.

Okna in vrata so bila zaprta in ob veliki nizki hiši ni bilo ugledati človeškega bitja. Za to hišo stalo je menda še drugo poslopje, morda velik hlev ali hiša za delavce in zalogo.

Srečko Korošec je pazno motril ta kraj s svojimi očmi. Njegova izkušnja, katero si je pridobil na svojih potovanjih, in njegov praktični pogled si niso mogli razjasniti pomena te velike, čudovito tihe hiše.

Akoravno je bila pobeljena in je imela z vinsko trto obraslo verando, naredila je nekak poseben utis. Videti je bila mrtva, nič podobna človeškemu stanovanju. In ko je solnce zatonilo ter je mrak objel hišo in nje okolico, postal je utis še bolj neugoden.

Helena se je ustavila pri starih drevesih.

„Korošec!“ je dejala. „Kaj neki je to, kar me od Gardenfilda sem tu prvokrat zopet napolni s tako odurnim čutom, s svarilom, ali kaj tacim?“

Tudi Srečko Korošec se je ustavil z vozom in konjema. Zmajal je z glavo.

„Čudna se stvar tudi meni zdi!“ rekel je, „a naprej ne moremo. Tu moramo ostati čez noč, eden konj šepa in ne more dalje, drugi je pa tako utrujen, da se lahko vsak čas zgrudi.“

„Hiša je menda brez prebivalcev.“

„Potem se bomo mi naselili vanjo!“ razjasnil je Srečko Korošec suhoparno. „Čudna hiša! A bogatega gospodarja mora biti; morda je jezdil proč.“

„Ne vem, kaj me tu tolikanj vznemirja —“

„A to vse nič ne pomaga, grofica, pod streho moramo tu priti!“ odvrnil je Srečko Korošec, „če tu kdo stanuje ali ne, nam mora biti vse eno, ostati moramo tu.“

„Hiša je videti zaprta.“

„Okna so le tako gosto zagrnjena, morda pridemo vendar notri, ako ne, pa ostanemo na verandi“, in Korošec je vlekel konja s seboj proti hiši in potem mimo te zadaj na dvorišče in k drugemu poslopju, ki je sicer bilo videti tudi zaprto. Moral je spreči živali in naj bi jih tudi prepustil same sebi, saj paše je bilo dovolj za nje na okoli.

Helena je premagala svoje pomisleke in šla z otrokom k verandi, ki je bila gosto zaraščena s trto.

Nakrat je mala Lidija zaupila in se s strahom oklenila matere. Glavica ji je bila obrnjena proti verandi.

Helena je pogledala tja.

Tudi ona se je prestrašila.

Iz zelenja je gledala črna glava, oči so švigale sem in tja, tako da se je belo od očesa še bolj razlikovalo od črne polti obraza. Glava je bila popolnoma pokrita s kodrastimi lasmi.

Na pol naga postava se je vzravnala in prikazala na odprtem kraju verande.

Zamorka je bila, ki je tu ležala in spala. Sedaj se je režala, da so se pokazali med debelimi ustni beli zobje, med tem ko je začudeno ogledovala Heleno in njenega otroka. Dopadlo se ji je menda, da se je deklica bala.

Helena je premagala svoj strah. Bližala se je vhodu verande, kjer se je zdaj prikazala zamorka.

„Ali stanuješ tu?“ vprašala je zamorko.

Ta je prikimala z glavo.

„Jesi je tu rojena!“ je odgovorila.

„Si-li sama tu?“ je vprašala Helena.

Jesi se je ozrla nazaj.

„Večer nastaja, prišel bo gospod Jak!“ je dejala.

„Gospod Jak? Ali je ta naselbina in hiša njegova?“

Jesi je zopet smehljaje pokazala zobe.

„Ne!“ odvrnila je, „a gospod Jak je naš gospodar.“

„Ali nas moreš tu sprejeti? Ali bi nam mogel gospod Jak dovoliti prenočišče?“

Sedaj je šele opazila Jesi, da je bil Srečko Korošec s konjema in z vozom za hišo.

„Jak ima ključé!“ je odgovorila, „on seveda zamore vse, a on je hudoben.“

„On je gotovo Vaš paznik?“

„Njegov bič je mnogokrat rudeč od krvi.“

V tem hipu je skočila Jesi z verande in hitela naproti ogorelemu možu s temno brado, ki je imel bel jopič, široke bele hlače in slamnik. V rokah je vlekel za seboj bič.

Jesi mu je povedala o posetu.

Mož se je le počasi bližal.

Helena in Korošec, ki sta pristopila, sta ga pozdravila.

„Vi bi radi prenočišča, milostna?“ vprašal je Jak prijazno. „To lahko dobite Vi in Vaše spremstvo!“ in pozdravil je Heleno.

„Kdo je posestnik te naselbine?“ obrnila se je ta do paznika.

„Novega posestnika ni tu, milostna!“ odgovoril je, „morda tudi še ne pride takoj, Vi se torej lahko tu odpočijete, kolikor časa se Vam zljubi.“

„In konja?“ je vprašal Srečko Korošec.

„Jesi, odpri vrata tu v hiši in tudi zadaj“, ukazal je Jak in ji vrgel zvezek ključev.

Jesi ga je ujela in skočila na verando in odklenila tam nahajajoča se vrata, potem je hitela po verandi dalje za hišo, da bi tudi tam izpolnila paznikov ukaz, ki je imel tu, kakor je bilo videti, sam zapovedovati.

Med tem, ko je šel Srečko Korošec zadaj, da bi končno vendar spravil konja, kojih eden je še komaj hodil, šel je Jak s Heleno in njenim otrokom, ki sta mu le počasi sledila, na verando.

„Te sobe so Vam na razpolago, milostna!“ rekel je Jak, stopivši s Heleno v prvo poltemno sobo. „Naredite si ugodno. Jesi naj Vam prinese luč in pokaže spalno sobo. Vaš spremljevalec naj spi zadaj.“

Odšel je in pustil Heleno samo z otrokom v temni sobi. Nepovoljni občutek, kateri se je polastil v prvem trenutku, je sedaj še rastle. Bilo ji je, kakor da bi ji klical notranji glas, naj potuje dalje, naj rajši beži.

A saj ni mogla proč, ker ji je Korošec rekel, da konja ne moreta več vleči voza.

Prikazala se je svetloba na verandi.

Jesi je prišla neslišno, ker je hodila bosa, na verando in prinesla gorečo svetilko.

Sedaj je stopila v veliko, z vsem razkošjem in nizkimi blazinami opremljeno sobo.

Režala se je, ko je postavila svetilko na mizo.

„Tam je spalna soba, milostna“, dejala je in pokazala k nekim vratom. „V njej je več blazin. Jesi Vam želi lahko noč.“

„Donesi nam sveže vode!“ prosila je Helena, „umiramo žeje.“

„Tam je sadje v čaši, milostna.“

„Samo malo vode še prinesi.“

Mala Lidija je pokazala na veliko dragoceno kristalno čašo s srebrnim stojalom, ki je bila na mizici. Sadje je bilo vabljivo.

„Da, ljubček moj, le vzemi!“ rekla je Helena in ji podarila velik, sočen sad.

Takoj zatem prinesla je Jesi na srebrni plošči steklen vrč z vodo, steklenico težkega vina in dva kozarca. Nesla je vse v priležno spalno sobo in postavila na mramornato mizico, potem se je oddaljila in zaprla vrata verande.

Helena je nesla svetilko v spalno sobo. Bila je prostorna z odprtimi okni, katera so bila zagrnjena. Ob stenah so ležale nizke blazine z baržunastimi odejami. Te blazine so nadomeščale tu na jugu postelje. Na mramornati plošči blizu jedne blazine stala je pijača, katero je donesla Jesi.

Helena je napolnila kozarec z vodo in se okrepčala.

Deklica je pojedla sad in bila tako trudna, da so ji oči lezle skupaj.

Ko ji je Helena slekla obleko, položila jo je na blazino in jo pokrila. Poljubila je otroka in ga pustila moliti.

Potem je pa majhna Lidija tudi že zaspala.

Sedaj je Helena šele našla čas, ozreti se po zračni in potratno opremljeni sobi. Posestnik je moral biti jako bogat, to je pričalo vse.

In vendar — nepopisen strah pred nočem, česar še sama ni poznala, in česar si ni mogla raztolmačiti, je navdajal Heleno. Stopila je k vratom in jih zaklenila.

Zamorka je naredila nanjo dober utis.

Jesi je bila dobrovoljna ženska.

Nje se ni bala Helena.

Paznik črnih delavcev? *

Mož je izgledal hudobno.

Menda je bil tudi z zamoreci neusmiljen, kakor se je izrazila Jesi.

A njega ni zadeval Helenin strah.

Zaklenila je vrata in se ravno namenila leči k počitku, ker je bila silno trudna, ko je nehoté pogledala k oknom.

• Kaj ji je pomagalo, da je zaprla vrata, saj bi lahko vsak, ako bi odstranil zaveso, prišel skozi okno.

To je bilo novo razkritje, ki je vznemirilo Heleno.

Stopila je k oknu in prisluškovala.

Zunaj je bilo vse tiho.

Srečko Korošec se je menda v zahtiji vlegel k počitku.

Majhna Lidija je spala mirno in trdno na svoji blazini.

Kaj je torej vznemirjalo tolikanj Helenino sree, ko vendar ni bilo nobenega povoda?

Odločila se je, vleči se na drugo blazino, zapustila je okno in se bližala v kotu stoječi zrezljani mizici, da bi uredila lase.

Sedaj je opazila, da je to bila kadilna miza.

Nakrat so se ji oči izbuljile, gledala je srepo — na majhno stvarico, ki je bila na kadilni mizici.

Ta stvarica vzbudila ji je to hipno grozo —

Bil je to majhen zamorček iz težkega srebra, ki je držal zlato pepelnico.

Ko je bila Helena družabnica v Gouldovi hiši, je videla to dragocenost v kadilni sobi!

Kako je prišla zdaj sem?

Pripognila se je —

Da, to je bil isti, umetno izdelani zamorec, ista zlata pepelnica!

A sedaj je pregnala Helena ta strah.

Saj je bilo lahko več takih, enako izdelanih reči.

To je bil le slučaj, da je našla tu ravno tako reč.

Vsekakor pa je bil ta slučaj čuden in je zbudil v njeni notranjosti mučne spomine.

A bila je tako zaspana, tako trudna, da je padla na blazino, ne da bi bila ugasnila luč.

Čez nekaj trenutkov so se ji že zaprle oči, in enakomerni težki dihljeji pričali so, da jo je objel spanec.

Noč je nastala.

Gotovo je minila ura, ne da bi bila prenehala tihota.

Polnoč je že moralo biti, ko je nekak čuden šum motil mir, ki je vladal v hiši.

Sprva se ni moglo razumeti, od kod bi prišel ta šum in kaj ga je povzročilo.

Ali je bila zunaj žival, ki je od daleč dajala te glasove od sebe?

Ali je brenčal na verandi kak velik ponočni metulj tako čudno, da je bilo slišati kakor daljno petje?

Helena in nje hčerka tega nista slišali, spali sta trdno.

Zdaj pa je prihajal ta čudni šum bliže.

To so morali biti človeški glasovi, neubrani, globoko in hripavo pojoči možje, ki so bili morda pijani.

Ali je bilo to nekaj črnih delavcev, nekaj pijanih zamorcev, ki so šli sredi noči mimo?

Ne! Zamorske pesmi imajo nekak čuden enoglasen značaj, imajo čisto posebne napeve.

In petje, ki je vedno bliže in razločnejše donelo, je bilo drugačno.

To je bila ameriška pesem: Yankee dudle dandy, ki je donela skozi noč.

Trije možje so to morali biti in njihovi glasovi so značili, da so užili čez mero vina ali žganja.

V bližini hiše so se menda ustavili in petje je ponehalo.

„Ti, šomašter,“ zadonel je hripav glas, „tu mora biti.“

„Lepa hiša,“ oglasil se je drugi, „ta mi ugaja! Tu ostajmo!“

„France, pojdi po konje!“ zavpil je tretji.

„Hiša je zaprta, kakor je videti.“

„Kaj to — ali nismo gospodarji tu? Potem trkajmo toliko časa, da se nam odpre!“

Glasovi so se bližali.

Sedaj se je lahko razločilo, da so šli težki koraki po stopnicah na verando.

In še vedno se ni prebudila Helena!

„Ti, Silver, tu je še luč, kakor se vidi,“ rekel je eden mož. —

„Tem bolje, žejen sem,“ odgovoril je Silver.

Možje so glasno štorkljali po verandi.

Sedaj je menda eden prišel do velikih hišnih vrat.

Glasno trkanje je zadonelo. Slišalo se je, kakor da bi tolkli s pestmi in nogami ob vrata.

Štiriinpetdeseto poglavje.

Lopovski pajdaši.

Predno poročamo, kaj se je potem dogodilo v skrivnostni hiši, poseči moramo za nekaj tednov nazaj in se vrniti k oni noči, v kateri se je posrečilo polkovniku Vilsonu uiti iz velikega ciganskega voza.

Vilson ali Sever se je s tako spretnostjo zmuznil, da ga Rogers in njegovi policaji niso našli, in medtem ko se je polkovnik obrnil, da bi iz Novega Jorka vse možno storil, ostalo je le nekaj policajev za sledom žene z modrim pajčolanom.

Nekaj dni potem sedeli so pred krčmo, v bližini nekega majhnega mesteca, oni trije lopovi, ki bi bili v Filadelfiji kmalu prišli v roke pravice, ko so tam, kakor smo videli, poskusili ulom.

Samo bivši učitelj je našel in si prisvojil precejšno svoto, ker je pa moral svoje tovariše sedaj preživeti, je šel denar h koncu.

A to ni oviralo te tri može, da bi si tu v krčmi ne privoščili vina.

Pili so in peli in bili dobre volje.

Prišli so mimo vozniki s tovornimi vozovi in nekateri so se ustavili, da so krmili konje.

Evans, France in Silver čutili so se tako varne, da so se začeli posvetovati za kako novo pot, po kateri bi prišli do denarja.

Sedeli so pri mizi pred hišo ter pridno pili, medtem ko je postajal mrak in ogrnil krčmo in vso okolico v svojo temoto.

Klopi in mize so bile od vhoda v hišo oddaljene, ker tik pred hišo, kjer so se vstavljali vozovi, ni bilo prostora za te v zemljo pritrjene mize in klopi.

Bivši učitelj je kadil svalčico in sanjavo zrl na cesto.

Nakrat je opazil ženo, ki se je v temoti na cesti prikazala, se bližala z naglimi koraki in se ozirala na vse strani.

Bivši učitelj pa je tako premagal svoje iznenadenje, da njegova tovariša nista ničesar opazila.

Spoznal je v bližujoči ono gospo z modrim pajčolanom, katero je videl v družbi Goulda ali Severja ali vsaj v njegovi bližini.

Gospa je šla v krčmo.

To opazovanje vzbudilo je v učiteljevi glavi hipno misel, neki načrt.

Ako je bil Sever v bližini!

Ako bi ga mogel tu v roke dobiti!

Potem bi se mu nudila prilika, da bi si dal to pot svojo molčečnost boljše plačati.

Tu je bilo napraviti nekaj tacega, kar je imenoval „kupčijo“. A spremljevalcema ni povedal ničesar. Ko sta bila zapletena v pogovor, je šel v hišo.

Stopil je previdno v gostilniško sobo, kjer so sedeli različni ljudje.

Gospe z modrim pajčolanom ni bilo videti.

Mislil si je, da je v kaki drugi sobi, in pristopil h krčmarici.

„Tista gospa, ki je ravnokar prišla, ostane tu pač čez noč?“ je vprašal potihoma.

„Da! Kaj jo poznate?“ je dejal krčmar.

„Videl sem jo že in bi jo rad nekaj vprašal,“ je odvrnil Evans.

„No, tu pa naletite slabo,“ se je smejal gostilničar. „Zdi se mi, da je nek moški pri nji, ker sem slišal korakanje proti njeni sobi.“

Bivši učitelj je koj mislil, da je obiskovalec Sever.

„Kje je njena soba?“ je vprašal.

„Na drugi strani veže.“

Evans je zdaj vedel vse, kar je hotel vedeti, in je šel iz sobe. —

V veži je videl vrata na nasprotni strani.

Približal se jim je in poslušal.

V sobi je bilo vse tiho.

Evans je potrkal, v tistem trenutku pa je tudi že odprl vrata. —

V sobi je gorela luč.

Svetloba je padala na rudečo uniformo polkovnika, ki je bil sedel pri mizi in je zdaj skočil raz stol.

Smehljaje je vstopil bivši učitelj, se previdno ozrl in vrata za seboj zaprl.

„Ste-li sami, gospod Gould?“ je vprašal. „Ali je gospa z modrim pajčolanom odšla?“

„Zakaj? Gospa se lahko vrne vsak hip“, je odgovoril polkovnik.

„Jaz je ne potrebujem“, je dejal Evans in pristopil bližje. „Ne iščem nje, ampak Vas, gospod Gould!“

Polkovnik ga je grozeče pogledal.

„Ne imenujte tega imena!“ je siknil.

„Kako se pa zdaj imenujete?“

„Polkovnik Vilson sem!“

„Pri moji veri — uniforma je krasna! A jaz, gospod polkovnik, sem v zadregi —“

„Vi ste lopov!“ je zahreščal polkovnik. „Postali ste navaden tat. V Sullivanovi hiši sem Vas rešil; bolje bi bilo, da sem Vas izročil policiji.“

„Ej, gospodine, če bi bili to storili, bi bili šli skupaj z menoj v ječo,“ je odgovoril dolgi suhi nekdanji učitelj hladno-krvno, „in tega si niste želeli, kajti mene bi bili zaprli samo za nekaj mesecev, Vam pa bi bili prav gotovo izpihnili luč življenja.“

Sever je ježno gledal predse.

Čutil je, da ga ima bivši učitelj v rokah.

Evans pa je s porogljivim usmevom motril Severjevo uniformo. —

„Ves hudičevi ste“, je rekel prijateljsko. „Seveda, če ima človek dovolj denarja, se lahko namaškeradi. Vi ste se polastili

velikanskega premoženja, to vem, in zdaj ste na potu proti jugu, kjer po Gouldu nihče ne vprašuje —“

Severjeve oči so se srdito zaiskrile; — segel je po svoji sablji. —

„Tako, tako! Tega imena ne smem imenovati,“ je hitro dostavil bivši učitelj. „To si moram zapomniti. Sicer mi pa lahko zaupate, gospod polkovnik, ker znam dobro varovati vsakovrstne skrivnosti. Seveda moram biti v položaju —“

Evans je nakrat utihnil —

Pogledal je bil na okno —

„Prokletost!“ je zamrmral.

„Kaj pa je?“ je vprašal polkovnik.

„Nikar se ne obrnite. France in Silver gledata pri oknu. France Vas pozna. Ravnokar je smeje se pokimal tovarišu Silverju —“

„Tisoč vragov!“ je klel Sever. „Kaj ste mi privlekli ta dva capina na vrat!“

„Tu sta — kaj hočeta! Jaz jima nisem ničesar povedal. Iskala sta mene in slučajno prišla k oknu.“

France je zdaj potrkal na okno.

„Odpravite ta dva capina!“ je zamolklo ukazal Sever.

„Saj meni tudi ni ljubo, da sta Vas spoznala. Kaj je zdaj storiti?“

Silver in France sta odšla od okna in stopila v hišo.

„Znebiti se jih morava“, je nadaljeval bivši učitelj. — „A kako? Kakor klop se me držita. Najbolje bi bilo, da podarite vsakemu par sto dolarjev —“

„Kaj ste znoreli?“

„Drugače ne pojde, gospod polkovnik!“

Vrata so se odprla.

Zadovoljno se smehljaje sta zdaj vstopila pajdaša bivšega učitelja.

„Hahaha“, se je smejal Silver. „Dobro sva jo pa le pogodila!“

France se je Severju okorno priklonil.

„Gospod polkovnik“, je rekel, „javljam pokorno —“

„Vrag vaju vzemi!“ je zarohnel Sever. — „Jaz si Vaše družbe nisem želel.“

„Toliko bolj pa mi Vaše“, je odgovoril Silver. „Nam se godi slabo, ker se nam poskus pri Sulivanu ono noč ni posrečil.“

„Dajte jima kaj denarja“, je šepetal Evans Severju, „da gresta dobrovoljno.“

Sever je sprevidel, da bi bilo tako še najbolje.

Vzel je iz žepa bankovec za sto dolarjev in ga vrgel na mizo. —

Silver in France sta planila k mizi in segla oba hkrati po bankovcu.

„Najpametneje bi bilo, gospod polkovnik, če nas vzamete s seboj,“ je zdaj rekel bivši učitelj. „Na drug način se nas tako ne iznebite. In tudi Vi bi bili najbolj zavarovani, da Vas nobeden od nas ne izda. Vzemite nas seboj na jug.“

France je pristopil k Severju in mu nalahko potrkal na ramo. —

„Kdo ve, če nas ne bodete še rabili“, je dejal. „Krepki in odločni smo! Če imate pri sebi telesno stražo, Vam ne pride nihče do živega. In če nas plačate dobro, gremo za Vas tudi v ogenj.“

„Vzemite nas seboj, gospod polkovnik!“ je zdaj zaklical tudi Silver. „Živio naš polkovnik!“

Sever se je smejal.

Videti je bilo, da mu ta predlog ugaja.

„Ali poznate mesto Kolumbijo?“ je vprašal.

„Kolumbijo? Tja že najdemo,“ je izjavil Silver.

„Če greste od Kolumbije po veliki cesti v državo Georgijo, pridete blizu meje do velike naselbine, kjer se sadi sladkor“, je nadaljeval Sever. „Velika hiša te naselbine leži pod skupino starih dreves. To je moje posestvo.“

Silver in France sta kar zijala, bivši učitelj pa je natančno poslušal.

„Torej ste postali velik posestnik“, je pripomnil Silver.

„Ali imate tudi kaj sužnjev in delavcev?“

„Sužnjev, da, potem nadzornika in črno postrežnico. Sam sem bil tam le tedaj, ko sem to posestvo kupil,“ je pripovedoval Sever. „Zdaj še ne morem tja, ker iščem ženo, ki jo ljubim. Zdaj je hiša prazna. Če hočete tja, lahko tam nekaj časa veselo živite.“

„Gremo, gospod polkovnik!“ je zaklical France. „Ta pot nam ni predolga.“

V tem, ko sta si Silver in France zadovoljno mela roke in delala svoje načrte, je bivši učitelj pristopil k polkovniku.

„Gotovo imate z nami posebne namene“, je zašepetal na uho. „Z nami se da marsikaj napraviti. In kaj je s tisto ženo, ki jo iščete? Kaka žena je to?“

„Pevka!“

„Kaj — lepa gospodična Oldenburg? To poznam, videl sem jo.“

„Bil sem ji na sledu, a sem sled zopet izgubil,“ reče polkovnik.

„Od denarja, ki ste ga dali onim dvema, ne dobim jaz ničesar, gospod polkovnik. Treba bo pač, da sežete še enkrat v žep, zakaj brez denarja ne morem naprej.“

„Zahtevam, da še to noč odpotujete,“ se je zdaj Artur Sever oglasil. „Nadalje še zahtevam od vas, da me nikdar ne imenujete drugače, kakor polkovnik Vilson, in če govorite o meni, tudi ne imenujete drugega imena.“

Silver in France sta to obljubila in pritrdila s svetimi prisegami.

„Pojdita zdaj ven in me počakajta“, se je obrnil Evans proti svojima tovarišema. „Takoј pridem.“

France in Silver, ki sta morala bankovec za sto dolarjev menjati, da sta si mogla denar razdeliti, sta zdaj hitro zapustila sobo. —

Zdaj je bil Evans sam s Severjem.

„Lahko nas boste porabili, gospod polkovnik,“ je menil bivši učitelj, „popeljemo se na plantažo in Vas tamkaj počakamo, da sprejmemo Vaše ukaze. Na našo molčečnost pa se lahko zanesete. Gotovo boste nas še veseli, ali tu —“

Evans je privlekel denarnico iz žepa, jo odprl in jo zdaj pomolil Arturju.

„Sami pogledjte, gospod polkovnik,“ je dostavil.

„Nenasitljiv capin ste!“ zaškripal je ta z zobmi. „Kam pa ste deli denar, katerega sem Vam dal?“

Evans se je komično nasmejal ter brezбриžno zmajal z rameni. —

„Vse je šlo, gospod polkovnik,“ je odgovoril. „Saj ti vragi človeka popolnoma oropajo!“

„Vzemite torej; a to je zadnje!“ je rekel Artur in položil nekdanjemu učitelju nekaj zlatov v odprto denarnico.

Evans je globoko vzdihnil.

„Če bi ne vedel, da nam na plantaži ne bo ničesar manjkalo, potem bi ne mogel biti s tem zadovoljen,“ je menil zdaj Evans.

Polkovnik je zapovedljivo pokazal proti vratom.

Bivši učitelj se je priklonil ter zapustil sobo.

Zunaj zadonelo mu je divje petje na uho.

Pred vratmi krčme sta sedela France in Silver ter veselo popivala.

Saj tako dobro jima še nikdar ni bilo.

Ko je Evans pristopil k njima, pozdravila sta ga z glasnim vpitjem.

Bila je že pozna noč in v krčmi že zdavno vse tiho, ko so se konečno ti pajdaši odpravili, da gredo proti prvi postaji, in od tam odpotujejo na posestva polkovnika Vilsona.

Ker je pa bilo Vilsonovo posestvo daleč od železnice, morali so, ko so že dolgo pot prevozili in bili že nekaj dni in noči na potu, zopet iti peš.

Tako so bili na oni večer, katerega smo že na kratko omenili, dospeli v bližino posestva.

Ko so spotoma toliko popili, da so bili popolnoma pijani, prišli so pozno v noči na konec svojega potovanja.

Tudi denar je bil pri tem dobrem življenju popolnoma pošel, a to je bilo zdaj brez pomena, saj so prišli zdaj na posestvo, v katerem so bili sami gospodje.

Petinpetdeseto poglavje.

Zbujenje.

Policijskega maršala Bernarda so bili prepeljali v Novi Jork in ga oddali v bolnici za uradnike, kjer je ležal v visoki in hladni sobi.

Dali so mu posebnega strežnika.

Preteklo je več dni, predno je Bernard prišel k zavesti.

Rana sicer ni bila globoka, a Bernard je izgubil mnogo krvi in vsled tega bil več dni v smrtni nevarnosti.

Ali zdrava natura Bernardova je končno le začela zmagovati.

Nekega dne je odprl oči in izpregovoril nekaj besedi, ki so pričale, da je prišel k zavesti.

Zdaj mu je trebalo prav posebne postrežbe, da je prišel do moči.

Prvo Bernardovo vprašanje se je tikalo njegovega smrtnega sovražnika Severja, ki ga je bil tako težko ranil.

Žal, da so bili brez uspeha vsi storjeni poskusi, ujeti polkovnika.

Poizvedbe niso ničesar spravile na dan.

Severja ni bilo dobiti.

Sodilo se je, da je slekel uniformo in se odpeljal v Evropo ali kam drugam.

Ta vest je policijskega maršala močno razburila.

Zdravniki so ga le težko pomirili.

Najraje bi bil skočil iz postelje in šel loviti Severja.

Na to pa sedaj ni bilo misliti.

Naslednjega dne, ko je bil Bernard že iz nevarnosti, je prišel v bolnico policijski polkovnik Rogers.

Bernard ga je veselo pozdravil.

Rogers je bil globoko ginjen, ko je zagledal smrtnobledega maršala.

Solze so mu porosile oči.

V prvem trenutku še govoriti ni mogel.

„Povejte mi vendar, gospod polkovnik, kako je mogoče, da ta Gould ali Sever ali Vilson še vedno ni ujet,“ je rekel Bernard. „Da me je moral ta lopov narediti nesposobnega za službo.“

„Ljubi moj maršal,“ je odgovoril Rogers, „kar je bilo v človeških močeh, se je vse zgodilo. Kdo pa ve, kako se je ta premeteni hudodelec sedaj preoblekel, da je utekel svojim preganjalcem.“

„In ona reva — mlada žena?“

„Helena? Gospa Severjeva?“ je vprašal Rogers.

„Kaj ne veste, da je Helena Severjeva nastopala v Filadelfiji kot pevka Oldenburg in žela velikanske uspehe?“

Rogers je strmel v Bernarda, kakor bi mislil, da se mu blede. —

„Saj veste, da zna lepo peti,“ je nadaljeval Bernard. „Poskusila je kot pevka kaj zaslužiti. Kakor veste, sem jaz sledil Severju in ga našel kot polkovnika Vilsona v tisti dvorani, kjer je Helena pela.“

„Maršal — kaj je to res —“
„Poslušajte! Okolnost, da se je Helena polkovnika ustrašila, ker ga je spoznala, je v meni utrdilo mnenje, da sem dobil hudodelca Goulda.“

„In Helena — ste-li ž njo govorili —“
„Polkovnik jo je nadlegoval s svojimi ljubavnimi ponudbami.“

„Ta ničvredni obešenjak.“

„Ko je pred njim bežala v Gardenfield, ji je sledil —“

„In Vi njemu —“
„Našel sem ga v tisti gostilni, kjer se je bila Helena nastanila.“

„Torej je bila reva vnovič v oblasti onega groznega človeka?“

„Ne, tako daleč ni prišlo. Jaz sem bil v njeni bližini. Prosila me je pomoči in jaz sem bil prepričan, da po njej vjamem Severja. Zato sem se skrivaj peljal v Gardenfield. Tam sem se skril. Dogovorjeno je bilo, da mi Helena da znamenje, čim pride Sever v njeno sobo —“

„In kaj se je zgodilo?“

„Ko bi bila le znamenje dala —“

„Kaj mislite, maršal, da se je pustila pregovoriti ali da se je bala —“

„Vem natančno, kaj se je zgodilo. Sever je imel njenega otroka pri sebi —“

„Malo Lidijo?“

„Da bi imel tako mater v svoji oblasti.“

„Ta je sam hudič!“

„Da, hudič je, gospod polkovnik! Helena ga je pustila potegniti, ker ji je vrnil otroka.“

„Pomislite, gospod maršal — materino srce —“

„Saj se ne hudujem nanjo,“ je nadaljeval Bernard, „ravna je le nepremišljeno. Saj bi bila vse eno dobila otroka, če bi jaz mogel prijeti Severja.“

„Tega reva v svojem strahu ni premislila.“

„Sever je utekel. Našel sem ga v ciganskem vozu —“

„In Helena?“

„Kam je ta s svojim otrokom prešla, tega res ne vem.“

„Sever jo gotovo ni izpustil iz svojih krempljev. In nikogar nima, ki bi ji pomagal.“

„Pač! Pri sebi ima nekega mladega moža, ki opravlja vse njene posle. Povedala mi je, da ga pozna še izza časov, ko je bila pri svojih stariših. Našla ga je potem tu v blaznici —“

„In on ji je pomagal pobegniti iz blaznice,“ je hitro pristavil Rogers. „Vem, da je to zvest in pošten človek. Torej menite, da je ostal pri nji v Gardenfildu?“

„O tem ne dvomim.“

„A kam je neki šla? Ko sem Vas našel nezavestnega v vozu, je bil Gould že pobegnil z ono signoro Astrelo, ki je vedno blizu njega, kadar mu grozi kaka nevarnost,“ je dejal Rogers. „Ta ženska je ravno tako nevarna, kakor Sever.“

„Nevarna in za vse sposobna,“ je pritrdil Bernard. „Jaz vem to najbolje, ker sem imel že opraviti z njo. Gotovo je pobegnila s Severjem. Če pojdete njega iskat, gospod polkovnik, na pozabite nanjo.“

Rogers je zamišljeno gledal predse v tla.

„Ko bi le mogel izvedeti, kam je šla Helena z otrokom,“ je rekel po kratkem molku, „kajti prepričan sem, da je Sever ne izgubi iz oči in da vsled tega še ni zapustil Združenih držav.“

„Tu naj bo in še naj bi ga ne bili zasačili?“ je vprašal Bernard.

„Pomislite dvoje! Prvič, da je dovolj pokrajin in krajev, kjer se lahko mudi, ne da bi se kdo zanj zmenil, — in drugič, kdo nam jamči, da ne nastopa v drugi ulogi z isto spretnostjo, kakor je nastopal kot polkovnik Vilson.“

„Z isto spretnostjo! Prav pravite, gospod polkovnik! Saj ni samo častivrednega senatorja Wooda, nego tudi bogatega Vanderbilta tako premotil, da mi je ta zatrjeval, da pozna polkovnika Vilsona že iz Novega Orleansa in lahko zanj jamči.“

„Saj je v Novem Orleansu morda res kak polkovnik Vilson,“ je omenil Rogers. „Taki pustolovci imajo časih kar čudovito srečo. Ako je šel na jug, mu bo težko priti na sled.“

„Ko bi le mogel iz bolnice!“ je vzdihnil Bernard.

„Jaz grem še danes v Gardenfield.“

„Kaj nameravate, gospod polkovnik?“

„Zdi se mi, da dobim Severja najhitreje, če le izvem, kje je Helena.“

„Torej hočete njo iskati?“

„Da jo osvobodim onega groznega preganjalca. Dobila je otroka in ni jej več treba begati po svetu. Z Bogom, gospod maršal, okrevajte kmalu!“

Rogers je šel.

Srce ga je gnalo tja, kjer se je mudila ona, ki je nikdar ne pozabi.

Ljubka podoba Helenina mu je stala pred očmi.

Ta čista, plemenita žena je toliko trpela, da ni več verjela v srečo in da je bežala pred Rogersom, samo da ga ne naredi nesrečnega.

In on je vedel, da tudi Helena njega ljubi!

Kako težko se mu je morala odpovedati.

Koliko je morala trpeti!

A še ni bilo prepozno, jo prepričati, da pri njem vendar še lahko najde pravo in trajno srečo.

Polkovnik je šel še ta dan v Gardenfield, da začne tukaj svoje poizvedbe.

Peljal se je z železnico, seboj pa vzel konja, češ, da bo najbrž treba preiskati kraje, koder ne teče železnica.

Skrbelo ga je, kaj da je s Heleno, da, strah ga je bilo zanjo, kajti vedno mu je po glavi rojila slutnja, da jo Sever preganja, Srečko Korošec pa da ji ne more pomagati.

Ko je zvečer prišel v Gardenfield, je pustil konja na kolodvoru in je krenil v gostilno, kjer je bivala pred nekaj dnevi Helena.

Mislil je, da dobi tu njen sled.

V gostilni je izpraševal krčmarja, a pričakovanega pojasnila ni dobil.

„Toda, počakajte, gospod polkovnik,“ je rekel krčmar, „morda ve moj Jim kaj povedati.“

Jim je bil hlapec krčmarja.

Gostilničar je poiskal hlapca in ga pripeljal Rogersu.

„Ali se še spominjate one gospe z otrokom?“ je Rogers vprašal mladega hlapca.

„Seveda,“ je odgovoril Jim, „saj druge gospe od tedaj sploh ni bilo tu. Potovala je s svojim lastnim vozom, z možem, ki je bil njen sluga in kočijaž.“

„Ali veste, Jim, kam se je peljala od tod?“

„Slišal sem, ko je rekla svojemu spremljevalcu, da hoče na jug. Govorila sta sicer tiho, da bi ju nihče ne slišal, a jaz sem bil za vratmi in sem razumel vse.“

„Torej se ni hotela peljati z železnico?“

„Tega ne vem, gospod polkovnik. Od tod se je peljala s kočijo in zdi se mi, da je hotela v Kolumbijo.“

„In od tedaj niste ničesar več slišali o nji?“

„Ne, gospod polkovnik.“

Rogers se je hitro odločil, da ostane v tej gostilni čez noč, drugi dan pa se pelje z železnico v Kolumbijo. Morda dobi tam Heleno, saj je mogoče, da nastopa na jugu kot pevka.

Ta misel je v Rogersu obudila upanje, da le najde pod imenom gospodične Oldenburg potujočo Heleno. Če jo najde, ne odneha prej, dokler ne privoli, postati njegova žena.

Ko je naslednje jutro nadaljeval svoje potovanje, je povsod povpraševal po Severju in neki uradnik mu je povedal, da se je pred nekaj dnevi po isti železnici vozil tak človek v rudeči častniški uniformi.

To je še utrdilo Rogersovo mnenje, da Sever sledi Heleni in jo lovi.

Tekom prihodnjih dni je naneseł slučaj, da sta se z Rogersom peljala dva moža, ki sta morala biti z juga in imeti tam obširna posestva.

Rogers se v začetku ni menil za ta dva potnika, dokler ni vsebina njih pogovora obudila vse njegove pozornosti.

„Vermont je napravil krasno kupčijo“, je dejal eden potovalcev svojemu tovarišu. „Prodal je svoje posestvo, ki leži v Georgiji tik meje in to za ogromno ceno.“

„Hahaha“, se je smejal drugi potnik. „Torej se je vendar znebil tega razupitega posestva? Kdo je pa kupec? Domačin gotovo ne!“

„Kdo je kupec, tega ne vem, to pa vem, da je Vermontu izplačal vso kupnino v gotovem denarju.“

„Vermonta torej več ne plaši skrivnost njegove hiše.“

„Slišal sem sicer dostikrat, da Vermont ne mara v tej hiši prebivati, da je bila hiša vedno zapuščena, a pravi vzrok temu mi ni znan.“

„To Vam ni znano? Saj je stvar tu povsod tako znana, da noben domačin ni hotel posestva kupiti.“

„Povejte vendar —“

„Vermont je bil oženjen, a samo malo časa. Njegova lepa mlada gospa je nakrat izginila. Nihče ni vedel, kaj se je z njo zgodilo. Samo neka na posestvu službujoča ženska je skrivaj pripovedovala, da je Vermont pognal svojo ženo v smrt, ker je ljubil drugo in to vzel v svojo hišo. Vsled tega je njegova žena nekega dne zbežala iz hiše in skočila v vodnjak.“

„Ali je niso našli v vodnjaku?“

„Vodnjak je neki silno globok. Sedaj pa pride glavni del te zadeve. Vermont ni žaloval po svoji ženi, a da ni hotel ostati na svojem posestvu, tega je kriva tajinstvena prikazen. Kaj niste ničesar čuli o njej?“

„Ne, ničesar! Le povejte!“

„Kaj je na stvari, mi ni znano. Čulo se je, da je umrla žena začela v hiši strašiti. Ona ženska, ki je prva povedala, da hodi umrla gospa po noči z gorečo svečo po hiši, je to naznailo plačala s svojim življenjem. Toda Vermont je moral tudi sam kaj doživeti s tem strahom —“

„No — in?“

„Ker je zapustil svoje posestvo.“

„Vermont? To je čudno, saj je vendar nasilen in neustrašen človek.“

„Res je tak in vendar je zapustil posestvo in se ni več upal v hišo.“

„Za to stvarjo mora tičati kaj posebnega.“

„To je lahko mogoče, zakaj strahov se Vermont ne boji. Druzega pa nisem mogel ničesar izvedeti. Posestvo je bilo zapuščeno in Vermont je je povsod ponujal na prodaj.“

„Saj ima vendar sužnje tam.“

„Da, polja se obdelujejo, a vso gospodarstvo vodi neki paznik. Poleg njega je še neka zamorka, ki naj biva v hiši, kjer je pa nikdar ni.“

„Ali je novi lastnik že tam?“

„To mi ni znano.“

„No, njemu se mrtva gospa ne prikaže, saj ž njim nima ničesar opraviti.“

„Nikar se ne posmehujte. Stvar je menda jako resna. Vermont ni nikdar o njej črnil.“

„Ej, ljubi prijatelj, saj vender ne bodete verjeli v čeznatorne dogodbe?“

„Včasih se zgode stvari, katerih si nihče ne more raztolmačiti. Strahu na onem posestvu nisem sam nikdar videl, samo slišal sem o njem. Ali, če je zbežal tako neustrašen in hladnokrven mož, kakor je Vermont, če nihče ne mara prebivati v oni hiši —“

„To je samo babjeverstvo“, se je smejal drugi popotnik.

„Oprostita, gospoda!“ se je zdaj oglasil Rogers. „Nehote sem slišal vajin razgovor in priznati moram, da me zanima. Kje pa je ono posestvo, o katerem sta govorila?“

Popotnikoma se je videlo, da si nikakor ne želita razgovora z Rogersom. Komaj da sta nekaj odgovorila, potem sta užgala nove smodke in nekaj časa sploh molčala, tako da Rogers ni mogel ničesar več izvedeti.

Kar je bil slišal, ga je resnično zanimalo. Zaradi obnašanja na svoje bogastvo tako ošabnih mož se pa ni čisto nič jezil. Pri naslednji postaji sta popotnika izstopila.

Rogers je stopil in gledal za njima.

Zapazil je, da nista ostala tu nego le vstopila v drug voz.

Smejale se je polglasno temu vedenju. Peljal se je potem v Kolumbijo in sklenil, da se za skrivnostno posestvo več ne briga, nego da poišče Heleno.

Mislil je, da nastopa v Kolumbiji kot pevka.

To njegovo pričakovanje se pa ni izpolnilo.

Ko je prišel v Kolumbijo in se nastanil v hotelu, da bi se zopet enkrat v pošteni postelji pošteno naspal, je izvedel, da v mestu ni nikake tuje pevke.

Poiskati je moral torej Helenin sled.

Toda vsa poizvedovanja so bila brez uspeha — o Heleni in o Srečku Korošcu ni bilo ničesar izvedeti.

Rogers se je na to odločil, da nadaljuje svoje potovanje na konju.

Tudi o polkovniku Vilsonu mu ni vedel nihče ničesar povedati.

Rogersa pa ni to niti preplašilo niti zadržalo. Pred očmi je imel vedno Helenino podobo, vedno se mu je zdelo, da jo sliši, klicati na pomoč.

Šestipetdeseto poglavje.

Bela žena.

Helena se je zbudila.

V prvem hipu ni vedela, kje da je in kaj da jo je zbudilo. —

Ozrla se je po razsvetljeni sobi.

Zdaj se je domislila, kje da je.

Na oni strani je ležala njena hčerka in trdno spala.

Glasno trkanje, ki jo je zbudilo iz spanja, se je zdaj ponovilo.

Hripavi, surovi glasovi so ji udarili na uho.

Helena je poslušala.

Kaj se godi zunaj? Kdo zahteva v pozni noči, da se mu odpre.

Kesala se je, da je ostala v tej sumljivi hiši, kajti hrup ji je pričal, da so pred hišo pijanci.

Vstala je, da bi šla v sosedno sobo in mogla bolje slišati, kaj se zunaj godi.

Tiho je stopala k vratom v predsobo, katero je bila prej zaklenila.

Na verandi so razgrajali pijanci, kakor da bi bili tu gospodarji.

Ko je Helena odklenila in odprla vrata, je v veliki temni sobi zagledala nekaj belega.

Prestrašena se je ustavila.

Slaba svetloba, ki je prihajala iz spalne sobe, je padala na belo postavo.

Zdaj se je začela bela prikazen premikati.

Heleno je stresla groza tako, da se ni mogla ganiti in da so se ji ježili lasje.

Kakor zamaknena je gledala na belo prikazen. To je bila ženska. Obraza Helena vsled razburjenosti in strahu ni mogla spoznati.

Bela žena se za Heleno ni zmenila, nego odšla iz predsobe.

Kdo je bila ta tajinstvena žena? Torej vendar še kdo prebiva v hiši, dasi je zamorka Jesi povedala, da razen paznika in nje ni nihče v hiši in da je lastnik to posestvo prodal.

Bela žena je morala vendar tu prebivati in hišo poznati, ker stopa tako sigurno in ve, kam hoče. Kaj je morda Jesi oblekla belo obleko?

Ne! Helena je videla, da ima bela žena belo roko.

Zdaj je odprla bela žena v vežo vodeča vrata.

Ko je zaprla ta vrata, se je zdelo Heleni, kakor da se ji je vse le sanjalo.

A že se je čulo zopet prvo razgrajanje pijancev.

Silver je preklinjal.

„Hudič vzemi paznika!“ se je drl. „Dedca morda še doma ni! Tu je videti luč.“

Pijanci so z enega okna odstranili zaveso.

Pri oknu sta se pokazali dve glavi — Francetova in Silverjeva.

Helena je hitro stopila od vrat tako, da je stala na temni strani sobe.

„Če ne odpre, zlezemo skozi okno!“ je izjavil France.

V tem hipu so se odprla hišna vrata.

Držeč gorečo svečo v rokah je prišel Jak in odprl vrata.

Najprej je zagledal njemu neznanega suhega nekdanjega učitelja.

„Kaj razgrajate?“ je vprašal srdito.

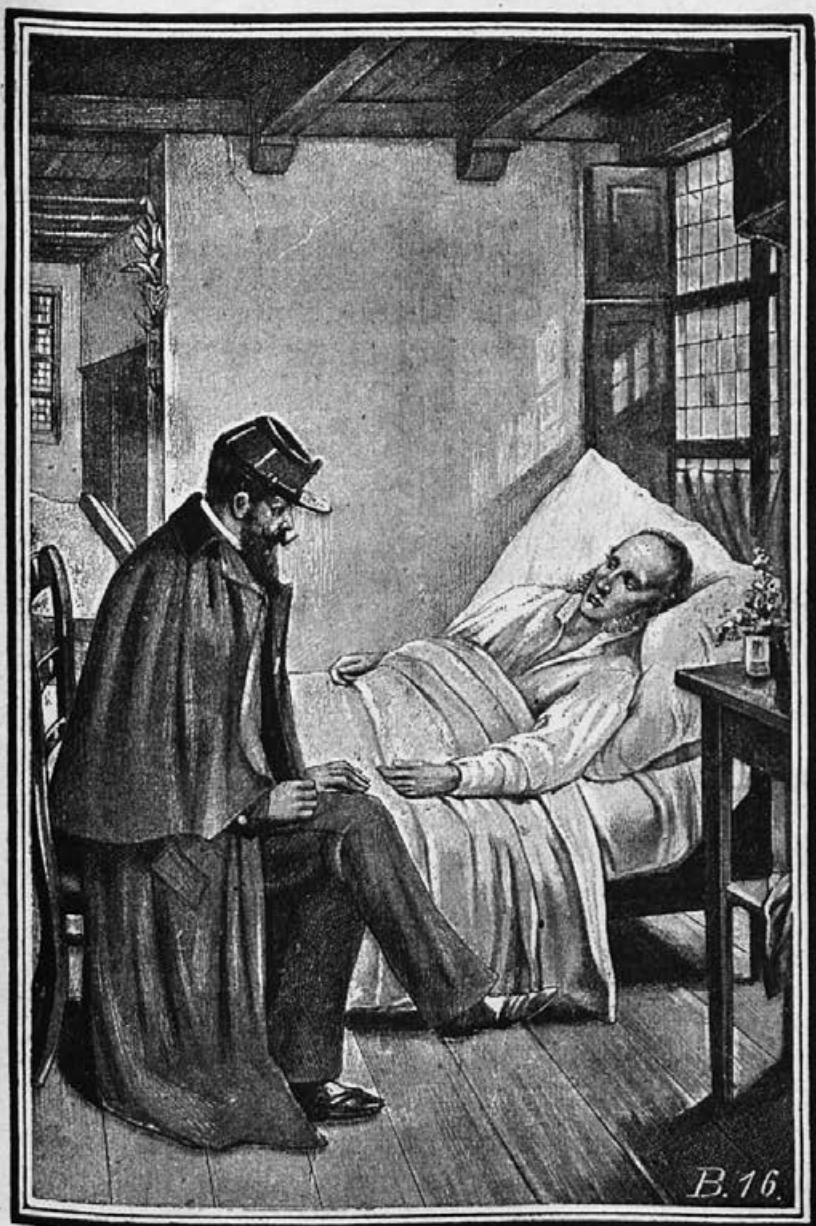
Za Evansom sta se zdaj pojavila Silver in France.

„Kako se drznete tako razgrajati, capini pijani!“ je rohnel Jak. „Spravite se proč!“

Evans je izzivajoče pristopil.

„Kaj si dovoljuje ta paznik!“ je zaklical France.

„Govorite drugače, prijatelj!“ je rekel Evans Jaku, „sicer ne boste več dolgo paznik. Ne pozabite, kdo ste in kake so naše pravice.“

„Povejte mi vendar, gospod polkovnik, kako je mogoče, da ta lopov, ta Gould ali Sever ali Wilson še vedno ni ujet?“ je vprašal Bernard. In zdaj me je še napravil nesposobnega za službo.“

„Ne koraka naprej!“ je zakričal Jak in oči so se mu srdito lesketale. „Vi me še ne poznate! S takimi ljudmi postopam prav na kratko.“

„Prihajamo po naročilu Vašega gospodarja, gospoda Vermonta“, je zdaj resno in zapovedujoče dejal Evans. „Gospod nam je naročil, da ga tu počakamo. Mi smo torej tu gospodarji. Ali nas razumete? Vi nam nimate ničesar braniti, sicer Vas spodimo iz službe.“

„Če je tako, pokažite mi gospodarjev ukaz. Na besede ne dam nič. Sicer bi lahko prišel, kdor bi hotel in mi kaj takega natvezil.“

„Nič se ne pogajaj s tem paznikom!“ je Silver zaklical Evansu. „Kdo ukazuje tu, on ali mi?“

„Gospod Vermont, moj dosedanji gospodar, Vas sploh ni mogel sem poslati, ker je posestvo prodal,“ je dejal Jak.

„To že vemo, prijatelj,“ je dejal Silver. „Le mirujte! Mi trije prihajamo po naročilu novega gospoda Vermonta in če ne ubogate, Vas zapremo za toliko časa, da pride novi gospodar sem.“

Jak, ki je menil, da te tri pijance že sam prepodi, je hotel siloma narediti konec temu prizoru in zgrabil bivšega učitelja, da bi najprej tega ven vrgel.

Toda v tistem hipu sta Jaka napadla Silver in France in ga po kratkem boju vrgla na tla.

„Zdaj smo pa mi gospodarji!“ je kakor besen zaklical France, „in bomo tebi, stari lopov, že še posvetili.“

Zaman se je trudil Jak, da se napadalcem iztrga iz rok.

Napadalci ga niso izpustili, nego ga vlekli v kamrico na konci veže in ga tam zaprli.

Zdaj so bili res gospodarji v hiši in so se tega glasno radovali.

Bivši učitelj je vzel luč, ki jo je bil Jak seboj prinesel, ter je zaklenil hišna vrata.

„V tej sobi sem videl luč“, je dejal France in je stopil proti predsobi, ki je vodila k Heleni.

„Pogledati moramo, kaj je vse tu“, je menil Silver in odprl vrata.

Helena je bila strahoma zbežala v svojo spalnico, se oklenila svojega otroka in poleg njega padla na vzglavje.

Evans je sledil svojima tovarišema s svečo.

Vsi trije so priropotali v spalnico in zagledali od strahu vso prebledelo Heleno.

Začuden se je vstavl France.

Bivši učitelj je pristopil in zagledal Heleno.

Na prvi pogled je spoznal, da je to pevka, o kateri mu je govoril polkovnik.

To je srečen slučaj, si je mislil, a svojima tovarišema ni povedal ničesar.

„To je ženska“, jima je dejal. „Pustimo njo in otroka. V hiši je dovolj sob in nam teh ni treba.“

„To je najbrž gospodarjeva žena“, je menil France. „Nič se ne bojte, gospa, Vam ne storimo ničesar.“

Tudi Silver se je obrnil.

„Idimo!“ je klical Evans svoja tovariša in se vrnil v pred-sobo.

France in Silver sta mu sledila.

Ko so prišli vsi trije v vežo, je Evans izročil Francetu gorečo svečo.

„Preglejta gorenje sobe“, jima je rekel. „Jaz pridem koj za Vama in potem pojdemo spat.“

France je bil s tem zadovoljen in je vzel luč.

V tem, ko je šel s Silverjem po stopnicah, se je Evans vrnil k Heleni v sobo in zaklenil vrata za seboj.

Helena se je še vedno oklepala svojega otroka.

„Gospa“, je rekel bivši učitelj, „ni se Vam treba ničesar bati. Jamčim Vam, da se Vam nič ne zgodi.“

Helena ni dala odgovora.

„Vi ste pevka Oldenburg“, je nadaljeval Evans. „Spoznal sem Vas takoj. Ostanite brez skrbi v tej hiši.“

Zdaj je Helena vstala.

„Ne, ne!“ je zaklicala, „v tej strašni hiši ne ostanem. Le proč, le proč od tod!“

„Bodite pametni“, jo je miril Evans. „Jaz govorim z Vami v gospodarjevem imenu. Nas je gospodar sem poslal. V njegovem imenu smo tu.“

„Jaz ne poznam gospodarja tega posestva.“

„A jaz ga poznam, gospa.“

„Grozno se kesam, da sem tu iskala zavetišča. Ko se zdani, se peljem naprej. Moj voz in moji konji so zadaj.“

„Ne! Počakali bodete, da pride gospodar, ki Vas želi videti“, je rekel Evans. „Te sobe ostanejo na Vaše razpolaganje. Nikar ne mislite, da ne poznamo obzirnosti, ki smo Vam jih dolžni kot ženi in umetnici. Le mirno spite.“

„Ta hiša je pekel!“ je vzkliknila Helena.

Evans je smehljaje pristopil.

„Ropot Vas je prestrašil“, je menil, „a ta ropot je bil brez pomena. Prouzročil ga je paznik, ki nas ne pozna. Zdaj pa bo vladal v hiši mir, da boste lahko spali.“

Komaj so bile izgovorjene te besede, je v hiši počil strel.

Helena je od strahu kar omahnila na svoje dete.

Tudi Evans je strmel in hitro odšel, da vidi, kaj se je zgodilo.

Ko sta bila France in Silver prišla po stopnicah, sta stopila v prvo sobo.

To je bil salon. Opremljen je bil z mnogimi zrcali, nizkimi stoli in bogato rezljanim pohištvom.

France je posvetil na vse strani, ker kaj takega še ni bil videl.

„Ti“, je dejal Silver, „tu se mi pa dopade.“

„Tacih sob bo še več“, je odgovoril France in odprl druga vrata.

V tem trenutku sta se zavzela.

V lovsko sobo, ki sta jo odprla, je padala nekaka negotova svetloba.

Soba je bila velika in po zidovih je viselo mnogo starega in novega orožja. Stoli in mize so imeli noge od rogov.

A te stvari niso provzročile Francetovega začudenja.

Sredi sobe je stala le slabo razsvetljena visoka žena v beli ponočni obleki.

Obraza ni imela zagrnenega.

Ko se je bil France ustavil, je hitro prišel k njemu tudi Silver.

France ga je opozoril na belo ženo, ki se je zopet odvrnila

od Franceta, kakor da jo ta nič ne briga, in hotela pri drugih vratih oditi iz sobe.

Silver se je surovo nasmehnil.

„Spet ena“, je rekel. „He, kdo ste pa Vi?“

France je ostal z gorečo svečo pri vratih, Silver pa je stopil proti beli gospe.

Ta se ni zmenila za gorenje vprašanje in Silverja še pogledala ni.

Ponosno je šla svojo pot.

To je raztogotilo Silverja.

„Pustite se vendar pogledati!“ je zarenčal na belo ženo. „Če ste mlada in lepa, Vam bodeva kratila čas. Bela obleka Vam prav dobro stoji.“

France se je smejal na ves glas.

„Objemi jo malo!“ je zaklical Silverju, „saj se najbrž le dela tako krepostno.“

Silver je bil popolnoma razpoložen, storiti po tem nasvetu svojega prijatelja.

Bela žena še ni bila prišla do vrat; ravno je bila ob zidu tam, kjer je viselo več lepih samokresov.

Iz temnih njenih oči, obrnjenih proti približajočemu se Silverju, so švigali bliski.

Toda Silver se tacih bliskov ni bal.

Objel je vitko ženo, da bi jo pritisnil k sebi in ji dal poljub.

Nakrat se je zgodilo nekaj nepričakovanega.

Bela žena je stegnila roko proti zidu.

Že je imela v rokah samokres.

Silver je strahoma odskočil.

Hotel je beli ženi zaklicati nekaj surovih in žaljivih besedij. —

Do tega pa ni prišlo.

Bela žena je nanj sprožila samokres.

Zadonel je močan strel.

Silver je kar odletel.

Gost dim je objel belo ženo.

Pri odprtih vratih s svečo stoječi France se je tudi hitro umaknil, tako da je nastala tema v sobi, kjer je bil Silver.

Ta je začel strašno rjuti.

„France!“ je tulil, „hiti sem!“

Pri tem je divjal, kakor bi bil obstreljen.

France je planil z lučjo v sobo, a videl je v isti samo Silverja.

Bele žene ni bilo nikjer.

„Za njo!“ je kričal Silver. „Streljala je name.“

„Ali si ranjen?“

„Ne vem“, je odgovoril Silver in se otipaval.

„Kam je pa šla? Kdo je pa bila ta ženska?“

Silver je pokazal na vrata in jih odprl.

Bele žene ni bilo videti.

Silver in France sta urno hitela naprej, da bi vjela belo ženo. —

„Nekje tod mora biti!“ je robantil Silver in omahoval sem in tje. „Dobiti jo moram!“

Zdaj je prihitel tudi nekdanji učitelj.

„Kaj se je zgodilo?“ je izpraševal.

France mu je povedal, da je neka bela žena šla skozi sobo in ustrelila na Silverja.

Zdaj so iskali vsi trije.

Stikali so po vseh sobah okoli, a bele žene ni bilo dobiti nikjer.

„Strahopetca sta!“ je končno dejal Evans. „Strahov tu ni in kako naj pride kaka ženska v hišo razen one, ki je spodaj. Kdo ve, kaj sta videla?“

Ker ni bilo najti nikakega sledu, sta se morala tudi Silver in France udati.

Rotila pa sta se, da bodeta pazljiva in da že doženeta, kdo je bela žena.

Sedeminpetdeseto poglavje.

Gospodarjev prihod.

Kar je Helena doživela to noč, je le povečalo bojazen, ki jo je obšla že koj o prihodu.

V tej hiši ni hotela ostati za nobeno ceno.

Kleče poleg svoje hčerke je težko čakala jutra.

V hiši je bil zavladal mir, a ponočni dogodki so Heleno tako razburili, da ni mogla zatisniti očesa.

Dušo ji je morila strašna slutnja — bilo ji je, kakor da jo čaka nova groza, novo trpljenje, dasi sama ni vedela, kaj ji provzroča ta čutila.

Sklenila je, da pokliče Korošca, čim se zdani in da še na vse zgodaj odpotuje.

Z rastočo nestrpnostjo je štela trenutke in čakala zarje.

Konečno se ji je zdelo, kakor da se je začelo daniti.

Vstala je, ugasnila luč in stopila k oknu.

Ko je odstranila zastor, je videla pred seboj zelo obširno dvorišče.

Razločila je tudi postranska poslopja in mogla šteti vrata teh poslopj.

Tam nekje je moral spati Korošec.

Tudi hlev je bil tam.

Njen voz je stal v ozadju na dvorišču.

Helena se je odločila.

Pustivši otroka spati je tiho odšla iz sobe in odprla vrata na verando, kjer ji je udaril sveži jutranji zrak naproti.

Nič se ni ganilo.

Vsa narava je še dremala.

Ako se Korošeu posreči hitro vpreči, Heleni pa z otrokom sesti v voz, bi mogli morda vendar le zapustiti to tajinstveno hišo. —

Helena je stopila na dvorišče.

Zdaj je morala poiskati kraj, kjer je prenočil Korošec.

Ta menda ni ničesar tega slišal, kar se je zgodilo v tej noči. —

Previdno in počasnih korakov se je Helena bližala prvim vratom.

Zapazila je zdaj, da niso zaklenjena, marveč da so le prislonjena.

Odprla jih je previdno.

Močan smrad je udaril iz temnega prostora.

Tu je na slami ležalo kakih deset ali dvanajst zamorcev, sužnjev.

Ležali so kakor bi bili ubiti.

Helena je tiho zaprla ta in šla urno dalje proti drugim vratom.

Ko se je dotaknila kljuke drugih vrat, so se ista počasi odprla. —

Pred njo je stal Srečko Korošec.

V smrtnem strahu mu je zašepetala Helena:

„Usmilite se, gospod Korošec — bežimo!“

„Za Boga, grofica, kaj ste že vstali?“ je vprašal Korošec ves začuden.

„Spala sem le jako malo.“

„Ravnokar sem se prebudil in hotel pogledati, če je že dan. V tem vražjem gnezdu se človek kaj slabo počuti.“

„Ali niste slišali, kaj se je zgodilo ponoči?“

„Ne, grofica; kaj je bilo?“

„Trije pijanci so prišli v hišo. Bili so tudi pri meni v spalnici. To Vam je bila strašna noč. Grozno so razsajali.“

„Jaz nisem ničesar slišal.“

„In ta groza! V hiši mora biti tudi neka ženska. Kakor strah se je ponoči plazila po sobah.“

„Ženska? Saj ni mogoče! Saj mi je Jesi sinoči izrecno povedala, da razen Vas in Jaka ni nikogar v hiši.“

„Žena v beli nočni obleki je hodila po vseh sobah.“

„To se Vam je gotovo sanjalo, grofica.“

„Ali Korošec —“

„Jaz se seveda držim tega, kar je povedala zamorka.“

„In v spalnici —“

„Kaj je še nekaj tajinstvega v tej ponosni in skrivnostni hiši?“ —

„Strašen spomin —“

„Saj se kar tresete — kaj je pa bilo?“

„V spalnici sem našla posodico za pepel, tisto, ki sem jo videla v Gouldovi hiši —“

„No, če ni nič drugega —“

Niti ure ne ostanem več v ti hiši. Tu me še strah umori, oni trije potepuhi ali razbojniki so se polastili hiše —“

„Naj se le, saj pride danes novi lastnik.“

„Jaz ga ne počakam, Korošec. Če nočete iti, grem z otrokom sama iz te strašne hiše.“

„I, kaj vendar mislite, grofica. Samo Vas ne pustim proč. Če hočete, se odpeljemo že čez uro. Samo umijem se in dam konjem jesti in piti.“

„Hitite, Korošec, za Boga, hitite!“ je prosila Helena. „Le tu se ne mudiva.“

„Le pripravite sebe in hčerko“, je dejal Korošec. „Zdaj se dani in v kratkem se lahko odpeljemo. Sicer pa se ničesar ne bojte, saj sem jaz pri Vas.“

„Kaj hočete Vi, Korošec, proti trem razbojnikom!“

„Saj je tudi paznik Jak v hiši.“

„Meni se zdi, da so razbojniki Jaka ponoči ubili.“

„No, najbrž ne bo take sile, grofica; ponoči se človeku vsaka reč groznejša dozdeva. Kaj pa so hoteli oni razbojniki?“

„Trdili so, da jih je poslal novi gospodar.“

„Morda so na novo najeti delavci.“

„Ne, ne, Korošec! Pa naj bo kakor hoče — le proč od tod. Smrtni strah me obdaja; zdi se mi, kakor da me zadene tudi nova nesreča.“

„Za zdaj, grofica, se le povrnite v hišo,“ je miril Korošec zbegano Heleno. „Jaz že vse preskrbim in predno se oni trije zbude, se že odpeljemo.“

„Zahvalila se bom Bogu na kolenih.“

Helena je šla spet v svojo sobo.

Ko je zbudila Lidijo ter jo oblekla in opravila, je poteklo četrta ure.

Helene se je polastil nov nemir.

Nakrat je čula hitre korake na dvorišču.

Stopila je k oknu in odgrnila zagrinjalo.

Srečko Korošec je tekel čez dvorišče.

Hlevna vrata onkraj so stala odprta.

Korošec je menda tudi izgubil dosedanji mir, kajti njegov obraz je kazal strah in jezo.

„Ne moremo odpotovati, grofica!“ klical je, „zgodilo se je sleparstvo, nezaslišana hudobija!“

Helena se je prestrašila.

„Kako pa izgledate, Korošec?“ je vprašala.

Mlademu možu so tekle debele solze iz oči.

„Uboge živali, sramota je to!“ je odgovoril. „Da bi jaz vedel, kdo je bil ta ničvrednež!“

„Povejte vendar, kaj mislite!“

„Lopovu bi se moralo odsekati roke!“ je nadaljeval Korošec z nepopisno jezo in škripal z zobmi. „Kaj tacega se še ni primerilo! In če bi le vedel, zakaj je hudobnež to storil! Uboge živali!“

„Ali govorite o naših konjih, Korošec?“

„Da, grofica, da, proč ne moremo!“

„Proč ne moremo? Zakaj ne?“

„Le pojdite sami in pogledajte, kako leže uboge živali v hlevu,“ je zavrnil Srečko Korošec. „To se je moralo že ponoči zgoditi. Neki ničvredni hudobnež, neki satan je ubogima živalima prerezal kite na zadnjih nogah, tako da ne moreta vstati, da, mislim, da ne bodeta nikdar več mogli hoditi, ako sploh ostaneta pri življenju.“

Helena je prebledivši poslušala to žalostno naznanilo Korošcevo.

Sklenila je roki in strmé gledala Korošca.

„Ne moremo od tod?“ je dihnila. „Usmilite se — ne moremo od tod?“

„Konja sta uničena! To je moral nekdo z namenom storiti, da nas proč ne pusti!“

„Za Boga — gospod Korošec —“

„To je grozno! Te lepe živali! Tu ležita in vstati ne moreta. Z ostrim nožem jima je nekdo prerezal kite.“

Srečko Korošec si je obrisal solzne oči.

Tudi Helena se je jokala.

„Proč ne moremo“, je pristavil Korošec, „in sedaj verujem tudi jaz, da je bilo to gotovo namerjeno, nas na tak način tu ustaviti.“

Helena je zbrala vse svoje moči in vso hrabrost, medtem ko se je je mala Lidija boječe oklenila.

„Potem zapustim s svojim otrokom peš ta kraj,“ je rekla odločno, „ne ostanem več ni jedne noči tu! Storite, kar hočete, Korošec, mene ne ustavi nič na svetu!“

„A kam hočete, grofica?“ je vprašal Srečko Korošec.

„Tega sama ne vem, le proč od tod! — Saj bo v bližini kako mesto ali kak majhen kraj.“

„To je vse prav. Ali kako daleč pa pridete z otrokom?“ odvrne Korošec.

„Kaj ne, ljubček, da lahko z menoj tečeš?“ se je obrnila Helena k otroku.

„Da, mama, le pojdiva,“ je odgovorila deklica.

„Same Vas ne pustim, grofica — a voza, prtljage in ranjenih konj vendar ne moremo tu pustiti!“ je rekel Srečko Korošec. „Saj imate obleke v kovčegih, katere rabite, ako hočete zopet nastopiti.“

Helena je premišljevala.

„Ali ga ni izhoda, rešenja?“ je šepetala.

V tem hipu je Srečko Korošec nekaj zaslišal.

„Kaj pa je to?“ je mrmral, „čuti je, kakor da bi prihajal jezdec.“

Tudi Helena je zdaj zaslišala ropot.

Stala je pri odprtem oknu, Korošec pa je stal pred njim na dvorišču.

Zdaj so se onkraj odprla majhna vrata.

Radovedna glava Jesina se je prikazala v odprtini.

Črna služkinja se je ozrla na vse strani.

Gotovo je tudi ona začula ropot.

Stopila je iz vrat.

Jezdec je dirjal mimo starih dreves in jo zavil naravnost proti hiši.

Videti je bilo, da je jahal posebno lepo raslega konja, ki je zdaj rezgetaje pozdravil bližnji hlev.

Jahač je pokazal z vso svojo zunanostjo bogatega naselnika južnih držav.

Na glavi je imel širok, fin slamnik s plapujočim pajčolanom. Život pa mu je bil oblečen v široke bele hlače in svetlo modro, kratko, široko suknjo.

Jesi je takoj spoznala bližajočega.

Hitela mu je naproti, da bi mu držala konja.

A ko je prišla do njega, videlo se je, da je osupnila.

Jezdec je ustavil svojega konja.

Zdaj je vrgel vajeti zamorki v roke.

Helena in Srečko Korošec še nista mogla spoznati pod širokim slamnikom skritega obraza prišedšega.

„To je gospodar!“ dejal je Korošec.

„Pride! To je nam na srečo!“ je odgovorila Helena. „On nas bo varoval potepuhov.“

„Sporočiti mu hočem, da smo našli tu zavetje in kaj da se je po noči zgodilo s konji,“ rekel je Srečko Korošec odločno. „V hišo gre — le pustite me, grofica, morda nam preskrbi druge konje, morda preišče hudodelstvo.“

Helena je stopila z Lidijo od okna.

Srečko Korošec pa je šel čez dvorišče, da bi sledil jahaču v hišo.

Ko je prišel mimo Jesi, ki je peljala konja v hlev, dejala je smeje:

„Gospod Vermont je tu! Novi gospodar! Glejte, podaril mi je denar! Dober gospod je!“

Korošec je šel k hišnim vratom, katera je jahač pustil odprta in je še slišal, ko je le-ta stopal po stopnicah navzgor k gornjim sobam.

Sledil mu je.

V salonu zgoraj ga je dobil.

Ker so bile zavese zagrnjene, je videl samo, da je imel jahač temno brado. Slamnik je imel še na glavi.

Vprašuje se je obrnil.

Ko je zagledal Srečko Korošca, vzplamtelo je v njegovih temnih očeh.

„Kdo ste in kako pridete tu sem?“ je vprašal.

Korošec je priklonivši se stopil v salon.

„Gospod“, je odgovoril, „prosim Vas moram varstva! Pevka gospica Oldenburg, koje poslovodja sem jaz, je na njenem potovanju dospela včeraj semkaj.“

„Kje je pevka?“ je vprašal gospodar.
„V spodnjih sobah, gospod Vermont. Prositi Vas še moramo za Vašo gostoljubnost.“

„Ali Vam je česa manjkalo?“

„Ponoči so nam naredili nezaslišano hudobijo, gospod, in jaz morem le misliti, da jo je izvršil eden onih treh mož, ki so ponoči dospeli.“

„Kako hudobijo mislite?“

„Sramotno delo je to, gospod! Našim konjem so kite zadnjih nog prerezali.“

Leden posmeh je zaigral okoli ust naselnika.

„Uboge živali leže v hlevu in se ne morejo ganiti, mi pa ne moremo nadaljevati vožnje,“ pristavil je Srečko Korošec, „in vendar hoče gospodična takoj naprej.“

„Potem se bo pač morala za sedaj zadovoljiti, da z menoj v naselbini prebiva,“ je odvrnil gospodar. „Izkazala se ji bode vsa pozornost, izpolnila vsaka želja, kajti moja želja je, da se gospodična v moji hiši dobro počuti. Pojdite in sporočite ji to! Recite ji, da se Vermont srečnega čuti, da sme sprejeti toli občudovano umetnico in ji izkazati svojo gostoljubnost! Hitite!“

Oseminpetdeseto poglavje.

Naselnik Vermont.

Jesi je donesla na veliki srebrni plošči jedi in pijače v sobo novega gospodarja, ki je ravno sprejel one tri može, kateri so mu pripovedovali o Jaku in beli ženi.

Vermont se je vrgel na blazino in ni dosti pazil na pripovedovanja bivšega učitelja in njegovih tovarišev.

Dal jim je denarja in jim ukazal, naj gredo v bližnje mesto, naj si v eni velikih trgovin kupijo uniformo ter se potem vrnejo, da bodo tu tvorili telesno stražo gospodarjevo.

Možje so bili s tem poveljem tako zadovoljni, da so se veselo smejali, gospodarju napili in bili pripravljeni, iti takoj na pot.

Evans je počakal, da sta šla Silver in France naprej in se je potem zaupno bližal načelniku.

„Ona je tu!“ je šepetal z zvitim smehljanjem in pokazal doli. „Srečo imate, prijatelj Gould!“

Gospodar je planil kvišku.

„Le še enkrat pozabi, stari lump, da sem ti prepovedal izgovoriti še kedaj to ime, ustrelim te kakor steklo mačko!“ je škripal.

„Kaj to — saj ni nikogar tukaj, da bi slišal“, je odvrnil Evans.

„Jaz sem Vermont, naselnik, ne pozabi tega!“ nadaljeval je, počivaje zopet na blazini.

„Lepa pevka je spodaj! Ujela se je, gospod! A brez mene, brez moje pomoči bi je ne bilo več,“ je rekel Evans tiho.

„Jaz sem onemogočil, da bi se peljala dalje, sedaj bo morala ostati tu!“

„Dobro je! Hitite, da se kmalu vrnete!“

Vermont je pokazal k vratom.

V tem hipu, ko je hotel Evans zapustiti sobo, prikazala se je med vratmi Jesi in za njo Jak, katerega je ravno spodaj osvobodila in pripeljala gori, ter s svojo črno roko pokazala k njemu.

„Gospod!“ zavpila je, „paznik Jak!“

Ko je ta zapazil Evansa, hotel je planiti nanj, da bi ga zgrabil.

„Prokleti pes, sedaj je naselnik tu, gospod Vermont, sedaj se bodeš pokoril!“

Evans je odskočil.

Sedaj je opazil Jak na blazini ležečega gospodarja. En trenotek je obstal — potem šele je prišel k sapi.

„Saj to ni gospod Vermont!“ je dejal.

„To je novi gospod Vermont, novi gospodar!“ razjasnila je zamorka naglo.

Evans je porabil ta trenotek in se umaknil.

„Stopi sem! Kdo si Ti?“ je vprašal novi Vermont.

„Jak, paznik!“ odgovoril je vprašani. „Po noči so se pri-tepli trije potepuhi in so me pobili, ko sem jih hotel zapoditi.“

„Ti trije možje ostanejo tu!“ ukazal je Vermont. „Moj prednik mi je povedal, da je tu neka jama, železna kletka, v

kateri ste imeli prej divje mačke. V to kletko se bodo zaprli leni ali pobegli sužnji, kadar se bodo zopet ujeli.“

Jak je nezaupno pogledal naselnika.

„Ti si sicer paznik in lovec sužnjev“, nadaljeval je Vermont, „a to me ne bode oviralo, da Te ne bi vrgel v kletko, kakor potuhnjenega zamorca, ako ne izpolniš natanko mojih ukazov.“

Temni grozeči pogledi novega naselnika so pričali, da je bil mož sposoben izpolniti svojo grožnjo. Črnobradata moža sta si s temnimi obrazi stala nasproti.

„Ti nimaš tu v hiši ničesar več iskati, in se nimaš brigati za to, kar se tu godi“, rekel je Vermont, „Tvoje področje je v prizidku! Jaz sem za Te naselnik Vermont! Imenovati me moraš Vermont in o meni samo kakor o gospodarju Vermontu govoriti. Sedaj pojdi na svoje delo! Pazi na črne delavce! Tu v hiši Te ne rabim.“

To ravnanje ni bilo pazniku po volji. A udal se je in černo zapustil sobe.

Jesi je še stala v ozadju sobe in čakala na ukaze novega gospodarja.

„Pojdi sem!“ velel je ta.

Črna služabnica je hitela črez preprogo in se vrgla na kolena, prekrižaje roki nad golimi prsi.

„Jesi je Tvoja sužnja, gospod“, rekla je, „Jesi čaka na Tvoje ukaze.“

„Ali je razven dame spodaj in razven Tebe in mene še kdo v hiši?“ vprašal je naselnik.

„Ne, gospod. Sluga je v prizidku.“

„Mislim, ako še kdo tu stanuje, kaka dama?“

„Sobe so prazne, odkar ni več prejšnjega naselnika tu, gospod.“

„Torej je bila dama, ki je spodaj, ona, ki je bila po noči po izpovedi mož tu zgoraj?“

„Tega ne vem, gospod, bila sem onkraj in sem spala.“

„Ali si Ti stregla gospe, Jesi?“

„Da, gospod.“

„Ali si ji že nesla zajutrek?“

„To hočem ravno storiti. Jaz sem prej vprašala, kaj želi in ukaže.“

„Česa želi?“

„Vrč mleka in prepečenca, družega nič zase in za majhno deklico.“

„Kje imaš mleko?“

„Onkraj, v hlevu, gospod.“

„Ali vidiš tam na mizi majhen ovitek iz belega papirja, katerega sem položil tja, Jesi?“

Pogled zamorke je švignil k mramornati mizi, kamor je pokazal naselnik.

„Vzemi oni zavitek v svojo roko“, nadaljeval je, „v njem je prašek. Stresi prašek v mleko, predno ga neseš dami.“

Jesi je pazno poslušala.

„Molči o tem in izpolni moje povelje tako, da dama o tem ničesar ne opazi in ne vidi“, pristavil je še naselnik. „Nesi ji potem mleko, tudi pecivo in kar še družega želi, vzemi tudi sadja s seboj za malo deklico in strezi dami, kakor če bi bila Tvoja gospodinja!“

„Ubogam, gospod!“

„Ti se mi dopadeš, Jesi, Ti si pazljiva služabnica“, hvalil je Vermont zamorko, „in ako Te dama vpraša, kdo je prišel, odgovori, da sem novi posestnik Vermont.“

„Vse storim, kakor veliš, gospod.“

„Ne bo v Tvojo škodo, Jesi, jaz sem dober gospodar, ki vé poplačati dobro postrežbo! Požuri se sedaj! Dama in otrok bosta čakala na Te. In reci jima, da bodeš stregla z vsem, česar žele.“

Jesi je vstala. Vzela je majhen ovitek z mramornate mize v roko ter naglo in tiho smuknila iz sobe, v kateri je sedaj naselnik zavžil pripravljeni zajutrek. Videlo se mu je, da je bil z vsem, kar je našel, zelo zadovoljen.

Medtem je Helena v svoji sobi spodaj prejela odgovor Srečka Korošca.

Težkim srcem je slišala, da se mora za zdaj udati in sprejeti naselnikovo gostoljubnost, ter ostati tu, ker ni bilo družih konj dobiti.

A ko je videl Korošec, kako težak ji je bil ta odlok, ponudil se je, da hoče v soseščini iskati, je-li v bližini kaka vas, kjer bi zamogel dobiti konje za nadaljno vožnjo.

S tem namenom je odšel.

Sedaj je prišla Jesi v sobo, v katero je svetilo jasno jutro in jo toli prijaznejše naredilo.

Zamorka je prinesla s svežim mlekom napolnjen vrč, kozarce, peciva in vabljivo lepega sadja ter je postavila vse na mizo, da je mala Lidija polno veselja občudovala sadje in prosila mater, da bi ji nekoliko dala.

Otrok je prosil tako silno, da mu je Helena ustregla in podarila nekaj sočnega sadja in malo peciva, a sama zase je natočila kozarec mleka.

Ker je bila žejna, je kozarec hitro izpraznila in znova napolnila.

Lepo sveže mleko ji je dobro delo in rada bi bila tudi otroku ponudila, a ker je ta užival sadje, ni smel piti mleka. Helena je zato zamorko prosila, naj ostanek mleka zopet odnese, da ne pripelje Lidijo v skušnjava, ga piti.

Jesi, ki je vsako željo dame naglo izpolnila, storila je tudi sedaj po Heleninem ukazu in zapustila sobo ter nesla ostanek mleka s seboj.

Helena je ostala zopet sama z otrokom in jela premišljevati svoj položaj.

Z naselnikom, kateri se je takoj v zgornje prostore podal, še ni prišla v dotiko in vsled tega ni vedela, kak mož je bil. A sklenila je, se potem s prošnjo obrniti do njega, naj poskrbi za nadaljevanje njene vožnje, ker ne mara še ene noči preživeti v tej čudni hiši.

Trudna je postajala, vse telo ji je bilo nekam težko.

Po dogodkih noči se Heleni to ni čudno zdelo.

Sedela je na blazini, ki se je nahajala pri mizi v veliki, poleg verande ležeči sobi.

Mala Lidija ji je čepela pri nogah in se igrala z neko škatljico, katero ji je dala črna Jesi. Solčni žarki, ki so le ob robih zaves našli pot v hladno sobo, igrali so se tu na mehkih pregrinjačah, ki so pokrivala tla.

Helena se je vlegla na blazino. Nepopisni spanec se je je polastil, neko stanje, katerega si sama ni mogla razjasniti.

Tudi moči ni imela o tem premišljevati, misli so se ji zmešale, resničnost se ji je spojila s prijetnimi podobami. Bilo ji je, kakor da bi lahkokrilo plavala v zraku, ki jo je obdal kakor samo zlato; prikazale so se angelske glave in jo pozdravljale, se ji smehljale in ji migale.

In sedaj je ležala tu z zaprtimi očmi in je bila tako bleda, tako bela kakor mrlič.

Lidija jo je opazila, vstala je in začudeno ogledovala mater.

A ko je opazila, da mati spi, počenila je zopet na preprogo in se brezbrizno dalje igrala poleg blazine, na kateri je bila njena ljuba mati.

Tako je preteklo več ur, ko se je zaslišal zunaj lahen šum.

Nekdo je prišel po stopnicah doli.

Takoj zatem so se tiho in počasi odprla vrata.

Vermont se je prikazal na pragu.

Mala Lidija je ustavila igranje in ga začudeno pogledala.

Vermont je vstopil. Pogled njegov je padel na Heleno, ki ni menda ničesar slišala. Ležala je kakor mrtva na blazini in niti prsa se ji niso vzdigovala pri dihanju.

Vermont je prišel čez pregrinjačo.

Lidija ga je plaho gledala.

Nakrat se je obrnila, oklenila se Helene v smrtnem strahu in jo klicala.

Otrok je bil od strahu iz sebe, tresel se je in glasno jokal.

„Mama!“ vpil je, „oni mož prihaja zopet, ki me je takrat Tebi vzel — —“

Po naravnem nagibu, z gotovostjo in hitrostjo slutnje spoznal je otrok v prišedšem svojega in Heleninega sovražnika.

A niti obupni krik otroka ni mogel zbuditi Helene iz njenega smrti podobnega spanja.

Ganila se ni — ne slišala in ne odprla svojih očíj.

Lidija se je oklenila matere.

Še jedenkrat je zavpila: „Mož je tu, mama, grozni mož!“

„Prismoda!“ zavpil je jezno Vermont, „ako zineš še jedenkrat, vržem Te v železno kletko!“

Zgrabil je nežno majhno deklico s svojimi surovimi pestmi, vlekel jo od Helene proč ter pahnil od sebe, da je odletela v kot.

Sedaj je imel pred seboj lepo bitje, katero je iskal, zasledoval, po katerem je hrepenel!

Tu je počivala na blazini, njemu izročena brez varstva — in ta mož, ki je bil sedaj unet od neskončne ljubezni do nje,

ta njo brez miru zasledujoči mož, ki je bil poln strastij do nje, on je nekdanj to lepo bitje imenoval svoje, jo je zapustil in izročil bedi —

Čudno vračilo je bilo to, da je bil obsojen jo ljubiti, ko ga je ona zaničevala, bežala pred njim!

Ne — sedaj mu ne more več uiti!

In ona ni niti slutila, da je bila v rokah prokletega sovražnika.

Pripognil se je k nji — poljubil ji ustni — radoval se je nad gotovostjo, da je bila sedaj njegova, popolnoma njegova kakor nekdanj, ko v njenem posestvu še ni spoznal največje sreče življenja.

V tem trenutku je zaslišal zunaj šum, glasove —

Naselnik je skočil po konci —

Prisluškoval je.

Nakrat se je zopet sklonil nad Heleno, jo objel s svojimi rokami in jo vzdignil.

Kakor mrtva ležala mu je na rokah.

Nesel jo je v spalno sobo zadaj.

Tu jo je rahlo položil na blazino.

Potem je hitel k oknom, jih zaprl, da bi jih nihče od zunaj ne mogel odpreti in jih potem previdno zagrnil.

Ko je s Heleno zapustil predsobo, se je mala Lidiya boječe skrila za nekim stolom.

Tu je počenila in se ni ganila.

Mož je prišel iz spalne sobe nazaj.

Ker Lidiye ni več videl, jo je tudi v trenutku razburjenosti pozabil.

Otrok se ni niti upal dihati.

Naselnik je šel skozi predsobo, ko je vrata spalne sobe zaklenil in ključ vzel s seboj.

Potem je zapustil predsobo.

Toliko časa se Lidiya ni premaknila.

A komaj so se izgubljali koraki naselnika, komaj je bila sama, že je skočila po konci, zapustila svoj prostor in hitela k vratom v spalno sobo.

Hotela je k materi!

A bilo je zaman! Vrata se niso odprla!

Tiho jokaje, ker se ni upala glasno jokati, počenila je pred vrata.

»Zdaj pa zdaj poklicala je s tihim glasom mater!

Potem je poslušala na vratih.

Helena ni odgovorila!

Jokajoči otrok je ostal pri vratih, čepel je na tleh in se ni gnil.

In ko je pretekla ura za uro, ko je večer zatemnil sobo in mati še vedno ni prišla, se še vedno ni zbudila, bila je majhna Lidija od jokanja in čakanja tako trudna, da ji je glavica padla na prsa in so se ji oči zaprle.

Otrok je spal.

In kakor da bi videla v sanjah svojega angelja varuha prikazati se in pristopiti k nji, tako se je naslonila na stran, in ko je angelček ljubeznjivo položil svoje roke na njeno kodrasto glavico, smehljala se je Lidija snu, kakor da bi bila v varnosti — — —

Devetinpetdeseto poglavje.

Rogers in telesna straža.

Polkovnik se je približal ta večer na konju naselbini Vermona.

Ko je ravno jezdil mimo sladkorjevih plantaž in v nekoliko oddaljenosti v svitu zahajajočega solnea ugledal streho hiše med starim drevjem, prišli so ob stranskem potu trije, kakor tuji vojaki oblečeni možje, ki so postali pozorni na polkovnika.

France, Silver in Evans so bili to, ki so se s čudnimi uniformami neznane naredili, tembolj, ker jih je solnce popolnoma ogorelo in so bile njihove brade velike.

Vsak je imel staro čelado, vojno suknjo s svetlimi gumbi in puško.

Rogers je jahal proti njim.

„Kdo ste?“ zavpil je.

Evans se mu je predrzno zoprstaval.

„To Vas imamo vprašati mi in ne Vi nas!“ odgovoril je. „Odgovoritel!“

„Kdo sem, vidite na moji uniformi! Jaz sem policijski polkovnik Rogers!“

„Ah kaj, tu ni nobenega polkovnika, tu je naselnik Vermont najvišji!“ zavpil je Silver, „in mi smo njegova telesna straža!“

„Naselnik Vermont stanuje v oni hiši?“ vprašal je polkovnik.

„Da, blagi in bogati Vermont je sedaj tam!“ pojasnil je Evans.

„Ali je dospela sem neka žena z otrokom v kočiji?“

„Tu sem? Ne! A včeraj smo videli na veliki cesti potni voz!“ odvrnil je Evans.

„Kam se je peljal?“ vprašal je Rogers.

„Tega ne vemo. Tu ni nobene žene in nobenega voza!“ godrnjal je France, „morate dalje jezdit.“

Rogers, ki ni imel povoda, da bi ne verjel telesni straži in tudi ni imel v tej državi pravice, postopati zoper uredbe naselnika, se je moral zadovoljiti s tem odgovorom.

„Le jezdite po oni strani!“ pristavil je še France, „v sednjem kraju že lahko dohitite potni voz!“

Telesna straža je korakala dalje proti hiši in Rogers se je moral smehljati, ko je gledal za njimi, ki so v svojih uniformah napravljali najsmešnejši utis.

Pri tem pa si je rekel polkovnik, da s temi oboroženimi ljudmi ni bilo govoriti, ker so izgledali, kakor da bi bili v stanu se prav malo obotavljati: vsaj pogled na nje ni vzbujal zaupanja.

Med tem, ko so se zgubili med starim drevjem in je hitro postajalo temno, spodbodel je Rogers svojega konja, da bi še prišel kolikor mogoče daleč in jezdil urno po široki poti.

Nakrat je zapazil, kakor da bi mu nekaj nasproti prihajalo.

Spoznal je, da je bil jezdec, ki se je počasi bližal.

„He!“ zaklical je. „Vi ste gotovo znani tu, jaz sem policijski polkovnik Rogers in bi rad v bližnje mesto. Ali mi morete pokazati najbližjo pot?“

Jezdec je ustavil svojega konja.

„Za Boga!“ odgovoril je, „saj to je prava sreča, da Vas tu najdem, gospod polkovnik! Jaz sem Srečko Korošec!“

Rogers ni verjel svojim očem.

„Vi ste? Kje pa imate gospo Sever?“

„Ah, gospod polkovnik, hvala Bogu, da ste tu!“ nadaljeval je Korošec, „gotovo nas iščete?“

„Da, zasledujem Vas od Gardenfilda!“

„Gospa Sever je v naselbini gospoda Vermonta!“

„Tam je ni, saj sem pred pol ure srečal tri v vojake preoblečene može, kateri so mi rekli, da ni v oni hiši nobene gospe!“

„Za tem tiči še kaj družega! To so bili trije lumpi, ki so prišli v hišo in so navidezno v naselnikovi službi! Zlagali so se Vam, gospod polkovnik!“

„Gospa Sever je toraj tam?“

„Z majhno Lidijo, seveda!“

„In kaj delate Vi tu sami na potu?“

„V pretekli noči se je nekaj pripetilo, kar dá sklepati, da so v hiši sovražniki, katerim je ležeče na tem, nas tam ustaviti!“ —

„Povejte, Korošec!“

„Neki malopridnež je po noči našim konjem prerezal kite, da bi nam onemogočil daljno vožnjo, ali pa nam napravil veliko škodo.“

„Ubogim živalim prerezal kite? Saj to je hudobija, kakršne še nisem doživel!“

„Danes sem pa povsod naokoli iskal, da bi kupil druge konje, ker hoče gospa Sever po vsaki ceni iz one hiše!“ nadaljeval je Korošec. „A dobil sem samo to jedno kljuse. Gospod polkovnik, ako nam posodite Vašega konja, potem imamo s tem zopet dva in zapustimo lahko po noči na skrivnem naselbino, ker jaz se nečem delj Srečko Korošec imenovati, ako se tu na tihem ne pripravlja nekaj proti nam.“

„Kaj pa naj bi to bilo, Korošec? Ali je naselnik Vermont tu?“

„Da, gospod polkovnik, prišel je danes zjutraj!“

„In Vi menite, da Vas hoče ovirati?“

„Tega ravno nisem mislil, marveč je še ukazal, da se gospej Sever streže in izpolni vsako njenih želj. A dogodek s konji mi je tako sumljiv in hiša tako čudna, da bi se rajši po tihem odpeljali. Gospa Sever Vam bo še vse drugo sama povedala.“

Rogers je zrl premišljuje pred-sé.

„Potem je to vsekakor sreča, da sem Vas tu dobil, Korošec, ker gospa Helena ne sme dalj časa z otrokom tu ostati!“ odgovoril je, „to hočemo naselniku razložiti. V voz uprežemo oba konja, mojega in Vašega in se odpeljemo!“

„To moramo skrivaj narediti, gospod polkovnik! Konja ne smemo peljati v hlev! Ne motim se, v hiši ne sme nihče vedeti, da imamo dva nova konja in se lahko odpeljemo!“

„Udam se, Korošec,“ je odvrnil Rogers, „saj se tudi tako lahko naredi, kakor Vi hočete, akoravno še ne morem razumeti zveze.“

„Če bi le jaz bil tega prokletega psa dobil, a kdo bi bil kaj takega slutil, gospod polkovnik! Konji ne smejo v hlev! Tu jih moramo pustiti, tu kod skriti med temnim drevjem. Potem pripeljeva sem gospo Sever in otroka. Ako bo trdna noč, potem vzamem jednega konja seboj in grem tudi po voz.“

„Dobro! A tja moram h gospej Heleni!“

„Saj se bo veselila, da ste tu, ker ima nepopisen strah; kar gledati ni tega več. Mislim, da bi bila po noči raje peš ušla, nego de bi še eno noč tu ostala.“

„Postalo je temno, lahko greva proti hiši, Korošec. Oni trije možje so mi sedaj tudi sumljivi; zakaj so tajili, da je gospa Sever v hiši? Ali tega niso vedeli?“

„Vedeli so, gospod polkovnik, speljati so Vas hoteli na drugo pot. Meni se zdi, da ti trije potepuhi nekaj nameravajo in da so mi ti trije uničili konje.“

„Zakaj niste tega povedali naselniku, ako je bil tako ljubezniv, Korošec?“

„Ne vem — jaz tudi naselniku ne zaupam posebno, gospod polkovnik. Bolje je: proč!“

„Dobro torej! Jahajva do starih dreves!“

Rogers in Srečko Korošec sta jahala prav počasi v bližino hiše. —

V temi dreves sta stopila s konjev.

Tu je bilo tiho in nobenega človeka blizu.

Srečko Korošec je prijel tudi polkovnikovega konja za vajeti in peljal oba na mesto, kjer ju je privezal in ju nihče ni mogel videti.

„Peljite me sedaj k hiši“, je dejal Rogers. „Ali se more notri?“

„Sobe gospe Severjeve leže spodaj poleg verande, iz katere peljejo vrata v sobe. Pridete torej lahko do nje, ne da bi morali skozi hišo,“ je pojasnil Srečko Korošec. „Ako greva prav tiho tja, naju ne bo v hiši nihče opazil.“

„Ne vem, zakaj hočete vse tako skrivno delati, jaz drugače nisem prijatelj tega,“ je menil Rogers, „saj ne nameravamo nič krivičnega, in tudi gospa Sever vendar lahko dela, kar se ji zljubi.“

„Gospod polkovnik, jaz sam ne vem, v kaki zvezi je vse to, a dozdeva se mi, kakor da bi morali tako delati, kakor svetujem, drugače —“

„Jaz ne poznam strahu, Korošec!“

„Jaz tudi ne, gospod polkovnik, a kdo more kaj opraviti proti skrivnim sovražnikom in sovražnostim? Meni na ljubo, gospod polkovnik, ravnajte po mojem nasvetu! Opravimo vse tiho, da ničesar ne izdamo in se ničesar ne opazi.“

Rogers, kateremu so bile navadno take skrivnosti zoprne, se je končno udal, ker so mu posamezne okoliščine priporočale to postopanje.

Zapustil je s Korošcem mesto pod starim, širokim drevjem ter šel po ovinkih proti hiši.

Že od daleč je videl razsvetljena okna.

Korošec je stopal kot voditelj naprej.

„Previdna morava biti in najprej pogledati, ako se ne nahaja kdo na verandi,“ je šepetal Korošec.

Bližala sta se verandi.

„Saj je tu spodaj vse temno“, je rekel zdaj Rogers bolj tiho. —

„To se mi pa v resnici že čudno zdi“, je odgovoril začuden Korošec.

Šel je tiho po stopnicah na verando.

Tam ni bilo nikogar videti.

„Le pridite, gospod polkovnik,“ je šepnil.

Rogers mu je sledil.

Korošec je stopil k vratom.

Bila so odklenjena.

Odprl jih je tiho in previdno.

„Tu je gospa Sever?“ je vprašal.

„Da, tu ali v drugi sobi.“

Rogers je zaprl vrata na verando.
„Gospa Sever!“ je poklical z zamolklim glasom. „Gospa Helena!“

Vse je ostalo tiho.
„Ali že morda spi?“ je pristavil Rogers.
Srečko Korošec je tipal z rokami okoli in na tak način našel vrata v spalno sobo.

Odpri jih je.
Tudi v spalni sobi je bilo popolnoma temno.
Potegnil je žveplenke iz žepa in užgal jedno.
Na mizi je stala voščena sveča.

Korošec jo je užgal.
Videlo se je po vsi sobi.

„Tu ni nikogar!“ je rekel Rogers.
Korošec je prijel svečo in svetil okoli.
Blazine so bile prazne.

Ne Helene, ne otroka ni bilo v spalni sobi.
Rogers se je vrnil v predsobo.

„Svetite!“ je ukazal.
Tudi v predsobo je sedaj prišla svetloba sveče, katero je nosil Srečko Korošec.

Njegov obraz je kazal grozo in skrb.
„Odšla je!“ je dejal tiho.

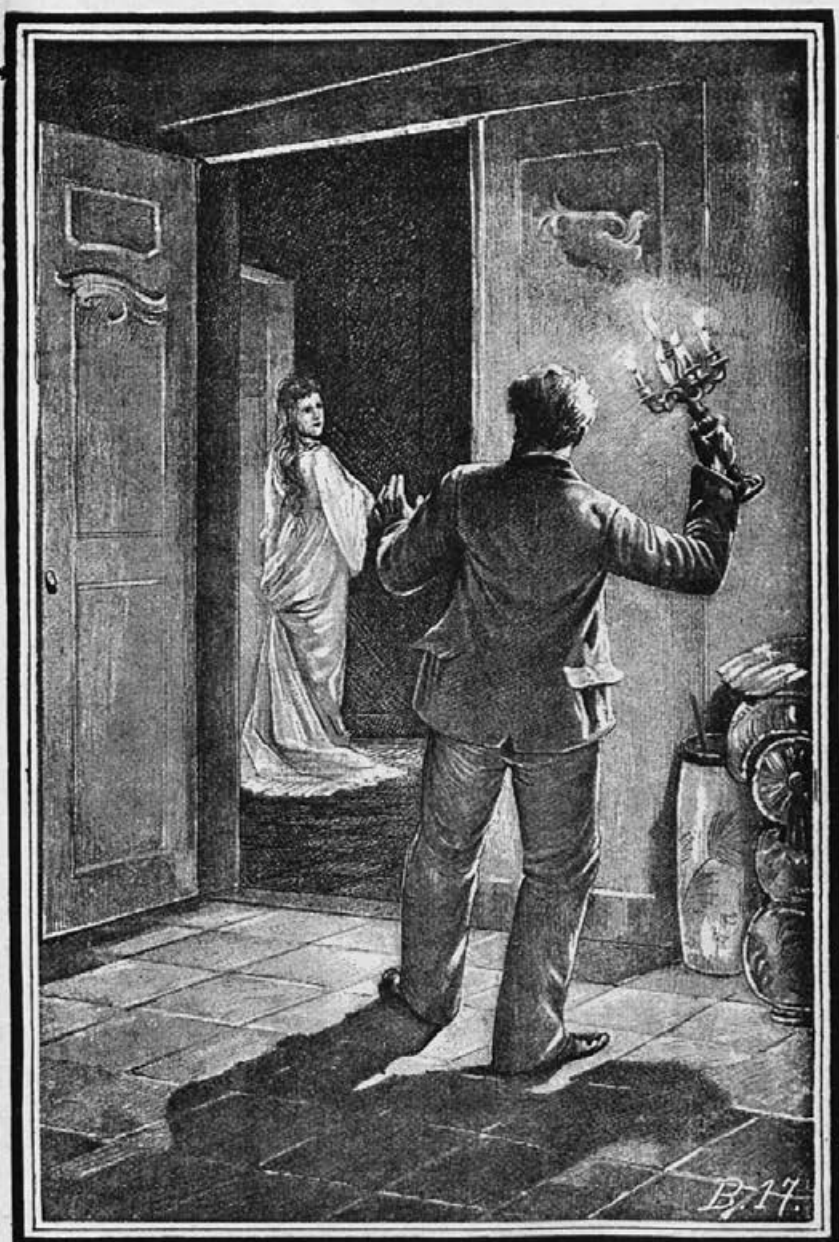
„Da, tudi tu ni nikogar!“ je pritrdil polkovnik.
„Potem je bežala, ne da bi bila počakala mojo vrnitev,“ je nadaljeval Korošec. „Mislil sem si že, da od strahu ne bo več tu ostala, bila je v nečloveških skrbih —“

„A kam je šla v temi? In peš! In z otrokom!“
Srečko Korošec je bil osupnen.

„Kaj nama je početi?“ — mrmral je.
„Nedvomno je z vedno večjo nestrpnostjo pričakovala Vašo vrnitev in, ker Vas le ni bilo, skrivno zapustila hišo,“ odvrnil je polkovnik. „Tu ni druge pomoči, kakor iskati, kam je šla gospa Helena.“

„A sedaj po noči?“ — —
„Ne pomaga nič, Korošec, kaj bi nama koristilo, ako ostaneva tu? Nazaj ne pride več, to je gotovo!“

„Ne, semkaj je ne bo!“
Rogers se je oziral po sobi, je-li Helena pustila kak listek, kako znamenje.

Z lučjo v roki je mož storil nekaj korakov — kar je v temni sobi zagledal — ženo. V luči, ki je padala proti nji, se je videlo, da je bila oblečena v belo nočno obleko.

To ni bila Helena. — Kdo je bila ta tujka, ki je hitela skozi sobo?

A ničesar ni bilo najti.

„Iskati jo moramo“, odločil je Rogers, „pojdite!“

Korošec je ugasnil svečo, jo postavil na mizo in tiho zapustil z Rogersom sobo.

Oba sta šla čez verando na prosto.

Odhajala sta naglo.

Šestdeseto poglavje.

Lov na ljudi.

Čarobna noč juga je objela naravo.

Na zvezdnatem, temnomodrem nebu je plavala luna in pošiljala svojo srebrno svetlobo na spečo zemljo.

Majhne brenčeče kresnice in ponočni metulji obkrožali so velike, bele zvončice tu in tam cvetoče dature, ki so razširjale mamljiv duh.

Okna v naselnikovi hiši so bila odprta, da je prihajal notri poživljajoči nočni zrak. Veliki molji so frfotali okolo goreče svetilke v salonu.

Vermont se je dvignil. V roki je držal gorečo svečo. Črno-bradi, od solnea ogoreli mož, na kojem so samo nemirno plamteči pogledi in rez obraza natančnemu opazovalcu izdali onega Artur Severja, kateri se je znal z oběudovanja vredno spretnostje vedno in vedno odtegniti svojim zasledovalcem, nosil je svetlomoder širok jopič in široke bele hlače. Na njegovih prstih blesketali so se briljanti v čragocenih prstanih.

V hiši je bilo tiho, kakor da bi ne bilo razun njega nikogar v njej.

Šel je iz salona. Na nogah je imel fine čevlje iz safjanovega usnja, da so bile njegove stopinje skoraj neslišne.

Gorečo luč v desnici držeč, je šel po stopnicah doli.

Z obraza se mu je bralo pričakovanje in radost. V sobi spodaj je imel zaklad, katerega je že dolgo iskal in katerega je sedaj vendar našel. Helena je bila njegova! In ona še ni

ničesar vedela o tem. Niti slutila ni, v čegavih rokah se nahaja. Do sedaj še ni natanko videla naselnika Vermonta, ga še ni spoznala.

Mož v svetlomodrem jopiču je stopal spodaj k vratom, ki so peljala v predsobo in jih je odprl.

A ko je vstopil, odskočil je objednem plaho.

Blazina je bila prazna! Helena ni več ležala na njej! Tudi Lidi je ni bilo videti v spalni sobi.

To nepričakovano opazovanje je naselnika nepopisno razkačilo.

Planil je k blazini — svetil okolu s svečo — saj je vendar sam nesel Heleno tu-sem — in zdaj je ni bilo!

Kdo mu je odvedel lepo ženo?

Obraz mu je postal ves bled od jeze — njegovi pogledi so švigali divje po sobi — iskal je — iskal Heleno, a je ni našel!

V tem je skočil po konci —

Neki šum mu je prišel na uho — rahel šum — a njegovi čuti so bili napeti, da se jih je dotaknil najmanjši vtis —

To so bile stopinje — lahke, jedva slišne stopinje —

V priležni sobi se je nekaj pregibalo! Tam je hodil nekdo čez preprogo — —

Helena!

Ako bi bila ona! Ako se je zbudila iz svojega smrti podobnega stanja — ako je prej zapustila blazino in se sedaj vrne v sobo — —

Ta misel je prešinila naselnika.

V tem trenutku se je tudi že obrnil proti vratom, ki so bila še na pol odprta.

Migljajočo luč v rokah, je naglo stopal do vrat.

Sedaj je bil na pragu —

Slabi svit je padel v predsobo —

Naselnik je pahnil vrata, da so se popolnoma odprla —

S svojimi široko odprtimi očmi je zrl v veliko sobo.

Nakrat se je pripognil, kakor da bi ne verjel svojim očem.

Kaj je bilo to?

V temni sobi je stala neka žena. Svetloba luči je padala na njo in spoznati je bilo, da je imela belo nočno obleko.

To ni bila Helena!

Naselnik je stopil na prag ter vzdignil svečo visoko.

Kdo je bila ta tujka, ki je tu po sobi hodila?

Trenotek popolnega miru je pretekel —

„Kdo si, bleda postava?“ zaklical je sedaj naselnik.

Žena se je ustavila. Pogledala ga je in šla naprej brez odgovora.

„Stoj!“ zavpil je Artur. „Odgovori! Kdo si in kako prideš tu-sem?“

Bela žena je dospela do vrat v vežo in jih je odprla.

Velik prepih je potegnil skozi sobo in ugasnil luč, katero je naselnik držal v rokah.

Velika temota je zavladala v sobi.

A Artur ni bil mož, ki bi se bal!

Ugasnjeno svečo je vrgel iz rok in planil tja, kjer so bila vrata in kjer je izginila bleda žena.

Grabil je po njej — a ugrabil le zrak.

Glasen njegov klic je zadonel po hiši.

„Luči prinesite! Kdo je žena? Sem z Vami!“ grmelo je skozi tiho noč.

Zgoraj se je začel ropot.

Na stopnicah se je pokazala luč.

Glasovi so se čuli —

Evans, France in Silver so se prikazali, telesna straža naselnikova.

„Tu-sem!“ vpil je ta. „Kje pa tičite, Vi psi! Bela žena je bila tu! Luč! V hiši mora biti!“

Te besede so razburile one tri može. Z gorečo svetilko so prišli po stopnicah.

„Kje je?“ vprašal je Silver, „saj smo jo preteklo noč po vsej hiši iskali!“

Artur se je hitro oziral na okoli, ko je bila spodaj luč, a o ženi v beli obleki ni bilo ničesar videti.

Sedaj je opazil Artur, da so bila zadnja vrata, ki so vodila na dvorišče, široko odprta.

Tam je morala žena zapustiti hišo.

Hitel je za njo. Evans mu je sledil

France, ki je nesel svetilko, postavil jo je na spodnjo stopnico in s Silverjem sledil Evansu.

Luna je svetlo sijala na dvorišče.

„Spustite velike pse, ti jo bodo gotovo našli,“ upil je naselnik, „dolgo že niso več dela imeli, odkar ni bilo nobenega lova za ubeglimi zamorci.“

France je šel proti hlevu, v katerem sta bila dva kosmata volčja psa.

Odpahnil je vrata.

Zveri sta skočili na prosto.

Z glavami v tla, zdaj pa zdaj zatulivši, drvela sta po dvorišču in iskala sled.

A o ženi ni bilo tu ničesar videti.

„Prinesite puške!“ ukazal je naselnik. „Najti jo moramo! Vedeti moram, kdo je bela žena!“

Možje so tekali vse križem po dvorišču.

Silver je šel po puške.

Sedaj je pokazal France na psa. „Našla sta vidno neko sled, ker oba sta planila z divjim tuljenjem proti starim drevesom.“

Naselnik je iztrgal Silverju puško iz rok in je dirjal za psi. Tudi Evans je prišel za njim. Silver in France sta še prej pregledala svoje puške in jima potem tudi sledila.

Lov na belo ženo se je začel.

Z glasnim pihanjem obkrožala sta psa drevesa.

Puško v roki pripravljeno na strel, bližal se je Artur drevju, pod katerim je vladala velika tema.

Počil je petelin neke puške.

France je videl neko postavo, katera se je prikazala na oni strani, kjer so v majhni razdalji stala poslopja.

Ravno je nameraval sprožiti svojo puško, ko je zadonel glasen klic.

Tudi naselnik je sedaj opazil naglo bližajočo se postavo.

Psa sta se ustavila, dvignila glavi v zrak in potem hitela postavi naproti.

„Ne streljajte!“ zaslišal se je glas. „Jaz sem! Jesi!“

Zamorka je prišla hitro bliže.

Z enim samim pogledom je spoznala naselnika in hitela k njemu.

Vrgla se je na kolena in proseče dvignila črne nage roke, med tem ko sta prišla psa prijazno k nji.

„Gospod!“ kričala je, „usmili se, kaj hočeš storiti?“

„Ali si videla tujo belo ženo?“ vprašal je Artur.

„Kaj naj se zgodi? Ali jo hočeš iskati s psi?“ nadaljevala je Jesi v smrtnem strahu. „Vrni se! Ne lovi je!“

„Vedeti hočem, kdo je ta okoli tavajoča tujka, ki igra tu nesramno igro!“ razjasnil je Artur. „Psa naj jo zasledujeta!“

„Psa ji ne bodeta ničesar naredila, psa jo poznata, iščeta le drug sled!“

„Za vraga, kdo pa je?“ vpil je Artur.

„Ne zasleduj je, drugače bo to Tvoja nesreča, gospod!“ prosila je Jesi, „usmili se, ne pusti streljati na njo, ne lovi je, to bi bil Tvoj konec!“

„Blazna ženska, kaj mi hoče ta tujka?“

„Ona ni tujka, gospod, ona je gospa Vermont!“

„Kaj praviš? Gospa Vermont?“

„Gospa Helena Vermont, da.“

„Neumna vraža, naselnik mi je rekel, da je njegova žena ušla ali pa umrla!“

„Kdo ve, kaj je ž njo! Kdo more to povedati! Pravijo, da je padla v vodnjak!“

„In Ti misliš, da je ta tujka gospa?“

„Jaz sem jo že večkrat videla po noči, gospod, pokleknila sem in ona je šla tiho mimo, ona je dobra, tudi poprej je bila vedno dobra.“

„Potem hočemo vendar videti, če imaš prav ali ne! Pojdite!“ ukazal je naselnik svoji telesni straži, „iskati hočemo!“

„Našel je ne boš, gospod!“

„Ako je iz mesa in krvi, ne more izginiti brez sledu!“

„Saj je streljala name!“ vpil je Sever. „Zakaj bi potem tudi mi ne streljali na njo? Ako jo vidim in se na moj poziv ne ustavi, potem naj pokusi mojo puško!“

„Kaj nas briga črna ženska!“ dejal je France, „mi delamo, kar hočemo!“

„Psa sta nekaj zavohala!“ klical je Evans, „iščeta ne mirno okoli?“

„Pojdi mi s poti!“ velel je naselnik klečeči Jesi, „vrni se na svoje ležišče. Vedeti hočem, kaj je s to belo ženo, ki po noči lazi tu okoli. Kaj ima iskati v moji hiši? Izvršiti hočem svojo hišno pravico in jo na odgovor poklicati!“

Evans in njegova dva tovariša sta nadaljevala lov na ženo. —

„Nikar ne misli, da jo dobiš!“ rekla je Jesi. „Tudi ne misli, da jo bodeta psa prignala ali zgrabila, gospod. Tvoj trud je zaman! Vrni se!“

A Artur ni poslušal zamorkinih besed. Dejal si je, da je bela žena morda odpeljala Heleno in njenega otroka in ona mu mora povedati, kam ju je peljala, ker ju hoče zopet imeti za vsako ceno!

Telesna straža naselnikova je že sledila psom, ki sta vohajoč in iskajoč letala sem in tja, kakor da sta nekaj našla, kar sedaj zasledujeta.

Jesi, ki je sprevidela, da ne more ničesar opraviti, se je vzdignila in gledala nekaj časa za možmi. Potem se je vrnila v prizidek hiše, kjer je imela svoje ležišče.

Mrmrala je nekaj nerazumljivih besed.

Artur je vzpodbujal psa s svojimi klici k nadaljevanju njihovega lova in jima sledeč metal svoje poglede na vse strani. Z glasnim veseljem hiteli so Evans, France in Silver naprej. Ta nočna dogodka je bila prav po njihovem ukusu.

Tako je divjalo lov skozi svetlo mesečno noč.

Eden in šestdeseto poglavje.

Mrtvec v kapeli.

Med tem sta polkovnik in Srečko Korošec obkrožila vsa naselbino in brezdvomno bi ju bila našla in napadla psa, ako bi se ne bilo primerilo nekaj nepričakovanega, kar ju je obvarovalo divjih zverij.

Ko sta dospela oba k zadnji strani hleva, začula sta na kratko polglasen klic.

Rogers se je ustavil in Korošec se obrnil.

Mož se je vzdignil iz teme, katero je povzročila senca poslopja.

„Jaz sem, Jak, paznik!“ zaslišalo se je šepetanje, „in ako vidim prav, ste Vi kočijaž ali spremljevalec one tuje gospe, ki je z otrokom prišla sem.“

Rogers je nezaupno ogledoval črnobradega Jaka in tudi Korošec ni bil tega srečanja in motenja posebno vesel.

„Vi morate pač tu paziti?“ vprašal je.

„Na povelje naselnika mislite? Napačnega mnenja ste! Naselnik ni moj prijatelj! Hotel sem k Vam, a ne po njegovem naročilu!“

„A Vi ste vendar v njegovi službi!“

„Ti potepuhi, ki so njegova telesna straža, so me vrgli v neko kamro, in on sam mi je danes žugal z železno kletko.“

„Ali veste, kdo je naredil to hudobijo z našimi konji, Jak?“ vprašal je sedaj Korošec.

„Kdo drugi, kakor eden od telesne straže!“

„Imel sem Vas na sum!“

„Tu ste bili na napačnem sledu — a tiho — kaj je to —“

Šunder se je slišal z dvorišča. Več glasov se je razločilo. Jak je stal kakor okamenel in je poslušal.

„To je naselnik!“ je rekel Srečko Korošec tiho.

„Kaj kliče tu?“ vprašal je Rogers. „Psa se naj spustita? Kaj hoče ta grozovitnež?“

„Že vem!“ odgovoril je Jak z globokim glasom. „Čas je, da Vas spravim v varnost! Pridite tu notri!“

Odprl je majhna vrata.

„Iščeva gospo z otrokom!“ obrnil se je zdaj Srečko Korošec do njega, ko sta on in Rogers pazniku sledila v neki temni hodnik.

„To sedaj tudi naselnik išče!“ mrmral je Jak.

Rogers se je osupnjen ustavil.

„S psi?“ je zaklical. „Ti bodo nesrečnike kar raztrgali!“

Jak je mej tem zaprl mala vrata.

„Ne, ne, gospod!“ je odgovoril, ko je bilo temno. „Le pustite, da gredo psi. Našli ne bodo ničesar. Dajte mi roko, da Vas peljem!“

„Kam?“ je vprašal Korošec, predno je dal pazniku roko.

„Dajte mi roko! Vse drugo bodele že videli! Ali pa mi morda ne zaupate? Ali imate svoj revolver pri sebi?“

To vprašanje je kakor umljivo tudi v Rogersu vzbudilo neko nezaupnost.

„Da, da!“ je rekel trdno in odločno.

„Potem me ustrelite, če storim kaj slabega proti Vam!“ je dejal Jak. „Ali Vam ta varnost tudi ne zadostuje?“

„Lahko se zanesete, paznik, da Vas pri prvem znamenju kakega izdajstva ustrelim, ker nisem vaje, da le s praznimi besedami mečem okoli sebe.“

„Dobro, gospod, dobro, torej smo se zmenili! Le idite! Ali slišite pse tuliti? Zdaj zapuščajo s posestnikom in njegovo telesno stražo dvorišče. Torej bo zrak za nas čist“, je rekel Jak. „Dajte mi roko in drugo roko pa možu v uniformi!“

„Kam nas pa peljete?“ je vprašal Srečko Korošec zdaj paznika, podavši mu roko, da se pusti od njega peljati po temi.

„K dami, katero iščete.“

„Kje je? Kaj je ž njo?“ se je Rogers obrnil do naprej idočega Jaka, sam pa dal Korošecu roko in šel za njim.

„Mrtva je!“ je odgovoril Jak.

Rogers se je močno prestrašil.

„Mož, kaj pravite?“ je zaklical.

Tudi Srečko Korošec je od strahu obstal.

„Mrtva?“ je rekel, „za božjo voljo — mrtva?“

„Videli jo bodete! Idite!“

„Kaj se je ž njo zgodilo?“

„Tega ne vem!“ je odgovoril Jak.

„In kje je?“ sta zaklicala Rogers in Korošec skoraj v istem hipu.

„Saj vaju hočem zdaj, ko je zrak čist, k njej peljati. Naj jo lastnik plantaže s svojimi psi le išče, našel je ne bo!“ je menil Jak. „On ne ve, kje da je. Sicer si pa tudi ne vem raztolmačiti, kaj da se je zgodilo in kako je gospa prišla tjakaj, kjer leži zdaj v varnosti!“

Rogers je bil nepopisno razburjen.

„Saj to ni mogoče!“ je ječal. „Kje in kako pa naj bi bila gospa umrla!“

„In kako naj bi bila iz spodnjih sob proč prišla? In kje naj bi bil otrok ostal?“ je dostavil Korošec.

„Otrok je pri nji.“

„Zdaj se ne sme slišati niti najmanjši glas!“ je svaril Jak, „skoro pridemo čez dvorišče.“

Odpri je tiho in previdno neka vrata.

Iz daljave so se čuli možki glasovi.

Kakor se je kazalo, je bil trenotek dovoljen, ker veliko, od mesečine razsvetljeno dvorišče je bilo prazno.

Jak je šel naprej. Govoril ni besedice, samo pomigal je drugima, naj mu sledita.

Kam ju pelje? Kaj se je zgodilo?

Polna pričakovanja sta mu sledila Srečko Korošec in polkovnik na zapuščen vrt, ležeč na strani hiše.

Med drevjem vzdigovala se je v mesečini se bliščeča kupola.

Tja se je obrnil Jak.

Tu v nekem puščobnem delu vrta nahajala se je mala kapelica, katero je nekdani, tu bivajoči pobožni lastnik plan-taže zase pustil zidati, da je opravljal svojo molitev. Bila je okrogla ter imela za streho kupolo, skozi katero je po dnevi padala solnčna svitloba, po noči pa blede mesečni svit.

Vsejedno gorela je v kapelici pred sliko Matere Božje noč in dan mala zlata viseča svetilka, ki je tajinstveno razsvetljevala z mramorjem in z mramornatimi stebri bogato okrašeno kapelico.

Več širokih stopnic je vodilo gori do vhoda, pri katerem je bil kamen za blagoslovljeno vodo in na desni in levi strani kamenita kota.

Jak je stopal prvi po stopnicah navzgor in odprl visoka in široka vrata.

Zdaj sta spoznala Korošec in polkovnik, kam da sta prišla. Na jedni strani okroglega in magično razsvetljenega prostora, ki je delal resen in pomirljiv utis, nahajala se je blazina iz svitlomodrega baržuna in čez njo baldahin iz temnorudečega, bogato z zlatom vezanega, težkega blaga.

Na tej blazini je ležala v tihi samoti in oddaljenosti Helena kakor mrtva.

Zraven nje je klečala mala Lidija blede in vsa preplašena. Jak je stopil na mramorni tlak, ter molče pokazal proti blazini.

Rogers in Korošec sta vstopila.

Ko je polkovnik v slabem bajnem svitu ugledal ležečo Heleno, je sklenil roke.

Za hip je obstal — močno ginjen.

Ali ta svečana tihota in ginjenost je bila hipoma prekinjena.

Mala Lidija je skočila kvišku, stegnila svoji ročici proti polkovniku in z malimi svojimi nožicami stekla čez tlak.

„Strije polkovnik!“ je zaklicala in glasno zajokala, „strije polkovnik!“

Zgodil se je pretresujoč prizor.

Jokajoče dete se je oklenilo Rogersa, ki ga je vzdignil, da bi Heleninega ljubljenska poljubil in vzel na roko.

Resnemu in močnemu možu stopile so ginjenosti in bolesti vroče solze v oči.

„Moje ubogo, ljubo dete!“ je rekel globoko ginjen.

Lidija se je ovila njegovega vratu.

„Ah, strije polkovnik, kako sem se tukaj bala!“ je rekel na vseh udih trepetajoči otrok. „Moja ljuba mamica se kar noče več zbuditi! Pridi in zbudi jo Ti! Mene noče slišati, a morda se zbudi, če jo Ti pokličeš.“

Glasilo se je to tako milo, da so tudi Korošcu stopile solze v oči, ko je stopil k blazini ter gledal na nepremično tu ležečo Heleno, ki je bila videti kakor iz voska.

Pripognil se je — prijel jo za roko — mrzla in vlažna je bila, kakor mrličeva.

Zdaj je pristopil tudi Rogers, noseč otroka, k Heleni.

Žalostno je pokazala mala Lidija na svojo mater.

„Helena!“ je zaklical Rogers s tresočim se glasom. „Večni Bog — Helena — ali je mogoče — ali me ne slišite? Zbudite se! Radi svojega otroka, radi moje ljubezni!“

Ali Helena je bila nepremična.

Kako krasna je bila! Kakor kaka angeljska podoba ležala je na baržunu.

„Tuga in žalost sta jo umorili!“ je zdihnil Srečko Korošec. „Končano je!“

„Povej mi vendar, ubogo, ljubo dete, kako je tvoja mamica semkaj prišla?“ je vprašal Rogers Lidijo. „Kaj se je pa zgodilo?“

„Vse ti povem, strije polkovnik!“ je odgovorila mala deklica. „Skupaj sva zajutrkovali, mamica je mleko pila in jaz sem jedla sadje, pa je mamica postala trudna in je zaspala. Igrala sem se pri njenih nogah. Mislim, da sem tudi jaz pri tem zaspala. Potem pride neki mož, strašen črnobradat mož, katerega sem se zelo bala —“

„Ali meniš onega moža tam-le, Lidija?“ je vprašal Rogers, kazaje na Jaka.

Deklica je odmajala z glavo.

„Ne!“ je odgovorila, „ne, ta ni bil, drugi! Morala sem takoj misliti na onega strašnega moža, ki me je takrat spotoma iztrgal mamici iz rok in me seboj vzel.“

Torej na Severja, je mislil Rogers.

„Reci mi, ljubo moje dete, ali se ti ni to samo sanjalo?“ je vprašal.

„Ne, strije polkovnik! Prav gotovo, da ne! Saj sem upila! Potem me je ta mož zagnal v kot!“

Rogers je prebledel.

„In potem?“ je vprašal.

„Skrila sem se — on je pa nesel mojo mamico v spalno sobo in jo je tukaj položil na zofo.“

„Kdo je bil ta mož, Lidija?“

„Bala sem se ga, strije polkovnik. Mislim, da je bil oni mož od takrat!“

„In potem? Kaj se je zgodilo potem?“

„Potem je zopet šel. Splazila sem se v spalno sobo. Saj hudobni mož je bil že proč. Mamica je ležala na blazini in spala. Sedla sem k nji.“

„Ali povej mi samo, ljubi moj otrok, saj je bilo to, kakor praviš v spalni sobi — kako je tvoja uboga mamica prišla semkaj v kapelico? Kako si prišla ti semkaj?“

Mala Lidija je debelo pogledala Rogersa.

„Tega pa ne vem, strije polkovnik!“ je odgovorila čez nekaj časa.

„Ti moraš vendar vedeti, da si iz one hiše semkaj prišla, Lidija!“

Deklica je odmajala z glavo.

„Ne, strije polkovnik, zaspala sem. Ko sem se poprej prebudila, sem bila tukaj in moja mamica je ležala na blazini.“

„In nisi ničesar opazila, kako si semkaj prišla?“

„Ne, strije polkovnik!“

„Korošec, pojdite in pripeljite konje in potni voz!“ je ukazal polkovnik odločno. „Moramo spraviti gospo Heleno in otroka od tukaj proč. Spremite Korošca!“ se je obrnil proti Jaku. „Jaz vaju tukaj počakam!“

Moža sta zapustila kapelico.

Zdaj je bil Rogers sam pri ležišču ljubljene, oboževane žene, katero je zgubil, ki mu je bila za večno iztrgana.

Bolest ga je preobvladala.

Padel je na kolena in spustil Lidijo na blazino.

„Ti nesrečnica!“ je šepetal globoko ginjen ter prijel mrzlo in mrtvo Helenino roko, „konečno si vendar-le zadobila mir! Zakaj nisi hotela postati moja, in podati mi roke? Zakaj nisi prišla kot moja žena v hišo, katere vrata so bile zá-te odprta? Ker si v svoji blagodušnosti mislila, da bom s teboj nesrečen? Vračala si mojo ljubezen, ljubila si me, a odrekla se mi, ker nisi hotela biti napoti moji sreči. In zdaj sem te zgubil na veke — za vedno — večno — —“

„Strije polkovnik!“ je zaklicala Lidija. „Zakaj se pa moja mamica več ne zbudi?“

„Ubogi, zapuščeni otrok! Pridi na moje srce! Saj sva tvojo ljubo mamico zgubila! Nič več se ne zbudi, ne vrne se nikdar več nazaj! Ali zdaj imaš mene, mene! Vzamem Te seboj in Ti boš moj otrok!“

„Strije polkovnik — ali vzameva mamico seboj?“

„Do prve železniške postaje, da, tam se že zgodi, kar treba, moj ljubček.“

„Kako je pa to, da more mamica tako dolgo spat?“

Otrok še ni vedel in razumel, da je Helena mrtva in za vedno šla od nje. Ali je bila le omamljena in le brez zavesti? Dozdevalo se je polkovniku, kakor da je na Heleninem licu slab rudečkast svit. Pripognil se je čez njo — hotel je zvedeti, če še diha — potem je položil nalahko in nežno svojo roko na njeno srce, da bi čutil, če še kaj utriplje. — Težko je zdihnil, roka mu je omahnila — zdaj se dvigne.

V tem hipu čuli so se od zunaj hitri koraki.

Rogers se je ozrl.

Mala Lidija je bežala v njegove roke, kakor da bi slutila novo nevarnost.

Jak se je prikazal v odprtih vratih kapelice.

„Gospod!“ je rekel brez sape, „lastnik plantaže ne da mrtve!“

Rogers je vstal. Videlo se mu je, da je jezen.

„Lastnik plantaže?“ je zaklical, „s kakšno pravico?“

„Lastnik pravi, da je tukaj le edino on gospodar.“

„Pray! Ali on ni gospod te žene in tega otroka!“

„Telesna straža pride sem! Konje in voz so oboroženci obdržali in jih ne dajo.“

„To je protipostavno!“ je rekel Rogers ogorčeno. „Kaj si upa ta mož?“

„Saj boste precej sami slišali! Hitel sem, da Vam to objavim. Gospod Korošec se je nepremišljeno prenaglil, da je lastniku plantaže povedal, da se pelje z potnim vozom po gospo. Lastnik ni vedel, da je gospa tukaj.“

Zdaj so se čuli zunaj glasovi in težki koraki.

Rogers je slišal Koroščev glas, ki je vedno protestiral. Zdaj se je slišalo rožljanje orožja, ki so ga imeli možje telesne straže.

Polkovnik se je vzravnal v celi svoji velikosti.

Tako je stal in gledal proti vhodu.

Zdaj so se prikazale pri vhodu uniforme.

Korošec je prišel v veliki razburjenosti nejevoljno v kapelico.

„Gospod polkovnik!“ je zaklical, „to je nezaslišano! Gospe ne smemo vzeti seboj!“

„Kaj se to pravi? Kaj se kdo drzne, meni in Vam prostost vzeti?“ je vprašal Rogers.

Bivši učitelj se je bil menda sam imenoval stotnikom telesne straže. Držeč se vojaško je pristopil Rogersu.

„Gospod polkovnik — Vi ste v zmoti“, je izjavil. „Naš gospodar, v čigar službi stojimo, neče omejiti ne Vaše prostosti, ne Vašega spremljevalca. Vsak čas odpotujete lahko z vozom in s konji.“

„Zahtevam, da se mi dovoli, odpeljati tudi mrtvo gospo“, je rekel Rogers. „Vzeti jo hočem seboj.“

„To pa ne gre, gospod! Temu bi se morali, če treba, tudi s silo upreti. Naš gospodar tega ne dopusti, nego hoče, da se mrtva tu pokoplje.“

„Kako pravico pa ima Vaš gospodar meni, policijskemu polkovniku, kaj takega ukazati?“

„Gospod“, je dejal Evans smehljaje, „tu ste v državi, kjer ima vsakdo na svojem posestvu kraljevske pravice.“

„To bi rad videl, da bi imel v tej državi kdo pravico, zadržati ženo, ki ga nič ne briga“, je odvrnil Rogers. „Idiva Korošec v Kolumbijo, tam poiščeva pomoči pri oblastvih.“

Evans se je porogljivo smejal.

„Le poskusite, gospod“, je rekel.

Ponosno je šel Rogers mimo teh „vojakov“ iz kapele. Mala Lidiya je jokaje stekla za njim.

„Strije polkovnik“, je ihtela, „ne pusti mene in mamice tu“.

„Ne, ne, dete moje“, je zaklical Rogers in vzel otroka na roko. „Vzamem Te seboj! Pozneje pa pridemo po mamico.“

Zdaj je odšel.

Srečko Korošec mu je sledil. Tudi Jak je zapustil kapelico. Zdaj je telesna straža zaprla vrata in se vlegla na stopnice.

Dvainšestdeseto poglavje.

V Kolumbiji.

Od Vermontovega posestva je bilo kakih deset milj do velikega in obljudenega mesta Kolumbije, kjer je bil sedež oblasti.

Na velikem trgu je stalo obširno poslopje, v katerem je bila nastanjena policijska uprava in policijska sodnija.

Isti dan, ko so se primerili v prejšnjem poglavju popisani dogodki, je v svoji sobi v tem poslopju sedel policijski predsednik.

Gospod Krafort je bil že postaren mož, a videlo se mu je, da je tudi odločen in neustrašen. S svoje mize je vladal malo armado policajev in nič ni ušlo njegovemu bistremu vidu, dasi je stal nad izvršilnim policijskim osebjem.

V veliki zračni sobi je bil poleg njega jeden njegovih uradnikov. Mož si je s svojo izredno premetenostjo pridobil posebno zaupanje policijskega predsednika. Ta policaj je bil zamorec, kar je v tistih časih bilo kaj redkega, ker zamorcev niso jemali v tako službo.

Samuel je bil prej suženj, a postal je svoboden in kot vohun mnogo storil za policijo. Vsled tega so ga vedno raje porabljali za posebno težke slučaje in tako je postal tudi policijski predsednik nanj pozoren.

Krafort je hitro spoznal, da je ta zamorec nenavadno sposoben vohun in ga je rad porabljal za težavne zadeve.

Samuel je ravno končal svoje poročilo o neki zadevi, ko je vstopil sluga in izročil predsedniku vizitnico.

„Policijski polkovnik Rogers“, je čital ta. „Idite, Samuel, in pošljite polkovnika notri.“

Črni policaj in sluga sta odšla in koj na to je vstopil polkovnik.

„Vi ste policijski polkovnik v Novem Jorku“, je vzkliknil Krafort in Rogersa prijazno pozdravil. „Kaj Vas je pripeljalo sem v Kolumbijo? Sedite!“

Rogers se je vsedel.

„Dve stvari, gospod predsednik“, je odgovoril Rogers, „dve sicer različni stvari, ki sta pa vendar nekako tajinstveno zvezani.“

„Tako, tako! To se glasi jako skrivnostno“, se je smehljal Krafort. „Gotovo se gre za kako hudodelstvo.“

„Za Gouldov slučaj, gospod.“

Krafort je začudeno pogledal Rogersa.

„Kaj menite že pred več časom dogodivši se slučaj ladjarja Smitha, katerega je njegov lastni zet umoril?“

„Da, gospod.“

„In tega Goulda še vedno iščete?“

„To se glasi, kakor neko očitjanje“ —

„Nikakor ne, gospod polkovnik.“

„Očitjanje je tudi opravičeno“, je nadaljeval Rogers, „a razne okoliščnosti nas zavirajo. Gre se za rodbinske žaloigre, ki so jako zanimive in pretresujoče, uplivajo pa tudi druge reči.“

„Postal sem radoveden, gospod polkovnik“, je priznal Krafort.

„Na kratko povedano: oni Jon Gould, ki se je pod tem imenom poročil s hčerjo milijonarja Smitha, je inženier in je pravo njegovo ime Artur Sever.“

„Torej je slepar po poklicu.“

„Že v Evropi, v svoji domovini, se je oženil z odlično gospodično, Helena ji je bilo ime. Sever jo je z otrokom vred pustil v bedi, šel v Ameriko in, imenuje se Jon Gould, igral v Novem Jorku veliko ulogo. Helena je iskala svojega moža. Prišla je v Novi Jork in ga tam našla. Sever pa je tedaj umoril svojega tasta, da bi se polastil njegovih milijonov. Od tega trenutka zaničuje Helena svojega moža, kateri pa — to je čudna usoda — je sedaj prešinjen strastne ljubezni za ono,

katero je zapustil in pahnil v nesrečo. Pregarjal jo je in jo nadlegoval, naj mu sledi. Iskali smo ga povsod, a dobiti ga nismo mogli. Sever je nenavadno prekanjen slepar in zato nam je še vedno utekel. Spravil je v nesrečo Heleno in gospo Gouldovo.“

„In sedaj ste prišli, da bi ga tu iskali?“

„To je eden mojih namenov, gospod predsednik. Helena je šla na jug, da se umakne Severju, ki zdaj nastopa kot polkovnik Vilson. In ker ga bo kje blizu Helene dobiti, slutim, da je tu.“

„Vilson — Vilson“, je razmišljal Krafort. „Vilsona — polkovnika — ni tu nobenega.“

„Vendar mislim, da je kje tod v okolici. Sedaj naj preidem na drugi namen, ki me je sem pripeljal. Nesrečna Helena se je ustavila na plantaži necega bogatina in tam umrla. Jaz sem tam našel njo in njenega otroka. Hotel sem umrlo odpeljati s seboj, a lastnik plantaže tega ni dovolil, češ, da je on neomejeni gospodar na svojem posestvu.“

„To je v resnici, gospod polkovnik“, je potrdil Krafort. „Te pravice ima. Kako se pa piše oni mož?“

„Vermont, gospod predsednik.“

„Vermont? Ta je vendar svoje posestvo prodal, toraj ne more biti on.“

„Zato je vender lahko še na svojem posestvu.“

„Ne, ljubi gospod polkovnik, to je popolnoma nemogoče, gospod Vermont je namreč tu v mestu in stanuje v hotelu.“

„Potem ima tam svojega namestnika —“

„Ali je pa novi posestnik tam.“

„To bi si rad najprej pojasnil.“

Rogers je vstal.

„Še nekaj, gospod polkovnik“, je rekel Krafort. „Ali ste prepričani, da je oni Gould, ali Sever, ali Vilson tu?“

„Tod kje je prav gotovo.“

Krafort je pozvonil.

V sobo je stopil črni policaj.

„Samuel“, je rekel Krafort policaju, „ali ste videli kakega častnika v rudeči uniformi?“

Zamorec je po kratkem premišljevanju rekel, da ne.

„Samuel je izboren vohun“, je zdaj predsednik rekel Rogersu. „Dam Vam ga na razpolaganje; on naj tu in v okolici išče Vilsona. Če je Vilson tu, ga Samuel gotovo najde.“

Rogers si je zamorca dobro ogledal.

„Ali poznate posestvo bogatega Vermonta?“ ga je vprašal.

„Najdem je, gospod polkovnik“, je izjavil Samuel.

„Tam kje pri tem posestvu se prikaže polkovnik Vilson“, je nadaljeval Rogers, „tam morate torej začeti svoje poizvedbe.“

„Ta polkovnik je namreč morilec Gould“, je Krafort pojasnil črnemu policaju. „Če ga dobite — primite ga, pa naj reče kar hoče. Kar v obraz mu povejte, da je Gould. Ali — kako je že njegovo pravo ime?“

„Sever“, je rekel Rogers.

„Če torej dobite polkovnika, pokličite ga z imenom Sever. Če noče poznati tega imena, ste zasačili dolgo iskanega budo-
delca.“

„Bojim se, gospod predsednik —“ je začel Rogers —

„Česa se bojite?“ je vprašal Krafort.

„Da polkovnik Samuela kar ustreli. Sever je nasilen človek in se ne bo dal aretovati.“

Samuel se je zarežal.

„Gospod polkovnik“, je rekel, „jaz sem vsakemu kos.“

„Samuel je neverjetno močan“, je hvalil Krafort črnega policaja.

„Vse prav, gospod predsednik, a vendar ne verjamem, da bi Samuel mogel vjeti Severja“, je trdil Rogers. „S prekanje-
nostjo bi se več opravilo.“

To je menda ugajalo tudi črnemu policaju.

„Če mislite, gospod polkovnik —“ je rekel počasi —

„Če slečete uniformo in nastopite kot delavec, ki išče za-
služka —“

„Tako pojde“, je pritrdil črni policaj.

„Kot delavec greste lahko, kamor je treba, nihče Vas ne opazi in ne sluti, niti kdo da ste, niti kaj da hočete.“

Samuel je smeje prikimoval.

„Če dobite človeka v rudeči uniformi, glejte, da pridete ž njim v pogovor. Povejte mu, da ste našli neko gospo z otrokom. Recite, da je ta gospa pevka. Ali ste si to zapomnili?“

„Ne besede ne pozabim, gospod polkovnik“, je zagotavljal črni policaj.

„Če zapazite, da hoče polkovnik izvedeti, kje da je ta gospa, pa ga izvabite semkaj.“

„To je nekaj za Samuela“, je pripomnil Krafort. „Kar oči se mu blišče.“

„Dobim ga, gospod polkovnik“, je rekel črni policaj, „in če ga dobim, je tudi že moj.“

„Zvabite ga sem, a z največjo previdnostjo; tu ga lahko primemo“, je končal polkovnik.

„To je važna naloga, Samuel“, se je zdaj oglasil Krafort. „Priliko imate, da zadobite odlično ime. Toda tisti Gould ali Vilson je preklicano nevaren lisjak.“

„Bestija je“, je dodal Rogers. „Koliko nesreče je spravil nad one rodbine, v katere se je vtihotapil. Prej ne odneham, da ga dobim.“

„Le potrpite — gospod polkovnik — ne obljubljam ničesar, to ni moja navada, a črnemu policaju lahko popolnoma zaupate.“

„Potem — na delo! Kdaj greste, Samuel?“

„Čez uro.“

„Kot delavec —?“

„Kot črni Sam, gospod polkovnik“, je zadovoljno rekel Samuel. „Sicer sem pa bil jaz na Vermontovi plantaži —“

„Toliko bolje“, je zaklical Rogers, „to Vam delo olajša.“

„Bil sem tamkaj suženj.“

„Evo, nekaj denarja, Samuel“, je dejal Rogers in vzel iz mošnjička nekaj dolarjev.

„Zdaj ne, gospod polkovnik“, se je branil črni policaj, „rajše po končanem delu.“

Krafort se je smejal.

„Samuel sam sebi ne zaupa“, je dejal Krafort. „Ko bi imel toliko denarja pri sebi, bi se najbrže napil, kakor večkrat v prejšnjih časih.“

„Potem pa ne dam ničesar“, se je oglasil Rogers in spravil svoj denar. Zdaj je bilo vse urejeno. Rogers se je poslovil in odšel.

Nameraval je iti v hotel k Vermontu.

Ko je stopil na cesto, je zagledal na nasprotni strani dotični hotel.

Ko je prišel v hotel, ga je pozdravil portir.

„Ali je gospod Vermont doma?“ je vprašal Rogers.

„Sobe št. 11., 12. in druge so njegove“, je odgovoril portir.

Polkovnik je šel po stopnicah in dobil tam slugo, ki ga je peljal v Vermontovo sobo.

Vermont je imel celo vrsto sob v najemu.

Zasebni sluga Vermontov je vprašal Rogersa, kaj želi.

Rogers mu je naročil, naj ga naznani gospodarju.

Preteklo je precej časa, predno se je vrnil sluga in povabil Rogersa, naj vstopi v salon.

Tudi tu je moral Rogers dolgo čakati.

Konečno so se odprla vrata in prikazal se je velik, silno ošaben človek, kateremu se je bralo z obraza, da ničesar ne ljubi in ničesar ne spoštuje razen samega sebe.

Ogledal si je Rogersa od nog do glave.

„Kakšna je pa ta uniforma, ki jo nosite?“ je konečno vprašal.

„Jaz sem policijski polkovnik v Novem Jorku“, je odgovoril Rogers.

„V Novem Jorku še nisem bil“, je dejal Vermont. „Tam nimam ničesar iskati.“

„Jaz tudi nisem prišel, da bi kaj o Novem Jorku pri Vas izvedel“, je dejal Rogers. „Gre se za drugo zadevo.“

„Meni se mudi“, je rekel Vermont.

„Samo kratkega pojasnila želim“, je izjavil Rogers. „Vi se pišete Vermont. Kdo je pa kupil Vaše posestvo? Ali je oni Vermont Vaš sorodnik?“

„Sedanji lastnik posestva?“

„Imenujejo ga Vermont.“

„Motite se! Samo posestvo imenujejo Vermontovo posestvo.“

„Torej se sedanji lastnik drugače piše?“

„Seveda! Kako že? Imena se zdaj ne spomnim. Kaj me tudi briga ime!“

„Ali se piše morda Vilson?“

„Vilson? Ne! Tako se ne piše. Več ne vem.“ — Pri teh besedah se je Vermont obrnil in odšel iz sobe.

Rogers je bil razdražen radi tega obnašanja in je glasno zabavljalje odšel.

Kaj naj sedaj stori, da dobi Heleno?

Nakrat je storil svoj sklep.

Šel je naravnost na brzojavni urad in brzojavil Bernardu, kaj se je zgodilo.

Zdelo se mu je, kakor da se pred njim kopičijo nepremagljive ovire.

Ko je bila brzojavka oddana, je Rogers koj ukrenil potrebno, da se vrne k Heleni. Nепrestano mu je bila pred očmi. Moral je k nji. Moral jo je še enkrat videti! Mora jo dobiti — za vsako ceno. Kako jo je ljubil! In sedaj naj bi bila izgubljena — za vedno — —

Triinšestdeseto poglavje.

Stari znanci.

Tik kapelice na prej Vermontovem posestvu je stalo v senčnatem vrtu obširno poslopje, v katerem so počivali prejšnji posestniki in člani njih rodbin. To poslopje je naredilo mučen utis. Bilo je le slabo razsvetljeno. Ob straneh so stale deloma jako dragocene krste, sredi rakve pa je stala odprta krsta, zraven katere je ležal pokrov.

V tej krsti je ležala Helena. Do vratu je bila pokrita z belim baržunom. Na nje kakor mramor belo lice je padala blede svetloba iz okna. Naredila je utis, kakor da celo smrt ni mogla skaziti njenega obličja.

Vladala je grobna tišina. Viseča svetilka je bila zjutraj ugasnila. Gospodar pa je bil ukazal, da mora tu vsako noč goreti luč in Jesi je morala za to skrbeti. Vsem drugim je bilo pod smrtno kaznijo prepovedano, vstopiti v ta prostor.

Ko se je zmračilo in je v poslopju že vladala tema, čuli so se lahni koraki.

Zasvetilo se je mej drevjem in skoro se je prikazala črna, le na pol oblečena služabnica Jesi.

V rokah je poleg svetilke nesla vrč.

Ko je prišla do vhoda, se je priklonila in se prekrižala z blagoslovljeno vodo. Bila je verna kristijanka.

Šele potem je odprla vrata in šla v kapelo, kjer je pred podobo Matere Božje brlela mala svetilka.

Tiho je stopala proti podobi, pokleknila pred njo in tiho molila. Potem je vstala in svetilki prilila olja.

S ključem, ki ga je bila prinesla seboj, je odprla potem vrata, vodeča v rodbinsko rakev. Brez strahu je stopila mej mrliče, da bi tudi tukaj svetilki prilila olja.

Najprej se je približala odprti krsti in ogledovala Heleno.

Čudno se ji je zdelo, da Helena izgleda le kakor bi spala, ne kakor bi bila mrtva.

Šele po dolgem ogledovanju je prilila svetilki olja in jo užgala.

Bleda luč je sedaj padala na Heleno.

Jesi je pobrala svoje stvari in odšla.

Vrata je skrbno zaklenila in šla potem skozi vrt proti hiši. —

V temnem vrtu je zdaj poslopje, čigar okna so bila razsvetljena, kaj čudovito in tajinstveno izgledalo.

Nastala je noč — tista topla zvezdnata noč, ki je navadna na jugu.

Tihoto je zdaj prekinilo rahlo pokanje suhih, mej drevjem ležečih vejic.

Brez dvoma je nekdo stopil na vejice.

Potem je nastala zopet tihota.

Nakrat je bilo grmovje blizu kapele previdno nagnjeno na dve strani.

Najprej sta se prikazali dve črni roki, potem pa črna glava.

Radovedno je obračal zamorec svoje oči na vse strani, tako da se je kar belo videlo.

Ko se je prepričal, da ni nikogar v bližini, je stopil iz grmovja.

Zamorec je bil oblečen v svetel jopič in svetle hlače. Bil je bosonog in gologlav.

Nekaj trenutkov je motril kapelico. Menda mu je bila znana. Posebno ga je zanimalo, da so bila okna rodbinske rakve razsvetljena; sumil je, da mora biti kdo v tem prostoru.

Previdno se je splazil do okna, kjer je mogel pogledati v rakev.

Ušel mu je pritajen vzklik začudenja.

Strmel je skozi okno.

Potem se je prekrizal.

Zdelo se mu je, kakor da se mu sanja.

V slabo razsvetljeni rakvi je poleg krste, kjer je ležala Helena, stala belo oblečena žena. V rokah je imela steklenico, iz katere je previdno vlivala neko tekočino Heleni v usta.

Bela žena ni mogla videti zamorca, ki je stal pred oknom. Pazila je samo na Heleno, katero je bila z roko nekoliko pridignila.

Zamorec je bil skoro okamenel.

Ko je bela žena položila Helenino glavo nazaj v krsto, je zamorec odskočil od okna. Čutil je, da ga ne sme nihče videti in zato se je splazil nazaj h kapeli.

Zdaj se je vrnila bela žena, ki je bila zaklenila vrata rakve, iz kapele, ter kakor duh plavala doli po stopnjicah.

Zamorec se je hitro stisnil za grmovje, potem pa, ko je bela žena odšla, se zopet prikazal, da bi šel za njo.

V tem hipu mu je stopila nasproti Jesi, prišedša s stranske poti. —

Ko je zagledala moža, se je prestrašena ustavila.

„Kdo je tukaj?“ je vprašala. „Če te gospodar vidi, moraš umreti!“

In radovedno je stezala svoj dolgi vrat.

Nakrat je plosknila z rokami.

„Kaj si Ti, Sam?“ je zaklicala.

Samuel je zdaj tudi spoznal Jesi.

„Kako pa prihajaš Ti sem?“ je nadaljevala Jesi. „Semkaj ne sme živa duša; ako Te lastnik plantaže vidi, moraš umreti.“

Samuel je zaničljivo odmahnil z roko.

„Tega se ne bojim!“ je odgovoril. „Ali si pa Ti videla belo prikazen?“

„To je gospa!“

„Bila je v rakvi.“

„Pusti jo! Kaj hočeš tukaj, Sam? Ali hočeš zopet tukaj delati?“

„Kdo je ona, ki leži v krsti?“ je vpraševal Samuel, mesto da bi odgovoril.

„Tujka, ki je tukaj umrla. Pojdiva!“

„Zakaj se bojiš, Jesi? Je-li sedanji lastnik tudi tak krvi-žejen pes, kakor prejšnji?“

„Če naju tu najde, najur gotovo ustreli!“

Jesi je zgrabila Samuela za roko, ter ga vlekla s seboj.

„Mislila sem, da si v mestu, Sam?“ je govorila tiho. „Pravili so, da si šel med policaje.“

„Policaj sem še!“

„A vendar imaš zopet staro obleko? Ali so Te zapodili?“ Samuel se je na lahko zasmel.

„Iščem tukaj nekega moža in blodim že dva dni naokoli“, je pripovedoval zdaj tiho. „Da pa nihče ne pozna, da sem policaj, sem zopet oblekel svojo staro obleko.“

„Ne hodi več tja, Sam! Koga pa iščeš?“

„Ali je bil tukaj neki polkovnik?“

„Da! Vzel je otroka tuje gospe seboj; ali iščeš njega? Zdaj ga ni več tukaj.“

„To že vem; njega tudi ne iščem. Kje je novi gospodar?“

„Tam čez — v svoji hiši. Ta ima posebno telesno stražo. In gotovo je novi Vermont ravno tako bogat, kakor prejšnji.“

„Tu sva se našla dva stara znanca!“ je šepetal Sam. „Pojdva tam-le proti hlevom; tam se vsedeva, truden sem, in potem mi lahko vse poveš, kaj se je tukaj zgodilo. Ti praviš, da je bila bela žena gospa? Kaj je še tukaj, ko je vendar prejšnji lastnik Vermont v Kolumbiji?“

„Ah, saj ne veš, kaj se je vse pripetilo“, je odgovorila Jesi in stopila s Samuelom v temen prostor, v katerem je bila nizka klop. „Sedi semkaj!“

„Leta so že minila, kar sem proč.“

„Pa sem Te vendar koj spoznala. Takrat si zbežal pred bičem; zdaj je tukaj Jak; ta je bolj pravičen in človeški, kakor je bil prejšnji paznik!“

Samuel je hipoma zgrabil Jesino roko ter jo stisnil, kakor da ga je za trenotek prešinila divjost.

„Ta pes!“ je rohnal. „Ali še veš, kako mi je enkrat koža v cunjah visela raz život, ker me je pustil bičati?“

„In Ti si ga pri Vermontu zatožil, pa si pri njem slabo naletel, Sam.“

„Paznik je bil pes — a lastnik je bil tiger! Ko sem bežal, ko sem se v svoji divji obupnosti in s krvavečim telesom upal v divjino, pustil me je preganjati, pojati — s svojim krvnim psom, pustil me je pojati, Jesi — oh — in vendar sem še ostal živ!“

„Meni ni šlo dosti bolje, Sam. Ko bi se mene gospa ne bila usmilila in mi pomagala, bi bila tudi jaz končala strašnih muk. Ali gospa si potem sama ni mogla pomagati —“

„Ušel sem, Jesi — ali kako! Ker sem veliko krvi izgubil, sem lakote in žeje skoraj umrl. Ves teden sem sam begal po nekem močvirji, konečno sem prišel k nekemu milosrčnemu plovcu, katerega ladja je bila na obali reke. Zdaj sem bil rešen. Ta mož me je vzel seboj. Videl je, da mu hočem svojo hvaležnost pokazati s tem, da sem mu pridno delal. Čez leto je umrl in zopet nisem imel človeka. Prišel sem v Kolumbijo. To so v kratkih besedah moji doživljaji, Jesi! Pa povej — kaj se je zgodilo z gospo?“

„O, godilo se ji je slabo, kakor nama, Sam! Lastnik bil je brezsrčen vrag! Nekega dne se je reklo, da je gospa izginila, da je skočila v vodnjak, da si je končala življenje.“

„Pa vendar si rekla, da je bila ona bela prikazen gospa?“

„Od časa do časa se prikaže. — O, bila je angelj, Sam — popolno nasprotje gospodarja! Pa hvala Bogu, saj je konečno šel tudi on!“

„In novi posestnik, Jesi?“

„Eh“, se je zarežala Jesi, „za črne delavce se nič ne briga, te ima Jak pod seboj, Jak pa ni prijatelj novega Vermonta!“

„Ali ima ženo in služabnike pri sebi?“

„Pripeljal je semkaj samo telesno stražo, ženo in služabnika pa mora imeti.“

„Ali je to povedal?“

Jesi je odkimala z glavo.

„Tega ne!“ je odgovorila, „a nekaj sem videla!“

„Gotovo prideš k njemu v hišo?“

„Saj moram streči njemu in njegovi telesni straži.“

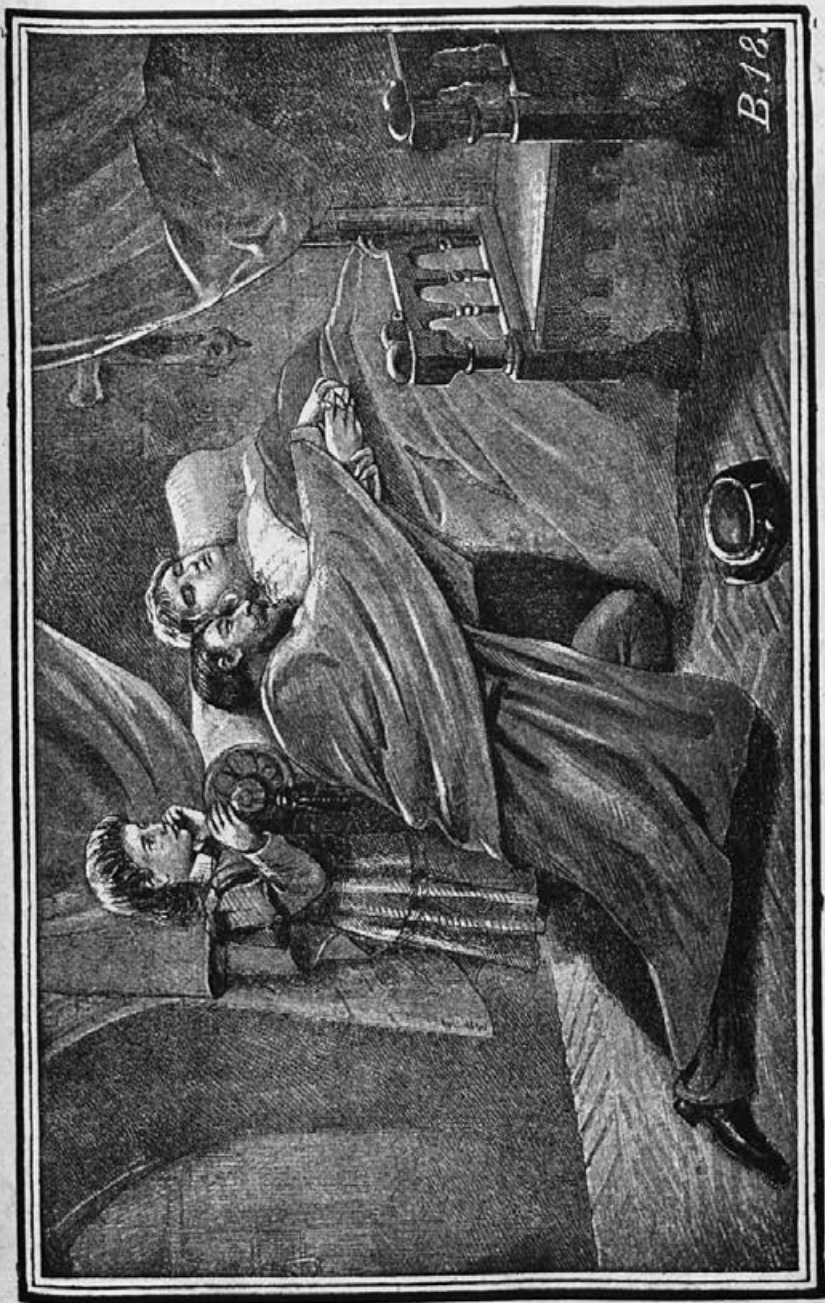
„In kaj si tam videla?“

Zamorka se je začela smejati, sunila je Samuela v rebra ter ploskala z rokami.

„Zgoraj v predsobi je velika omara, Sam“, je začela pripovedovati, „velika bela omara. Ko sem pred nekaj dnevi omaro odprla, kaj vidim?“

Zopet se je začela tako smejati, da se je komaj pomirila.

„Ko bi ne bila bolj pazno tja pogledala, bi bila mislila, da vise lasje indijanca v omari —“

Zdaj je bil Rogers sam ob postelji ljubljene, oboževane žene — bolest ga je premagala — padel jo na kolena in se oklenil mrzle roke Helenine.

„Oho, ali je bila ženska kita, Jesi?“

„Da! Rudeča ženska kita, kakor jih rabijo nekatere gospe, da si svoje lase polepšajo.“

„Iz tega torej sklepaš, da je oženjen?“

„Ej, Sam, če ta gospa ni njegova žena, gotovo bi mu ne bila pokazala kite!“

Zdaj se je zarežal tudi Sam.

„Prav praviš, Jesi!“ je pritrdil.

„Potem sem iskala dalje.“

„Radovedna si, kakor vse zamorke!“

Jesi mu je postavila kazalec svoje črne roke na prsi.

„Ravno tako kakor moški!“ je zaklicala.

„No, naj velja!“ je priznal Samuel.

„V omari visela je tudi rudeča suknja!“ je nadaljevala Jesi, „fina rudeča suknja.“

Samuel je postal pazljiv.

„Rudeča uniforma?“ je vprašal.

Jesi je zmajala z glavo.

„Mislim, da je livreja“, je rekla, „morala sem precej misliti, da je obleka kakega služabnika, da torej gotovo še pride ta gospa in služabnik.“

Samuel se je pripognil k Jesi.

„Ti!“ je zašepetal, „ali si kdaj videla kakega častnika v rudeči suknji? Kakega polkovnika?“

„Ne, Sam, v svojem življenji še ne.“

„In ni nobeden bil tukaj?“

Jesi je zopet odmajala z glavo.

„Ali visi rudeča suknja gori v omari? Ali ima zlate gumbе?“

„Da, zlate gumbе ima, kakor kaka livreja.“

„Ali mi hočeš nekaj storiti, Jesi?“

„Zakaj pa ne, Sam? Kaj nisva stara znanca?“

„Potem prinesi rudečo suknjo, ali me pa spusti gori, da jo tam vidim.“

Jesi ga je debelo pogledala.

„Kam pa misliš!“ je zaklicala.

„Saj hočem samo suknjo pogledati!“

„Zdaj ne morem gori, Sam, morda jutri.“

„Dobro, torej jutri!“

„Če pojde, če ne bo gospodarja tukaj! Morava paziti na trenotek, da naju nihče ne zapazi.“

„Ali me lahko skriješ tako dolgo?“

„Da, ostani tukaj, ali pazi, da Te nihče ne vidi!“

„Dobro!“ je rekel Samuel ter ponudil Jesi svojo črno roko. —

Ona je udarila vanjo.

Dogovor je bil sklenjen.

Štiriinšestdeseto poglavje.

Rogers in žena z modrim pajčolanom.

Pustivši Srečka Korošca in malo Lidijo v Kolumbiji, se je polkovnik na konji vrnil na Vermontovo posestvo.

Ko je došel tja, je bila hiša kakor izmrta, nihče se ni pokazal, da bi ga sprejel, ali pa vprašal, kaj želi.

Še enkrat je hotel Rogers poskusiti, da dobi Heleno: hotel se je obrniti osebno na novega Vermonta, čigar pravega imena še ni zamogel izvedeti. Splošno so ga klicali le za novega Vermonta. Morda se mu le posreči, pregovoriti lastnika, ki vendar ni imel nikakega interesa, da obdrži mrtvo Heleno. Gotovo je le ponos, gospodstvaželnost in pa prizadevanje, tukaj pokazati svojo mogočnost, napotilo bogatega moža, da pokaže svojo oblast. Ako Rogers ž njim samim govori, morda ga vendar pregovori.

Bilo je že pozno popoldne, ko je polkovnik prijahal na dvorišče, ter skočil raz konja. Ker ni bilo videti človeka, je peljal sam konja v hlev. Potem je šel, ne da bi trenotek premišljeval, proti hiši, da bi tam poiskal posestnika.

Velika vežna vrata so bila zaklenjena.

Rogers je potrkal.

Zdaj je slišal žvenketajoče korake, kateri so se bližali.

Vrata so se odprla.

Silver v svoji uniformi je stal pred polkovnikom.

„Rad bi k lastniku plantaže!“ razjasnil mu je polkovnik stopivši v vežo, „nekaj imam ž njim govoriti.“

„Nimate menda sreče!“ je odgovoril Silver s hripavim glasom, „kolikor vem, ni lastnika tukaj!“

„Dozdeva se mi, da Vi sploh ničesar ne veste!“ je menil Rogers nejevoljno.

„Tukaj pojdite gori, šomašter je zgoraj!“ zaklical je Silver ter se obrnil proč.

„Šomašter?“ vpraša Rogers.

„Straževodja!“ je popravil Silver hitro in pokazal navzgor.

„Menim seveda straževodjo.“

„Ta človek je pijan! To je lepa telesna straža!“ je mrmral Rogers ter šel po stopnjicah gori.

Zgoraj je našel Evansa v sobi, v katero so bila vrata odprta.

Evans je mirno obsedel, ko je vstopil polkovnik.

„Rad bi k lastniku plantaže“, je rekel polkovnik. „Objavite mi; jaz sem policijski polkovnik Rogers.“

„Lastnika plantaže ni tukaj, in na njegovo vrnitev tudi ne morete čakati“, je odgovoril Evans mirno. „Gospodar je na lovu!“

„Govoriti moram ž njim!“

„To se Vam ne posreči tako lahko, ker naš gospodar noče kar tako-le z vsakim govoriti. On je strašno ponosen mož. Če pa hočete kaj vedeti, Vam pa morda jaz razjasnim, ker jaz sem takorekoč posestnikov zaupnik in njegova desna roka.“

„Radi gospe Helene prihajam.“

„Da, da, že vem; menite ono mrtvo gospo.“

„Gospa je tukaj tako nanagloma umrla; izvedeti hočem uzrok smrti“, je nadaljeval Rogers. „Nadalje mi je na tem ležeče, da jo vzamem s seboj.“

„To je prepozno, gospod, gospa je že pokopana.“

„Pokopana? Ne da bi jo bil jaz še enkrat videl?“

„Kdo more kaj zato?“ je rekel Evans hladno. „Tukaj zapoveduje gospodar plantaže. Če on zapove, da se jo pokoplje, potem se zgodi, in če se deset drugih temu protivi.“

„Kje je pokopana?“

„V rodbinski rakvi.“

Siloma je mogel Rogers premagovati svojo jezo in silno nejevoljo.

„Da, prepozno ste prišli!“ je dostavil Evans. „Ali niste hoteli v mestu iskati pomoči? In pa naznaniti ste nas hoteli! Pa Vam gotovo ni prav nič pomagalo, kaj? Kar tukaj name-ravate, se Vam tudi ne posreči; najbolje je, če se vrnete v Novi Jork. Tukaj že nič ne opravite.“

Polkovnikova jeza je še rasla, ko je videl, da se mu Evans roga in posmehuje.

„Na vsak način moram vedeti, na čem je gospa umrla“, je dejal polkovnik. „Dovolj sem moža, da najdem sredstva in pota za to; zanesete se lahko! Tudi posestnika plantaže moram videti. Čudno se mi zdi in pa tudi sumno, da se imenuje Vermont —“

„Hahaha!“ se je zasmejal Evans. „Kaj Vas pa briga po-sestnik plantaže, moj cenjeni gospod? Vermont se imenuje? Nikari tega ne mislite! Imenuje se le gospoda na Vermontu in za to ima pač pravico, kaj ni on gospod Vermontovih plantaž in posestev?“

„Ali ste kdaj videli, da je Vaš gospod in zapovednik prej nosil rudečo uniformo?“ je vprašal Rogers, kateri ni vedel, da je Evans s Severjem v zvezi.

„Rudečo uniformo? Nisem videl našega gospodarja še v nji. In kaj bi mu tudi hasnila? Saj več velja, kakor kakšen nositelj take uniforme.“

„Kdaj se vrne lastnik plantaže?“

„Tega Vam ne vem povedati, mogoče že ponoči, mogoče je pa tudi, da pozneje.“

Rogers je videl, da od tega človeka ne izve ničesar več. Zapustil je torej sobo in šel po stopnjicah doli, premišljuje, ali bi počakal posestnika ali ne.

Ko je stopil iz hiše, se je ravno začelo mračiti.

V tem hipu čulo se je, da drdra po cesti lahek voz, med tem ko voza radi starih dreves še ni bilo videti.

Takoj si je Rogers mislil, da se je morda posestnik plan-taže vrnil z lova domov.

Sledil je instinktivnemu čutu, ko je hitro zapustil verando in stopil v temno senco nekaj bolj oddaljenih starih dreves.

Tukaj ga prihajajoči ni mogel zapaziti, medtem ko je on lahko opazoval prišleca iz varnega kota.

Komaj je bil Rogers v varstvu starih dreves, ko se je voz že ustavil na cesti.

Polkovnik je stopil na kraj, od koder je videl tudi tja.

Zdaj se je začudil.

Nepričakovan pogled se mu je nutil.

Iz odprtega voza je stopila dama! Imela je modro svilnat pajčolan.

To je bila ona žena, ki je kot signora Astrela s Severjem občevala, in se povsodi tam pokazala, kjer se je nahajal Sever. Njegova zaupnica ali pa njegova ljubica!

Prišla je semkaj!

To spoznanje je bilo tako važno, da se je Rogers veselja prestrašil. Žena z modrim pajčolanom je prišla sem. Potem je bil lastnik plantaže vendarle — Sever!

Rogers je ostal previdno skrit za debelimi debli drevja, ter je opazoval, kako je žena dala vozniku denar, predno je izstopila. Kočijaž je sprejel denar in ko je izstopila, je obrnil. Kakor se je videlo, bil je najet samo za to vožnjo, ker se je takoj odpeljal.

Žena z modrim pajčolanom bližala se je hiši.

V tem hipu je mislil polkovnik hitro pristopiti ter jo prijeti.

Potem si je pa premislil.

Kaj mu je pomagalo, če to ženo tukaj prime? Bolje je bilo, da se je čutila varno, da je šla v posestnikovo hišo. Ko je v hiši, jo ima še vedno v rokah in lahko počaka, da se vrne tudi posestnik plantaže.

Ali Rogers je bil sam.

Bil je v jako težavnem položaju, ker je imel opraviti z ljudmi, ki so imeli iz več uzrokov prednost pred njim.

Sam ni zamogel veliko opraviti, ker če se jih loti, se prav lahko zgodi, da izgine tukaj za vedno.

Vse to mu je bliskoma šinilo skozi glavo.

Žena z modrim pajčolanom šla je mimo njega.

Zdaj je šla po stopnicah na verando.

Hišna vrata so bila odklenjena.

Ne da bi jo kaj zadržalo, odprla je signora vrata ter izginila v hiši.

Do sedaj se je Rogersu lov posrečil.

Zdaj se je domislil črnega redarja, katerega mu je Kraft priporočil in kateri je moral biti v bližini, Samuela, bivšega sužnja ali delavca na plantaži.

Če se mu posreči, najti Samuela, potem je imel vsaj jednega zanesljivega moža pri sebi, ki bi mu v silni življenski nevarnosti pomogel, da, ki bi mu tukaj bil neprecenljive vrednosti.

Bilo je že temno.

Ko bi šel na cesto in iskal, mogoče se mu vendar posreči, da najde črnega Samuela, da skupno z njim zasedeta hišo ter počakata, da se vrne lastnik plantaže.

Šel je mej drevesi proti cesti tako, da bi se ga iz hiše ne moglo zapaziti.

Žena z modrim pajčolanom je mej tem prišla v hišo.

Vedla se je, kakor bi imela pravico delati, kar hoče.

Tudi ona je menda že vedela, da gospodar tega posestva ni nihče drugi kakor Sever.

Ko je pregledala spodnje sobe in se prepričala, da tu nikogar ni, je šla po stopnicah gori.

Na blazinah počivajoči Evans se je začudil, ko jo je zazrl. —

Toda spomnil se je, da je Sever že dolgo v zvezi s to žensko. Mislil je, da prihaja, ker ve, da najde tu svojega ljubimca ali zaveznika.

Evans je vstal z blazin.

Žena z modrim pajčolanom pa se ni čisto nič zmenila zanj, nego šla ponosno mimo njega in vstopila v drugo sobo.

Tam se je obrnila.

„Ali gospodarja ni doma?“ je vprašala s tako čudnim glasom, da se je zdelo Evansu, kakor bi bil to moški glas. A mislil si je, da je najbrž hripava.

„Gospodar pride lahko vsak trenotek“, je odgovoril.

Žena je bila menda zadovoljna, kajti šla je v lovsko sobo in zaprla vrata za seboj, prav, kakor bi bila tu doma.

Evans se je smehljaj.

„Te bo Gould vesel“, je mrmral in zaprl vrata prve sobe, v katero je bila tujka stopila. „Lepa mora biti; drži se kakor kraljica. Škoda, da obraza ni pokazala.“

Evans je zopet legel na blazino.

Malo časa potem je slišal, da hodi nekdo po verandi.

To je moral biti Gould ali Sever.

Zdaj so se odprla hišna vrata.

Evans je vstal in stopil na hodnik, od koder je videl na stopnice.

Na istih je zagledal veliki slamnik in modro suknjo gospodarjevo.

Prihajal je Sever.

Evans mu je dal neko znamenje in mu zašepetal:

„Ali ste kje naleteli na policijskega polkovnika iz Novega Jorka?“

Sever je ostrmel in obstal.

„Zunaj? Ne! Zakaj?“ je odgovoril in šel gori.

„Bil je tu in vprašal za Vas; nekaj mora nameravati“, je pojasnjeval Evans. „Če ga ni spodaj, mislim, da se vrne.“

„Kaj pa hoče?“ je jezno vprašal Sever in iz njegovih oči je udaril plamen.

„Vas hoče videti in z Vami govoriti.“

„Jaz nimam ž njim ničesar govoriti“, je kratko odločil Sever in vstopil v sobo. „Kaj hoče ta človek na mojem svetu. Če pride še enkrat, spodite ga. Prepovedujem mu, stopiti še enkrat na moje posestvo.“

„Saj veste, kaj hoče. Umrlo gospo bi rad odvedel.“

„Ali se je morda kdo izmed Vas drznil mu povedati, kje da je umrla?“

„Nikakor ne.“

„Torej proč ž njim, če se zopet prikaže.“

„Še nekaj, gospod.“

Evans je pristopil k Severju in pokazal na vrata v sosedno sobo.

„Obisk ste dobili“, je šepetal smehljaje se cinično.

„Kdo je?“ je vprašal Sever vidno nejevoljen.

„Gospa z modrim pajčolanom“, je odgovoril Evans.

Sever se je vidno prestrašil; kakor bi se bilo zgodilo nekaj nemogočega, neverjetnega, neumljivega, tako je prebledel.

„Tisto Vašo znanko mislim, ki nosi moder pajčolan“, je nadaljeval Evans zaupno, „čaka Vas v lovski sobi.“

„Kaj se Ti sanja?“ je siknil Sever.

„Kaj se mi bo sanjalo! Ali naj ji naznanim, da ste —“

„Nazaj, lopov!“ je ukazal Sever silno razburjen. „Kaj si neki videl?“

„No, sanjalo se mi ni, ker sem bdel“, je dejal Evans.

„Kaj ste se pa tako ustrašili? Saj sem vendar to gospo z

modrim pajčolanom že videl pri Vas. Zdaj je tu! Prišla je, kakor bi bila tu doma in šla v lovsko sobo. Tam Vas čaka. To je vse, kar Vam vem povedati.“

Na Severja so te besede naredile grozen utis; videti je bilo, kakor da mu grozi nepričakovana, strahovita nevarnost, in da se te nevarnosti dobro zaveda.

V sobi se je stemnilo. Sever je še vedno stal tu, kakor da bi ga bil kdo po glavi udaril.

Ali je bila tega kriva gospa z modrim pajčolanom?

Petinsšestdeseto poglavje.

Reši me!

V rakvi, kjer je ležala Helena v odprti krsti, je bilo vedno mračno. Drevje je branilo, da ni noben solnčni žarek mogel zasijati v ta prostor.

Sever je bil že večkrat prišel sem, da vidi nepremično v krsti ležečo Heleno.

Prihajal je gledat, če se je že zbudila iz smrti podobnega spanja; zaspala je bila vsled praška, ki je bil primešan mleku.

Zdaj je bila v njegovi oblasti in Sever je upal, da se ga zdaj ne bo več branila.

Zdaj ni bilo nikogar ne v rakvi, ne v bližini iste.

Nakrat je začela Helena mežikati.

Počasi je vzdignila roki ter prijela za rob krste, kakor bi iskala opore.

Počasno vstajanje Helene v tem mračnem prostoru, v tej bližini krst je napravilo strašen utis.

Oči je široko odprla in iz teh oči je odsevala sedaj groza.

Kakor bi se prebudila iz dolzega sna, tako se je ozirala naokrog in kar je videla, ji je napolnilo srce s strahom, krste ob zidovih, krsta, v kateri je sama ležala — to je bilo strašno — grožno —

Padla je nazaj in sklenila roke —

Tako je ležala nekaj časa nepremično — samo tiho ihtenje je motilo vladajočo grobno tihoto.

Nakrat se je Helena vzravnila.

Plaho se je ozirala po temnem prostoru.

S smrtnim strahom je zlezla iz krste.

Komaj se je vzdržala na nogah.

Pohitela je k vratom.

Bila so zaklenjena.

To je bilo žalostno znamenje.

Proč od tod, le proč!

A kako?

Ali je bila tu pozabljena? Zapuščena? Ali je ni nihče slišal? Ali ni bilo nikogar, da jo reši?

Spomnila se je lastnika tega posestva — Sever!

Tresoče njene ustne so zašepetale ime — Artur!

Kaj je bila še vedno na tem posestvu?

Ni si mogla raztolmačiti, kje da je in kako da je prišla sem. —

Zunaj se je morala delati noč, ker v rakvi je bilo vedno temneje.

Nakrat se je Helena zganila —

Čula je, da se nekdo bliža —

Vrata so se odprla —

Artur?

Kakor strašilo je v duhu vedno videla tega človeka.

Morala se mu je skriti.

Hitro je švignila od vrat.

Tam, v kotu, za krstami, je bilo še prostora.

V naslednjem trenutku je Helena že tam čepela. Čutila je, da je nekdo v sosedni kapeli.

Zdaj —

Počasi in težavno so se odprla vrata.

V rakev je padla slaba luč.

Helena ni mogla videti, kdo da prihaja.

A bila je Jesi s svetilko in z oljem.

Storila je nekaj korakov, potem pa dvignila svetilko in šla h krsti.

Prestrašila se je, videvši, da je krsta prazna.

A razumela je hitro, kaj se je zgodilo, kajti ozirala se je iskajoče po prostoru.

„Gospa!“ je zaklicala.

Zamorka očitno ni poznala strahu.

Ko je Helena začula ta klic, je vstala in spoznala zamorko.

„Jesi!“ je zavpila. „Za Boga — reši me!“

Zamorka je pohitela k nji.

„Gospa — torej živite“, je rekla in posvetila Heleni v obraz.

„Proč od tod! Imeli so me za mrtvo! Reši me! Pusti me od tod!“

„Ko bi pa prišel gospodar?“ — Jesi se je začela bati.

„Usmili se — tu moram umreti.“

„Če izve gospodar, da sem Vas pustila ven — me ubije.“

„Nihče ne izve, da si me Ti rešila.“

„Ali — gospodar hodi sem in če najde krsto prazno, bo vedel, da sem Vas samo jaz mogla izpustiti, ker imam samo jaz ključ do onih vrat —“

„Odpri okno — gospodar bo mislil, da sem tam ušla.“

To je zamorki ugajalo. Zadovoljno je hitela in odprla okno ter potem pripravila in užgala svetilko.

Helena je omahujé odšla iz rakve skozi kapelo na vrt.

Mej tem se je Rogers izpod drevja splazil na cesto, da poišče Samuela.

Da je žena z modrim pajčolanom v hiši, to je vedel.

Stikaje sem in tja je Rogers zagledal zamorca, ki je stopal proti hlevom.

Šel je za njim in previdno zaklical ime Samuel.

Zamorec se je ustavil in počakal Rogersa.

„Ste-li res Vi, Samuel?“ je vprašal Rogers.

„Da, jaz sem že tu in sem že mnogo preiskal“, je odgovoril zamorec in se zadovoljno režal.

„Kje pa se tu skrivate?“

„Tam v oni sobici. Tu sem se ustavil in od tod pazim na vse —“

„Ste-li že kaj iztaknili?“

„Tu ni časa, gospod“, je odgovoril zamorec in se previdno oziral. „Tu bi nas mogli videti. Tam-le —“

Pokazal je na sobico zamorke Jesi.

Rogers mu je sledil tja.

V tem času, ko je Samuel pripovedoval polkovniku Rogersu, kar mu je bila Jesi zaupala, je — kakor smo videli — prišel Sever v hišo.

Zavladala je bila popolna tema.

Jesi je sledila Heleni na vrt in zaklenila vrata, vodeča v kapelico in v rakev. Bala se je, da pride gospodar, in da vidi njo in Heleno.

Vedela je, da bi to bila njena smrt.

Prisluškujé skrbno, če se od kod sliši kak šum, je šla na vrt in dohitela Heleno.

Potegnila jo je na stran, da jo spravi iz obližja hiše.

Z dvorišča se je zdaj začul pritajeni klic:

„Jesi! Jesi!“

Klical je Samuel.

Jesi je zašepetala Heleni, naj ji sledi in je stekla naprej.

„Skrij me“, je prosila Helena. „Kaj ni mojega spremljevalca več tu?“

„Le idite z menoj, zaupajte mi“, je šepetala zamorka.

„Rešim Vas.“

„Jesi — Jesi! Obisk je tu“, je zaklical Samuel.

Ker je bilo na dvorišču temno, je tudi polkovnik prišel iz sobe.

„O!“ je vzkliknila Jesi, „gospod v uniformi je zopet tu?“

„Mili Bog — zdaj sem rešena“, je vzdihnila Helena, „to je polkovnik Rogers.“

Jesi je prijela Heleno za roko.

„Sam“, je rekla zamorcu, „to gospo moraš rešiti.“

Zdaj je pristopil Rogers z razprostrtimi rokami.

„Helena!“ — je vskliknil — „mili Bog — je-li mogoče?“

Kaj ste res smrti utekli? Kaj res živite?“

Glasno ihte je Helena padla na Rogersove prsi.

„Ubogo srce“, je šepetal polkovnik. „Koliko ste pretrpeli!“

A — slava Bogu — utekli ste smrti! Niti trenutka ne smete več tu ostati.“

Helena se mu je izvila iz rok.

„Niti trenutka — prav pravite, gospod polkovnik“, je odgovorila. „Le proč od tod! Rešite me!“

„Samuel — ali imate konja?“

Zamorec je prikimal.

„Tam, na oni strani sem ga skril“, je pojasnil.

„To gospo morava takoj v Kolumbijo spraviti.“

Samuel se je popraskal za ušesi.

„Proč?“ je vprašal. „In kaj bo tu?“

„Tu nama nihče ne uteče, Samuel. Gospo spraviva na varen kraj in potem se vrneva semkaj. Gospodar pride mej tem domov. V hiši je gospa z modrim pajčolanom in ta počaka gotovo na gospodarja. O tem ni dvoma, da je gospodar — oni Gould ali Sever.“

„Da, gospod polkovnik“, se je oglasila Helena, „on je.“ Samuel se menda še vedno ni sprijaznil s polkovnikovim nasvetom.

„Če nihče tu ne ostane“, je razlagal, „če ne bo nihče pazil, se tu lahko marsikaj zgodi.“

„Jesi bo pazila“, je zdaj rekla zamorka in stopila k Rogersu. „Jesi ostane na verandi; tu se vidi, kdo prihaja in kdo odhaja. Jesi bo bdela in vse videla.“

„Tej zamorki lahko zaupate, gospod polkovnik“, je pojasnila Helena. „Ta je zvesta.“

„Da, če bo Jesi pazila, to je nekaj družega“, je menil Samuel.

„Najprvo je potreba, da za vsako ceno spravimo to ubogo gospo v varnost —“

„Gospod polkovnik — moja Lidija! Kje je moja Lidija!“ obrne se Helena proti Rogersu, kjer se je šele zdaj popolnoma zavedla. „Najprvo moram imeti svojo Lidijo! Tam v oni strah zbujaajoči hiši mora biti.“

„Ne, ne, Helena, Vaš ljubček ni tukaj, temveč že davno na varnem! Lidija je pri Korošcu! V mestu sem zapustil oba!“

„O, Vi dobri in plemeniti mož!“ zakliče Helena, ginjena ljubezni in hvaležnosti ter prime njegovo roko, katero pristrčno stiska, „zopet ste mi skazali dobroto! Kako naj Vam bodem za vse hvaležna —“

„S tem, da konečno odložite Vaš ponos in Vaše pomiselke, Helena, in mi podaste Vašo roko!“

„Jesi čuje, gospod“, zagotovi zamorka še enkrat, ko se je s Samuelom potihoma pomenila, „Jesi vidi vse!“

„Dobro, zaupam Ti! Vzemi! To Ti darujem za Tvoje usluge“, reče Rogers, ter poda zamorki nekaj denarja.

„O, Jesi se dobremu gospodu zahvaljuje!“ zavriska zamorka, „Jesi se bolj drži gospoda in Samuela pa te lepe gospe, kakor pa novega posestnika, ki je kakor prejšnji, hud kakor tiger. Novi ali stari Vermont, je le vedno Vermont! In Vermont je vedno hud tiger!“

„Pojdi na Tvoje mesto, Jesi, in pa dobro pazi!“ reče še Samuel.

Rogers pripelje konja iz hleva in posadi na njega Heleno, ki ni še mogla daleč iti.

Samuel in polkovnik sta šla zraven konja tja do kraja, kjer je stal Samuelov konj.

Tega je mogel Rogers zajahati, medtem ko je šel Samuel peš.

Proti jutru so prišli do neke broderske hiše, kjer so se malo odpočili.

Brodar, ki je imel voz, bil je takoj pripravljen, da pelje Heleno z vozom v mesto, medtem ko sta Rogers in Samuel lahko jahala.

Zdaj je šlo potovanje hitreje od kraja, tako da je Helena še isti dan dospela v Kolumbijo, kjer je našla Lidijo, ki je veselja vriskaje hitela v njeno naročje.

Tudi Srečko Korošec je bil vesel, ko je zopet videl Heleno, za polkovnika pa je bila prišla brzjavka iz Novega Jorka, katero je Korošec oddal polkovniku.

Polno pričakovanja jo Rogers odpre.

Policijski maršal Bernard mu naznani, ker v svoje veliko obžalovanje še vedno ne more sam priti, da je polkovniku blizostoječi policist Maknel iz Novega Jorka odpotoval, da je polkovniku na razpolaganje in da mu pomaga Severja iskati.

„Maknel potuje kot gospodična Astrela, kot dama v modrem pajčolanu“, konča Bernard važno brzjavko, „in upa, da na ta način od nas iskanega najlažje najde —“

Komaj je Rogers prebral te vrstice, ko je v veliki razburjenosti začel hoditi sem in tja.

„Ko bi bil vsaj to vedel!“ zakliče, „potem je bila ona žena v modrem pajčolanu, katero sem videl, da je dospela v vilo, Maknel in ne Severjeva pomočnica!“

Samuel debelo pogleda.

„To je izvrstna prekanjenost“, se široko zasmije, ker se mu je Maknelov poskus dopadel, „če le pri temu ne naleti slabo, ker je sam, gospod!“

„Pridite, Samuel“, reče Rogers, „takoj morava tja!“

Šestinšestdeseto poglavje.

Maknel.

V lovski sobi vile Vermont se je žena v modrem pajčolanu vsedla na enega pripravnih naslanjačev, ki so obstajali iz velikih rogov in na njih pripetih blazinah.

Pajčolan ni odgrnila.

Z največjo ravnodušnostjo je tu sedela in z ono sigurnostjo, katero nam daje zavest, da se ima neko pravico tu biti.

Naenkrat se zravna —

Videti je bilo, da se je za nekaj odločila, kar je hotela tudi precej izpeljati.

Vstane ter se poda v sosedno sobo.

Spalna soba gospodarja ležala je pred njo.

Opremljena je bila z rafiniranim luksusom.

Velikanska postelja iz rezanega lesa in z dragocenim zagrinjalom pokrila je velik del sobe. Blazine in mramornate mize, velike srebrne skledice za led, ki naj bi razprostirale hlad, velika zrcala in umetno slikane stene popolnjevali so opremo sobe.

Jedna vrata peljala so v kopalno sobo, druga pa v garderobno sobo.

Ženo v modrem pajčolanu je zadnja dosti bolj zanimala, užgala je svečo ter šla v garderobno sobo.

V tej sobi je bilo več velikih omar, potem stojala za garderobo, manjši predali za rokavice in slične reči.

In vse te omare in predali so bili odprti, so bili nezaklenjeni, tako da si je obiskovalka te sobe lahko nemoteno ogledala vse stvari.

Zdaj zagleda v ozadji neke omare nekaj rudečega.

Stopi pred omaro, potegne rudečo stvar iz nje, in vidi, da je rudeča uniformska suknja v kroju fraka, z zlatimi gumbi in vsemi drugimi znaki polkovnika.

Ta najdba jo je jako zanimala, vzame rudečo suknjo iz omare in se vrne skozi spalno sobo v lovsko sobo, kjer položi suknjo na stol in jo pokrije z enim prtom, ko je gorečo svečo postavila na mizo.

Voščena sveča je v veliki sobi razširjala le slabo svitlobo. Na stenah se je le tu in tam zasvetilo orožje.

Žena v modrem pajčolanu si to orožje ogleda.

Hipoma se pa obrne —

Mrmranje, kakor od glasov, udarilo ji je na uho.

Pazno posluša.

Besed ni mogla razumeti.

Zdaj je pa natančno slišala odpiranje vrat.

Nekdo pride —

Žena stopi v bližino mize nazaj.

Zdaj se odpro vrata lovske sobe.

Gospodar stopi na prag.

Za trenotek strmi tja k ženi.

„Kaj za en obraz se pa skriva za ta modri pajčolan?“ zakliče s satanskim roganjem in stopi k ženi, „kdo si ti?“

In že je stegnil roko.

Hitro prime za pajčolan —

Žena se je hotela umakniti.

A bilo je prepozno; pajčolan ji je bil potegnjen z obraza.

Pred Severjem je stal — Maknel.

„Hahaha“, se je smejal Sever, „lej ga no, moški je tičal za pajčolanom!“

Maknelu je padel tudi ženski klobuk z glave.

Stopil je bliže.

„V imenu zakona Vas aretujem“, je rekel. „Vi ste Jon Gould.“

„Hahaha“, se je Sever zopet smejal, zdaj še bolj divje, kakor poprej. „To je izvrstna šala. Preoblečen za žensko se vtihotapi ta človek v mojo hišo in hoče zdaj mene, gospodarja, aretovati!“

„Udajte se! Vi ste morilec ladjarja Smita!“ je zaklical Maknel in hotel Severja prijeti.

Ta je pa policaja zaničljivo pahnil od sebe.

„S tem mene ne presleparite“, je rekel. „Vi ste brez dvoma prekanjen slepar in tat in ste se pri meni vtihotapili, da bi kradli.“

„Vaše tajeenje“, je zaklical policaj, „Vam prav nič ne pomaga. Vi ste Jon Gould! Jaz imam dokaze, da ste Vi dolgo iskani hudodelec in da ste kot polkovnik Vilson zabodli policijskega maršala Bernarda!“

„Dokaze!“ se zasmije Sever, „kje pa so?“
Maknel potegne prt raz uniformo, ki je ležala na stolu.
Zdaj pokaže na njo, Severja temno motreč.
„Ali hočete še zdaj tajiti, ničvredni zločinec?“ zakliče.
Za trenotek je Sever strmé obstal pred tem tako nenadnim dokazom.

A že se mu je vrnila duševna mirnost.

„Kaj naj dokaže ta rudeča suknja, ki ni moja in nahaja se še od prej tukaj“, reče mirno. „S takimi dokazi pri meni ničesar ne opravite. Pri Bogu, to je res izvrstna misel! Vi bi radi kradli, ropali in pri tem igrate ulogo policista, ki hoče gospodarja aretovati! To bi bila šala brez primere! Razbojnik, ki je ulomil, areтира gospodarja! Vendar dovolj! Jaz sem edini, ki ima zapovedovati tukaj in daleč na okrog in zbog te pravice in oblasti Vam naznanim, da greste z menoj!“

„Jaz sem policist Maknel!“ zakliče ta in spusti obleko in ogrinjalo, tako da se je njegova uniforma videla. „Z Vašim gledališkim igranjem in Vašim govorjenjem, da sem tukaj ulomil, ne pridete daleč!“

„He, straža!“ je zdaj glasno zadonelo po sobi.

Težke stopinje so se hitro bližale.

Evans in njegova tovariša vstopita.

„Zgrabite tega tujca, ki se je v žensko preoblečen, tukaj utihotapil!“ zaukaže Sever in pokaže na Maknela. „Primate tega goljufa ali tatu! Naš jetnik je!“

Maknel je bil v nevarnem položaju.

Imel je pred seboj premoč, katere ni mogel nagati.

Kakor divje zveri so ti možje planili na njega in v trenotku je bil zmagan in zvezan.

„Kar se nadalje zgodi, še ukažem“, reče Sever, „za zdaj ostane ta tuji dečko Vaš jetnik!“

Silver pobere obleko in ogrinjalo ter nese oboje, kakor tudi klobuk in pajčolan v sosedno sobo.

„Premoč je na Vaši strani“, zakliče Maknel z glasom, trepetajočim od jeze. „Za zdaj me imate v oblasti, ali Vaši usodi ne uidete. V kratkem bo tu Vaša hiša obsedena in potem se izkaže, da ste morilec Gould! Spoznal sem Vas! In gorje Vam, ako položite roko na me, to bi bilo Vaš konec!“

„Ta človek je norec ali pa drzen goljuf“, reče Sever, „za zdaj ostane tu. Mogoče, da ima sokrivce, ki zunaj čakajo na

kako znamenje; preiščite torej celo okolico in hiše in zastražite vse tako, da lahko vidite vsakogar, ki bi se priplazil.“

Za temi besedami je šel iz lovske sobe.

Straža je, sledeč gospodarju v salon, zaklenila vrata.

Potem so se možje odstranili, da Severjeve ukaze izpolnijo. —

Maknel ni mogel proč, in ni mogel misliti na svojo rešitev.

Možje so ga tako trdo privezali ob težek stol, da se ni mogel osvoboditi.

Bil je brez moči in brez orožja v rokah onega, katerega je tu našel in spoznal.

Samo edino upanje imel je še Maknel.

Vedel je, da se nahaja polkovnik v bližini.

Ako pride, potem je še mogoče, da ga reši.

Ali noč je minila, ne da bi bil kdo prišel ali da bi se bil kdo zanj zmenil.

Luč je popolnoma dogorela.

Ko se je zdaniilo, bil je Maknel še vedno v neznosnem položaji.

Vrvi, katere so porabili, da ga zvežejo, rezale so globoko v meso, tako močno so bile nategnjene, in to mu je napravljalo hude bolečine.

Žejen je bil in vendar ni nihče prišel, da bi mu dal piti.

Vsi obupni poskusi, da bi dosegel vrvi in jih snel z rok, so bili zaman, niti ganiti se ni mogel.

Konečno je od utrujenosti zaspal.

Medtem je Sever zapazil, da je Helena pobegnila iz rakve. Polastila se ga je nepopisna divjost. Obsipal je Evansa, Silverja in Franceta s kletvami in psovkami in jih pošiljal na vse strani iskat.

Ali vse je bilo zastoj.

Drugo noč se je vrnil Evans v veliki naglici in razburjenosti v hišo, kjer se je nahajal Sever v salonu.

„Prihajajo!“ je zaklical s pritajenim glasom, ter naglo stopil k Severju in pokazal na cesto. „Že prihajajo!“

„Kdo, ti zanikerni pes!“ je odgovoril Sever, ki je na blazini ležal.

„Policaji!“ mu je zašepetal Evans.

„Kakšni policaji?“

„Polkovnik z nekim zamorcem. Koliko jih še pride, ali liko jih je že v bližini, tega ne vem.“

„Kaj pa hočejo ti vragi?“ vikne Sever in plane pokonci. Evans pokaže proti sobi, v kateri je bil Maknel.

„Če tega tam najdejo!“ meni Evans.

„Prokleta! Kaj ta capin še živi?“

„Malo prej sem bil v lovski sobi, gospod —“

„In kaj si našel?“

„Ležal je na stolu z zaprtimi očmi.“

„Nesite ga proč!“

„Kam, gospod? Policisti bodo gotovo vse preiskali.“

„V zverinjak divjih mačk!“

Evans se prebrisan nasmehne.

„Da — to pride“, zašepeče.

„Vrzite doli tujega psa! Doli ž njim v jamo! Ali si že kdaj videl zverinjak?“

„Zadej na vrtu je, gospod — torej se ga mora na vsak način iz hiše spraviti? Kaj pa, če so policisti med tem že hišo obsedli —“

„Capin!“ zaupije Sever ter vstane, žugaje vihteč pest. „Ne premišluj pri vsakem ukazu!“

In pest zadene Evansa s tako silo, da se je opotekel.

Zdaj plane Evans hipoma pokonci — surovo obnašanje Severja, kateri je bil veliko večji hudodelec, kakor on, in kate-rega je imel takorekoč v svoji roki, speklo ga je, kakor kak ogenj.

Za las bi bil Evans skočil proti Severju — a zdaj se je z očmi vjel z Arturjevimi —

Bila je demonična moč v Severjevih očeh, neka nepopisna sila, neko čarodejstvo!

In ti pogledi so omamili bivšega šomastra —

„Kaj si hotel storiti, capin?“ povpraša Sever.

Evans molči.

Zdaj pokaže Sever proti vratom.

„Prinesi obleko, ogrinjalo in klobuk z modrim pajčolanom!“ zaukaže.

Bivši šomašter je bil vesel, da je bil strašnih Severjevih oči rešen.

Šel je v lovsko sobo.

Precej potem se je vrnil z reči, katero je Sever prej imenoval.

„Sem“, zakliče Sever, „sem jih položil na stol! Kaj dela ujeti tat?“

„Ne gane se, mirno sedi in glavo ima na prsi povešeno.“

„Pokliči druge!“

Evans spolni tudi ta ukaz.

Silver in France stopita v salon.

„Spravite tujca v zverinjak za divje mačke!“ zakliče jim Sever.

To povelje zbudi v nečloveški dvojici veliko veselje.

To je bilo nekaj po ukusu teh poštenjakov.

„He, gospodar“, reče France, „ali so v zverinjaku tigri? Ali panterji?“

„To nima biti Vaša skrb! Storite, kar sem zapovedal! Ta človek pride v jamo! Naprej!“

S pravim indijanskim rjojenjem ubogata Silver in France.

Tudi Evans se jim je moral pridružiti.

Ali v njegovih prsih se je zbudil nepopisen srd na Severja, srd, kateri je Evansa v kratkem popolnoma predrugačil.

Telesna straža zapusti salon in gre v lovsko sobo.

Tu je ležal Maknel, od bolečin in vsled pomanjkanja hrane oslabil, brezgiben, v omedlevicah.

Oči so bile zaprte in glava mu je omahnila na prsi.

Kakor vrage planejo ti divjaki po njem ter odvežejo vrvi raz rok.

„Ali ga hočete ven peljati?“ vpraša Evans, ki je zraven stal. —

„V zverinjak mora!“ odgovori France. „Zverinjak je globoka zidana jama zadaj na vrtu.“

„Potem pridete naravnost policistom v roke, osli“, meni Evans, „in kaj se Vam zgodi, si lahko mislite!“

Silver se zravna in debelo pogleda bivšega šomastra.

„Ti, ta ima prav!“ se obrne potem k Francetu.

„Pojdita za menoj!“ zapove Evans. „Pokažem Vama boljšo pot, na kateri nista v nevarnosti!“

„Šomašter je pa res pravi dečko“, reče Silver, „ta ve vedno za drugo pot!“

„Pojdita!“

Silver in France primeta Maknela, vzdigneta ga s stola in ga peljeta proti vratom, ki so vodila v vežo.

Šomašter gre naprej po stopnicah navzdol in vzame tam visečo svetilko s seboj, da posveti svojima tovarišema.

Ko je bil spodaj, odpre v klet vodeča vrata in pomiga drugima dvema, ki sta Maknela kakor mrtvega vlekla s seboj.

Stopnice vodile so v klet.

Evans posveti.

Silver in France mu sledita z Maknelom.

Zdaj pridejo do stopnic.

„Zaprta zopet vrata!“ zapove šomašter.

Silver uboga.

Potem poneso Maknela po širokih kamenitih stopnicah v klet.

Evans jima kaže pot in jima sveti.

Sedeminšestdeseto poglavje.

Na straži.

Zamorka Jesi, ki je ležala na verandi na slami, imela je povzdignjeno glavo, da bi vse dobro videla.

Ker je že napočil večer, je bila tema naokrog.

Jesi je bila pazljiva čuvajka, ki je tu noč in dan z obעדovanja vredno vstrajnostjo pazila na vse.

Ali do sedaj ni družega opazila, kakor da je straža večkrat šla sem in tja.

Ležala je na pol pokrita od bujnega listja in vej, tako da se je ni moglo lahko videti.

Zdaj se odpro hišna vrata.

Jesi stegne vrat.

Nekdo je stopil iz hiše na verando.

Ostre, na temoto vajene Jesine oči spoznale so natančno obris postave.

Ženska je bila, ki je hišo zapustila, in ta ženska je imela pred obrazom teman pajčolan.

Jesi se ni premaknila.

Žena je zapustila verando.

Zamorka se hipoma poživí.

V trenutku bila je na nogah.

Ali pazljiva mora biti, da se je ne vidi.

Trenotek počaka v varstvu verando ovijajočega vejevja, potem stopi na stopnice.

Žena je bila že zginila.

Gotovo je takoj šla v gосто temoto drevja.

In slediti ji, Jesi ni smela, ker ji je bilo naročeno, da ne opazuje in sicer ostane pri hiši.

Kakor vrag, ali kakor izvržek noči, takoj je izšla za zamorka, ko je stala na stopnicah verande.

Stala je tako nekaj minut, ko začne z nadom poslušati.

Njeni do skrajnosti napeti čuti so jo opozorjeni na slaboten šum, ki se je bližal.

To morajo biti tihi človeški glasovi.

In Jesi zgine s stopnic ter se skrije za drevje, da opazuje.

Delalo je grozo zbujačo čuti, kako je ležala na preži.

Pozorni, tihi glasovi so se bližali.

Tudi tihe, korake so se je čulo spodaj na poti.

Zdaj spozna Jesi ostri posluh glasove —

Plane po konci.

Vsiom hipu začul se je slabotni klic „Jesi!“

Bile je polkovnik, ki se je ravnokar s Samom vrnil k vili.

Tiho, z majo sigurnostjo in pazljivostjo se zopet prikaže Jesi na stopnicah verande.

„Do česa, Jesi!“ zasepeče Samuel.

„Kakóga hiti Jesi navzdol.“

„Ali ti je kdo tukaj v bližini?“ povpraša tiho Rogers.

„Nihče, gospod!“ odgovori Jesi s pritajenim glasom. „Noben človek.“

„Ali je prišel posestnik?“

„Nihče ni prišel, gospod!“

„Ti nisi pazila!“ se je jezil Rogers, „spala si!“

Jesi smehlja odmaje z glavo.

„Prisežem Ti, da ni prišel noben človek, samo straža je šla in prišla, in zdaj pred pol ure je prišla neka žena iz hiše.“

„Žena z modrim pajčolanom?“

„Da, gospod, pajčolan je imela.“

„Proketo, potem je odšla! In posestnika še ni tukaj? Ali nisi ničesar izdala, Jesi?“

„Gospod, za Jesi sem Vam jaz porok!“ meni tiho Samuel.

„Morda se je s kako nepazljivostjo izdala!“

Zamorka odmaje z glavo.

„Mene ni nihče videl“, odgovori Jesi. „Če je posestnik v hiši, tega ne vem, jaz ga nisem videla!“

„Potem moramo paziti!“

„Tiho — kaj je to?“ zašepeče zdaj Samuel in vzdigne prst, ki skuja črni svoj kazalnik.

„Kaj bo neki“, odgovori Jesi, „to je straža!“

„Saj ni butci pojo!“ mrmra Rogers.

„Gospod — — jaz se splazim v hišo in pogledam, če je posestnik tukaj“, ponovi se zdaj Samuel tiho. „Če je tukaj, ga najdem; potem dami kakšno znamenje.“

„Glejte, da Vas ne vidijo, Samuel!“

„Brez skrbi! Že pazim. Nobeden me ne more slišati, ker imam bosa noge in se zlahka proplaziti“, zašepeče Samuel, „če ničesar ne najdem, se pa vinen.“

„Zdaj še vedno ni odločeno, ali je ta žena v modrem pajčolanu Maknel, ali pa gospica“, reče Rogers. „Tu je gotovo, da je Maknel v bližini in skoraj mislim, da je bila gospodična ona žena, katero je Jesi preje videla.“

„Saj gospod lahko malo okoli poišče, in poišče Maknela, mogoče, da je v bližini“, odgovori Samuel, „Jesi los tisti kot paznica na verandi. Potem se vsi znajdemo zopet tu.“

Tiho.

Rogers je bil s tem zadovoljen.

Med tem, ko je šel proti drevju, da bi tu malo opozve- doval, ker ga je vprašanje močno zanimalo, ali je bila veržica Severjeva ali Maknel žena, šla sta Jesi in Samuel tiho proti verandi.

„Sam, pazi!“ zašepeče Jesi svojemu staremu znancu, „ko je na verandi zaostala, da bi zopet prežala in se je Samuel obrnil proti vratom.“

„Ti vrage pijo in pojo, ti me ne slišijo, Jesi! In če bi me tudi slišali, saj ne vedo, da sem policist.“

Jesi pritrjevalno pokima.

Zdaj gre Samuel k vratom in jih pozorno odpre.

Iz glasu, ki mu je udaril na ušesa, se je takoj spoznalo, da je posestnikova straža sedela gori v sobi in da so morala biti vrata odprta, ker bi se sicer doli ne bilo slišalo tako glasno petje.

Ti trije možje gori v sobi so bili tako dobre volje, da niso pazili na slabi šum, ki ga je prouzročilo odpiranje vrata. —

Samuel obstoji za trenotek in se zgane, ko se pripravi, da gori straža mirno naprej poje.

Zdaj je bilo treba poizvedeti, ali je bil posestnik tukaj ali ne; vendar si je Samuel rekel, da bi straža, ki tako popivala in pela, če bi bil posestnik prisoten.

Tiho dospe do stopnic.

Gori so trkali in pili.

„Zdaj mir!“ zakliče eden pivilcev.

„Šomašter ima besedo!“ reče Silver z malo težkim jezikom, „šomašter je cel možak! Šomašter naj živi!“

„Da sem Vaš poglavar in voditelj, to ste vendar že pripoznali!“ nadaljuje Evans, in bilo je nekaj odločnega in zapovedujočega v njegovem glasu.

„Da, Ti nas vodiš, meni Silver.“

„He, šomašter!“ zakliče France, „to pa meni tukaj ne uga je nadalje. Kaj imamo od tega, če se tukaj napijemo? Denarja hočem imeti! Da, veš! Denarja!“ In udari s pestjo ob mizo, da so steklenice in kozarci žvenketali.

„No, ne manjka nam tukaj ničesar“, meni Silver, „tukaj se prav dobro živi!“

„Severja ni tukaj, zato se lahko nemoteno posvetujemo“, dostavi France. „Da tukaj lahko jemo in pijemo, mi ne zadoštuje; to ni nič, čisto nič! In kako je tukaj dolgočasno, v tem prokletem gnezzdu! Da, če bi bil vsaj belo ženo ujel, potem bi bilo vsaj nekaj šale —“

„Toda s to se pa ni šaliti“, se Silver zasmeje. „Saj še veš! Kaj?“

„Ta človek, ta Sever, mora kaj denarja dati!“ zakliče France in udari zopet po mizi. „Denarja hočem! Veliko denarja!“

„Poslušajta me! Ali se hočeta mojemu vodstvu in mojim nasvetom pokoriti?“ vpraša bivši učitelj.

„Ako nama do denarja pomagaš, da, ampak veliko denarja mora biti!“ odgovori France. „Kaj nam zamore storiti, če mu ves denar vzamemo?“

„Saj je v naših rokah!“ pritrdi Silver.

„Kolikor zahtevamo, nam mora dati!“

„Kako mu pridete s tem, Vas kar postreli!“ reče Evans.
„Kakor (Ti meniš, France, to ne gre!“

„Le pusti šomaštra govoriti, saj ga on bolje pozna, kakor midva!“ reče Silver.

Samuel je spodaj skoro vse slišal, le posameznih besed ni razumel. A hotel je vse natanko slišati in hotel je tudi te ljudi videti, in si ovocitelja, katerega so šomaštra imenovali, natanko ogledati.

A treba je bilo, iti previdno na delo, da ga močje ne zapazijo.

Samuel je imel liki Josi nekaj mačjega na sebi.

Vlegel se je na stopnice in se začel počasi in tiho plaziti navzgor.

Na ta način se je plazil od stopnice do stopnice navzgor, ne da bi se ga kaj slišalo.

Ti ljudje so si prinesli vina iz kleti, ker so popolnoma igrali gospodarje v vili, in so praznili steklenico za steklenico. Bili so tako zamišljeni v svoje zadeve, da niso gledali na stopnice.

Samuel se je tako visoko priplazil, da je tako je stegnil vrat, lahko gledal čez zadnjo stopnico.

Zgoraj v razsvitljeni sobi, katere vrata so bila na pol odprta, sedeli so stražarji skupaj in pili.

Ker so se menili o velevažnih rečeh, niso vedeli.

France se je z obema rokama naslonil na mizo, ter tako ležal široko in surovo na nji.

Šomašter sedel je na drugi strani med Franceto in Silverjem in je najmanj pil.

Evans se je nekako premenil. Postal je človek z odličnim, energičnim obrazom. Videlo se mu je, da je nekaj važnega in odločilnega pripravljaj, in da je postal čisto drugi.

Kdor je imel zdaj z nekdanjim šomaštrom opraviti, ni bil je biti pazljiv. Bil je vsemu zmožen.

Silver ga je gledal kakor kakega očaka.

„Imamo vse v svojih rokah, ako le hočemo“, reče France nokar Evans, „samo za to se gre, da o pravem času popademo!“

„Tristo vragov, torej pa pusti, da popademo!“ kriči France in skoči pokonci.

Smehlja je zmaje bivši učitelj z glavo.

„Samo proč od tod! Rešite me gospod polkovnik!“ je odgovorila Helena in se v svojem strahu oklepala polkovnika.
„Samuel in Jofi sta kar zijala.

Original in the collection of the University of Ljubljana
Library of the Faculty of Arts
Ljubljana, 1950

„Le sedi!“ zaukaže. „Ti s svojim tuljenjem ne dosežeš ničesar! To se mora vse drugače začeti!“

„Le zaupaj šomastru!“ meni Silver. „Veš kaj, šomašter, dam Ti pismo in pečat, da Te France in jaz od zdaj za naprej ubogava!“

„Ali mi dasta tudi pravico, da neposlušnost kaznujem?“ vpraša Evans.

„Kakor boš menil, da je prav!“

„Potem prevzamem vodstvo!“

„He, šomašter, ali morda veš, kje je zdaj Sever?“ vpraša France šomaštra.

Samuel posluša in stegne vrat.

„Počakajmo, da se vrne“, predlaga Silver. „Tukaj počakajmo, da pride sem, potem nam mora dati denar!“

„In meniš, da Ti ga bo dal?“ vpraša bivši učitelj porogljivo. —

„Ti misliš, da ga nam kar tako-le da?“ zakliče tudi France.

„Jaz hočem le to, kar šomašter hoče!“ se uda Silver.

„No, potem pa reci, kaj misliš storiti!“ obrne se France proti Evansu.

„S Severjem se še-le potem lahko menimo, kadar ga imamo v rokah!“ odgovori šomašter.

Tovariša pokimata pritrduje z glavama.

„In v rokah ga imamo še-le potem, kadar čuti, da mora storiti tako, kakor mi hočemo!“ nadaljuje šomašter in njegove sive oči imajo žugajoč in sovražen pogled. „Kaj naj stori, ako mu pokažemo, da imamo vso oblast čez njega?“

„Prav imaš!“ zakliče Silver in pokaže z roko na šomaštra.

„Tako je prav! Ti si pa res pravi mož!“

„Ako torej tako hočeta, kakor jaz, in če sta mi brezpogojno udana, potem lahko tako storimo, kakor sem povedal“, reče Evans, in jima razloži svoje namere. „Ne počakajmo, da se vrne; kdo pa ve, kdaj se vrne, poiščimo ga in primemo ga!“

„Tako je prav!“ zakliče France, skoči pokonci in udari s pestjo po mizi. „Primemo ga!“

„In potem nam mora naznaniti, kje ima denar“, dostavi šomašter. „Ako pa noče povedati, potem pa le pustite mene, bom že jaz naredil!“

Tudi Silver vstane.

„Za njim!“ zakliče.

„Plantažo potem že razdelimo med seboj“, meni še šomašter. „Če ne gre drugače, jo pa prodamo! Vsak od nas mora dobiti toliko svoto, da ima dovolj za vse življenje. Kaj nas Sever briga? On meni, da smo njegovi služabniki! To mora drugače postati! Kaj mu hočemo vedno biti podložni? Vedno igra gospoda! Njegovi gospodje smo mi!“

„Mi smo gospodje, šomašter ima prav!“ zakliče France in Silver prikima z glavo.

Ker je zdaj tudi Evans vstal, in ker so ti ljudje se pripravljali, da gredo proti stopnicam, zleze Samuel hitro zopet doli. —

Še vedno je slišal divje besede stražarjev, ki so se pripravljali, da gredo Severja iskat in prijet.

Samuel prileze srečno v vežo in se splazi do vrat, katera tiho odpre, potem pa stopi na prosto.

Oseminšestdeseto poglavje.

Kaj zdaj?

Polkovnik in Jesi sta čakala v senci drevja, da se Samuel vrne in od prostora, kjer sta bila, sta lahko opazovala vrata.

Zdaj se je šlo samo za to, da se zve, če je Sever doma.

Da je bila žena, ki je odšla, Maknel, to je polkovnik domneval z vso gotovostjo.

Jesi je postala nakrat nemirna.

Splazila se je nekaj stopinj na stran. Nekaj je moralo njeno pozornost zbuditi, na kar polkovnik ni pazil.

Zdaj se zopet vrne k polkovniku.

„Ali slišite?“ povpraša tiho.

Rogers prisluškuje.

Da, zdaj se je tudi njemu zdelo, kakor da čuje neki čudni glas.

„Kaj je to?“ pošepeta.

„Nekaj stoka, gospod“, odgovori zamorka.

Rogers je takoj mislil na Samuela.

„V hišo moram! Videti moram, kaj je straža naredila s Samuelom!“ reče odločno, medtem ko se je iz vile zopet čulo divje petje.

Jesi prime za polkovnikovo roko in odkima s svojo črno glavo.

„Ne v hiši“, reče. „To ni Samuel. To prihaja od drugod!“, Ko je petje zopet utihnilo, posluša Rogers s skrajno napeto pozornostjo.

Zdaj se je zopet čul glas, a samo slabo in komaj slišno, glas, ki se je tako slišal, kakor stokanje umirajočega.

„Kdo more to biti, Jesi?“ vpraša Rogers tiho.

„Mogoče prejšnja gospa, gospod — morda je ponesrečila — tako se sliši, kakor bi prihajal glas iz zverinjaka, ki se nahaja zadaj v vrtu. Prejšnji gospodar je imel v svojo zabavo vedno nekaj panterjev v jami. Zdaj pa je prazna.“

„Prejšnja gospa torej res še živi?“

Jesi pokima z glavo.

„Videla sem jo večkrat po noči, kadar hodi po hiši. Utočila ni v vodnjaku, samo gospodarja je pustila, da je to mislil. Ona mora biti kje v bližini skrita in po dnevi gotovo spi. O, ona je dobra, gospod! Kolikokrat je ubogim, na pol ubitim črnim možem pomagala.“

„Tako j morava iti pogledat, če je ponesrečila.“

„Tiho, gospod — zdaj prihaja Sam!“

Jesi je imela prav.

Hišna vrata so se tiho odprla.

Samuel se je prikazal na verandi.

Z jednim skokom je bil na tleh.

Zdaj se je bližal Rogersu.

„Gospod!“ reče hitro. „Gospodarja ni tu!“

„Ni tukaj? Kje naj pa bo? V hišo je šel, in Jesi nam je rekla, da je samo žena z modrim pajčolanom med tem zapustila hišo.“

„Gospodar je tisti, ki ga iščete, gospod“, nadaljuje Samuel. „Ako bi bil še doma, ne bi vojaki prevdarjali, na kakšen način bi mu najlažje pobrali denar.“

„Tri sto vragov, ali je ta prokleta hiša začarana?“ sikne Rogers divje. „Ta capin Sever vendar ne more leteti, se vendar

ne more storiti nevidnega? Da je ta gospodar oni ničvrednik, to mi je bilo že davno gotovost. Ali oditi vendar ni mogel.“

„Morda je opazil nevarnost, gospod.“

„Potem ga je Jesi tudi pustila proč!“

Črna služabnica je prisegala na vse svetnike, da Sever ni zapustil hiše.

„Kaj zdaj?“ — mrmra polkovnik —

„Ti vojaki so zanikrni lumpje“, reče Samuel. „Znano jim je, da se zasleduje Severja. Od tega hočejo imeti dobiček.“

„Potem grem jaz k njim in jih prisilim, da mi povedo, kje je Sever!“ zavpil je Rogers.

„Ti ne povedó ničesar, gospod!“ dejal je Samuel.

„Z revolverjem v roki jih hočem prisiliti!“

„Potem zgubé svoj dobiček, gospod! Severja hočejo dobiti v svoje roke, da tako postanejo bogati.“

„To so torej ljudje, ki se ujemajo ž njim. Naprej, Samuel, pojdiva!“

„Gospod!“ — —

„Ali se bojite?“ zarohnel je Rogers. „Potem sem se motil v Vas!“

„Strahu ne poznam, a vojaki ne bodo povedali resnice.“

„A če je Sever odšel, kakor Vi pravite, kako naj ga dobim, ako mi straža ne pove, kje je?“

„To bi se dosti bolje zvedelo, gospod, ako vojakom skrivaj sledimo in gledamo, kam pojdejo. To je gotovo, da bodo vedeli Severja najti. Ako jih zasledujemo, zvemo vse!“

„Ta predlog je povsem dober, Samuel, bojim se le, da bi nas ti lumpje ne videli.“

„Sedaj prihajajo!“ zaklicala je Jesi z zamolklim glasom. Hišna vrata so se odprla.

Evans, France in Silver so se prikazali.

Bivši učitelj je zaprl vrata.

Sedaj so se natanko razložili glasovi mož.

Samuel in Jesi sta se skrila.

Polkovnik bi jim bil še vedno rad stopil nasproti, da bi jih bil prisilil k izpovedi.

A končno se je udal in tudi stopil za stara, temna drevesa.

Trije vojaki so prihajali po stopnicah verande doli in so se vneto razgovarjali, a s tihimi glasovi.

Vidno so se posvetovali, kje bi našli Severja.

V tem trenutku zadonel je zopet od daleč votli klic, ki se je slišal kakor stokanje umirajočega.

Silver se je ustavil.

„Slišite!“ smejal se je, „oni v železni kletki poje!“

France se je tudi smejal, medtem ko je Evans korakal dalje, ne zmeneč se za čudni glas.

Samuel je pristopil k Rogersu.

„Pričakujte me tu, gospod!“ šepetal je. „Sledil bom vojakom, vrnem se, kadar dobe Severja.“

Polkovnik je prikimal in ostal z Jesi v varstvu dreves, ko so se oni trije potepuhi oddaljili in jim je Samuel previdno in sklonjen sledil.

Sedaj je bilo le na tem, ako dobe Severja.

Ako se vrne v hišo, potem pride Rogersu v roke.

Jesi ni mogla dalje premagati svojega nemira. Pokazala je k vrtu.

„Pa pojdi!“ rekel je Rogers.

Zamorka je tekla urnih nog od drevja proč mimo hiše, da bi šla v veliki vrt.

„Da bi mi le prišel v roke!“ škripal je polkovnik. „Ta hudobnež še vedno zasleduje ubogo Heleno in ona ne bo imela prej miru, da ga ne bomo s poti spravili. Smrt mu! Smrt na vešalih, kakor jo zasluži! Potem si bo še-le uboga žena oddahnila! Potem še-le bo rešena in prosta tega hudiča. Kaj hoče od nje? To naj bo ljubezen? Saj vendar ve, da ga zaničuje! Ali ima nove namere ž njo?“

Rogers je prisluškoval. Zdelo se mu je, kakor da bi se zadaj na vrtu govorilo.

Takoj za tem se je prikazala Jesi. Vrnila se je hitro.

„Gospod!“ zaklicala je in migala.

„Kaj si našla?“ vprašal je Rogers, idoč ji naproti.

„Neki človek je v železni kletki!“

„Gospa? Bela žena?“

„Ne, neki moški!“

„Moški? A vendar ne Maknel?“

„Zaklical mi je podobno besedo.“

„Kako pa pride v kletko? Ali je vanjo padel?“ vprašal je sedaj Rogers, „ali so ga morda celo ti ničvredneži —“

„Za pomoč prosi, gospod!“

„Torej pojdiva!“

Rogers se je podal z zamorko na vrt.

Ko sta dospela do široke in globoke jame, ki je črno zijala pred njima, držala je Jesi Rogersa za roko nazaj.

„Gospod!“ klicala je, „ne dalje!“

„Kdo je spodaj?“ vprašal je polkovnik in gledal v črno globočino.

„Pomoč!“ zadonelo je nazaj. „Pomagajte mi, kdor tudi ste!“

„Jaz sem polkovnik Rogers!“

„Jaz sem Maknel, gospod polkovnik!“

„Maknel? Ali ste notri padli?“

„Sam ne vem, kako sem prišel v to zemeljsko votlino, gospod polkovnik“, odgovoril je Maknel s slabim glasom in stokal. „Jaz sem na pol mrtev!“

„Tu moramo doli, Jesi!“ odločil je Rogers. „Pojdiva po lestvo.“

„Ni potreba, gospod, lahko prideva brez lestve!“ dejala je Jesi in pokazala proti hiši. „Star hodnik pelje iz kleti v to jamo; poznam ga; v hišo moramo!“

Maknel je zopet glasno zastokal.

„Že prideva, Maknel“, zaklical je Rogers, „potrpite še trenotek!“

Jesi je šla naprej.

Polkovnik ji je sledil.

„Kaj se mu je pripetilo“, je mrmral, „kako neki je siromak prišel tu doli? Potem je ona žena, katero si Ti videla, ko je zapustila hišo, bila — Sever, ki je oblekel obleko Maknela in klobuk s pajčolanom.“

Podala sta se v hišo, kjer je še gorela luč, katero so vsi pozabili ugasniti.

Jesi je vzela luč in šla proti vratom v klet, katera je odprla, potem pa hitela po stopnicah navzdol.

Rogers ji je sledil.

Zamorka je bila tako znana s krajem, da se je takoj podala v oni del kleti, kjer se je nahajal temni hodnik, ki je vodil v železno kletko.

Sedaj je posvetil plamen luči v hodnik.

„Precej sva tam!“ zaklicala je sledečemu ji polkovniku. „Tu spodaj so železna vrata, ki peljejo v jamo. Ako niso zaprta, greva lahko notri.“

Dosegla je vrata in vzkliknila radosti.

Rogers je slišal škripanje ključa v zarujaveli ključavnici.

Sedaj je videl, da je Jesi odprla majhna železna vrata.

Stopila je v okrogel prostor, v katerem se je nahajalo staro drevo, kojega debele, gole veje so prej služile divjim mačkam v plezanje.

Grd, oster duh je vladal v kletki, koje gole, strmo zidane stene so štrlele kviško kakor stolp.

Jesi je visoko držala luč.

Sedaj je opazila v pesku ležečega Maknela, ki je imel še velike bolečine, a se je veselo vzravnaval po konci, ko je ugledal Rogersa.

„Hvala Bogu“, dejal je s slabim glasom, „tu bi bil vzel žalosten konec!“

Polkovnik, kateremu je Jesi svetila, je stopil k njemu in mu je ponudil roko.

„Kaj se je pa zgodilo, Maknel?“ vprašal je.

„Slabo se mi je godilo, gospod polkovnik“, odvrnil je stokaje vprašani. „Vsi udje me še bole. In ako bi ne bila danes zvečer prišla neka žena tu notri, ki mi je dala piti, bil bi morda že mrtev. Ali se mi je to sanjalo?“

„To je bila gospa!“ šepetala je Jesi.

„A Vi morate vendar za zlodja vedeti, kako ste prišli v to proketo luknjo, Maknel!“

„Ti hudiči, oni trije lumpi v uniformah so me uklenjenega privezali na stol in me pustili brez jedi in pijače!“ odgovoril je Maknel. „Te hudobe so padli nad me, ko sem spoznal Severja ali Goulda in so me premagali! Naselnik je Sever, gospod polkovnik! Saj mora biti v hiši! Saj sem našel njegovo rudečo uniformo! In ko sem ga hotel ukleniti, ko sem prišel v hišo kot žena z modrim pajčolanom, strgal mi je pajčolan z obraza in me dal ukleniti. Potem sem menda zgubil zavest.“

„In Sever Vam je vzel klobuk in obleko ter je potem hišo zapustil.“

„On je odšel?“

„Da, a najti ga moramo!“

„Gospod polkovnik, jaz grem z Vami, maščevati se moram nad hudobneži! Gotovo jih je vzel s seboj?“

„Ne, iščejo ga, hočejo mu denar odvzeti, hiša je prazna. Odpeljemo Vas, Maknel.“

„Le proč iz tega gnezda! Tega nisem pričakoval, da bom še rešen“, rekel je Maknel in obupno poskušal vstati.

A to ni šlo tako. Šele ko mu je Rogers pomagal, posrečilo se je Maknelu, stopiti na noge.

„Opirajte se na mene“, dejal mu je polkovnik sočutno, „vesel sem, da sem Vas našel. In sedaj hočemo Severjevim hudobijam konec narediti!“

„Da!“ klical je Maknel, „to je sedaj še moja edina želja!“

Jesi je tudi podpirala na pol hromea, kolikor se je dalo in nesla pri tem svetilko.

Tako so počasi peljali Maknela iz kletke v hodnik in potem v klet.

Rogers je bil nemiren in vse mu je šlo prepočasi, ker si je dejal, da, ako se Samuel vrne in ga ne najde zunaj, ga pride iskat.

Ko sta on in Jesi končno dospela z Maknelom v vežo, moral se je ta na stopnice vستي, ker ni mogel dalje.

Rogers je hitel iz hiše, da bi zunaj pogledal, se je li Samuel že vrnil, medtem ko je Jesi ostala pri Maknelu, ki je težko dihal.

„Prinesite mi požirek vina“, prosil je.

Jesi je šla hitro gor in našla na mizi še poln kozarec, katerega je pustila telesna straža.

To je bilo dobro.

Veselo smeje se je vrnila k Maknelu in mu nudila kozarec. —

Hlastno je spil vino in hotel vstati, potem pa se je odločil, da počaka tu polkovnika, ki se je moral itak vrniti.

Devetinšestdeseto poglavje.

Hiša ladjarja Pena.

Ne daleč od naselbine je tekla široka reka: ob bregu je stala brodnica.

Nje posestnik, stari Pen je bil prej mornar in si je do svoje starosti ohranil ravno toliko dobrodušnost kakor priprostost. —

Med tem, ko so njegovi ljudje opravljali službo na parobrodu, ki je tu vezal oba bregova, sedel je on navadno v veliki odprti čakalnici, v kateri so stale mize, klopi in so se dostikrat nahajali gostje, ki so tu čakali na prevoz ali pa se tudi ustavili, da bi pili vino ali žganje.

Oče Pen si je tu že precejšnje premoženje zaslužil in je dal po svojih otrocih tudi vsakoršna naročila izvršiti.

V jutro po ravno opisani noči prišel je Sever, ki je nesel elegantno potno torbo v roki, v veliko čakalnico.

Jon Pen ga ni poznal, a vstal je in mu prišel naproti, kakor je to storil z vsakim svojih gostov.

Artur se je vsedel k neki mizi in zahteval vina in kega zajutreka.

Ker je bil staremu možu vsak gost, ki je naročil vino, posebno ljub, štel si je v dolžnost, se vsesti k Arturju, ko je svoji dvanajstletni hčerki ukazal, donesti zahtevano.

„Vi hočete gotovo v Kolumbijo, gospod?“ je vprašal.

„Truden sem, ljubše bi mi bilo, ako bi smel ostati tu, a zanesljivega póta se pač tu ne dobi“, odgovoril je Sever.

„Zakaj pa ne, gospod? Moja Mili, katero ste ravnokar videli, oskrbi mnogokrat komisije za potnike v mestu, dekle jezdi kakor fant!“

Sever je pogledal.

„Ali imate črnilo in pero?“ vprašal je.

„Gotovo, gospod!“

„Prinesite mi oboje!“

Jon Pen je hitel izpolniti željo gosta. Sedaj je prišla tudi Mili, za njeno starost velika deklica in je prinesla vina, gnjati in surovega masla.

Sever jo je meril s svojimi očmi.

„Ali mi hočeš storiti uslugo?“ obrnil se je do nje, „dobro Ti plačam.“

„Rada, gospod!“ odločila je prijazna deklica, „kaj želite?“

„Pismo imam, ki se mora nesti v Kolumbijo.“

„To se lahko takoj zgodi, gospod!“

„Odpravi se torej!“

Mili je bila takoj k tem pripravljena, zaklicala je še očetu nekaj besed in hitela k lesenimi poslopji, v katerih so bila stanovanja in hlevi.

Stari Pen je donesel črnilo, pero in tudi papir.

Sever je napisal s čudno, neokretno pisavo nekaj vrst in je utaknil list v zavitek.

Ko je Mili k odhodu odpravljena stopila v čakalnico, zaklical ji je Sever, ako bi ne mogla vzeti lahkega voza, in iz mesta takoj neko damo s seboj pripeljati.

„Lahko, gospod!“ zagotovil je Jon Pen, „zakaj bi tega ne mogla!“

„V eni minuti pripeljem voz“, pristavila je Mili in odskakala lahkono.

Sever je bil vidno zadovoljen, natočil je vina in napolnil tudi kozarec staremu Penu.

S tem se mu je zelo prikupil.

„Vaše zdravje, gospod!“ dejal je in dvignil čašo, da bi trčnil s Severjem.

„Ostanem pri Vas, dali mi bodele jedno sobo v Vaši hiši, kjer bom damo pričakal, kateri pošljem to pismo. Tu vzemite!“

Artur mu je porinil nekaj denarja.

Gost je v Jon Penovih očeh zadobil vedno večjo veljavo. Smehljal se je veselo in spravil denar.

„Hahaha, majhen ljubaven dogodek“, menil je, „kaj takega kakor skrivni sestanek, ne?“

„Skrivnost, da“, pritrdil je Sever, „in zato nečem ničesar izdati!“

„Name se lahko zanesete, gospod!“ odgovoril je Pen in izpraznil svoj kozarec. Artur ga je z nova napolnil.

Mili je peljala močnega, v lahek lovski voz vpreženega na brod. Potem je prišla hitro v čakalnico.

„aj, gospod?“ vprašala je.

„Vzemi to pismo, deklica!“ ukazal je Sever, „pelji se hitro v mesto in podaj se v hotel. Tu prebiva neka Helena Oldenburg — ali si bodeš zapomnila ime?“

„Helena Oldenburg!“

„K nji se podaj in izroči ji to pismo. Ako Te vpraša, od koga je, reci ji: od polkovnika Rogersa! Si bodeš tudi to ime zapomnila?“

„Polkovnik Rogers!“

„Ako Te vpraša, kdo Ti je dal to pismo, potem odgovori, da polkovnik.“

„Vse si dobro zapomnim, gospod!“

„Le reci, da je polkovnik tu v uniformi in čaka na njo.“

„Je to vse, gospod?“

„Ako Te dama spremi, torej se s Teboj sem pelje, ne po-piši ji moje osebe, temuč reci ji, da je polkovnik velik, močan mož z rujavo brado in uniformo policijskih uradnikov Novega Jorka.“

„Dobro, gospod, še kaj?“ vprašala je Mili nestrpno.

Stari Pen se je smejal.

„Marljiva je, gospod“, rekel je, „kar ne more dosti hitro proč.“

„Pelji se zdaj, deklica, in privedi tudi gospo, vožnjo ti dobro plačam“, zaklical je še odhajajoči.

Jon Pen je vstal in gledal proti reki.

Voz je bil že na brodu.

Sedaj je stopila tudi Mili nanj.

Široka ladija se je začela gibati in je zapustila breg, da bi gnana po pari dospela onkraj.

Sever je jedel in izpraznil svoj kozarec.

„Prinesite še jedno steklenico!“ velel je staremu Penu.

To je bilo onemu posebno ljubo. Podal se je v hišo.

Sever je medtem končal zajutrek.

Ko se je stari vrnil z novo steklenico, pomigal mu je Sever, naj napolni oba kozarca.

„Povejte mi vendar, Pen“, začel je, ko je pripravil starega v dobro voljo, „nameravam neko šalo za danes zvečer in k temu bi rabil Vašo ladijo.“

Jon Pen je naredil velike oči.

„Mojo ladijo?“ vprašal je.

„Ali imate samo to, ali bi lahko drugo vstavili?“

„Še jedna je tu, gospod, za slučaj, ako bi se na tej kaj pokvarilo.“

„Dobro! Pripravite danes zvečer drugo, ako bodem jaz to prevzel.“

„Kako naj to razumem, gospod?“

„Prav naravno! Ako dospe danes zvečer Vaša hči z damo na oni breg, se peljem jaz z ladijo naproti, nihče drugi ko Vi in jaz. Potem rečete Vi hčeri, da naj z vozom trenotek počaka in pustite samo damo na ladijo. Vi in Vaša hči ostaneta potem onkraj in prepustita ladijo meni.“

„Hm — gospod — mašinst mora vendar na nji ostati.“
„Ni potreba, stari prijatelj, jaz sem inženier, jaz že vem ravhati z Vašo ladijo.“

„A še eno, gospod —“

„In to bi bilo?“

„Ali pridete z ladijo zopet nazaj?“

„A tako! Razumem! Bojite se, da bi Vam z brodom ušel“, rekel je Sever. „Le bodite mirni, jaz Vaše ladije ne morem rabiti. Eno miljo dalje jo bode zopet na bregu našli in jo lahko vzamete. Ta čas naj pa druga ladija tu opravlja službo.“

Jon Pen, akoravno ga je vino naredilo ustrežljivega in dobrovoljnega, se vendar ni hotel takoj udati.

„Vi me ne poznate“, trudil se je Sever pregovoriti starega, „zato se Vam stvar ne zdi varna. A položiti Vam hočem kavejjo, stari prijatelj!“

Pri teh besedah se je razjasnil obraz Jon Pena.

„Vam že zaupam, gospod“, odgovoril je. „Vi ste fin gospod, to se vidi na vsem!“

„Posodite mi ladijo le za eno uro, to je vse!“ nadaljeval je Sever. „Malo dalje ob bregu spodaj najdete jo zopet. Vodstvo ladije prevzamem sam, ker se razumem na to.“

Stari Pen se je smejal zvito.

„Tu nameravate gotovo nekaj tacega kakor odpeljanje, gospod?“ vprašal je tajno. „Že prej sem nekaj tacega opazil.“

„Druzega ni nič, Vam lahko povem, Pen“, odvrnil je Sever in staremu napil, „jaz sem bogat mož in Vam za vse dobro stojim. Odpeljati hočem svojo lastno ženo.“

„Svojo ženo, gospod? To je šala, kakoršne še nisem slišal! Vam je gotovo ušla? In Vi ste vendar lep in čistan mož!“

„Kakor to že pride. Rodbinska drama! Moja žena me je zapustila, a jaz jo še ljubim, zelo ljubim in jo moram zopet imeti za vsako ceno. Ako sliši, da sem jaz tu, potem ne pride, zato se moram poslužiti zvijače, in potem je ne pustim več proč.“

„Pri tem Vam pomagam, gospod!“ odločil je stari Pen. „Žena spada k možu, to je gotovo. Zaupam Vam tudi ladijo —“

„Ako mi jo posodite za nekaj ur, dam Vam sto dolarjev. Evo jih!“

Sever mu je izročil bankovec za sto dolarjev.

Jon Pen je sedaj zgubil zadnji premislek.

„Kupčija je gotova!“ rekel je vesel in spravil bankovec. „Zvečer greva oba na ladijo, ako pride moja hči z damo na ono stran. Peljeva se tja. Vi ostanete v prostoru za stroje. Jaz pa grem na suho in pripeljem damo na ladijo, potem pa ostanem tam pri hčeri in Vi se peljete po reki, da bodeste v varnosti. Potem pustite ladijo na bregu in mi si jo pojdemo iskat.“

„Dobro!“ rekel je Sever in ponudil Penu roko.

„Kam pa greste potem, gospod?“ vprašal je ta.

„To bodem šele videl.“

„Moja hiša Vam je na razpolago.“

„Jaz se bodem skoraj gotovo takoj odpeljal“, rekel je Sever, „morda bi mi drugače delala sitnosti.“

„Oho — kaki čudni ljudje so pa tam-le“, dejal je nakrat Jon Pen in njegove bistre oči so opazile skupino, ki se je bližala hiši, „izgledajo kakor vojaki!“

Sever je pogledal tja.

Učitelj, Silver in France so prihajali.

„In v ozadju prihaja še neki zamorec“, nadaljeval je Pen, „gotovo, to mora biti prejšnji suženj Samuel, ki je postal policaj —“

Sever je vstal.

„Bolje je, ako me ne dobe tu“, šepetal je, „tem ni treba vedeti, da sem tu.“

„Gotovo Vas poznajo, gospod?“

„Grem v Vašo hišo!“ pristavil je Sever, ne da bi odgovoril na vprašanje starega ladjarja. „Ako po meni vprašajo, recite, da me ni tukaj.“

„Zanesite se na me, gospod!“

Artur je šel ves sklonjen, da bi ga ne videli, iz odprte čakalnice skozi stranska vrata v hišo, kjer je bil že prej naročil sobo.

Trije možje so prišli bliže.

Ker so bili vsi prašni, so bili bolj podobni potepuhom ko vojakom.

Stari Pen je spravil prazno steklenico in Severjev kozarec v neki kot in se zopet vsedel k mizi, na kateri je stala druga steklenica; njegov kozarec in krožnik z ostanki zajutreka.

Učitelj je šel naprej, druga dva sta mu sledila.

Samuel se je le počasi bližal.

„He, ali ste Vi ladjar?“ zaklical je Evans.

Jon Pen je pogledal kviško in prikimal z glavo.

„Zakaj?“ vprašal je.

„Je-li tu neka žena z modrim pajčolanom?“ obrnil se je Evans k Penu in stopil k mizi.

„Žena z modrim pajčolanom? Ne!“ odgovoril je Pen.

„Tu je morala biti. Ali se je pustila prepeljati?“

„Jaz nisem videl nobene ženske z modrim pajčolanom!“ razložil je ladjar.

„Kdo pa je tu sedel in zajutrekoval?“

„Ako dovolite, jaz!“

„Vi? Nikar nam tega ne pripovedujte!“ zavpil je France surovo s svojim od pijače hripavim glasom. „Tu je vendar še nekdo sedel!“

Sedaj je prišel tudi Samuel na nekem oddaljenem koncu v odprto čakalnico in se je delal, kakor da bi se ne brigal za vojake.

Vsedel se je na neko klop in potrkal.

Jon Pen je pogledal k njemu.

„Jaz sem tu zajutrekoval, ako nimate nič proti temu“, smejal se je, „jaz vsak dan tako zajutrkujem. Ako se Vam zljubi, lahko ravno tako storite. Le sedite!“

Šel je sedaj na konec čakalnice k Samuelu in mu je hotel smehljaje nekaj reči, a Samuel mu je pomežikal.

Jon Pen je stopil k njemu.

„Ne imenujte me“, šepetal je Samuel, „naredite, kakor bi me ne poznali.“

„Oho, mislite koga ujeti, Sam?“ vprašal je Pen tiho.

„Jaz le hočem one tri opazovati“, odgovoril je komaj slišno, potem je glasno nekaj naročil.

Stari Pen se je udal Samuelovemu ukazu.

Evans, Silver in France, ki so stali okolo neke mize, so ga tudi že klicali. Zahtevali so jedi in pijače.

„Takoj, gospodje, takoj“, odvrnil je stari in prišel nazaj, „uredite si vse po svoji volji.“

„Ostanemo tu“, rekel je France, „tu počakamo in ugrabimo ženo z modrim pajčolanom.“

„Vsi trije iščejo eno samo ženo?“ smejal se je Jon Pen. „Ste se vsi trije vanjo zaljubili?“

„To Te nič ne briga, stari medved!“ odgovoril je Silver. „Ti se mi itak zdiš sumljiv, mislim, da si zviti lisjak, katerega se je treba bati!“

„Zaradi mene!“ odgovoril je Jon Pen smeje in šel v hišo po naročeno. „Glavna stvar mi je, da prav dolgo tu ostanete in prav veliko povžijete! In ako pride lepotica z modrim pajčolanom, Vas hočem poklicati. Motite se, ako mislite, da jo poznam, ali kaj o nji vem. Jon Pen je poštena duša —“

Sedemdeseto poglavje.

Mili.

Z veliko spretnostjo je Mili vodila vajeti in konja tako k naglosti poganjala, da je že opoludne v mesto dospela in se peljala v predmestno gostilno, kamor je navadno zahajal nje oče.

Skrbela je najprvo, da je bil konj sprežen, dobro nakrmljen in napojen in potem še-le se je podala z vročenim pismom v hotel, kjer je vprašala za gospico Oldenburg.

Sluga jo je peljal gor in potrkal.

Helena, ki je bila s svojim otrokom v sobi, odprla je vrata. —

Mili je stopila k nji.

„Ste Vi gospica Oldenburg, Helena Oldenburg?“ vprašala je.

Helena je začudeno gledala vstopivšo, katero je prvokrat videla.

„Tako se zovem“, odgovorila je, medtem ko se je Lidija radovedno približala. „Ali hočete k meni?“

„Da, milostna, prinašam Vam pismo“, pojasnila je Jon Penova hči sedaj jasnim pogledom in vročila Heleni list.

„Kdo Vas pošilja?“ vprašala je Helena ter počasi vzela pismo.

„Polkovnik Rogers“, odvrnila je Mili.

Helenin obraz se je razjasnil.

„Polkovnik? Kje je?“ vprašala je z drugim glasom mlado deklico. „Pojdite bliže in sedite.“

„Polkovnik je pri mojem očetu pri prevozu in Vas tam pričakuje, milostna.“

Helena je odprla pismo. Pisava je bila površna in na listu je bilo le malo vrst.

„Polkovnik je pisal pismo pri nas v čakalnici“, pristavila je Mili, „in velel mi je, peljati se semkaj po Vas. Ako Vam je prav, milostna, se v pol uri lahko odpeljeva in sva zvečer ob prevozu.“

„Mama, Ti me vendar vzameš s seboj?“ vprašala je majhna Lidija.

„Da, dušica, gotovo!“ odgovorila je Helena ter jo objela.

„Polkovnik je samo o Vas govoril, milostna!“ dejala je Jon Penova hči.

Helena je še enkrat pogledala v list.

Videti je bilo, kakor bi kazal nje obraz nekako začudenje ali potezo nezaupnosti.

„Polkovnik ni mogel pozabiti mojega otroka“, izustila je. „Kakšen je bil gospod, kateri Vam je to pismo izročil?“

„Velik in močan, milostna. Imel je rujavo brado in uniformo“, odgovorila je Mili.

„Nerazumno —“ mrmrala je Helena, „kaj neki se je primerilo —“

„Gotovo se hoče polkovnik takoj zopet z Vami nazaj sem peljati, milostna“, menila je Mili.

„Potem bi bil vendar lahko prišel sem!“

V tem trenutku je potrkal.

Srečko Korošec je vstopil.

„Dobro, da pridete, gospod Korošec“, obrnila se je Helena do njega, medtem ko je meril Mili z začudenim pogledom, „berite!“

Vročila mu je pismo.

„Tu se bodele pač morali peljati, gospica Oldenburg“, dejal je, „gotovo se je kaj primerilo.“

„Ne vem, kaj me skrbi“, priznala je Helena, „polkovnik ne omeni Lidije —“

„Ker ve, da sem jaz tu“, razložil je Srečko Korošec, „in morda Vas tam samo v toliko rabi, da se kaka stvar pojasni in reši, tako da se potem ž njim vrnete tu-sem.“

Lidija se je jokala.

„Ne pusti me tu, mama“, prosila je ihté in se oklenila boječ matere.

„Lidija“, rekel je Korošec, „saj Tvoja mama pride takoj nazaj!“

„Ne, ne, mame ne bo nazaj!“ stokala je deklica.

To je naredilo na Penovo hči nepričakovan utis, ker je sočutno gledala jokajočega otroka.

„Potem hočemo to tako narediti, gospica Oldenburg“, predlagal je Korošec, „Vi ostanete z Lidijo tu in jaz se poljem tja!“ —

Helena, ki se je ravno pripognila in poljubila svojega otroka, se je naglo vzravnila.

„Ako bi le polkovnik tega ne zameril“, odgovorila je, „kdo ve, za kaj se gre.“

V tem trenotku je stopila Mili k njej.

„Milostna“, rekla je, „poznate Vi moža z bledim, temnim, črnobradim obrazom?“

Helena se je prestrašila —

„Z nemirnim pogledom in lepo postavo?“ pristavila je Mili —

„Sever!“ izustila sta Helena in Korošec skoraj hkratu.

„Kaj pa je s tem možem?“ vprašal je Srečko Korošec.

„On je pri nas ob prevozu in mi je dal to pismo, milostna“, nadaljevala je Mili, „rekel mi je, da je polkovnik Rogers in da ga naj tako opišem, kakor sem to prej storila.“

Helena je postala smrtno bleda —

Srečko Korošec jo je pomirljivo pogledal in se potem obrnil k Mili.

„Ta mož te je torej poslal?“ vprašal je.

„Da, gospod. A ko sem videla tu gospo in otroka, mi je bilo hudo, se jim lagati“, odvrnila je Mili, „oni mož nima uniforme in tudi ne zgleda tako, kakor sem ga morala popisati!“

„Povej mi, dekle, kdo si?“ vprašal je Korošec Mili.

„Ladjarjeva hči sem.“

„In mož z bledim, črnobradim obrazom je pri Vas?“

„Da, on pričakuje mojo vrnitev, danes zvečer. On misli, da pride gospa z menoj.“

„S svojim odkritim priznanjem si preprečila nesrečo in storila dobro delo, deklica“, dejal je Srečko Korošec. „Poslušaj sedaj. Moža, kateri je pri Vas, moramo ujeti, ker je hudodelec!“

Mili je debelo pogledala.

„Da, da, že dolgo iskan hudodelec! In sedaj nam lahko pomagaš, da ga dobimo“, nadaljeval je Srečko Korošec, „stvar je priprosta. Mi se peljemo s Teboj, gospa, jaz in otrok.“

„Saj to bi mož videl z družega brega“, zaklicala je Mili, „in potem bi takoj vedel, da sem ga ovadila.“

„Le pusti me izgovoriti, dekle! Predno pridemo do reke, izstopim jaz z Lidijo, tako da prideš samo Ti z damo na breg, kakor dogovorjeno. Večer je. Kadar bodeš Ti z damo na brodu, pridem tudi jaz, a tako, da se me od tam ne opazi —“

„Kaj hočete proti groznemu, gospod Korošec?“ vprašala je Helena. „Vi mu niste kos.“

„Le pustite meni skrb, da se onkraj polastimo tega hudobneža“, odvrnil je Korošec, „on misli, da pridete samo Vi! In kadar Vas hoče onkraj sprejeti, primem ga jaz z vozniki.“

Mili, ki na kaj tacega ni mislila, je sedaj obžalovala svojo odkritost.

„Pa se rajši ne peljite z nami, milostna“, dejala je, „jaz prinesem možu odgovor, da nočete priti.“

„Ne, to ne gre!“ zaklical je Korošec. „Meni je zelo na tem, onega človeka ujeti. Ti tega ne razumeš, otrok, a sedaj se mora tako zgoditi, kakor rečem. Ti nas moraš vse tri s seboj vzeti.“

„To je preveč za enega konja, gospod!“

„Nobenih izgovorov! Mora iti! Slišiš? Mora!“ nadaljeval je Korošec. „Kedaj se odpeljemo?“

„Gospod Korošec —“ hotela je Helena skrbno ugovarjati —

„Mora biti, grofica!“ odločil je Srečko Korošec. „Ako se sam peljem, Sever to vidi in ima časa zbežati. Ako pa nasprotno vidi Vas, bode čakal in Vi se vendar enkrat znebite tega hudiča!“ —

„Moj oče me zapodi, ako zve, da sem jaz vsemu temu kriva“, reklo je dekle polno strahu.

„Zaradi tega bodi mirno, dekle! S Tvojim očetom se bomo že zmenili“, zavrnil je Korošec. „Razun tega me pa niti ne vidi na vozu in ako sem potem na ladiji in se tudi peljem, ne ve, kako sem tja prišel. Le pusti me!“

Lidija je bila vesela, da se je smela z njimi peljati.

Jokala se ni več, temuč se je hotela naglo obleči.

„Naj bo torej!“ privolila je Helena.

„Kdaj smo na prevozu, dekle?“ vprašal je Srečko Korošec. —

„Proti večeru.“

„To je dobro“, dejal je Korošec, „in kje imaš Tvoj voz?“

„V predmestji.“

„Dobro! Pojdimo, grofica!“

Helena se je udala, akoravno težkim srcem, ker težilo jo je nekaj, kakor slutnja nezgod, katerim je šla naproti.

Edeninsedemdeseto poglavje.

V zanki.

Ko je Jon Pen postregel svojim gostom, sedel je k Samu, da bi ga malo izpraševal.

Sever je bil medtem v svojej sobi zgoraj.

Velika razburjenost se je polastila predrznega srečelovca.

Rekel si je, da mora tu ostati, ako hoče izvršiti svoj načrt gledé odpeljanja. Na drugi strani zopet bi bil rad odšel.

Že dolgo je sprevidel, da je skupno življenje z bivšim učiteljem nemogoče.

Ti banditje, ki so mu bili vedno za petami, niso videli v njem toliko svojega gospoda, kakor velikega sokrivca.

Moral se jih je otresti, znebiti in takoj za vedno.

On ni bil podli hudodelec kakor oni. On, fino izobražen mož in kavalir, ki je bil vaje obče vati z najodličnejšimi ljudmi. On, soprog Helene Ostrovharjeve in Marije Smitove, je pač mogel mimogrede igrati ulogo surovega naselnika, ker so ga razmere k temu prisilile, a to življenje mu je bilo že sedaj neznosno.

To je moralo zopet drugače postati. Sever je bil prepričan, da je učitelj že izdal svojim tovarišem, kdo je novi posestnik Vermontove naselbine.

In kak drug načrt bi zamogel dozoreti v teh glavah, nego izsiliti iz njega denar, oropati ga, s čim je učitelj že začel.

Severju so bili zoprni ti ljudje in zato je z njemu lastnim prevdarkom in skrivnostjo naredil vse priprave, da bi začasno ločitev od teh malopridnežev spremenil v trajno.

Že pred nekaj dnevi je pod imenom polkovnika Vilsona pisal znani veliki firmi v Novem Orleanu, koje posebnost je bila prodaja naselbin v južnih državah.

Vermont pa mu je povedal, da „Milton Brothers“ — tako se je imenovala firma — dobro pozna njegovo posestvo in da ji je tudi on sprva izročil prodajo, a da je potem, ko je našel v Severju (to se pravi v polkovniku Vilsonu) kupca, svoje naročilo zopet nazaj vzel.

Tej firmi je torej Sever dal nalog, kar najhitreje zopet prodati nekdanj Vermontovo naselbino, ker ga neka dedinska reč kliče v Indijo, kjer je namenjen ostati. Njegovo nezadolženo pravico posestva lahko dokaže. Dalje je pisal, da je dopisovanje v zadevi te prodaje nepotrebno, ker ravno namerava Vermontovo naselbino za vedno zapustiti in se bode v kratkem sam oglasil v Novem Orleanu. Naj se le potrudijo za kakega kupca, s kojim bi se hitro zmenil in kateremu bi sam izročil naslova posestev.

Ko je Sever tako vpeljal hitro prodajo naselbine, treba mu je bilo samo s seboj vzeti naslova posestev in gotovo premoženje, da lahko na veke zapusti neljubo mu naselbino.

To je vže storil, in ako se je od tam podal tu sem, je bilo tudi to v zvezi z njegovimi skrivnimi nameni.

Spoznal je zadostno spretnost, moč in stanovitnost policije združenih držav, da si je rekel, da mora z največjo previdnostjo ravnati, ako hoče nezapažen iz tega kraja, kjer so ga vže

staknili in zasledovali in potem iz združenih držav sploh zgubiti se.

Reka, ob kateri je bila ladjarjeva hiša, je bil dotok Alabame.

Po tem dotoku se je hotel z najeto Penovo ladijo peljati do njegovega izliva v Alabamo, tam stopiti na suho in pustiti ladijo, da pride pozneje Pen po njo.

Voz in konja bi tam gotovo kje dobil, naj si bode v kaki naselbini ali farmi.

Hotel se je potem peljati do naslednjega pristanišča Alabame, tam prestopiti v krasni, napolnjeni salonski parnik in jo odkuriti v Mobile ob izlivu reke.

Od tod je peljala železnica v Novi Orlean — kratko pot — in ako je bil enkrat tam v največjem trgovskem mestu in pristanu severno-ameriškega juga, bi po prodaji svoje naselbine gotovo vsak dan našel ladijo, ki ga popelje na Angleško.

V Indijo iti seveda ni mislil.

To je bila le oprezna naredba, da bi odvrnil poznejša zasledovanja.

V petmilijonskem mestu je bil bolj varen.

Tam se je hotel pod imenom Darling vrniti v odlično družbo.

Potem je bil, kolikor je on poznal londonske razmere, za vedno rešen zasledovanja.

Potrjena plemiška pisma so bila tam za denar lahko dobiti, in so bila predobro ponarejena, da bi se kot taka spoznala. —

To so bile Severjeve skrivne namere in ako bi bil šel tu takoj na izvršitev, našel bi bil v Jon Penu gotovo moža, kateri bi ga bil za denar in dobre besede naravnost po reki peljal do kake Alabama-postaje.

Sever ni storil tega.

Iz njegovega govorjenja z Jonom Penom smo zvedeli, kaj je nameraval.

Kakor v življenju vsakega velikega hudodelca, tako so tudi v njegovem ženske igrale usodepolno ulogo.

Čudno je bilo vsekakor, kako ga je ljubezen do svoje prve žene zopet ugrabila, z vso močjo.

In to se je zgodilo v trenutku njegovega prvega srečanja s polkovnikom Rogersom.

Komaj je v njem spoznal prosileca za Helenino naklonjenost, vzplamtelo je njegovo srce v ljubosumnosti.

Da, ta blaga, lepa žena, katero je sramotno zapustil, izdal, in z zaničevanjem ž njo ravnal, ko je še enkrat za ljubezen proseča prišla k njemu, ta nesrečna, izkušena žena, katero je hotel uničiti.

Zdela se mu je zopet ljubezni vredna v tem trenutku, ko se je obrnila od njega in se ji je bližal drug in vrednejši, da bi pozabila, kaj je po njem pretrpela.

Zbudili so se zopet vsi stari spomini, katere je v pijanosti svoje sreče pozabil, in jih mislil na veke pokopane.

Spominjal se je zopet lepega, blaženega časa njene prve popolne ljubezni.

Kako srečna sta bila vendar.

Ponosna, odlična plemica žrtvovala mu je vse: ime, čast, bogastvo, ljubezen starišev, na kojih je vendar visela z vso dušo, sijajno prihodnost, katera ji je bila kot dedinji milijonov, nositeljici starega plemiškega imena gotova — vse! Ni se zbala ni revščine ni sramote, da, delati je hotela, samo da bi bila vsa njegova, da bi se smela imenovati njegovo ženo. O, in kako ponosna je bila na svoj skromni meščanski stan! Kako neizrekljivo ljubkost ji je podarila nova ženska čast! Kako lepa je bila takrat in kako lepa je bila še sedaj, ko je iz njenega millega obraza govorila tiha globoka bol. Nežno dekle od prej dozorelo je v postavno lepo ženo. Lepota njene prikazni je še pridobila. Da, in da je bila ona, uboga grofica, vedno še spretna dama sveta in ponosna aristokratinja, to je videl v svoje začudenje v Filadelfiji, ko je popolnoma nepričakovano nastopila kot slavna koncertna pevka. Pogled na njo ga je opijanil, njen krasni glas, njene otožne pesmi so ga očarale.

Bila je velika predrznost od njega, se ji še enkrat približati, ker akoravno je spremenil svoje ime in svojo zunanost, bila je vendar Helena prva, ki bi ga spoznala in izdala.

A podjetnost, predrznost sta mu bili tako v krvi, in njegova strast oslepila ga je zoper vsako previdnost.

Helena mu je dovolj razločno pokazala, da ne sme nikdar več ljubezni pričakovati, a to ga je tembolj mikalo.

Vedel je, da tvega svoje življenje, ako tu ostane in Heleno pričakuje, a vendar je ostal, ako bi se mu tudi ne posrečila njegova zvižaja.

Le enkrat jo je še hotel dobiti v svoje roke, njo, brez otroka, in potem — potem —

Nezgodo oznanjujoči blesk zasvetil se je iz njegovih oči.

V tem trenutku je nekdo lahko potrkal na vrata.

Prestrašeno se je Sever zbudil iz svojega premišljevanja.

Nehote mu je desnica posegla v žep vrhne suknje, kjer je imel nabasan samokres.

Ali ga je Pen izdal?

Ali je učitelj skrivoma v hišo prilezel, da bi sam pregledal, li ni tu skrit?

S katerim drugim namenom naj bi bili banditje prišli sem, ako ne, da bi njega iskali?

Učitelj je bil zviti ko lisica. On se ga je takoj s početka prijel ko klop, in imel je dober nos.

Negibljiv in komaj sopeč stal je Sever sredi sobe.

Gledal je k vratom, na katere se je ravno še enkrat rahlo potrkal.

Kako se je prestrašil, ko je šele sedaj zapazil, da je pozabil, vrata zapahnuti.

To še storiti, je bilo prepozno. To bi bilo tembolj gotovo izdalo njegovo navzočnost.

Le eno ga je moglo rešiti, ako je ostal miren, da bi drugi mislil, da ni nikogar v sobi.

V tem se je pritisnilo na kljuko.

Sever je dvignil samokres.

Bil je na vse pripravljen.

Jon Pen je pokazal glavo pri vratih.

„Stojte!“ siknil je Sever.

Gostilničar je bil v zadregi.

Ako bi šel nazaj, bi mu gotovo sledil in ga na hodniku ustrelil.

Zato je naredil prijazen obraz, stopil notri in nalahko zaprl vrata za seboj.

„Kaj vraga, gospod“, dejal je Pen s prisiljenim smehom, „Vi imate poseben način, svoje prijatelje v sobo prisiliti. A odložite samokres! Vidite, jaz pridem neoborožen in ne v slabi nameri.“

Sever je počasi povsili roko, v kateri je držal samokres.

Ogledoval je gostilničarja z vidnim nezaupanjem.

„Če pride kdo tako tihotapsko k meni kakor Vi“, rekel je Sever, „potem se ima pač vzrok, previden biti.“

„Da, in Vi posebno, gospod Jon Gould iz Novega Jorka“, prikimal je Jon Pen drzno.

Sever je prebledel in stopil za korak nazaj.

Še enkrat se je zasvetil samokres v njegovi vzdignjeni desnici.

Pen se ni genil.

„Pustite to, stari prijatelj“, rekel je navidezno ravnodušno. „Strel me morda usmrti, a Vas tako gotovo spravi pod nož, kakor je dvakrat dve štiri.“

Njegova mirnost je Severja malo plašila.

„Kaj menite“, nadaljeval je Pen, „da mi je bilo treba se podati v to nevarnost, ko sem vedel, kdo ste in da so oni prišli, Vas aretovati?“

„Kdo?“ siknil je Sever.

„Zlodja tudi“, smejal se je gostilničar, ne oziraje se na njegovo vprašanje. „Za grozno bedastega me morate imeti, ako ste mislili, da mi niste bili sumljivi takoj od začetka. A videli ste, da sem mož, ki spada v svet, saj v ta svet ameriškega juga. Dali ste mi denarja in prepustil sem Vam ladijo za današnjo noč. Medtem se je tu nekaj spremenilo. Jaz sem prijatelja Šama, črnega kazenskega uradnika tu spodaj malo spraševal in sem pri tem zvedel resnico. Še več, Vaša takozvana „telesna straža“ zjedini se je s Samuelom in sedaj je eden izmed njih na potu v naselbino, da pripelje policijskega polkovnika Rogersa in policaja Maknela. Imeli so skrivnosti, in da bi te zvedel, podal sem se pred njihovimi očmi v klet. Tiho sem lezel potem zopet po stopnicah gori in sem slišal skozi odprto luknjo, kaj nameravajo.“

„In to bi bilo?“ vprašal je Sever negotovo.

„Hišna preiskava pri meni, kakor hitro pride polkovnik, kateri edini sme tako odrediti.“

„Kako so mogli vedeti, da sem tu, ako jim niste Vi tega povedali?“ zavpil je Sever besno. Zaupal ni več Jon Pen in je zopet grozeč vihtel samokres.

Ta ga je zaničljivo pogledal.

„Ko sem enkrat imel Vaš osebni opis, gospod Gould“, rekel je Pen, „bi mi pač ne bilo nič lažje, nego Vas izročiti. Tega nisem storil, manj iz sočutja s takim hudodelcem, nego

„S svojim odkritim pripoznanjem,“ je rekel Korošec v Helenini navzočnosti, „si preprečila veliko nesrečo in storila dobro delo. Slušaj! Mož, ki je pri Vas, je hudodelec in mi ga moremo ujeti.“

ker se mi je zdelo koristnejše, Vas svariti in si s tem zaslužiti lepo vsotico. Kratko malo, tako leži stvar!“

„Denar — dobro!“ prišlo je težko iz Severjevih ust. „Tisoč dolarjev je Vaših. Pustite me uiti neopaženega.“

„Na to ni misliti, dobri mož!“ odvrnil je gostilničar mirno. „Hiša je zastražena. Poslopje zaprto. Vi sedite v pasti.“

Sever je zaklel. Planiti je hotel k oknu, ker mu še vedno ni verjel.

„Nazaj!“ zavpil je Pen. „Ali hočete, da se Vas vidi?“ Sever je ustavil svoj korak.

Potem je pa od strani lezel k oknu in gledal izza zagrinjala doli.

Našel je uresničene gostilničarjeve napovedi.

Ko se je potem nazaj v sobo obrnil, bil je bleđ ko zid.

„Kaj sedaj?“ vprašal je brez glasu.

Jon Pen je ytaknil roki v žepe hlač in meril Severja s hladnim pogledom.

„Kolo sreče se je obrnilo, ljubi gospod,“ dejal je Pen s premetenim posmehom.

Sever je škripal jeze.

„Dva tisoč dolarjev!“ rekel je kratko.

Pen je zmajal z glavo.

„Tri tisoč!“

„Za to ne nesem svoje kože na prodaj.“

„Pet tisoč!“ zavpil je Sever, kojemu so gorela tla pod nogami.

„Gre se za Vaše življenje, Gould,“ opominjal je Pen.

„Imenujte ceno in naredite kratko!“ izustil je tresoč se od jeze.

„Deset tisoč dolarjev, in ne vinarja manj!“

„Vi ste iz uma!“

„Pri jasnem umu, ljubi gospod.“

Sledilo je jezno besedovanje in žuganje sem in tja, ko je nakrat zaklical gostilničar:

„Slišite? Pridejo — to je ropot konjskih kopit in žvenketanje sabel. Vzemite dobro voljo za dejanje, Gould, sedaj moram doli.“

Obrnil se je k vratom.

„Ostanite!“ zavpil je Sever. „Vzemite deset tisoč dolarjev in bodite prokleti.“

Jon Pen se je naglo zasukal.

„Čemu neki?“ dejal je porogljivo. „Jaz rad zaslužim, kjer je prilika za to.“

Sever je odvezal s tresočimi prsti vrstico od dobro ovitega poveзка bankovcev.

„To se pravi — Vi me rešite?“ rekel je Sever nezaupno.

„Upam.“

„Upati? Mislite, da plačam deset tisoč dolarjev za upanje, mož?“

Jon Pen je zganil z rameni.

„Drugi Vam pa vzemó vse, še življenje,“ rekel je hladno. Spodaj je nastal šunder.

Klicali so gostilničarja.

Sever je nekaj mrmral v tujem jeziku, česar Pen ni razumel. Vročil mu je bankovce.

„Ako izdate mène, izdam tudi Vas,“ žugal je. „Imam še en samokres, in prvi, ki mi pride naproti —“

„Pridejo! Hitro za menoj!“ silil je gostilničar. „Drugače bi utegnilo prepozno biti za zmiraj.“

Oba moža sta naglo zapustila sobo, ko je ravno nekdo pridirjal po stopnicah.

Dvainsedemdeseto poglavje.

Kritičen trenotek.

Sever je slišal korake in žvenketanje sablje za seboj.

Sledil je gostilničarju za petami.

Ako se temu sedaj ne posreči, ga tako dobro skriti, da ga nihče ne najde, potem je bil zgubljen.

Bil je svetel dan, hiša je bila obstavljena.

Bilo jih je šest in vsi dobro oboroženi.

Rogers in Maknel sta imela osedlana konja in tako je bil tudi izključen beg v gozdove, če bi se sploh Severju posrečilo iz hiše ulti.

Mož, ki je tekel po stopnicah, je klical gostilničarja.

Sever je spoznal njegov glas.

Bil je polkovnik, njegov smrtni sovražnik in tekmovalec za Helenino naklonjenost!

Ta spomin mu je pognal kri v glavo.

Obšla ga je skušnjava, obrniti se in sovražnega z enim strelom usmrtiti.

A to bi le pospešilo njegovo lastno usodo, in potem mu je bila Helena zgubljena.

Ne, ne — ta nevarnost bode minila, in potem bo prišel večer in ž njim Helena!

Njegova zvijača se mu je morala posrečiti.

In Rogersa ni mogel hujše zadeti, kakor če mu odpelje ljubljeno ženo.

Satansko veselje igralo mu je v očeh.

Srce je hotel strgati Rogersu, da bi okusil vse muke ljubosumnosti, katere je on moral pretrpeti radi njega!

Sever in Pen sta bila šla že skozi več sob in poltemnih hodnikov velike brodarjeve hiše.

„Stoj!“ je zapovedal zdaj Jon Pen tiho. „Zdaj sva na mestu.“

Sever je obstal in se oddahnil. Zdaj se je ozrl.

Bil je v sobi z enim oknom, v kateri je bila postelja, omara in umivalna miza. Razgled je bil na gozd.

Pen je brezglasno obrnil ključ, ki se je nahajal na notranji strani vrat in ga potegnil ven.

Gostilničar je stopil k velikemu, lesenemu kovčegu, katerega Sever dosedaj ni zapazil.

Kovčeg je bil z železjem obit in je imel dve ključavnici, ki sta imeli čudno obliko in sta bili gotovo jako umetno narejeni. Na to je kazala tudi oblika ključa, katerega je Pen potegnil iz žepa in s katerim je hitro odpiral ključavnici.

Od zunaj se je čulo odpiranje in zapiranje vrat; tudi glasovi so se čuli sem in tam.

„Kaj je to?“ je povprašal Sever tiho.

„Stopite tukaj notri,“ je odgovoril Pen. „Za dolga razkladanja nimava časa.“

Krčmar je nagnil pokrov k zidu.

Kovčeg je bil prazen in zelo prostoren. V njem je bilo dosti prostora za človeka, ako se je taisti sključil.

Sever je spoznal gostilničarjevo namero.

A to ni bilo po njegovem ukusu.

Takoj je postal zopet nezaupljiv.

„Vi me jim hočete kar zvezanega izročiti,“ je rekel s temnim pogledom.

„To bodele sami takoj bolje preskrbeli,“ odvrnil je Pen nejevoljno. „To je edino varno skrivališče v moji hiši, in ako ne greste takoj notri, zginem iz sobe, ne da bi mi mogli slediti.“

„Oho!“ je zavpil Sever grozeče. Naglo se je ozrl na okoli, a ničesar ni opazil, kar bi bilo podobno kakemu skrivnemu izhodu.

Govorjenje in šunder zunaj je postajal glasneji.

„Notri!“ silil je Pen. „Ali pa Vas prepustim usodi. Kadar pridejo enkrat do vrat, nas izda najmanjši šum. Ali hočete? Da ali ne!“

S hodnika je zadonel polkovnikov glas.

Koraki so se začuli.

Sever se ni delj obotavljal.

Stopil je v kovčeg.

„A od kod bom dobival zrak?“ je vprašal.

„Za to je že skrbljeno. Hitro! Pokrov zapreti. Prihajajo!“

Veliki, postavni Sever se je moral skoraj siloma stlačiti v kovčeg.

Položaj je bil silno neroden.

Še enkrat je grozeče pogledal gostilničarja.

„Ako me ovadite, potem —“

A močni mož je že s silo pritisnil pokrov doli.

V tem trenutku se je Severju zdelo, da je zaslišal tih porogljiv zasmeh iz njegovih ust.

Še enkrat je hotel skočiti, a bilo je prepozno.

Pen je brezšumno vtaknil železni zapah in sedaj je zaprti le slišal zavrtenje ključa.

S temoto, ki je nakrat obdala Severja, polastil se ga je tudi strah, čutil je, da mu pojema sapa.

„Spustite me!“ je zavpil.

A njegov glas donel je yotlo, kakor da bi komaj prodril iz kovčega.

Hotel je trkati, a je videl, da se še premakniti ne more.

Kri mu je silila v glavo, srce mu je bilo nemirno. Ali se zaduši?

Grozen sum prišel mu je na misel.

Ta Jon Pen, ki je hudodelecem pomagal, da je zaslužil denar — kaj, ko bi bil sam hudodelec?

Videl je pri Severju velik zvezek bankovcev, morda tudi od onih poizvedel, da je imel velike vsote pri sebi. Ali ga je hotel tu za vedno spraviti, da bi se nekaznovan polastil njegovega denarja?

Pot mu je stopil na čelo.

Koliko slučajev je že bilo, da so mrtvece v kovčegih kam poslali.

Menil je, da se mora zadušiti in skušal je z razširjenjem svojih udov kovčeg s silo razgnati.

Ves trud je bil zaman!

Hotel je klicati na pomoč, a ni spraval glasu iz sebe.

Strah pred smrtjo zgrabil ga je z vso svojo demonsko močjo.

Ali je bil vender zgoraj sodnik? Naj bi on, morilec, končal svoje življenje po morilčevi roki?

Strah in razburjenost sta v Severju priklopela do vrhunca.

Ali kmalo je omagal. Vsi živci so oslabei. In potem je postal popolnoma miren.

Ko je tako mirno ležal in dihal, prišlo mu je čim dalje, tem bolj do zavesti, da Pen ni mislil, ga umoriti. In ko je jel gledati okoli sebe, se je o tem tudi prepričal.

Različne male luknjice, bržkone prebodeni okraski okova, so pripuščali, da je prihajal zrak v kovčeg.

A vse eno je še vedno imel sum na Pena.

Ali se ni krčmar morda venderle z onimi zvezal? Ali ni bila ta nenadna hišna preiskava samo komedija, da bi njega, Goulda, ki so se ga vsi bali, storili brezmočnega? Kajti, če leži dalje kakor uro v tem kovčegu — to je vedel Sever — potem ne more ganiti niti uda več.

Preklet je svojo nepazljivost.

Ta stara brodnica je imela gotovo še druga skrivališča, v katerih bi se bil mogel vsaj braniti.

Bilo mu je, kakor da je obsojen.

Njegove misli hitele so od ene osebe in stvari k drugi.

Premišljeval je tisoč možnosti, a prišel ni niti pri jedni na jasno.

Samo eno mu je bilo gotovo, da je zdaj viselo njegovo življenje na svileni nitki.

Ena Penova beseda in izročen je bil vislicam.

Zopet je minilo nekaj časa, predno se je znova kaj čulo.

Sever je čul pred vratmi govorjenje, iz katerega je sklepal, da se je Jon Pen pustil najti.

Kako je pa prišel iz sobe?

Pri vratih ni šel ven.

Ta stara hiša je gotovo bila kakor kak lisičji brlog, polna skrivnih vrat, stopnic in hodnikov, kakor so bile navadno urejene vse hiše, dokler so še Indijanci tu živeli.

Zdaj se odklenejo vrata.

Več mož pride v sobo.

„Kako to, da ni bil ključ v teh vratih, medtem ko tiči v vseh drugih vratih?“ povpraša Rogers. „Gotovo ste posebno važnost polagali na to, da nihče ne stopi v to sobo!“

„To sobo sem zaklenil in ključ zato shranil, ker je gospa Torni, ki je zadnja tu stanovala, pustila tu kovčeg, katerega imam o priliki poslati v Kolumbijo.“

„Dobro lažeš, Pen!“ si misli Sever, ki je vsako besedo razumel.

„Tako?“ reče polkovnik nezaupno. „Kdo pa je ta gospa Torni?“

„Stanovala je preje na Pletni farmi, katero je prodala, da se preseli k svojim otrokom v Kolumbijo; bolehná stara gospa je.“

„In kako je prišla semkaj?“

„Seveda z vozom.“

„S tem-le kovčegom?“

„Da.“

„Zakaj je pa ostala tu v brodnikovi hiši?“

„Voz je moral nazaj in ker jo je večdnevna vožnja, jako utrudila — kakor rečeno, bolehná stara gospa je —. Ostala je tu, a samo dva dni.“

„Zakaj pa ni vzela kovčega seboj v mesto, ko se je od tukaj dalje peljala?“

„Ker je za vožnjo vzela moj voz z jednim konjem. Kovčeg pa je zelo težak in so take peze pretežke za mojo staro kljuso.“

„Maknel, vzdignite kovčeg!“ ukaže Rogers svojemu spremljevalcu.

Sever je pritisnil močno navzdol, ko se je kovčeg na eni strani privzdignil.

„Zelo je težak,“ je odgovoril Maknel.

„Tako težak, kakor človek, ki ima Gouldovo težo,“ je menil polkovnik. „Kje je ključ?“

Sever se je zganil.

Slutil je izdajstvo.

Jon Pen ima ključ.

„Ključ ima seveda gospa,“ je odgovoril krčmar.

„No, ako Vam je zaupala kovčeg, bi Vam bila ravno tako lahko pustila ključ.“

„Čemu pa? Kaj naj jaz s kovčegom?“

„Mogoče, da skrijete človeka notri,“ bil je polkovnikov odgovor.

„Človeka?“ je rekel krčmar vznemirjen. „Koga pa?“

„No, tistega, ki ga mi iščemo.“

„Čemu naj bi pa to storil?“ se je protivil Pen.

„Čemu?“ se je rogal polkovnik. „Da zaslužite lepo kopico denarja, kajti kakih par sto tisoč v bankovcih ima Gould gotovo pri sebi.“

„Gospod, jaz sem pošten mož!“ je zarohnel Pen.

„To bomo koj videli.“

Polkovnik je ostro zazvižgal.

Severju je srce krč stiskal.

Kaj nameravajo storiti — ali hočejo kovčeg ulomiti?

Na žvižg so zunaj odgovorili.

Precej na to je planilo več mož v sobo.

„Preiščite žepe tega moža!“ je ukazal polkovnik. „Pred vsem iščite po ključih.“

Videti je bilo, kakor da hoče Pen pobegniti proti vratom.

„Stoj!“ je zagrmel policijski polkovnik. „Kakor hitro se najmanje zoperstavite, Vas pustim vkleniti. Pen, moj jetnik ste!“

Pen je nekaj ugovarjal, a čulo se je prav slabo.

Potem se je čulo, kako so policisti Penu obračali žepe.

Rožljaje padlo je nekaj ključev na tla.

„Odklenite!“ ukaže zdaj polkovnik. „Kakor je videti, so ti ključi pravi.“

Severju je bilo, kakor da je dobil udarec po glavi.

Zdaj je bil izgubljen.

Utaknili so ključ v ključavnico.

Končano vse!

Trenotek smrtne napetosti preide.

Rožljanje ključa in ključavnice prešinilo je jetnika kakor električni tok.

„Ne, ta ni pravi,“ reče zdaj Maknel nejevoljno. Sever se oddahne.

„Potem ta tukaj! Izgleda že precej umetno.“

„Živio, gospod polkovnik, ta je pravi!“

Zopet trenotek mučnega pričakovanja.

„Ne — tudi ta ne!“ se sliši zopet nejevoljno reči.

„Morda bo ta-le veliki pravi!“ reče Pen zbadljivo.

Neko nepričakovano, odrešujoče veselje obšlo je Severja pri teh besedah svojega skrivnega zaveznika.

Zdaj je vedel, da krčmar ni bil izdajalec, držal je z njim; in kovčegov ključ je skril drugod, predno se je pokazal.

Polkovnik je divje udaril z ного ob tla.

„Prinesite orodje, da kovčeg siloma odpremo!“ je zapovedal. „Kovčeg, vsaj menim, da se bo še dal odpreti.“

„Do tega nimate pravice!“ je zakričal Pen, ki je videl, da izgubi igro in je torej moral misliti na lastno rešitev. „Če bi bil to moj kovčeg, ne bi oporekal, ali to je tuje imetje.“

„Storil bom, kar vem, da je prav,“ je odgovoril polkovnik hladno.

„Gospa Torni je bližnja sorodnica predsednice. Ako se lotite njenega imetja, ne boste več dolgo policijski polkovnik,“ je rekel Pen strupeno.

Rogers in Pen sta bila zdaj sama v sobi.

Polkovnik je predobro poznal uradniške razmere Zjed-njenih držav, da bi ne vedel, da je njegove službe konec, ako je krčmar glede gospe Torni govoril resnico. Sorodstvo predsednika je vedno zelo razširjeno. Ako se imetju kakega predsednikovega sorodnika kaj stori — do tega seveda ni imel nobene pravice, to je šlo čez oblast policijskega uradnika.

In Rogers je bil častiželen, je ljubil svoj poklic in želel si pridobiti Heleno.

In vse to je bilo izbrisano, uničeno, ako je storil kaj napakega.

Ali je bil kje kak izhod?

Sum, katerega je imel na kovčeg gospe Torni, ga ni zapustil.

In vender je bilo nevarno iti do skrajnosti, ne da bi dobil od višje strani dovoljenje.

Zdaj pridejo nazaj možje, ki so se oddaljili, da bi pre-skrbeli orodje za ulom.

„Tukaj imamo vse, kar rabimo,“ reče Maknel. „Ali naj kovčeg ulomimo, gospod polkovnik?“

„Ne, le pustite!“ je rekel polkovnik. „Premislil sem si. Tukaj zapravljamo čas, medtem ko nam razbojnik morda kje drugod uide. Pen, prosti ste. Kovčeg gospe Torni pa ostane v policijskem varstvu. Vi, Maknel, prevzamete stražo pri njem in skrbite za to, da se proti večeru spravi na ladjo. Potem počakate, da se vrnemo. Gledal bom, da dobim kje voz, ki nam popelje kovčeg v Kolumbijo. Zvečer se potem prepeljemo čez reko. Sam bom potem gospej Torni oddal kovčeg in ko se bo odpel, bom jaz prisoten. Potem se bo izkazalo, kaj je v njem. Zdaj pa naprej, Sam in drugi! Pred večerom smo zopet tukaj.“

Polkovnik in črni njegov služabnik sta šla iz sobe.

Jon Pen je šel zamišljen za njim.

Maknel je zaklenil vrata za njimi, da bi stražil kovčeg.

Še vedno se je čutil slabega in tako mu je prišel ta počitek ravno prav.

Sever je bil najpoprej sila vesel.

Ko je pa slišal, kaj namerava polkovnik s kovčegom, ki mu je bil toli sumen, obšla ga je hipoma obupanost.

Tega moža ni bilo mogoče prevariti.

Zakaj ni takrat sprejel dvoboja s polkovnikom in ga umoril?

Njegovi spretnosti v streljanju in sabljanju ni bil nihče kos.

Zdaj je bil ujet, in oni je triumfiral.

Helena, katero je mislil še enkrat dobiti v svojo oblast, bila mu je iztrgana.

Goljufija, katero je uprizoril s ponarejenim pismom polkovnika, pride na dan, in s tem je njegova navzočnost tukaj brez dvoma.

Ura za uro je minila in nič se ni zgodilo za njegovo rešitev.

Sever je čutil, kako so njegovi stisnjeni udje bolj in bolj admirali; in pal je v nezavest.

Igra je bila kočana, njegov smrtni sovražnik je zmagal!

Triinsedemdeseto poglavje.

Prost.

Več ur je že minilo, medtem ko je Sever ležal v polnezavesti v kovčegu.

Zdaj je slišal imenovati svoje ime, kar ga je prebudilo iz omotice.

Kovčeg je bil odprt in sveži zrak ga je opihljaj.

Jon Pen stal je pred Severjem, ki je prestrašeno segel po samokresu.

„Ste-li ob pamet, gospod!“ se krega Pen. „Zgoraj stoji Maknel, ki je dobil povelje, da spravi kovčeg v Kolumbijo. Kmalu odrinemo. Hitro ven iz kovčega, — hitro!“

Jon Pen prime krepko in pomaga iz kovčega Severju, kateremu so se udje že strdili.

Ta, tako nepričakovano osvobojeni zločinec, zdihne globoko ter pade utrujen na blizu stoječi zaboj. Njegove oči so se že privadile tmine. Zdaj je videl, da se je tu nahajal v kajuti podobnem prostoru ladije.

Pen je imel medtem dovolj posla.

Spravil je cel kup stvari, največ ženskih oblek v kovčeg, katerega je Sever zapustil.

„Tako — čim več, tem bolje,“ reče pri tem in se nalahno zasmije. „Dobiti moramo vendar približno prejšnjo težo kovčega in to zapuščino svoje umrle žene tako ne morem rabiti. — Zdeset tisoč dolarji menim, da so vse te stvari dobro plačane. — Samo še pičlo časa imate, da se napravite, Jon Gould,“ se Pen hitro obrne proti Severju.

In vrže mu tja strojevodjeve zamazane hlače in jopič.

„Tukaj v železni peči najdete dosti saj in pepela, da si lahko obraz počrtnite. Hitro, Gould, hitro! Če se Maknel domisli, da pride sem, ste izgubljeni!“

Sever se zbudi iz svoje zamišljenosti.

„Sem že pri tem,“ reče ter hitro sleče svojo obleko in obleče potem nesnažno obleko strojevodjevo.

„Ako stopiva že zdaj ven, nas' vidijo,“ reče Sever.

„Saj tudi ne moreva ven, ljubi gospod,“ odgovori Pen. „Ta vrata so zaklenjena in Maknel ima ključ v žepu. Ali mislite, da bi sicer le trenotek pustil kovčeg iz oči, ali pa da bi tako dolgo izostal? Ali le mirni bodite. Ladja je kakor lišičji brlog, in stari Jon je lisica, ki povsodi najde kako luknjo.“

Še ravnokar brezzavesten v rokah svojih sovražnikov in obupajoč nad svojo rešitvijo, bil je Sever zbog zvestobe in prebrisanosti tega človeka ne samo gotove smrti rešen, ampak tudi prepeljan do cilja svojih želja.

Helena je morala kmalo priti in potem jo je hotel odpeljati tako, kakor je napravil že prej načrt.

„Jon Pen,“ reče srčno, „Vi ste pravi mož! To zasluži večje plačilo. Povejte mi samo eno: Ali je Vaša hči s He— z dotično gospo prišla?“

„Da, gospod,“ odgovori Pen.

„In sta kar same prišle, brez vsacega spremstva?“

„Čisto same. Nepotrpežljivo že čakata, da prideva.“

Le težko je Sever zadušil vsklik veselja.

Hitro izroči še dva tisoč dolarjev Jon Penu, ki jih je spravil, zadovoljno se muzajoč.

„Kdo je razun Maknela še na ladji, Pen?“

„Samo še strojevodja.“

Sever ga pogleda neprijetno iznenaden.

„Saj ste mi vendar obljubili —“

„Da še drugo ladjo denem pod par, res je, gospod Gould, pa sem si to stvar premislil. Ker ni bilo nikake potrebe za to, bi bilo lahko sum obudilo. In potem bi imeli takoj priliko, da bi Vas preganjali.“

„To je res dobro — jako pametno!“ ga pohvali Sever. „In kako si mislite nadalje to stvar?“

„Čisto jednostavno, gospod! Midva se zmuzneva pri skritih zaklopnih vratih in prideva v srednje prostore. Tam se skrijete. Svojo obleko vzamete s seboj. Pozneje lahko storite kar Vam drago. Jaz grem pri drugi odprtini navzgor. Moj prostor je na krmilu.“

V malo minutah je Pen spravil Severja v varno zavetje in bil precej potem pri krmilu.

Štiriinšedemdeseto poglavje.

Slutnje polno materino srce.

Prekrasni jesenski dan bližal se je koncu.

Na poti, ki je peljala v Kolumbijo, drdral je voziček proti reki.

Bil je to enovpreženec gospodične Mili Pen.

Sedela je na prednjem sedežu in držala vajeti.

Mala Lidija, Helenina hčerka, je toliko časa prosila, da se je tudi smela z materjo peljati.

Neprenehoma je vpraševala za to in ono in Penova hčerka je veselo odgovarjala.

Mili je bila prijateljica otrok, in je izjavila, da še ni nikdar imela tako ljubkega znanstva.

Na zadnji strani voza sedela sta Helena in nje zvesti spremljevalec Srečko Korošec.

Bila sta v živahnem, le poluglasnem pogovoru.

„Bil je moj mož, o katerem govorite, ljubi Korošec,“ reče Helena resno, „in je oče mojega otroka.“

„Govorim o Jonu Gouldu, morilecu,“ odgovori Korošec hitro, „in s tem nimate nikake zveze. Vi ste gospa Sever, in okoliščina, da ste to ime spremenili v gospodično Oldenburg, me je prepričala, da nočete ničesar več imeti s Severjem opraviti.“

„Imate prav,“ reče Helena. „Vem, da mi samo dobro želite, ljubi Korošec.“

„Le srčni bodite, uboga, trpinčena grofica,“ odgovori Korošec. „Bodite trdni in pomagajte mi ukrotiti človeka, ki je dokler je prost, za Vas vedna nevarnost! To ste sebi in svojemu otroku dolžni. On ali pa Vi! To, milostljiva grofica, je moje mnenje,“ konča Korošec z resnim obrazom. „Te edine priložnosti, ujeti Severja, ne smemo zamuditi.“

Helena molče stisne roko poštenjaka. Bila je preveč gnjena, da bi govorila.

Korošec ji je prvič pokazal veliko nevarnost, v kateri se je nahajala in s strahom je spoznala da ie govoril resnico.

Pogleda na svoje brezskrbno smehljajoče se dete, ki ni bilo v manjši nevarnosti, kakor ona, in to je povzročilo, da so vsi premisleki umolknili.

Helena je bila odločena storiti, kar je bilo treba.

V tem trenutku se obrne Mili k njima in kazaje na dvigajoči se dim, reče: „Tam leži brodna hiša! Če bi hotel gospod z otrokom izstopiti in priti po malem ovinku na kraj za ukrcanje, bi mi bilo jako ljubo, že radi mojega očeta, ki bi bil jako nejevoljen name, in pa tudi radi Vaših načrtov, ki bi se sicer lahko izjalovili.“

Korošec pogleda Heleno.

„Mora to biti?“ povpraša tiho.

„Brez ugovora,“ odgovori Korošec. „Dekle ima prav. Morda sicer vse pokvarimo in le njo spravimo v zadrego. In tega ni zaslužila, ker je vse tako odkritosrčno priznala.“

Videlo se je Heleni, da je bila silno razburjena.

„Ne vem,“ reče, „kaj da me je nakrat obšla tako silna bojazen radi Lidije, kakor da mi notranji glas zabranjuje, da bi jo pustila od sebe, kakor da bi jo za vselej zgubila!“

„Hij — hij!“ zaupije Lidija in se pri tem zasmee. Mili tleskne z bičem.

„Ali, milostiva gospa,“ reče Korošec malo užaljen, „Lidija je pri meni in to vendar veste, da bi jo v kaki nevarnosti s svojim življenjem branil. Tukaj pa vidim le pustinja, nikjer ni žive duše, in visoki dim tam čez mi bo kazal pot k mestu za ukrcanje. Mirno se peljite dalje in pojdite na ladjo, saj Mili vé, da pridemo in gotovo uredi stvar tako spretno, da se ladja preje ne odpelje, kakor da sva tudi midva na mestu.“

„Bom že vse uredila,“ zagotovi Mili, ki se je zopet obrnila.

„In bogato plačilo za to dobiš, deklica,“ reče Korošec. „Gospodična Oldenburg je dobrotljiva, bogata dama, ki ve ceniti take usluge. Kako daleč je še do broda?“

„Komaj deset minut pota.“

„In boste tudi v resnici ostali in gospoda počakali?“

„Ali gotovo, gospa! Samo besedo mi je treba strojevodji, ki me ljubi čez vse. Zato ste lahko brez vse skrbi. Ali naj postojim?“

Helena še vedno odlaša s svojim privoljenjem.

„Da, prosim, postojte,“ reče Korošec mesto nje.

Voz se ustavi.

Helena prebledi. Nje materino srce je krvavelo.

„Pojdi, moj ljubček, zdaj bova malo tekla,“ reče Korošec in vstane.

„Tekla, stric? Zakaj pa?“ povpraša Lidija neprijetno iznenadena. „Peljati se je veliko lepše.“

„Ljubica, vidiš, pot gre tukaj v hrib,“ oglasi se Mili, „in ta ubogi konjiček nas ne more vse vleči čez ta pesek. Saj je že truden.“

Lidija je imela dobro srce. V njeni nežni otročji duši je bilo še sočutje s trpečim bitjem.

„O, potem pa rada tečem,“ reče hitro, „saj imam hitre nožice. Mamica, pridi!“

„Le tukaj me pusti, ljubo dete,“ odgovori Helena tesno: „Prav slabe noge imam. Med potjo si lahko natrgaš nekaj evetie.“

„Cvetice, ah da!“ se razveseli Lidija. In ko vidi materin žalostni obraz, hitro pristavi: „Za tebe, moja ljuba, dobra mamica!“

Ovije svoje ročice okoli Helene in jo poljubi na usta.

„Kak presrčen mali ljubček je to!“ reče Mili ginjena.

Korošec se obrne proč in gleda na okolico.

Zadnji solnčni žarki so ravno gasnili in jelo se je počasi mračiti.

Vse je bilo tiho v tem pustem kraju.

Korošec pomaga mali Lidiji, da skoči z voza, medtem ko si je Helena sušila solze, ki so ji stopile v oči.

„Zdaj me pa vjemi, mali divjak!“ zakliče Korošec in steče od pota v stran.

Veselja vriskaje skoči Lidija za njim. Mati je bila pozabljena.

Bilo je v bližini polno goščave, in hitro sta Korošec in Lidija izginila.

„Presrčni otrok!“ reče Mili zamišljeno.

„Moje vse!“ reče Helena s solzami v očeh.

Nakrat začne bridko jokati.

„O gospa, ne jokajte!“ reče Mili sočutno in zopet spusti že nategnjene vajeti. „Saj je Vaš otrok v dobrem varstvu. Nič se mu ne zgodi, in do broda je samo nekaj sto korakov. Prosim Vas, ne jokajte!“

Helena je čutila tolažbo, ki je bila v teh dobrotnih besedah.

Skušala se je pomiriti.

„Dobra deklica ste,“ je rekla Helena ihté. „Tudi ne vem, kaj da je — ali tako težko mi leži na prsih, kakor da bi mi pretila kaka nevarnost — ali se morda mojemu ljubemu otroku kaj pripeti?“

Mili je bila vsled teh besedi vsa prestrašena.

Tudi nji so prišle solze.

Bojzljivo je pogledala čez tiho okolico. Niti najmanjši glas se ni čul.

„A česa se pa bojite, gospa?“ je vprašala bojzljivo.

Helena ni odgovorila. Samo molčé je odkimala z glavo, ne da bi vzela robec izpred oči.

Z resničnim sočutjem je gledala mlada deklica na lepo, imenitno gospo, ki je tako jokala.

Rada bi jo bila še nekaj vprašala, a to se gotovo ni spodobilo.

„Le dalje“, je rekla čez nekaj časa Helena žalostno. In počasi se je peljal voz naprej.

Da, ti slutnje polno materino srce, si občutilo že naprej grenko boleost ločitve, ono boleostno ločitev, pri kateri dolga, dolga tužna leta ni svidenja!

Tega pogleda iz solnčno jasnih otročjih oči ne bo Tvoje oko več videlo, in tega srčnega otročjega smeha ne boš več slišala!

To je bil zadnji pogled na malo Lidijo!

Petinsedemdeseto poglavje.

Življenje ali smrt — voli!

Helena si je otrla solze.

Zakaj se pa tudi joka?

Saj je videla svojega ljubčeka v dobrem varstvu in v bližini.

Brez Lidijs ne stopi na ladjo in potem je bil Korošec tu, da jo brani, Korošec je imel prav; oni mož, ki ji je toliko za-

losti provzročil in ki je postal morilec, moral je izgubiti prostost, če si je hotela ohraniti svojo in prosto dihati. Saj to, kar je storila, ni bilo le za njo, ampak za njenega otroka, za njeno Lidijo, in Helena je imela visoke pojme o svetih materinskih dolžnostih.

Do sedaj je Sever bolj otroku, kakor nji pretil, in zato se je borila za otrokovo življenje, ki je bilo vsebina njenega življenja, in ki je kakor svitla zvezda se svetilo na nebu materine ljubezni.

Lidija ji je bila tolažba in opora v vseh njenih strašnih bojih in v trpljenju, ki jo je že opetovano pripeljalo do obupnosti. —

To dragocenost, ki ji je Bog položil na srce, je morala varovati.

Trd in brezsrčen je bil Sever napram svojemu otroku, ko se je Heleni maščeval.

Videla je svojega otroka trpeti in jokati; videla z vrvmi zvezanega in bolečin medlečega pred svojimi nogami, in takim grozodejstvom je bil vedno izpostavljen, dokler je bil Sever še prost in v stanu, da še nadalje tako trdo preganja nedolžno nesrečnico.

V take misli je bila Helena zatopljena, medtem ko se je počasi bližala brodu.

Njena razburjenost je rasla, ko je zagledala hišo, v kateri jo je Sever čakal.

Na oni strani vode je stala, tako tiha in mirna, kakor da zamorejo v nji samo srečni ljudje živeti.

In zdaj naj bi postalo pozorišče strašne katastrofe?

Treba je bilo Severja zavratno iznenaditi in ujeti, a pri njegovem razburljivem in silovitem značaju bil je boj neizogiben.

Pretile so mu vislice.

In on ni bil človek, da bi se pustil končati, mirno kakor jagnje.

Helena se je stresla groze, ko je mislila na boj in kri.

Ljudje ji gotovo ne bodo hvaležni, da je naredila njih tihi dom za prizorišče krvave rodbinske žaloigre.

Ali mogoče, da ne bo vsega tega treba. Mogoče, da bo zadostovalo samo pretenje, da se Sever uda, in se z lepim loči od Helene.

Njenemu sreču je bilo zoprno, da bi ga pogubila.

Hotela je imeti samo mir pred njim, hotela le svojega angeljčka ščititi pred tem hudobnežem. Slovesno mora priseči, da jo za vedno pusti, in se ji na noben način več ne bliža, potem naj gre svojo pot, z znakom morilca na čelu. Miru tako ni mogel več najti.

Zdaj je dospel voz do broda.

Korošca in Lidi je še ni bilo videti.

Mili je pomagala Heleni z voza in ji delala s prijaznimi in osrčujočimi besedami pogum.

Iz brodna ladje se je sicer vzdigoval dim, ležala je pa še na drugi strani, katero se je le kakor v megli videlo.

Nakrat postane onkraj živahno.

Jezdeci prijezdijo, videlo se je orožje lesketati in čulo glasno zapovedovanje.

Heleni je srce v hipnem strahu zatrepetalo.

Se je Severjeva usoda že izpolnila?

Ali je bil to Rogers s svojimi ljudmi?

Helena se je vprašujoče obrnila proti Mili, a brodarjeva hči je bila sama začudena radi dogodka, ki se je vršil na oni strani, in ni znala ničesar povedati.

Zdaj sta obe videle, kako so jezdeci zapustili prostor pred brodno hišo in zdirjali proti bližnjemu gozdu.

Helena je bila do skrajnosti vznemirjena.

To ni izgledalo, kakor odpeljanje kakega jetnika.

Sicer bi gotovo porabili brod, da bi Severja v Kolumbijo prepeljali. O, razumel je, se dobro skrivati. Kako ji je srce veselja bilo, ko je mislila, da vidi Rogersovo veliko postavo. In on ni slutil, da je Sever navzočen in da je ona tu. Zakaj ni vprašal, kdo da je na tej strani? Gotovo bi bil svoj odhod odložil, da bi dospela k njemu. Zdaj je bil proč!

Helena se je obrnila v stran. Srce ji je bilo polno dvomov. Kaj ji prinese naslednja ura?

Kje neki ostajata Korošec in otrok?

Zaman se ozira po njiju.

Mili je menila, da gotovo iz kakega skritega prostora opazujeta brodno ladjo, in da se šele prikažeta, ko dospe ladja k obrežju. To bi bilo tudi najboljše.

Medtem se je še bolj stemnilo, tako da se z one strani tudi skozi daljnogled, ki ga je imel njen oče, ni moglo več razložiti, kaj se na tej strani godi.

A vse eno je bila Helena vznemirjena, ker ni nikjer mogla videti Korošca in male Lidije.

Da se nista nikjer pokazala, je bilo pripisati temu, ker je bilo daleč na okrog vse zaraščeno z visoko goščavo.

Bilo je to začetek proti zahodu se razprostirajočega pragozda.

Helena je šla nazaj kos pota, katerega je prišla.

Nikjer ni videla niti sledu zgubljenih.

Njen klic je ostal v goščavi brez odmeva.

Materi je postajalo čudno tesno okoli srca.

Ko se je vrnila k Mili, je rekla očitajoče: „Lahko bi bile otroka vzele med se na voz, saj bi se to ne bilo z one strani opazilo; in če prav, kaj bi bilo na tem ležeče! Zdaj sem pa že vsa zbegana radi moje male ljube. Korošec tudi ni prav ravnal. Ostati bi bil moral v goščavi zraven pota, ne pa, da je naravnost krenil v stran.“

„To bi bil pač lahko storil“, je pritrdila brodarjeva hči. „Ali gospod Korošec se sploh ne more zgubiti v tej goščavi, ker iz vsake male visočine lahko vso okolico pregleda. Mislim, da bodo kmalu tu. Zdaj prihaja ladja.“

Ta Milin vzklik obrnil je Helenine misli na drugo stran. Parnik se je ločil od obrežja.

V velikem krogu je priplul proti mestu, kjer sta stali.

Mili, ki je bila prej konja izpregla, je zdaj šla, da ga zopet vpreže.

Helena ni imela nagnenja, da bi šla za njo.

Pazljivo je gledala zdaj na bližajočo se ladjo in zdaj na okolico, a še ni videla ne Korošca ne Lidije.

Kaj pomeni to?

Večerni mrak se je razprostiral bolj in bolj. Iz vode se je vzdigovala megla, ki je ovijala temno in široko ladjo, kakor fin pajčolan. Črno in leno se je valil dim po zraku, in bil tam, kjer je prihajal iz dimnika, poln isker.

Helenina razburjenost in bojazen sta postajali vedno večji.

Kakor stokajoč nestvor, ki jo hoče ugonobiti, bližala se ji je črna ladja.

„Lidija!“ je hotela Helena zaklicati, ali bojazen za svoje dete jo je zadržala.

Samo globoko ječanje se je izvilo iz njenih izmučenih prsi.

Helena se je tresla na vsem životu. Prsi so se ji burno dvigale. Nehote je sklenila roke, kakor k molitvi. A njene oči niso iskale neba, na čigar svitlem svodu se je sem in tja prikazala kaka zvezdica, begale so čez pusto okolico, ki je bila kakor izmrta.

Helena je čutila, da bo ta ura zanjo usodepolna.

Ni se bala zase.

Njenemu otroku se je moralo nekaj pripetiti.

To se je moralo razjasniti, s pomočjo mož, ki so bili na ladji, takoj in hitro, še predno je postalo popolnoma temno.

Z veliko nestrpnostjo je pričakovala, da pripluje ladja k bregu.

Tolažilnih besed Milinih ni čula.

Tudi na njeno prošnjo, o Korošču in otroku njenemu očetu ničesar povedati, ni pazila.

Kaj jo je brigala bojazen deklice, ki se je tresla pred trdim očetom. Svojega otroka je morala dobiti, in če jo je stalo življenje.

Nobene druge misli ni imela več Helena, in komaj se je ladja pripela, že je skočila na krov.

„Kje je brodar?“ je zaklicala možem.

„To sem jaz, gospa“, je rekel Jon Pen in pristopil.

Pregledal je tujko z motrečim očesom.

To je bila toraj Gouldova žena, žena morilca, kateremu je pomagal uteči vislicam?

Brezsapno mu pove Helena, kaj se je pripetilo, in ga prosi za pomoč.

Jona Pena obraz se stemni.

Žugaje pogleda na svojo hčerko.

Potem se pa domisli, kako povoljno je bilo to za odpeljanje, da je Helena prostovoljno in sama prišla na krov.

To se je moralo porabiti.

„Počakajte trenotek tukaj, gospa“, ji odgovori Pen. „Le hitro moram vse urediti. Seveda se ne odpeljemo preje, kakor

da najdemo zgublence. Takoj dam znamenje. To privabi gotovo Vašega spremljevalca in otroka.“

„Ah da, ljubi mož, storite tako!“ reče Helena z vso gorečnostjo materine ljubezni. „Pomagajte mi, da zopet najdem svojega ljubljénčka! Večno Vam bom hvaležna!“

Na predstoječe svidenje s svojim možem niti mislila ni več, čeprav se je tega preje tako bala.

Skrb za svojega otroka je odstranila vse druge misli.

„Da, da, je že dobro!“ pokima Pen in hiti na stran, da bi vse tako uredil, kakor sta se s Severjem domenila.

Dosedaj je šlo vse gladko, in ravno je hotel še svoj voz pripeljati na krov, ko zapusti ladja obrežje in se pelje nazaj v reko. —

Pen je bil sam ves osupel, saj to je bilo proti dogovoru.

Pen je peljal Heleno čisto naprej, s pretvezo, da je ne bodo osuvali.

Na to, kar se je godilo na obrežju, ni pazila, marveč gledala je po vedno bolj se temneči okolici.

Zdaj, ko je čutila, da plavajo tla pod njo, in ko je zaslišala začuden vzklik prepeljanih, se je prestrašeno vzdramila.

Vedela ni, kaj se je zgodilo, videla je samo, da se ladja od obrežja odmika, od obrežja, kjer je njena uboga, mala Lidija v Bog vedi kakšnem položaji zaostala.

To jo je zdramilo.

Ne misleč na lastno nevarnost teče v ozadje, da bi skočila s krova, dokler ni bila ladja še predaleč od obrežja.

Brezdvomno bi se ji bilo to tudi posrečilo, če bi ne bila v zadnjem trenutku posegla roka iz strojnega prostora, kjer je morala mimo, jo zgrabila in potegnila doli na premog.

Nje glasni krik je še donel po vodi, potem je ležala doli na premogu, in nad njo vihtel je visok mož v umazanih hlačah in jopiču, široko lopato.

„Življenje ali smrt — voli!“ ji je zašepetal, in ni dvomila, da bi pri drugem kriku lopata na njo priletela.

Oči moža so se tako grozno žugaje lesketale, kakor oči na skok pripravljene divje zveri.

Ali zdaj udari drugi glas iz obrežja na njeno uho, da je kljub nevarnemu položaju v svojem srečnem veselju zavriskala, in tiho zahvalno molite v poslala k Bogu.

„Potrpíte, grofica! Pridem!“

To je bil Koroščev glas! Hvala Bogu, njenemu otroku se ni nič zgodilo!

Bila sta na mestu.

Precej na to se začuje šum, kakor če kdo v vodo skoči.

„Pridem!“ se zopet zasliši, zdaj iz globočine.

Bil je Korošec.

Dosti je videl in slišal, da je vedel, kaj se godi.

In zdaj je ta dobri človek še v vodo skočil, da bi plaval za počasi se oddaljšajočim parobrodom.

Helena je slišala, kako je močno plaval.

Da, ako doseže Korošec ladjo, bila je rešena.

Mož v umazanem jopiču, pred katerem jo je bilo tako groza, ne da bi slutila, kdo da je, ni bil med tem len.

Zavil je nekaj pri kolesu, na kar se je začela ladja hitreje pomikati.

Potem je skočil skozi lino na krov.

Lopato za oglje vzel je s seboj.

Helena je slutila, kaj je hotel; pobiti plavajočega, če bi se prijel ladje.

Hitro je planila po konci in splezala za možem na krov.

Resnično, tu je stal na zadnji strani ladje z vzdignjeno lopato, kakor je še ravnokar stal pred njo, in pretil na isti način hrabro plavajočemu Korošču.

Z brega se je čulo upitje zaostalih, katere pa se je le še slabo razločevalo.

Zdaj počí z obrežja strel.

Maknel je vstrelil.

Mož z lopato pade kakor mrtev na tla.

Hura! klici so doneli z obrežja in iz vode.

Bleda in tiha sloni Helena na jamboru.

Omedlevica jo je napadala.

Zaprla je oči.

Šestinsedemdeseto poglavje.

Rajši smrt ko Tebe!

Ko je Maknel z obrežja ustrelil, je Sever padel na tla.

Pri padcu mu je odletela kapa, in ko je zdaj tako ležal z obrazom proti Heleni obrnjen, ga je ona vzlic našemljenosti spoznala.

Kakor v omedlevici slonela je z zaprtimi očmi na jamboru.

„Grofica, vrzite mi za božjo voljo kako vrv!“ zakliče zdaj Korošec iz vode. „Jaz ne morem več!“

Ta klic je spravil Heleno k zavesti.

Šla je na ozadje ladje, pobrala tam zloženo vrv, in vrgla Korošcu v vodo.

Zdaj je stala tikoma zraven svojega na tla padlega moža, ki je motril vsako njeno kretanje.

Tresla se je, kakor jelka.

„Dobro, dobro!“ je zaklical Korošec in vjel vrv, ki je bila na enem koncu na ladji privezana. „Zdaj se pustim še malo vleči, da pridem malo k moči. Potem mislim s pomočjo vrvi zlesti na krov. Pojdite medtem nazaj k stroju, in poskusite, če ga morete ustaviti.“

„Kako naj pa to naredim?“ vpraša Helena s trepetajočim glasom.

„Da, kako, tega jaz tudi ne vem, gospa kapitanka“, se je šalil Korošec, ki je bil takoj zopet dobre volje, ko je videl Heleno in sebe izvan nevarnosti.

V tem hipu jo je zadel tako uničevalen, sovražen pogled njenega moža, da se je stresla.

Še je odlašala.

„Na, ne bojte se tega več, ta ne bo nikogar več ugriznil!“ jo je ohrabil Korošec. „Kakor hitro pridem na krov, bodeva že našla kako sredstvo, da se vrneva k obrežju.“

Helena ni bila v stanu spregovoriti besedico.

Počasi se je vrnila k stroju.

Temota se je hitro razprostirala, o onih, ki so na bregu ostali, ni bilo ničesar več videti.

Korošec ni hotel priznati, da je bil ves utrujen, da bi Helene preveč ne ustrašil.

Zdaj je bilo vse od nje odvisno.

Ko je prišla k premogu, spomnila se je prejšnjega prizora, ko je preoblečeni Sever lopato vihtel nad njo.

Vedela je, da ta slika ne zgine nikdar iz nje duše.

Tu je gorelo in prasketalo v ognjenem žrelu pri njenih nogah.

Grozna vročina ji je udarjala naproti in ji jemala sapo.

Tu je bila cela vrsta ročajev in koleščkov, in vsi so bili zaznamovani. Ali Helena jih ni poznala, ker se ni upala preveč blizu vroče kotlove stene.

Počasi je stegnila roko, a hitro jo zopet potegnila nazaj.

Divja bojazen jo je prevzela.

Če prime napačno, se lahko zgodi velika nesreča. In zopet, če pusti ladjo iti, kakor hoče, se gotovo kam zaleti in razbije.

Misel, da bi se ladja potopila in kaj bi se zgodilo z njenim na obrežju puščenim otrokom, jo je gnala zopet k razbeljenemu zidu kotla.

Zdaj se začuje z obrežja klic na pomoč.

Bliskoma prime za neki mali kolešček.

Če ga je zavrtila ali ne, to ji v grozni razburjenosti ni prišlo v spomin.

Novi klici in šum, kakor da bi se ruvali, jo je privedlo zopet navzgor.

Ali komaj je pomolila glavo na krov, ko je nekaj zagledala, kar jo je popolnoma otrpnilo.

Sever je vstal in ravno na krov plezajočega Korošca sunil nazaj v vodo.

Pri tem se je groznež divje porogljivo zasmel.

„Ali sem Vas prekanil?“ je klical zmagonosno. „Na me ne bo nihče več streljal, dečko, jaz bom pa še marsikoga ugriznil, ki mi bo na poti!“

Koroščev klic na pomoč je zamrl v vodi, katero je zdaj pokrivala črna noč.

In zdaj privihra Sever čez krov kakor blazen.

Heleni zastane kri.

Z glasnim ječanjem pade nazaj.

Zdaj je zopet ležala na premogu, pred njo je stal v svetlobi gorečega žrela njen mož — Artur Sever!

Njegove oči so se lesketale maščevalnosti in pohlepnosti. Kakor pijan o pogledu na njeno lepoto, je nepremično zrl na Heleno.

„Zdaj Te imam!“

To je bil klic zmage, s katerim je motril svojo žrtev.

Helena ni odgovorila.

Ta grozni preobrat se je prehitro zvršil.

Morala je šele zbrati svoje misli.

Nikdar ni svoje onemoglosti tako čutila, kakor ravno zdaj.

„Zakaj pa ne kličeš?“ je nadaljeval Sever porogljivo, medtem ko je v ponosni samozavesti prekrizal roke nad svojimi golimi prsi. „Kje so zdaj Tvoji učitelji in pomagači? Zvesti polkovnik me ravno zdaj išče na moji plantaži — hahaha! Hoče me s poti spraviti, ta dobri mož, in medtem mu jaz odpeljem njegovo ljubico —“

„To jaz nisem!“ je zaklicala Helena, in rudečica je oblila njeno blede lice. Napad na njeno žensko čast je premagal strah, v katerem je bila dosedaj. Vzdignila se je in hotela popolnoma vstati.

„Tajiš, da Ti je govoril o ljubezni?“ je kričal Sever.

Helena je prekrizala roke na svojih prsih.

Žar tihe in skrite sreče šinil ji je čez obraz.

To molčeče priznanje je zdrazilo Severja še bolj.

Surovo jo je potegnil od tal.

„Ti ne tajiš?“ je upil izven sebe.

Še pod ogljenim prahom, s katerim je bilo njegovo lice pokrito, se je videlo, da je smrtno prebledel.

Sape mu je zmanjkovalo in njegove oči so bile s krvjo podplute.

In njemu nasproti stala je blede lepa žena, tiha in mirna, visoka in močna v svoji nedolžnosti, in vendar srečna v spominu tako kratko prežite sreče.

„Ne, ne tajim,“ mu odgovori.

„Tri sto vragov!“ zaškriplje Sever z zadušeno sapo.

„Da, govoril mi je o ljubezni,“ nadaljuje Helena z isto plemenito mirnostjo. „Ali govoril je z nežnostjo resnično olikanega moža.“

Sever se zaničljivo zasmije.

„Resnično olikan in blag mož! Kaka skrita svojstva ima tak policijski polkovnik, ki ima dan za dnevom opravka s

Veliki, širokopleči Sever se je moral takorekoč stlačiti v skrinjo. Vsled tega je prišel v jako mučen položaj.

hudodelci. Da, mora se jih iskati z očmi zaljubljene žene, potem se jih najde, in še veliko več!“

„Tudi v tem mi delaš krivico,“ odgovori Helena s povzdignjenim glasom. „Niti trenotek nisem še pozabila, kar sem pred altarjem prisegla, medtem ko si Ti storil krivo prisego!“

„Našel sem Te v njegovi hiši!“

„Da — kdaj?! Po mojem begu iz blaznice, v katero si me pustil Ti zapreti, potem ko sem Te kot morileca spoznala in tajnost Tvojega drugega zakona Tvoji nesrečni drugi ženi izdala! Kje sem še bila varna pred Teboj? In kje naj bi dobil stanovanje, ko se mi je vse vzelo? Grdi poštenega polkovnika, kolikor hočeš in moreš, ne moreš pa s tem spraviti istine iz sveta, da je bil on, ki je prvi trenotek, ko sem stopila na ameriška tla, ubogi zapuščen ženi in njenemu otroku opora in pomoč. Brez njegove nesebične pomoči bi bila moja uboga Lidija že takrat umrla.“

„Nesebičen!“ zastoka Sever.

„In kje si bil Ti?“ nadaljuje Helena, ne meneč se za njegov medklic, „kje je bil takrat oče mojega otroka?“

Sever pogleda v stran.

Helena stopi za stopinjo bliže in s trepetajočim glasom zakliče Severju: „V objetju druge, ki si jo varal in goljufal, kakor si že prej mene varal in goljufal. Da, Ti ničvredni mož! Oče mojega otroka se je peljal v elegantni kočiji mimo mene, medtem ko sem, jaz onemogla in utrujena od nočnega bdenja in pomanjkanja, v cestnem prahu omedlela! Slišal si krik, obrnil si glavo, ali —“

„Nisem Te spoznal, jaz nisem ničesar o Tebi vedel!“ se zagovarja Sever.

„Toliko slabše, če bi bilo resnica!“ zakliče Helena. „Ali Ti lažeš!“

Sever se jezno premakne proti nji.

„Da, Ti lažeš!“ zakliče razburjena Helena še enkrat. „Ker vsak poljub, ki si ga oni drugi dal, je bil meni ukraden. Vsaka beseda, ki si ji o ljubezni govoril, vrnila se je kakor zastrupljeno bodalo v Tvoja lastna prsa. Še če si v njenem objetju ležal, če si po noči sanjal o tihi sreči, morala Ti je slika zapuščene žene stopiti pred Tvoje duševno oko kakor blede preteča senca. In če si bil pri bujno obloženi mizi, moral si misliti

na ono, ki si jo zapustil v bedi in potrebi, ki je skrivala v kakem kotu svojo sramoto in obupnost pred ljudmi!

„Bog mi je priča, da je bilo res tako!“ zašepeče Sever tako tiho, da njegove besede niso segle do Heleninih ušes.

„Vsak šum, vsak vzklik Te je moral ustrašiti,“ nadaljuje Helena v največji razburjenosti. „In če se je kdaj kakšna revno oblečena žena zgrudila skoraj pod kolesi Tvoje ekvipaže, morala je biti Tvoja prva misel, da sem to jaz, Tvoja, od Tebe zapuščena zakonita žena, zraven katere ne pred Bogom, ne pred ljudmi in ne pred postavo ni druge.“

Sever se zgane; te besede so ga zadele.

„Vidiš, da si imel take misli,“ zakliče Helena vsa goreča. „Že takrat si slutil resnico; ali Ti me nisi hotel videti, me nisi hotel poznati in pripoznati. Pobegnil si pred seboj in Tvojo Te morečo vestjo ter hitel proti Tvoji palači. Kaj Te je brigala na cesti onemogla žena! Kaj Te je brigala grofica-beračica — za kar si me Ti naredil! Saj ji je bilo sojeno, poginiti ob cesti. In morda si že takrat želel, da bi ona žena bila jaz, da bi Te moja podoba nadalje več ne nadlegovala!“

„Ne, pri Bogu, ne,“ jeclja Sever.

S svojimi ostrimi besedami je odkrila njegovo notranjost, brala na dnu njegove duše. In spoznal je, da je bil že takrat morilec, morilec v mislih. In strah ga je bilo pred lastno podobo v tem zrcalu, in ne hoteč Heleno nadalje obdolževati, poskuša le še zagovarjati svoje ničvredno ravnanje.

„Takrat,“ nadaljuje Helena, „posegel je v drugič v mojo usodo policijski polkovnik Rogers, kateremu sem se precej v začetku, po prvem sestanku, odtegnila, da bi vsako približanje preprečila!“

„In si mu rekla —?“

„Samo toliko, da sem vezana in da ne morem nikdar nje-gova biti.“

„Si govorila o meni?“

„Z nobeno besedico, akoravno sem Te videla in vedela za Tvoje drugo ime, in akoravno bi me samo besedico stalo, da bi Te spravila v ječo. Tako velika je bila moja ljubezen za Tebe, in če bi bilo še kaj treba, da dokazem čistost svojega značaja, potem samo preberi ono dolgo pismo, katero sem pisala v prvih dneh najinega zopetnega svidenja.“

Sever mrmra nekaj nerazumljivega, kar se je imelo nanašati na ono znano Helenino pismo.

„Kaj se je nadalje zgodilo, veš,“ nadaljuje Helena tožno, „če prav ne moreš slutiti, kaj sem v Tvoji hiši za Tebe in svojega otroka trpela do onega silovitega izgnanja iz Tvoje hiše. Otroka si mi pustil ropati.“

„Ne — jaz,“ jeclja Sever zavedajoč se svoje krivde.

„Ne taj!“ zakliče v novo kipeči razburjenosti Helena. „Tudi moje papirje si mi vzel. Tako si teptal mojo ljubezen z nogami, tako si trgal moje sree, tako si mi vzel vsako senco pravice, da bi se smela imenovati Tvojo, Tvojo ženo. In ko sem to storila, reklo se je: „Blazna je! zaprite jo v blaznico!“ — In — tako se je zgodilo. Ali roka pravičnega Boga, ki svoje otroke očetovsko kaznuje, da bi jih poboljšal, me je milostno obvarovala in me peljala iz vseh nadlog, ne potom čudežev, nego potom onega moža, katerega tako neopravičeno dolžiš, mojega rešitelja, mojega zavetnika v vseh nadlogah — polkovnika Rogersa!“

Sever jo hlastno pogleda.

Zopet je imel Helenin obraz izraz tihe, globoke, skrite sreče. Nje oči so, kar plamtele.

Bila je prekrasna, ko je tu pred njimi stala, pogled v daljavo obrnjen, kakor da išče postavo onega, ki ga je ravnokar imenovala.

To sovraženo ime zadrlo se mu je kakor bodalo v uho.

Še enkrat vzplamti v divji strasti.

Že se mu je silila na usta divja in jezna beseda, a zopet jo je pogoltnil.

Ne, tega krasnega bitja ni hotel končati. Hotel jo je zopet objeti in si jo zopet prisvojiti, kakor je že velikokrat mislil in rekel.

„Pustiva to,“ reče zdaj s pritajenim srdom. „Ne morem tajiti, da sem težko zagrešil napram Tebi, in da treba celo življenje polno ljubezni, da to popravim, kar sem Ti hudega prizadjal. A čemu ponavljati spoved, ki sem Ti jo že enkrat storil. Jaz, Helena, priznam svojo pregreho, in na Tebi je, da pozabiš in odpustiš.“

Presenečena je gledala nanj.

Mili glas njegovega govorjenja se je tako malo strinjal s njegovimi grožnjami, da ni mogla verjeti na resničnost njegovih besed.

„In da mi to poveš, privedel si me z zvijačo in silo tu sem?“ vprašala je. „Zato me ločiš od mojega otroka in mi žugaš s smrtjo? Zato si pahn timer človeka, ki ni družega hotel nego mi pomagati, me rešiti, v vodo, kjer je morda že našel smrt —?“

Groza jo je spreletela. Plaho se mu je umaknila k zidu ognjenice in ga ogledovala z boječimi pogledi.

„Da, zato,“ odvrnil je strastno, „iz ljubezni do Tebe Helena!“

Zgenila se je.

„Ti me nisi nikdar ljubil!“ vzkripela je.

„Ali bi bil drugače tu — v tej preobleki?“

„To si moral obleči, ker si na begu — zasledovan morilec!“

Lokav pogled iz njegovih oči jo je zadel, a še se je drževal.

„Ni mi bilo treba do večera tu ostati in čakati na moj zasledovalce,“ dejal je, „in ni manjkalo veliko, da me nis ujeti. Za Te sem storil to, Helena —“

„Da si me še enkrat dobil v svoje roke,“ prestrigla je besedo. „Načrt se Ti je posrečil. Sedaj povej kratko: Kaj hočeš še od mene?“

Z zamolklim glasom je odgovoril: „Rekel sem Ti že — odpusti mi!“

„Odpustiti, da,“ zavrn timer Helena, „ker si dosti kaznovan. Moja podoba ne teži več Tvojega duha; druga je stopila na njeno mesto. Krvava senca Marijinega očeta stoji vedno Teboj in te se ne znebiš več, dokler ne pade Tvoja glava po nožem krvnika!“

„Tako — to bi pač rada videla?“ rogal se je.

„O, Bog me varuj!“ zaklicala je sklenivši roki. „Moje življenje bi dala za to, da bi bilo Tvoje dejanje nestorjeno!“

„Torej me še ljubiš?“ zavpil je. „Helena!“

Razprostrl je roki, da bi jo objel.

A v tem strahu umaknila se je še dalje od njega.

„Ti popolnoma napačno razumeš moje besede,“ je jecljala

„Jaz pri tem nisem mislila nase, ampak na najinega otroka, katere kot hčer obsojenega more pričakovati le življenje polno bede in zasramovanja.“

Povesil je roki in temno zrl pred-se.

„Dobro torej,“ je škripaje rekel, „sprijazniva se radi otroka. Ti me spreliš sedaj v Novi Orlean. Tja Ti pripeljem najinega otroka. Potem se preselimo skupno na Angleško, v London, kjer bomo pod drugim imenom živeli v obilici in razkošju.“

Heleno je spreletela groza.

„Še enkrat Tvoja žena?“ zavpila je. „Rajši smrt, ko Tebe!“

Besen krik izvil se je iz njegovih ust.

„Ti nočeš? Dobro, Te bom pa prisilil, ker si v mojih rokah!“

Helena je nehoté stala na prostoru, kjer so majhne stopnice peljale iz odprte oglenice na krov.

Kakor blisk je bežala po njih navzgor.

Sever je skočil za njo.

Kam?

Le noč in voda je bilo okoli nje. Videti je bilo, da je izgubljena.

Sedeminsedemdeseto poglavje.

Materinska ljubezen in ženski ponos.

Šele sedaj, ko je Helena pogledala okolu sebe, opazila je, da je ladja mirno ležala.

Morda je prej z naglim zavrtenjem kolesa povzročila ta prestanek. Morda je to Sever storil, ko se je videl iz nevarnosti.

A kaj je bilo na tem?

To ni spremenilo njenega obupnega položaja.

Zaman je gledala Helena iz njene mokre ječe na mračne bregove.

Tekla je na zadnji konec ladje.

Sever ji je sledil z zmagovalnim posmehom.

„Še en korak,“ zaklicala je, „in jaz skočim v vodo!“

Sedaj je obstal.

Bledi nje obraz se je svetil v zvezdnato noč.

Sever je bral na njem smrtnohrabro srčnost. S silo ni bilo ničesar opraviti.

„Ne bodi neumna, Helena,“ začel je znova. „Čemu Te usmrtiti? Žena, tako mlada, tako lepa! Jaz imam dosti, da Te obdam z bogastvom in sijajem, kakor se spodobi Tvojemu stanu in Tvojemu visokemu rodu. Vse, kar nudi ta svet lepega in prijetnega, Ti hočem položiti pred noge. Vladala bodeš nad menoj in nad vsem svetom. Vsi naj se klanjajo Tvoji lepoti. Mojega zločina nisi deležna. Zaman se me bo iskalo. Nihče ne bo zvedel o tem in najin otrok, ki še ne pozna svojega priimka, se bo lahko in rad privadil onemu, katerega si bomo prilastili. Nizek ne bode. Za denar se dobi onkraj tudi plemstvo in —“

„Ne besedice več!“ prekinila mu je Helena govor. „In ako bi mi položil pred noge vse zaklade sveta in ako bi imel moč, mi krono na glavo potisniti, ne bi je vzela iz Tvojih krvavih rok. Odpustiti moram, da — a pozabiti nikdar! Zato me ne zasleduj in pusti me v miru iz Tvojih rok.“

Tako je stala pred njim kakor kraljica — mogočna, ponosna in močna.

„Ali ni ničesar na svetu, kar bi uničilo ta ponos?“ zaklicala je Sever jezno. „Spomnim Te le na jedno: Ti nisi samo žena, Ti si tudi mati!“

Helena se je zgenila.

Sever je to videl.

Žarek satanskega veselja zasvetil se je v njegovih hudobnih očeh.

„Ali vidiš pečino tam?“ rekel je ter daleč stegnil roko naprej. „Strmo se dviga iz vode in nam grozi z gotovim potopom. Torej, jaz dam ladji največjo hitrost in krmim naravnost proti nji. Ti nočeš z menoj živeti, a lahko Te prisilim, da greš z mano v smrt. Valovi objemo tako Tebe kakor mene in tu dol je prostor za oba. Otrok ostane potem popolnoma sam na svetu. Svojega rodu ne pozna. Nihče ne vé zanj, nego Korošec, in ta je mrtev. Kaj bo usoda sirote — Ti veš. Vzgojena v ubožni hiši, da potem svoje zaničevano borno življenje preživi kot dekla pri tujih ljudeh, morda zapeljana, morda od gladu, mrazu

in pomanjkanja prignana k zločinu — to je njegova usoda, to podoba prihodnosti Tvoje plavolase Lidiije.“

„Hudobnež, molči!“ zavpila je Helena obupno. „Ali hočeš tudi življenje edinega Tvojega otroka zastrupiti in uničiti.“

„Ne, to storiš Ti! Ti jo moriš — lastna mati svojega otroka, in to vse radi Tvoje prevzetnosti!“

„Usmiljenje! Usmiljenje z mojim otrokom!“ zaklicala je Helena s sklenjenima rokama.

„Usmiljenje!“ rogal se je Sever. „Mar li ga imaš Ti z menoj? Reci, da hočeš biti moja in vse je zbrisano in pozabljeno. Pripeljem Ti otroka, sam Ti ga položim v roke in ako bi ga mogel iskati v žrelu pekla. Le moja bodi, moja! Kaj nas briga preteklost: mrtva je za nas, ako le hočeš. Nihče ne vé o nji, ko le ta nad nami, in tega se ne bojim. Predraga, lepa, angeljsko čista žena, reci, hočeš zopet moja biti?“

Kratek boj še med materinsko ljubeznijo in ženskim ponosom, potem se je stokaje izvilo iz Heleninih ust:

„Bog mi pomagaj — ne morem!“

S hripavim krikom skočil je Sever po konci.

„Ti ne moreš, ker živiš za družega!“

„Ne, za nikogar, le moji dolžnosti, in ta je, da se ne naredim sokrivke Tvojih zločinov!“

Sever se je porogljivo zasmejal.

„Potem pa, v smrt! In do tja — misli na Tvojega otroka!“

Divjal je proč in zginil ko senca v temni oglenici.

Takoj potem švigale so zopet iskre in para iz dimnika in ladja se je začela premikati.

Helena je padla na kolena.

Sedaj šele, ko ji je izginil izpred oči sovraženi, zbudila se je v njej materinska ljubezen v vsej velikosti.

Podoba otroka ji je stopila pred oči, kako hrepeneče je stezal ročice po nji in jokaje klical po materi.

In tuji ljudje, ki so bili okoli Lidiije, se niso brigali za njo, ali jo celo kregali. Govorili so le o begu morilca, ki ji je zabranil, se domu vrniti.

Dozdevalo se jim je gotovo, da Helene ne bo nazaj, da je Korošec izgubljen in da otrok sedaj nikogar nima, ki bi se zanj briga.

Kaj bi se ž njim zgodilo?

Ladjarjeva hči se je sicer splošno pokazala prav sočutno, a ob enem imela je tak strah pred svojim očetom, da bi pri odločitvi nad usodo otroka pač ne zinila nobene besede.

Vedno dalje so pohajale misli nesrečne matere in razburjena domišljija kazala ji je vedno groznejšo prihodnost njenega ljubljenca.

Helena je trpela nepopisno.

Glavo je naslonila na krmilo in srepo zrla v noč.

Obrežje letelo je mimo njenih oči kakor zračne slike.

Pod njo je šumela voda.

Smrtna vožnja se je pričela.

V megleno sivi daljavi stala je pečina, proti kateri je hitela ladja.

Ali bode Sever uresničil svoje žuganje? Ali je bila njegova ljubezen tolika, da je dal prednost ž njo umreti nego živeti brez nje? Ali jo je samo strašil, da bi prelomil nje upor?

Mučni dvomi navdali so materinsko srce.

V njeni roki je bila sedaj usoda njene uboge zapuščene deklice.

Lahko bi si jo pridobila nazaj, lahko mu pripravila življenje v bogastvu in blesku — a za kako ceno!

Kaj je bila smrt, kateri je hitela naproti, v primeru groznega duševnega trpljenja te zadnje ure!

Kakor počasi umirajoča zdela se je sama sebi.

In tako so ji prišle v spomin vse podobe njene preteklosti.

Najdelj se je ustavila pri podobi svojega očeta in pri prvem svidenju v oni božični noči, ko je revna kakor beračica od njegovih vrat.

Gotovo, kletev se je izpolnila, s katero jo je odpodil.

Vse daljno življenje je bilo le veriga grenkih borb in razočaranj.

In sedaj je šla v smrt!

Slutila je sedaj, kaj je njena mati trpela radi nje, ko je umirajoč zatisnila oči, daleč od svojega edinega ljubljenga otroka, kojega usodo ni poznala.

Ali je bilo to maščevanje neba za bol, katero je Helena prizadela svojim starišem?

In vendar — kaj pa je storila tako hudega?

Sledila je možu njenega srca, prisilila je združitev z nekoč predragim. In se ni vroče trudila spraviti se s stariši? Ali ni bil edino neupogljiv ponos njenega očeta vzrok, da je do tega prišlo?

Ne, nobenega opravičevanja.

Bliže je prihajala temna pečina.

Hitreje se je ladja vozila proti nji.

Mrzla sapica brila je nad vodo.

Smrtna groza obšla je samotno, od Boga in ljudi zapuščeno.

Helena je proseče dvignila pogled proti nebu, kjer so tiho svetile zvezde.

Kolikrat je še kot otrok gledala za njimi, se veselila njihovega bleska; in pozneje zopet v nespečih nočeh od svojih od solz mokrih blazin, le vse drugače. Tudi takrat so ji še pošiljale tolažbe v ranjeno srce.

Danes je bilo to drugače.

Zvezde niso imele one mile tihe svetlobe ko drugikrat: mrzlo so se lesketale, to blesketanje je Heleno bolelo v očeh.

Že je hotela zopet obupno pogledati v tla, ko se je prikazal med zvezdami ljub, mil obraz in jo je pozdravljal doli. Bila je podoba mrtve matere, katera je že davno odpustila svojemu revnemu, zapeljanemu otroku.

Vročje kaplje so se ji vlile čez blede lice in vsa bolelost, ki je težila njeno srce, izlila se je v solze.

„O mati, ljuba mati,“ ihtela je Helena, „ne glej na krivdo Tvojega otroka! Kako hudo sem kaznovana! Ogoljufana v vseh mojih nadah, izdana od lastnega soproga in žrtvovana drugi, ločena od mojega otroka, katerega nikdar več ne vidim, katerega moram pustiti samega med tujimi, brezsrčnimi ljudmi — tako klečim tu, uničena na duši in telesu, premagana od trpljenja, revna, zapuščena žena! Kaj sem prestala, Ti veš, Tvojemu v jasnosti počivajočemu pogledu ni ostalo ničesar skritega. Trnjeva je bila pot, po kateri je hodila Tvoja nesrečna hči, in sedaj sem na koncu! — Črno zija prepad pod mojimi nogami, v katerega me lahko pogrezne že naslednji korak. Smrt vidim pred očmi . . .“

Helenine ustni sta se še gibali, a slišati ni bilo več nobene besede.

Bleda glava trpinke povescila se je težko.

Krčevito je sklenila nežne ozke prste in temne solzne oči, v katerih se je navadno zrealila dobrotā, so bile srepo uprte v šumečo vodo, nad katero je plavala — v smrt.

Vedno bliže je prihajala grozeča skalnata stena.

Vedno višje se je vzpenjala nad majhno ladjo v nebo.

Očem obupne matere zdela se je kakor črna zavesa, za katero se odpre oni neznani svet, o katerem umirajoči ničesar gotovega ne vemo.

Ali je tam svet svetlobe? Ali je večna noč? To vé le jeden — On, h kateremu molimo, od čigar očetovske milosti pričakujemo le dobro. Prah se vrne v prah, a v tem prahu živi to, kar je od vekomaj rojeno, in v veke ne more poginiti . . .

„Helena!“

Tiha sanjavka je prestrašeno vzkočila.

Kar je molila in mislila, se je pri tem glasu razletelo.

Bliskoma se ji je povrnil spomin.

Tu je stal njen soprog, premaknila se je, kakor da bi hotela zbežati.

Sever je odložil preobleko.

Bil je zopet ponosni, lepi mož, kakor ga je poznala in tudi stari, na pol premišljen, na pol frivolni smeh igral mu je zopet okolo fino rezanih ust, ko je dejal:

„Tvoj strah je brez vzroka. Prostovoljno se moraš vrniti k meni, ali prisiljeno iti z mano v smrt. Moj sklep je storjen. — Nekaj minut imaš še v premislek. Dragocene so, ker odločijo nad življenje in smrt za Tebe in mene. Ena beseda iz Tvojih ust in jaz odvrnem grozečo nevarnost. Videla me bodeš pred Tvojimi nogami in Tvojega otroka imela zopet v rokah, ljubeznivo se smehljajoč, gorko in mehko postljan na srecu matere . . .“

Smehljal se je še, in potem, ko je molčala, zopet mrzlo in togo, ne da bi trenila z očmi, otemnel je njegov pogled in čez njegov obraz razširil se je leden mir.

„Ako ne spregovoriš one spravne besede,“ nadaljeval je osorno, „potem je naša usoda potrjena.“

Mučen molk je sledil.

Le šumenje vode in votlo ropotanje parnega stroja je bilo slišati v nočni tišini.

„Ti nočeš,“ rekel je potem resno, skoraj svečano. „Dobro torej, podaljšati nočem Tvojih in mojih muk in izid te ponočne vožnje odvisnega narediti od slučaja.“

Potegnil je samokres iz žepa, napel s tresočimi prsti petelina in pomeril na njo.

„Z Bogom, Helena, Bog obvaruj najinega otroka!“

Strel je počil in Helena se je zgrudila z glasnim krikom na tla.

V tem trenutku zadonela sta strel in glasen krik iz ženskih ust k v gozdu se nahajajočemu polkovniku in njegovim spremljevalcem.

Potem je bilo tiho: in ko so pridirjali iz gostega grmičja, videli so po reki navzdol plavati parnik še vedno proti visoki skalnati steni, ob kateri se je moral razbiti.

Oseminsedemdeseto poglavje.

Konec žaloigre.

Večna pravičnost, ali si to hotela?

Da bi zamogle roke malopridneža v prah izsuti najkrasnejša božja dela, le ker je maščevanje nagib dejanja? Ali je hudobija edino vladajoča na zemlji, in dobro le zato tu, da ga ona premaguje in uničuje? — — —

Predno odgovorimo na ta tehtna vprašanja, moramo v naši povesti poseči malo nazaj, da zopet nazadnje pridemo do te izhodne točke in zvemo konec žaloigre.

Kakor je hči ladjarja pravilno slutila, je šel Korošec s svojo varovanko na neki kraj ne daleč od brega, od koder je nevidno opazoval dogodke v pristanu.

Ko je videl, da je parnik še vedno ležal ob onstranskem bregu, podal se je nazaj v gozd in se briga le za igrajočega otroka.

Tako mu je ostala skrita Helenina skrb in nemir, ker je toliko časa izostal.

Tudi ni videl, da se je Helena vrnila po poti, po kateri je prišla.

Tu so bili daleč proč in gosto, visoko grmovje zabranilo je človeškemu glasu se razširiti čez najbližjo okolico.

Tako so se Helenini klici izgubili neslišno.

Korošec je bil velik prijatelj otrok in „princesa rožica“, kakor je v šali imenoval Helenino hčerko Lidijo, mu je bila posebno ljuba.

„No, princesa rožica“, rekel je sedaj smeje, „tu si enkrat tako prav med Tvojimi. Saj to je čarobna krasota cvetic, kar imaš tu v Tvojih majhnih rokah. Poglej enkrat: trobentice, marjetice, zlatice, vijolice in kaj še vse, kakor pri nas v slovenski domovini! A sedi tu k meni, da zveževa vse v lep šopek, da se bode mama veselila. Malo zelenega še manjka, no, tega se dobi tu dovolj.“

„Za mamo? Ah da!“ zaklicala je Lidija in ploskala z rokami, medtem ko je Korošec zdaj od tega, zdaj od drugega grma kaj odlomil in vrgel v naročje v travi sedeči deklici.

Kmalu je bil šopek s pomočjo Korošca narejen, in ko je Lidija silno zahtevala vrnitev k mami, medtem ko je Korošec želel dalj časa v tem skritem prostoru ostati, dejal je smehljaje:

„K mami, da, da; to pot tudi Srečko Korošec ne gre nerad, saj je skozi in skozi tlakovana s strdenicami in sladkimi mandeljni. A veš kaj, princezinja, ta kraj bi bil kakor nalašč zato, Tvojo najljubšo pravljico o „rudeči kapici“ in hudem volku prenesti v resnico. Ti si že vedno rekla: „Kadar pridemo v gozd, igramo tudi pravljico „rudečo kapico.“ Gozd je tu in mi smo tudi tu. Torej se zdaj lahko prične.“

„Oh da“, zaklicala je Lidija, „in Ti misliš, da naša dobra mama —“

„O, naša dobra mama nam to že dovoli!“ prestrigel ji je Korošec z glasnim smehom vprašanje. „Torej Ti si „rudeča kapica“, in jaz sem volk. Sedaj prihajaš, ne vem od kod, skozi gozd in trgaš cvetic in zdravilnih zelišč, da bi jih prinesla bolni teti. Potem pridem jaz kot volk skozi grmovje.“

„A Ti moraš tudi tuliti in lezti po vseh štirih“, dejala je Lidija. „Ali pa to znaš, stric Korošec?“

„Tako, da bodeš mislila, da pride pravi volk. No, in vloga mi ne bode težka, saj Te imam res za požreti rad.“

„In jaz Tebe tudi“, odvrnila je Lidija otročje. „Če bodeš Ti potem enkrat za izgubljeno deklico, bodem pa jaz za volka.“

„Izgubljena deklica — jaz — Srečko Korošec — no da“, smejal se je in si trkal po debelem trebuhu.

Nekdanji brivec se je pri svojem razmeroma mirnem življenju precej zredil.

Igra se je začela.

Korošec je lazil okoli in godel, da je bilo veselje.

Nazadnje, ker ni bilo vodnjaka pri roki, strkljal se je po nekem pobočju navzdol, kar se je mali Lidiji tako dopadlo, da se je takoj trkljala za njim.

Ko sta dospela do vznožja, smejala sta se srčno.

A ko se je zaslišalo iz reke votlo, ponehajoče dihanje parnika, napravil se je Korošec z Lidijo na pot, da bi po ovinkih prišel v bližino pristanišča.

Skrival ju je precej dolg peščen klanec, ob vznožju katerega je ukazal Lidiji sesti, sam pa je splezal nanj, da bi od tam nadaljeval svoja opazovanja, medtem ko je otrok nabiral kamenčkov, da bi jih tudi prinesel dobri mami.

Ko je Korošec ravno mislil po Lidijo iti, da bi ž njo hitel k pristanišču, primeril se je napad na Heleno.

Korošec je slišal nje klic na pomoč in videl, ko se je ladja začela premikati.

Ker je od Mili Pen zvedel, kdo je namesto polkovnika pričakoval Heleno, slutil je takoj, kaj se godi.

Korošec je spoznal nevarnost, katera je pretila Heleni in rekel si je, da le velika hitrost bi utegnila pripeljati k cilju.

Zaklical je le Lidiji še, da naj se ne gane s prostora, dokler se on ne povrne, potem je vrgel raz sebe suknjo in škornje in tekel ko veter po klancu doli.

Vzlic svoji debelosti pomagalo mu je še sedaj, da je bil v mladih letih priden in spreten telovadec in dober plavar.

V največjem diru skočil je z rampe proti ladji in ko je tik za njo padel v vodo, začel je, kakor hitro je zopet prišel na površje, takoj plavati, ter opominjal Heleno k hrabrosti.

Parnik se ni premikal s posebno hitrostjo, zato je bilo Korošcu mogoče plavajoč ostati tik njega.

Kaj se je potem zgodilo, nam je znano.

Sever je varal svoje zasledovalce in jih zazibal v varnost, da ga zaostali niso več videli.

Potem je dozdevno ranjeni zopet vskočil in pahnil popolnoma utrujenega Korošca, kateri je ravno hotel na parnik splezati, nazaj v vodo.

Korošec je zginil v valovih.

Njegov krik je grgrajoč prihajal iz vode.

Sedaj bi bil izgubljen, ako bi mu slučaj ali previdnost ne bil še enkrat potisnil vrv v roko, ob kateri je splezal gori.

To je zgrabil in se je trdno oklenil, in ker je šel parnik že z vso naglostjo, ga je ta vrv vendar vzdržala nad vodo in vlekla naprej.

Sever je bil tako razburjen in je tudi tako hitro odšel v oglenico, da ni več mislil na to vrv, ki je visela ven.

Videl je Korošca potapljati se in ga menil izgubljenega. A prišlo je drugače.

Helena je premaknila navor, kar je imelo zaželjen vspeh.

Ladja je šla vedno bolj počasi in se je nazadnje ustavila.

Sever in Helena tega še opazila nista.

Vsa njuna pozornost je bila le pri razgovoru.

Korošec ni tega takoj spoznal, ko je še enkrat obupno poskušal, priti na krov.

Rekel si je, da se mora to zgoditi, predno Sever opazi počasneje delovanje stroja.

Grozni človek bi utegnil vsak trenotek priti na krov, in ako bi potem odsekal visečo vrv, bi moral Korošec utoniti.

Pridni človek si je dejal, da bi bila tudi Helena brez njega izgubljena, in zato je napel svoje zadnje moči, da se je privlekel bližje in bližje parnika in potem splezal nanj.

To se mu je po nepopisnem trudu tudi posrečilo.

A komaj je došel na krov, zgrudil se je nezavesten.

Koliko časa je tako ležal, ni vedel.

Ko je zopet odprl oči, ležal je še vedno na istem kraju.

Medtem je nastala noč.

Parnik je bil zopet v teku.

In kje je bila Helena?

Prva misel iskala je njo.

Kje je bila?

Korošec je počasi dvignil glavo.

Vse je bilo tiho naokoli, akoravno je stroj močno delal.

Ali se je prepozno zbudil? Ali je Sever pahnil svojo ženo v vodo? In kje je bil on?

Moker in tresoč se mraza ležal je Korošec tu. Vsi udje so ga boleli; komaj se je pregibal.

Nakrat zapazilo je njegovo ozirajoče se oko visoko črno skalnato steno, ki se je vzpela nad njim in proti kateri je plavala ladja.

Korošec ni bil mornar, a da se mora slednja potopiti, bilo je tudi njemu jasno.

Mislil je, da je Sever Heleno uklenil in potem, ko je parniku dal to smer, tega skrivno zapustil.

A sedaj se ni smel Korošec več udati tem brezkoristnim razmišljanjem.

Poskusiti je moral vse, da bi rešil svojo drago grofico, ako je bila sploh še živa.

Vstati še ni mogel, bil je kakor razbit.

Po vseh štirih je lezel po praznem krovu, tiho, popolnoma tiho, da bi ne povzročil nikakega šuma.

Nakrat se je ustavil.

Ravno pred njim prihajal je Sever iz oglenice.

Hitro se je Korošec stisnil in obstal.

Severjev pogled je šel čez njega in ni zapazil na tleh pešega.

Tembolj ga je videl Korošec.

„Oho“, mrmral je, ko se je oni obrnil proti sprednjemu delu ladje, „ta ne namerava nič dobrega. Sedaj je treba paziti!“

Z bližajočo nevarnostjo čutil je Korošec rasti svojo moč. Plezoč je sledil naprej hitečemu.

Sedaj se je Sever ustavil.

Ogovoril je Heleno, ki ni odgovorila ničesar.

Zakaj je ostala nema?

Korošec je lezel še bližje in videl je čisto spredaj nežno postavo Helene.

Zavoljo noči in megle je ni mogel dobro spoznati. A po obrisu je to bila Helena.

Živela je torej!

Skoraj bi bil glasno zaukal.

A to se mu je ustavilo v grlu, ko je videl, da je Sever potegnil samokres iz žepa in je Heleni žugal, da jo ustrelji, da bo skupna smrt odvisna od slučajja.

Kar je potem sledilo, vršilo se je tako hitro, da Korošec ni imel časa premišljevati.

Sever je pomeril.

Strel je počil in Helena se je z glasnim krikom zgrudila. Korošec je vzkočil.

Planil je naprej in pahnil vzdignjeno roko Severja v stran. —

V tem hipu se je sprožil samokres.

Strel je šel v zrak.

Helena je vzlic temu mislila, da je zadeta.

Strah jo je premagal.

Zavesti ni zgubila.

Naglo se je otipala, kje bi bila ranjena.

Potem je videla dva moža v obupnem boju ležati na tleh.

Prestrašena je skočila kviško.

Jednega je poznala.

Kdo je bil drugi?

Tudi to je kmalu zvedela.

„Hitro, grofica!“ zaslišala je Korošcev hripav glas, „pobegnite tu orožje!“

Helena je bila obupnosti blizu.

Ko je pa videla, da ima prijatelja tu, obšel jo je občutek sreče. —

Sklenila je roki in hvaležno pogledala proti nebu.

„Hitro!“ opominjal je zopet Korošec.

To je donelo tako slabotno in boječe, da jo je še enkrat prevzel strah.

Hitro je stopila k borečima možema.

„Kje? Kje?“ vprašala je.

Korošec ni mogel več odgovoriti. Trudil se je Severja držati in ta ga je stiskal za vrat.

V tem je zagledala na tleh nekaj svetlega.

Pripognila se je.

Bil je samokres!

Korošec se je stresel.

„Čakaj, pobalin“, škripal je Sever, „to je zadnji Tvoj dihlej, in z mojo ženo bodem že prišel na konec.“

Helena se je tresla po vsem životu.

Misel ji je bila grozna, da bo pred njenimi očmi umorjen človek, kateremu se je imela toliko zahvaliti, kojega zvestoba in udanost je segala do žrtvovanja samega sebe.

Vendar ni imela poguma, dvigniti orožje proti lastnemu soprogu.

„Artur, odnehaj!“ prosila je. „Ne nakopaj na svojo vest nov umor. To je bil moj najboljši prijatelj! Artur!“

Zavpila je ime tja v noč.

Lahen porogljiv zasmeh je bil edin odgovor.

Korošec je brez moči povetil roke.

Ležal je popolnoma mirno.

Sever je vstal.

Tudi on je bil ves spehan.

„Tako“, rekel je brez sape, „ta ima dosti.“

„Groznež“, jecljala je, „Tvoja dela vpijejo k nebu!“

„Misli na Tvoja lastna“, odvrnil je mrzlo. „Vsak imava nekaj pokesati. Daj mi samokres!“

Stopil je proti nji.

„Nazaj!“ zavpila je in vzdignila orožje proti njemu.

Treslo se ji je v roki.

„Helena — Ti?“ dejal je zaničljivo. „Resnično, sedaj vendar vidiš, kako se v silobranu postane morilec. A to naj Ti nič —“

Dalje ni prišel.

Helena je videla, kako je padel naprej in potem je klečal Korošec, katerega je imela za mrtvega, na njegovem hrbtu.

„Tako, lump!“ rekel je, „prej si Ti igral komedijo, in sedaj pa jaz. O, Srečko Korošec je brihten učenec. Kdor se zadnji smeje, smeje se najbolje!“

Sever je obupno poskušal se osvoboditi, a že mu je Korošec z neko vrvjo, ki je ležala blizu, zvezal roki na hrbtu.

Sedaj si ni mogel pomagati.

„Tudi takoj še noge!“ smejal se je Korošec, in na enak način zvezal še noge.

„Saj Vam vse nič ne pomaga!“ vpil je Sever besno. „To je skalovje, pred katerim bomo vsi trije poginili.“

Helena in Korošec sta ob jednom pogledala kvišku.

Resnično, tu je bila skalnata stena, na katero obadva nista več mislila.

Visoko je štrlela kvišku in ladja je plavala ravno proti nji.

Devetinsedemdeseto poglavje.

Kje je moj otrok?

„Oho!“ zaklical je Korošec in hitel proč.

Zginil je v oglenici.

Helena se ni mogla geniti.

Nakrat se je nekaj pomaknilo, da bi bila kmalu padla.

Potem se je parnik stresel in vozil bolj počasi.

Korošec se je zopet prikazal.

„Pogumno, grofica!“ zaklical ji je. „Daleč smo še od pogina.“ —

Skočil je h krmilu, katero je Sever skrivoma privezal, da je vzdržal parnik v isti smeri.

Korošec je razvezal vrvi.

Potem je zavrtel kolo.

Uspeh se je takoj čutil.

Parnik se je zasukal.

Bil je skrajni čas.

Takoj potem peljali so se tik pod skalovjem mimo.

„Rešeni!“ zaklical je vesel glas Korošca čez krov.

Sever je zaklel.

Helena pa je padla na kolena.

Solze so se ji vlile iz očij.

Kakor po čudežu odšli so vsi smrti.

„Da, da, prijatelj Sever“, zaklical je Korošec zvezanemu nasprotniku, „to je bilo mornarsko delce slovenskega brivskega pomočnika! Takrat, ko sem moral na Misisipi-parniku kurilem in delavcem strgati zmršene brade, da sem se preživel, imel sem se za najbolj nesrečnega olupševalnega svétnika. In danes blagoslovim uro, v katerih je moje matere sin požiral tako trde grižljaje. Z božjo pomočjo dosegli bomo tudi onostranski breg, in potem doli s te proklete omare! Nikdar več naj si ne zaželim, plavati za tako barko. Kadar me enkrat zvo-
lijo v senat, kar pri moji prirojeni prekanjenosti ne more drugače priti, napravil bom postavo, po kateri dobé vse ladje kolesa in se sinejo le še po suhem voziti.“

V tem trenutku se mu je z omahujočimi koraki približala Helena, da bi se mu s kipečim veseljem zahvalila.

„Nikar, milostljiva grofica“, branil je, „saj sem le storil, kar je moja dolžnost.“

„O, Vi ste tvegali življenje za mojo rešitev!“ rekla je Helena s svetlimi očmi.

„No seyeda“, pritrdil je Korošec, „to bi pa bilo lepo, ako bi Vas bil pustil samo s tem-le voziti se v noč! K sreči me počastite z Vašim polnim zaupanjem in zato se mi je pri Vašem klicu na pomoč kar nekako zdelo, kdo hoče naši mali punčiki odpeljati mamico. Mačka ne pusti miši — a oprostite, milostljiva grofica, ako sem postal predrzen!“

„Vam se ni treba oprostčevati, ljubi Korošec“, odvrnila je Helena milo. „Vaša kipeča dobra volja me je dostikrat poživila, kadar sem bila prav od srca žalostna in pobita. Ne bi videla rada, ako bi se drugače delali, kakor ste. In našo punčiko, mojo sladko Lidijo, ste pustili v varstvu Mili Penove?“

Korošec bi bil od strahu kmalu spustil krmilo iz rok.

Šele to neposredno vprašanje Helene spomnilo ga je, pod kakimi čudnimi okoliščinami je zapustil Lidijo.

Odgovoril ni takoj, le z njegovega poštenega obraza brala se je razločno zadrega, v katero so ga spravile Helenine besede.

Helena je to opazila.

Materinske oči dobro vidijo.

„Vi mi ne odgovorite!“ vprašala je z glasom vzbujene skrbi. „Kje je moj otrok?“

„Kje je moj otrok?“ vprašala je Helena silneje. „Povejte mi, kaj se je zgodilo. Ne mučite me delj!“

Sever je postal pozoren.

Govorilo se je v njegovi neposredni bližini, in njegov duh je že iskal sredstvo, kako bi mu to k prostosti pomagalo.

Za sedaj zadovoljil se je s prisluškovanjem.

Korošec je prišel medtem do sklepa, da bi bilo najbolje, Heleni takoj vse povedati, ker je bil sam v silnih skrbah radi Lidije.

„Da, tako je bilo“, končal je s skesanim glasom svoje zmedeno poročilo, „slišal sem Vas klicati na pomoč, vrgel suknjo in škornje raz sebe, česar pa otrok ni videl, potem sem zaklical Lidiji, naj se ne gane s prostora, dokler se ne vrnem, in potem sem dirjal proč —“

„Ter se nisem več vrnil“, zavpila je Helena obupno. „Moj Bog, Korošec, moj otrok — je zgubljen, brez rešitve!“

„To ravno ne, milostljiva grofica“, skušal je Korošec tolažiti. „Saj ni bilo daleč od pristanišča, kjer sem Lidijo zapustil.“

„V neki dolini, rekli ste!“

„Da — v resnici —“

„Potem Lidija ni mogla videti pristana!“

„Ne, to ne. Jaz sem to nalašč tako uredil, ker bi ne bilo mogoče otroka pridržati, ako bi Vas bil videl in jaz sem moral vendar počakati moj čas — tako mi je bilo od Vas ukazano.“

„Da, da, saj je vse pravilno, kar rečete“, odvrnila je Helena, „in bi tudi vse dobro bilo, ako bi ne — ako bi se bili vrnili, ljubi Korošec.“

Mladi mož je zganil z ramami.

„To, grofica — ni bilo mogoče.“

„Odpustite“, prosila je Helena, ki je mislila, da ga je razžalila. „Ne, dobri Korošec, tega niste mogli storiti, ker več ko enkrat ste tačas tvegali življenje zame. O, jaz sem nehvaležna, vem — in vendar, jaz sem mati. Poleg skrbi za mojega otroka ni v mojem srcu prostora za nobeno stvar. Jaz rešena, in moj otrok zgubljen — o Bog, kako naj to prenesem!“

Helena je zakrila obraz z rokama in glasno ihtela.

Korošec je bil ves iz sebe, da je povzročil tako nezgodo, a Severjev obraz se je razjasnil.

To ni moglo ostati brez vpliva na njegovo usodo.

Sploh, kaj so mu hoteli? Ga naprej peljati? Temu bi se protivil.

Helena se gotovo ne bo dala ustaviti, kadar bo enkrat na suhem, in Korošec je ni mogel same pustiti.

Ako ga zvezanega puste tukaj, ima vendar pred seboj nekaj ur, predno pridejo biriči, in tedaj bi se mu morda posrečilo se osvoboditi.

„Tolažite se, grofica!“ zadonel je zopet Koroščev glas k njemu, „saj ne bo tako hudo. Ako je Lidica splezala na klanec, je videla pristan in to je gotovo čez nekaj časa storila, v temi ni ostala na svojem sedežu. In drugi ne morejo čez reko, ker ni ladje.“

„Motite se“, odvrnila je Helena žalostno. „Mili mi je pripovedovala, da je dalje zgoraj prevoz, kjer se lahko z vozom pelje čez reko. Jaz se nisem zmenila za te besede, ker mi je

bilo že takrat srce polno skrbi radi Vašega izostajanja zalilo je imel svoj voz pripravljen, in drugi voz s policajem tua. prišel sem, da bi tu ostal. Gotovo so se ljudje še pred nočjo odpeljali in moja mala, uboga ljubica je ostala sama v pustinji. Kako je ubogi otrok jokal, kako klical, predno se je odpravil, Vās iskat, in potem — moj Bog, ne smem misliti, srce se mi trga! Pomislite vendar smrten strah tako majhnega, zapuščenega bitja, ki ni še nikdar samo bilo, ki se že teme boji — in zdaj ta grozna samota puščave, gozd s svojim strahotnim ponočnim življenjem, sovam, letečim vevericam in divjim mačkam! To bi utegnilo še odraslega plašiti. Oh, tega ne prenesem, ne, to me spravi ob pamet — Lidija, moj otrok, moj otrok!”

Krčevito ihtenje je pretreslo prsa matere.

Korošec je tiho zrl v noč, ladja se je počasi bližala onstranskemu bregu.

„In ako bi bilo le to“, vtaknil se je Sever v pogovor. „Jaz poznam kraj. Tu se nahajajo šakali in volkovi —“

„Molčite!“ zagrmel je Korošec nad njim, kateri je srčno obžaloval, da ni zvezanemu tu zamašil usta.

Svojega prostora pri krmilu žalibog ni mogel zapustiti.

Helena je pri besedi volkovi smrtno prebledela.

Prijela je Korošca za roko, da bi se oprla nanj.

Pogled, katerega je pri tem obrnila nanj, mu je rezal v srce. —

„Vi mi ne morete zapovedati molčanje“, zavpil je Sever preglasno. „Moj otrok je, za katerega se gre. Morda ji je padel v kak prepad, morda so ga strgali volkovi —“

Prežalosten krik izvil se je iz Heleninih ust.

Omahovala je in bi bila padla, ako bi ne bil Korošec skočil k nji in jo podprl.

„Ne verujte mu“, rekel je. „To je le malodušno maščevanje tega moža, da Vas straši. On upa, da ga bomo potem izpustili. Zakaj ni mislil na svojega otroka, ko Vas je odpeljal, da bi Vas umoril?“

Sever je bil pripravljen na to očitiranje.

„Mislil sem ga v dobrem varstvu“, rekel je z opravičevalnim glasom. „Hotel sem, da naj pride moja žena sama —“

„Da, umoriti ste jo hoteli, in Vašega otroka narediti siroto!“ zavpil je Korošec glasno.

„Upal sem na spravo, to ve moja žena. In ako je moj Bog mrtev, potem je ona njegova morilka!“

Votlo stokanje izvilo se je iz prs nesrečne Helene.

Zdrknila je iz Koroščevih rok in padla na kolena.

„Pomoč, o moj Bog!“ zavpila je. „Pomoč, rešitev, usmiljenje, oče nebeški! Varuj, reši mojega otroka!“

Obupno je vzdigovala roki proti nebu, raz katerega so zvezde v mirni jasnosti svetile na to podobo žalosti.

Korošec je skočil h krmilu.

Val je zgrabil barko in jo gnal hitreje, nego je bilo dobro, proti suhem.

Severjeve oči so se svetile divjega veselja.

Videl je svojo igro dobljeno.

Poznal je to blago žensko srce, kakor nihče drugi.

Kako bi ne krvavelo pri udarcu, katerega mu je dal!

Iz glasnega, histeričnega joka se je Helena nakrat vzravnala. —

Z rudečimi lici in čudno blestečimi očmi stopila je pred Korošca.

„To je breg, kjer je ostala Lidija?“ vprašala je in s stegnjeno roko pokazala na ono stran, proti kateri so pluli.

„Da — da“, jecljal je Korošec, katerega je ustrašilo to spremenjeno vedenje.

„Potem tja — tja!“ zavpila je v isti razburjenosti. „Mi lezemo!“

Predno je zamogel Korošec uganiti njeno namero, hitela je v oglenico.

Tam je naglo zgrabila navor, katerega je prej pomaknila naprej, in ga je sedaj zopet pahnila nazaj.

„Takoj je začel stroj z večjo močjo delati.“

Prestrašen je skočil Korošec za njo.

„Za božjo voljo, grofica, kaj delate? Mi ženemo na dno!“ Odbrnila ga je.

„Ženemo na suho, kjer moj otrok zgubljen tava! Ne ovirajte me! Ali pa skočim v vodo in plavam tja!“

Korošec je odskočil.

Premagal je Severja; a temu boju z obupajočo ljubeznijo matere ni bil kos.

„Grofica —!“ To je bilo vse, kar je mogel reči.

Proseče je sklenila roki, medtem ko so ji lepe oči zalile solze. —

„Ne mučite me, dobri Korošec!“ prosila je milo. „Jaz moram na ono stran!“

„In jaz z Vami!“

Ladja se je nevarno obračala.

Hitel je nazaj h krmilu.

„Par ustaviti!“ zaklical ji je. „Takoј smo tam.“

Ustavila je par in prišla zopet gori.

„Treba je poiskati primeren kraj za vkrcanje“, rekel je.

„Dovolite mi, prosim, ker to zahteva vso mojo pozornost.“

Helena ni odgovorila ničesar.

Šla je v ozadje, kjer je ni mogel videti.

Kmalu so se počasi vozili tik brega.

A preteklo je gotovo petnajst minut, predno je Korošec dosegel primeren pristan.

Ko se je potem ozrl po Heleni, da bi jo peljal na suho, je ni bilo.

Prvi pogled je šel k jetniku.

A ta je ležal zvezan na tleh.

Klical je pogrešano.

Odgovora ni bilo.

Zaman je gledal po bregu, zaman preiskal vse prostore v parniku.

Helene ni bilo.

Glasneje in glasneje je klical tja v noč.

A le odmev mu je vračal glas.

Strah mu je stisnil grlo.

Helena je bila nakrat tako čudna postala.

Ako bi bili grozni dogodki te nesrečne noči zmedli nje pamet?

Ali je postala blazna — ali je, kakor mu je žugala, skočila v vodo? Ali je zgubila zavest, ko je bila sama zadaj, in je tako v vodo padla?

Korošec ni vedel več, kaj bi storil.

Ali bi plul nazaj, preiskal vodo? To bi imelo svoje težave in veljalo preveč časa. Ali naj bi zapustil ladjo in po bregu iskal? A kako naj bi upal, jo tukaj najti. Kak vzrok je imela, skrivno pobegniti, sedaj, ko so bili tako blizu vkrcanja?

„Kje je ostala Vaša žena?“ obrnil se je končno vprašujoč k Severju, ki ni ves čas spregovoril besedice.

„Razvežite me!“ velel je ta, „potem hočeva dalje govoriti.“

„No, to bi bilo zadnje, kar bi storil“, zavrnil je Korošec. „Nasprotno Vas bodem izročil pravici, za zdaj pa ob bregu pogledal. Morda najdem sled nesrečne žene, katero ste Vi toli nesrečno naredili — da, morda celo gnali v smrt.“

„Dobro — iščite!“ rogal se je Sever. „A le ne pozabite se vrniti, meni že zastaja kri v žilah, in jaz dvomim, ako si hočete prisvojiti pravico, me umoriti. To bi se utegnilo slabo steči za Vas.“

Korošec se ni zmenil za te predrzne besede.

Vsa skrb je bila sedaj pri Heleni, in zato je hitel ob bregu nazaj, da bi jo iskal.

Osemdeseto poglavje.

Sever.

Ako se je Sever pritožil, da mu zastaja kri v žilah, se ni lagal. —

Srečko Korošec je bil močan človek, to je šele prej dokazal, in ko je Severja zvezal, je to storil s posebnim veseljem.

Ni si želel družega boja s spretnim nasprotnikom.

A vendar bi bil Severja sedaj še bolj trdno zvezal, ako bi bil le imel časa za to.

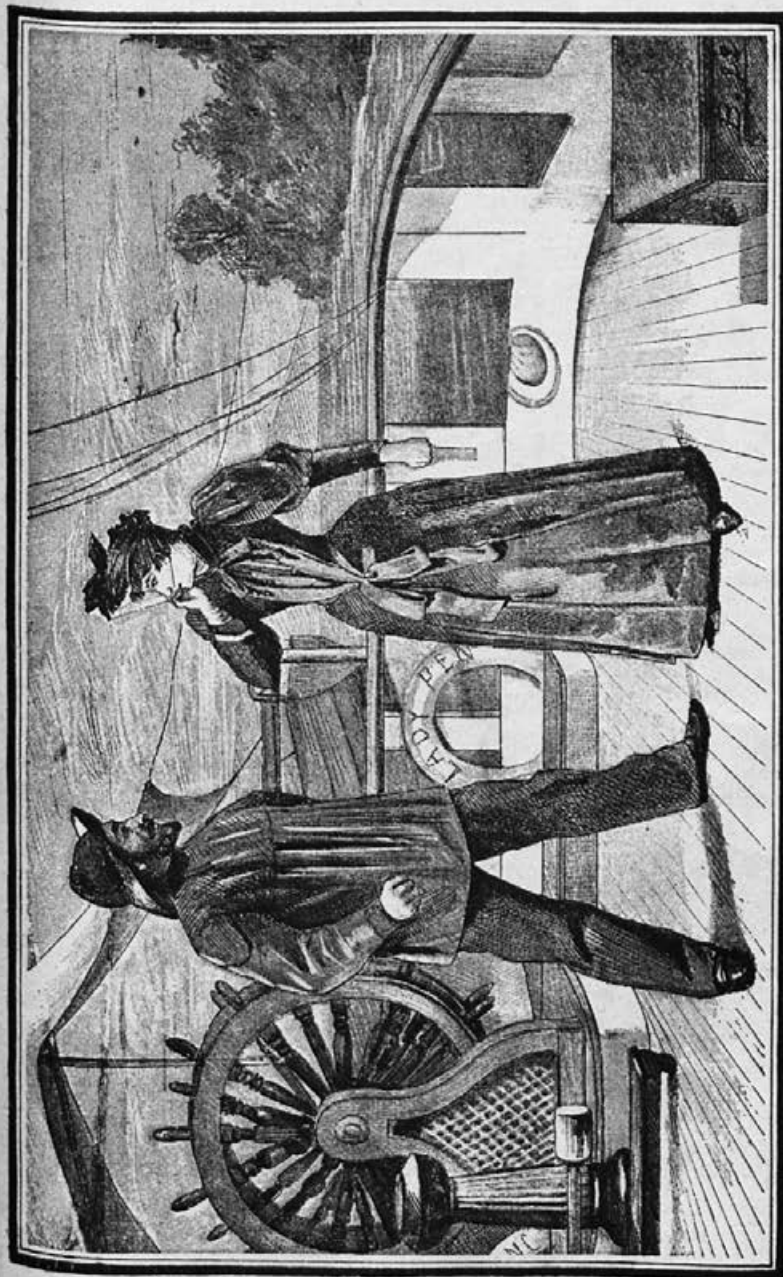
Njemu se je zdelo gotovo, da je Helena ponesrečila.

Morda je v svoji razburjenosti skočila na zemljo, in tu ni bilo nemogoče, da bi si bila zlomila ali zvila nogo, prišla v močvirje ali pa pri skoku padla na glavo in sedaj ležala nezavestna v grmičju ob bregu.

V tem slučaju je bilo razumljivo, zakaj ni takrat klicala na pomoč in tudi sedaj še molčala.

Korošec je moral hiteti, ako ni hotel zamuditi rešitve.

Njegovi težki koraki in zdaj pa zdaj storjeni klici postajali so vedno bolj tihi in so se naposled popolnoma izgubili.

Helena se je zganila. „Ti me nisi nikdar ljubil“ je rekla srdito.
„Tako — ali bi bil sicer tu — preoblečen“ je jezno odgovoril Sever.

Sever je bil sedaj sam.

Lahko bi bil Korošcu povedal, kaj se je s Heleno zgodilo, a čemu?

Videl je naprej, kaj bi se sedaj godilo in njegova prva misel je bila: rešitev — beg.

Bliskoma so se mu podile v glavi misli.

Bil je v jako nesrečni legi.

Prsa in obraz obrnjena proti tlom. Roki sta mu bili zvezani na hrbtu in tudi nogi mu je Korošec zvezal.

Bilo je skoraj nemogoče, da bi se človek v tem stanu mogel osvoboditi.

A seveda, ako tako zvezanemu groze vislice in ako se mu tu mrači zadnja možnost, zbežati jetništvu, potem ni pričakovati, da bi ne poskušal vse, dokler je sam.

Morda deset minut se je Sever obupno trudil, iztrgati se iz vezi. Vlekel je z rokami in nogami na vse strani, a s tem le še trdneje zategnil vrvi.

Uvidel je brezpolznost svojega truda in zopet pobesil oslabljeni roki.

Sedaj so ga še bolj boleli udje, otekali so mu, in kri mu je vedno bolj zastajala.

Vedel je, da Korošec ne bo šel daleč in da ga le zato toliko časa ni nazaj bilo, ker je mogel v gostem grmovju ob bregu le korak za korakom prodreti.

Gotovo bo zopet prišel, ako ne bo našel Helene in dokazal je, da razume krmiti ladjo.

Kaj ga toraj ovira se nazaj peljati k ladjarju?

Gotovo je bilo tudi Korošcu znano, da je bilo obljubljeno veliko plačilo onemu, bi bi ujel ubeglega morilca.

Bilo je le naravno, da si je moral želeti, si ono zaslužiti in s slavo, da je ujel Severja, dobil bi gotovo tudi kako državno službo, kar je moralo po mnenju Severja za nekdanjega brivskega pomočnika na Misisipi-parniku nekaj prav vabljivega imeti. —

Sever bi mu bil sicer lahko desetkrat več plačal za njegovo osvoboditev, a mislil je, da je bolje, ako Korošec ne zve, kolike vsote pri sebi nosi.

Ne, da bi se bal, da bi ga oni okradel, zato je bil njegov rojak prepošten.

Prej bi se moral bati, da bi mu denar vzel, in ga vročil policiji.

Bolje je torej bilo, da sprva niti ne poskusi, ga podkupiti. V ladjarjevi hiši, kjer edino se je mogla končati ta vožnja, vedel je za moža, ki je takemu poskusu že enkrat podlegel.

Za Jon Pena je moral prihraniti denar, edino ta bi ga zamogel rešiti.

Nakrat se je spomnil, da je bil policijski polkovnik s svojimi ljudmi že enkrat v ladjarjevi hiši, in da bi se tja vrnili, ako bi ga ne našli na naselbini.

Tudi Maknel je morda tam ostal, da bi pričakal polkovnikovo vrnitev.

Obraz jetnika se je stemnil.

Pot strahu ga je oblil.

Ako bi padel Rogersu v roke, potem bi bil zgubljen.

Potem bi mu tudi Pen ne mogel pomagati.

Misel na to, kakor na dolgi zapor, katerega bi mogle le vislice končati, razburila ga je tako, da se je zopet vil in ključil, da bi raztrgal spone.

Pri tem je enkrat z nogami sunil ob zvezani roki.

To je zelo bolelo.

Zamolkel glas bolesti, ki se je pri tem sunku izvil iz njegovih prs, spremenil se je pa nakrat v težko zadržan krik veselja.

Našel je sredstvo, se osvoboditi, in vzlic svoje spehanosti in svojih bolečin je šel takoj na delo.

Sredstvo je bilo priprosto.

Ležalo je v tem, da je Sever svoje noge in roke spravil v dotiko, kar se mu je po nekolikem trudu in velikih bolečinah vendarle posrečilo.

Sedaj je začel z rokami razvezavati vrv okoli nog.

To ni bilo lahko.

A Sever je vedel, da je od tega odvisno njegovo življenje, in to ga je spodbujalo k vedno novemu naporu.

„Da bi bile le noge proste!“ dejal je vedno sam pri sebi. In res, vozal za vozlom se je odprl pod njegovimi bolečimi prsti.

Seveda je moral večkrat prenehati, da je nabral novih močij. —

Nakrat je obstal kakor okamenel.

Slišal je zopet Korošca klicati.

Naslednji klic je donel že glasneje.

Strogi njegov varuh je prihajal nazaj!

Še en obupen poskus je naredil Sever, a rekel si je, ako tako ostane, je bil ves trud zastonj.

Zopet so začeli krvavi prsti, na katerih so bili nohti raztrgani, svoje delo.

Ali se bo posrečilo? Ali bode zaman?

Glas klicajočega je prihajal bliže in bliže.

Potem se je zopet oddaljil, a popolnoma utihnil ni več.

Korošec je brezdvomno raziskaval bližnjo okolico.

Ta votli svarilni klic je ohranil Severja pri moči. Delal je neumorno za svojo osvoboditev.

Končno — vendar se je odpel zadnji voz!

Vrvi so odpadle — njegovi nogi sta bili prosti!

Še en kratek odmor si je privoščil obupani mož.

Potem je poskusil vstati.

Takoj ni šlo, a potem se je vendar posrečilo!

Sever je globoko vzdihnil.

Sedaj mu je bilo mogoče ladjo zapustiti, a kje bi zunaj našel priložnosti, tako ko tu, razvezati tudi svoji boleči, zatekli roki? —

Videl je danes tu spodaj v kajutinem prostoru — žago, tenko in ostro; slonela je ob steni. Če so bila sedaj vrata odprta. —

Sever je hitel v ozadje.

Vrata so bila odprta.

Ko se je skrivnostna skrinja nesla ven, ni nihče na to mislil, da bi jih bil zaprl.

Še enkrat je izdal Korošec svoje približanje, ker njegovi klici za Heleno so postajali zopet glasnejši.

„Notri!“ mrmral je Sever.

Strah in jeza sta odsevala z njegovega od bolečin spačnega obraza.

Gorje onemu, ki mu je pripravil te muke.

Da bi bil le zopet prost!

Zvezanemu je znova napravilo mnogo truda prijati žago in jo potem pripraviti v tako lego, ki mu je omogočila počasno, previdno razžaganje vrvi.

A misel na svobodo dala je Severju moči velikana in vse bolečine premagujočo stanovitnost.

Potegljej — votel, bolesten krik — in Severjevi roki sta se ločili.

„Prost!“ vriskal je. „Sedaj naj pride!“

Hitro je posegel z desnico v žep. Privlekel je majhen nožek iz njega.

Sedaj je šel zopet gori, da bi bolje videl.

S tresočima rokama razrezal je vrvi. Kri se je začela zopet pretakati.

Sedaj je bil prost vseh spon.

Vihtel je roke sem in tja, da bi kri hitreje krožila.

Korošček glas je bil umolknil.

Sever je ravno premišljeval, na katero stran bi jo krenil, da bi se izognil srečanju, ko se je onkraj prikazala postava vračajočega.

Sedaj ni bilo časa premišljevat.

Treba je bilo delati in pripravljen biti na vse.

Zbežati ni mogel Korošču, ker so ga preveč bolele noge. Tudi boja se ni mogel lotiti. Roki sta bili brez moči.

Ne vedé, kaj bi storil, zrl je nekaj trenutkov okoli sebe.

Potem je šepal v oglenico.

Samo če obrne neko ročico in ladja, katero je Korošček k sreči z zadnjim koncem proti suhem spravil, odpluje s polno paro v reko.

Korošček je bil še nekaj sto korakov od brega oddaljen.

Slišal je delo koles, videl črni oblak dima valiti se iz dimnika in je v prvem trenutku ostrmel.

Potem je sicer stekel z glasnim vpitjem po bregu doli, a prišel je prepozno!

Kakor v sanjah gledal je po odhajajoči ladji.

„Adijo, prijatelj!“ zadonelo mu je porogljivo nazaj. „Še se ne vozijo ladje po kolesih na suhem. Morda poskusite še enkrat s plavanjem. A bolje, da se ne srečava več. Veljalo bi Vas lahko življenje.“

Brez dvoma — to je bil Sever!

Stal je pri krmilu in vodil ladjo k onstranskemu bregu.

Korošček ni imel nič veselja se v drugič kopati. Bil je truden od praznega iskanja, letanja in klicanja.

Prekel je še glasno bežečega Severja in se potem vlegel ob bregu, da bi se odpočil in premišljeval o svojem neprijetnem položaju.

Onkraj v temoti gozda ustavila sta se dva jezdeca in gledala na prihajajočo ladjo.

Bila sta Rogers in Sam.

Zapazila sta sicer, da je ladja dolgo na onostranskem bregu mirno ležala, a jezdila sta vendar dalje, da bi dospela na prostor ravno nad njo.

Močvirje, goščave, manjši vodotoki in končno visoka, strma skalnata stena so ju ovirali, na jezo Rogersa, ki ni mogel dosti hitro priti naprej.

„Kaj sedaj, gospod?“ ga je ravno Sam vprašal in Rogers mu je z neoslabljenjo krepkostjo odgovoril: „Reko preplavati!“

— Kar se je primeril čudež, da je ladja obrnila ravno proti njima.

Oba sta nehoté izustila krik iznenadenja.

Opazovala sta ladjo dalje.

„To je božja previdnost,“ dejal je Rogers z glasom notranje zadovoljnosti. „Morilec nama leti v roke!“

„Ujela ga bodeva, gospod!“ pristavil je Sam veselo. „O, gospod polkovnik ste imeli prav, jahati tako na „hudič, pridi ven!“ Gospod, želi bodete veliko slavo vsled tega redkega lova.“

Obraz polkovnikov je ostal resen.

„Slavo — da,“ rekel je težko, „a morda tudi —“

Končal ni.

Obraz Helenin, obraz blage trpinke mu je stopil pred oči, in kakor temna slutnja navdala ga je misel, da se je izpolnila njena usoda.

Po nekaterih minutah tihega premišljevanja velel je Rogers:

„S konja! Pripravite orožja in verige!“

Sam je odpeljal konja za neki klanec, kjer ju ni bilo videti.

Medtem je Rogers preskušal svoj samokres in karabiner.

Potem sta šla oba po ovinkih k bregu, kjer sta se postavila na prežo.

Ni jima bilo treba dolgo čakati.

Parnik se je ukrcal.

Sever je skočil na kopno, ko je ustavil paro.

S tem je izpolnil svoje dolžnosti proti Jonu Penu.

Ne sluté grozeče mu nevarnosti šel je Sever skozi gosto grmovje k bližnjemu gozdu.

Nakrat se je oglasilo pred in za njim močno, nezgodo oznanjujoče „Kdo je?“ Ob jednom se je slišalo ropotanje dveh petelinov.

Sever se je prestrašen ustavil.

On ni bil oborožen.

Edeninosedeseto poglavje.

Ljubljeno in zgubljeno.

Polna goreče nestrpnosti in materinske ljubezni, ni Helena počakala, da se ladja ustavi.

Hudobne besede njenega moža presunile so ji srce kakor žgoče puščice.

In to pot je po njenem mnenju govoril resnico.

Da, ako so divje zveri požrle na bregu zaostalo deklico, potem je ona zakrivila njeno smrt, ona bila njena morilka!

Kaj je bil bolesten krik, katerega je izustila, proti muki v njenem srečju!

Njen otrok, njeno vse naj ji bo odvzeto, zgubljeno na veke, in ne po njem, a po svoji lastni krivdi, kot žrtev predrzne maščevalnosti!

O, zakaj se je dala pregovoriti k tej nesrečni vožnji, ko ji je Mili ovadila skrivnost ponarejenega rokopisa in jo živo svarila! In vzlic temu, da je vedela, v kako nevarnost gre, je izpostavila drago življenje svojega otroka!

Neverjetno! Neodpustljivo!

In ona je bila mati!

Od tega trenutka potopilo in izginilo je vse okolo nje.

Imela je samo jedno misel, ki jo je mučila neprenehoma: Kako bi prišla na suho, da bi iskala svojega otroka?

Reka je tekla od ladjarjeve hiše v velikem ovinku. Upati je torej smela, da bi po cesti hitreje prišla do onega kraja, kjer je Korošec Lidijo zapustil.

Mislila si je, da bo dal Korošec gotovo vožnji po vodi prednost že zavoljo jetnika in ona vendar ni imela velikega zapanja v njegovo izvežbanost s krmilom. Ako bi zaradi tega prišli v kako močvirje in bi tam obtičali, bi se zopet zgubilo mnogo dragega časa. Tudi ako bi se sedaj vkrcali, bi ne pošlo brez dolgega razgovarjanja. Tega ni hotela.

Kaj jo je še brigala usoda moža, ki je hotel postati njen morilec!

Brez Koroščeve pomoči bi bila Lidija sedaj dvojna sirota.

A vedeti mora, da ima še mater, katera jo ljubi, jo čuva in išče v temni noči.

Materinska ljubezen premaga vse.

Sama je hotela Helena oditi, da bi iskala svojega otroka. Strahu ni imela, ne čutila nobene utrujenosti.

Proč, le proč, da reši Lidijo!

Helena je šla v ozadje ladje.

Tam je stala sedaj in hrepeneče gledala na oni breg, proti kateremu so pluli.

Sedaj so se vozili tik njega.

Korošec je gledal, kje bi bil ugoden prostor za vkrcanje. En četrť ure prej ali pozneje, kaj je njemu to!

Ona je štela sekunde.

Vsaka pretekla minuta je bila lahko usodepolna za otroka.

Kaj je še stala tu?

Saj nihče ni mogel občutiti, kaj trpi, nihče ni poznal te težnosti, ko ona.

V naslednjem trenutku je bila pripravljena k skoku.

Premeřila je z očmi oddaljenost.

Ugoden trenotek je prišel.

Še jedno tiho molitvico je poslala proti nebu, in potem skočila na breg.

Ker se je parnik peljal naprej, je morala pasti, a bila so mehka tla, kamor je padla.

Hitro je zopet vstala.

Ranjena ni bila. Vzdihnila je globoko.

In ko je sedaj stala tu in gledala skozi meglo in noč za ladjo, obšel jo je čut brezmejne zapaščenosti, da je ihté padla na kolena.

Dvignila je roki k molitvi in vroče solze lile so ji čez obraz.

„Oče v nebesih,“ prosila je, „usmili se me nesrečnice in vzemi mojega ubogega otroka v Svoje varstvo! Moj greh je velik, a še večja je Tvoja dobrotà. Kaznuj me še tako ostro; vse hočem potrpežljivo prenašati, le prizanesi mojemu otroku! Brez Tvoje pomoči ne moremo ničesar. Ti lahko vodiš moji nogi, da skozi noč in puščavo pridem do mojega otroka. Ti vidiš njegov strah in vidiš moje solze. O, le še enkrat naj ga najdem in pritisnem na svoje srce; nikdar, nikdar več ga ne spustim! Ves strah, vso skrb izročim Tebi, Usmiljeni! Pomagaj mi, jo prenašati! Okrepčaj me k temu delu! Karkoli tudi mene zadene, le eno me usliši: Varuj mojega otroka!“

Glas je umolknil.

Tiho je šumljala voda. V trstju je šepetala nočna sapa in nesla na svojih krilih molitev matere pred prestol Onega, ki uteši solze in vse človeško trpljenje obrača k dobremu.

Helena je vstala. Čutila se je okrepčano.

Z naglimi koraki je zapustila kraj, da bi se po krajši poti vrnila k prevozu.

Dvainosemdeseto poglavje.

Oče in hči.

Ko je zadonel Helenin klic na pomoč in se je ladja začela premikati, ostali so, kakor nam je že znano, na bregu zbrani od strahu kakor okameneli.

Tudi stari Pen kazal je brezmejno začudenje. V sreču pa se je radoval.

Saj to je nad vse pričakovanje dobro izteklo in sedaj so ostali konji in voz radi prenagljenega bega Severja v njegovi posesti. Z malo prebrisanostjo in še večjo brezvestnostjo si je naglo zaslužil premoženje. Sumničilo se ga je lahko, a dokazati se mu ni moglo ničesar.

V resnici prestrašil se je šele, ko se je prikazal Korošec in naredil svoj obupni poskus rešitve.

Kako je prišel ta mož sem? Kdo je bil? Kako se izteče to predrzno delo? Kake posledice bo to imelo za njega samega?

Ta vprašanja so bila pač pripravna, vznemiriti starega Pena. —

Le njegova hči Mili je mogla proti njegovemu ukazu pripeljati moža. Popolnoma tuj človek bi ne storil tega. Kaj je privedlo Mili se protiviti njegovemu ukazu. Ali je morda slišala njegov razgovor s Severjem? Ali ga je ovadila — otrok lastnega očeta? Ali je bila ona pedkupljiva, kakor on? Ali je bila z onimi v zvezi? Ali jo je samo njena prokleta dobrosrčnost zapeljala?

Izpraševaje in grozeče je gledal mlado deklico.

Mili se ni upala dvigniti oči.

Bleda in tresoča se je stala ob strani in s sklenjenima rokama zrla za odhajajočo ladjo.

To so bili mučni trenotki za moža, ki si je bil svest krivice. —

Maknel je slutil zvezo, akoravno ni popolnoma razumel prečudnega dogodka.

Ko se je potem prikazal iz oglenice izginjajoče ladje — okajeni mož v umazanem jopiču in je za ladjo plavajočemu Korošču, katerega Maknel ni poznal, žugal z lopato, stopil je nakrat k Penu in mu zašepetal: „To je bil Sever in Vi ste mu naprej pomagali!“

Pen je bil zvit lisjak.

Pričakoval je ta obrat in odvrnil z dobro igranim začudenjem: „Sever? Kdo pa naj bi to bil?“

„Sever je oni mož, čigar drugo ime je Jon Gould“, odgovoril je Maknel strogo, „mož, katerega iščemo.“

„A tako“, dejal je Pen porogljivo, „mož v skrinji! Da, ljubi gospod, tako malo kakor jaz vem, kaj je v tej skrinji, na katero ste vendar tako pazili, tako malo vem, kdo je oni mož, katerega sedaj prvič vidim. Jaz nisem čarovnik, in tovariš morilcev, ampak pošten mož. Nasprotje mi bodete morali šele dokazati.“

Maknel ni vedel na to ničesar odgovoriti.

Je-li Pen sokrivec ali ne, naj drugi preiskujejo.

On je bil le prepričan, da je tam zbežal iskani hudodelec, in tega ni smel spustiti.

Ker se je šlo za morilca, in on bežečega ni mogel več ustaviti, ustrelil je nanj, ne da bi ga umoril, marveč samo ranil. Sever je padel.

Maknel in tuji kočijaž sta zaklicala „živio!“ medtem ko je Mili prestrašeno zavpila in Pen, kateremu je strah stisnil grlo, mrmral kletev.

Še trenotek so gledali tu zbrani težko čakaje za ladjo.

Potem je izginila v nočni temoti.

Maknel je skočil na konja.

„Peljite se takoj s skrinjo v Kolumbijo!“ velel je tujemu kočijažu. „Oddajte jo na policiji in naznanite, kar ste tu videli. Hitite, mož, kar morejo konji! Vzemite še to in dajte policiskemu predstojniku! Zaslužite si lahko kaj. Jaz jezdim za ladjo.“ —

Strgal je listek iz svoje beležnice in napisal v tajni pisavi nekaj vrst, vročil ga potem kočijažu ter ga še enkrat opomnil k naglosti.

Voz je oddrdral.

„Jon Pen, midva še govoriva!“ zaklical je Maknel ladjarju in odjezdil v diru.

Oče in hči sta bila sama.

„Pokliči ga nazaj, on jezdi na desno naravnost v močvirje!“ jecljala je prestrašena deklica.

Namesto vsakega odgovora zgrabil jo je stari surovo za roko in jo pahnil ob tla.

„In sedaj imam s Teboj govoriti, dekle!“ zavpil je z jezno blestečim pogledom. „Kaj veš o tej stvari? Kdo je bil mož, ki je skočil v vodo? Odgovori! Ali, pri Bogu, vržem Te za njim!“

Mili je poznala brezmejno jezo svojega očeta.

Tresla se je za svoje življenje.

„Milost, oče! Jaz sem Tvoj otrok!“ zavpila je.

„Ako si me izdala tem tujcem, potem nisi več moj otrok!“ tulil je Pen, ki se je v svoji grozoviti razburjenosti sam ovadil. „Ali si to storila — ali si?“

Tako grozeč vihtel je nad njeno glavo bičevnik, tako da se je moralo preplašeno dekle bati, da pri najmanjši besedici priznanja udari po nji.

„Ne — ne“, zakričala je ter proseče dvignila roki, „jaz ne vem ničesar — jaz sem nedolžna!“

„Lažeš, dekle!“ vpil je Pen ter udarjal ob tla. „Kdo je bil mož?“

„Milost! Jaz ne vem, oče!“ stokala je Mili.

„Koga si pripeljala razun gospe iz Kolumbije tu-sem?“

„Nikogar, oče — prav gotovo, nikogar!“

Temno poizvedovaje je gledal Pen na svojo hčer.

Zdelo se mu je, kakor da bi govorila resnico.

„A oni mož — ali si ga tam videla pri njej?“ nadaljeval je svoje izpraševanje.

Mili ni smela reči „da“, morala je k prvi laži dostaviti še drugo. —

„Ne, jaz moža nič ne poznam“, zagotovila je. „Ne vem, od kod je prišel?“

„Ne? Gotovo ne?“

Penova nagla jeza se je začela ohlajati.

„Čudno — hm“, rekel je na pol sam pri sebi, in potem je opazovalno pogledal okoli sebe.

„Vstani!“ velel je osorno.

Od strahu vsa blede, s tresočimi se nogami je Mili vstala.

Pen si je nakrat postal svest, da je več povedal, nego je bilo dobro za obvarovanje skrivnosti.

„Zlodjeva stvar, to“, rekel je. „Saj nisem dalje nič poznal moža, hotel sem mu le uslugo storiti. Kakor se pa kaže, je bil ta lump, ki se je tako odlično vedel, in meni podaril steklenico vina, velik hudodelec. Sedaj se sodi, da sem bil v zvezi z njim. To ima človek od svoje dobrosrčnosti. In k temu še zgubo ladje, katero ta človek Bog ve kje pusti, ali pa navrta, da se potopi.“

Sledil je kratek molk.

„Poslušaj me, Mili!“ začel je Pen znova. Njegov glas je donel milo.

„Kaj, oče?“ vprašala je Mili splašeno.

„Ta cela stvar mi je jako sitna in bi imela zame lahko najneprijetnejše posledice, ako bi se izvedelo, da sem poslal Tebe s pismom v Kolumbijo, da bi pripeljala gospo tu-sém. Ti vendar tega ne boš hotela?“

„Ne, oče!“

„Dobro torej, molči o tej zadevi!“

„Da, oče!“

„Ako se Te vpraša, povej, da si se peljala v Kolumbijo kupit živeža. Tuja gospa, katere niti ne poznaš, Te je po poti nagovorila in Ti si jo vzela s seboj. Dalje Ti ni nič znano o njej. Razumeš?“

„Da, oče!“

„Tako — to pa deni v svojo hranilno puščico, in novo obleko Ti tudi kupim. Sedaj pa na voz in proč! Peljala se bo deva eno uro ob reki gori, kjer je brod. Druzega nama ne preostane, ako hočeva priti domu.“

Stopil je na voz.

Mili je s tresočo roko spravila srebrni dolar, katerega je dobila od očeta.

Sedaj, ko je bil vihar končan, začela se je oglašati vest. Mislila je na ljubko malo deklico, katero je moral Helenin spremljevalec nekod v bližini zapustiti.

Iskaje je gledala okoli.

„No, kaj se obotavljaš? Po čem gledaš?“ vprašal je Pen zopet nezaupno.

„Jaz — mislila sem samo na moža, ki je jezdil tu v močvirje“, odgovorila je Mili negotovo.

„Kaj naju ta briga“, odvrnil je Pen osorno. „Vprašal me ni za pot. Morda je znan tu in je naredil ovinek“, pristavil je malo bolj prijazno. „Pojdi sedaj, pot je dolga in neprijetna!“

Mili je splezala na voz. Sree ji je sicer močno bilo, a ubogati je morala.

Konj je potegnil in v teku hitel naprej.

Ubogi mali otrok, ki je tu zgubljen taval!

In kaj se je zgodilo z nesrečno materjo, kaj z možem, ki je skočil za njo, da bi jo rešil?

Še enkrat je pogledala Mili nazaj k pristanu. Potem pa molčé zrla naprej.

Med potjo je Pen še dalje premišljeval o tem dogodku in pretehtoval vse mogoče posledice za njegovo osebo.

Ko sta dospela domu in tiho povečerjala, rekel je Pen svoji hčeri: „Poslušaj, Mili; Ti izgledaš slabo, si tudi dolgo vožnjo naredila v Kolumbijo. Bolje, da greš v posteljo! Zapri se. Ako bi kdo trkal na vrata, ne odgovori, ne odpri, tudi meni ne. Bojim se, da dobimo še danes po noči nadležen obisk. Bolje je, da se še ne pokažeš. Lahko noč!“

Mili je bila iz srea vesela, da se je tako hitro otresla očetove družbe.

Med potjo so ji prišle razne misli o groznih dogodkih na pristanišču. Slišala je tudi besede, katere je Maknel izrekel proti očetu: „To je bil morilec Gould in Vi ste mu pomagali naprej!“ Skoraj je bilo videti, da je policaj govoril resnico, da je bila njegova obtožba opravičena.

Prvikrat je malo spoznala pravi značaj očetov in to jo je pretreslo.

Ko je stopila v svojo sobo in zaklenila vrata, vrgla se je spehana in žalostna na stol.

Okna so bila obrnjena proti pristanu in nehoté je vedno pogledavala tja.

Mislila je na otroka.

Priljubilo se ji je prijazno malo bitje in sedaj ga je videla v duhu, kako je od strahu jokaje klicalo mater, katero je zaman iskalo. —

Morda je teklo proti bližnjemu gozdu, kjer so bivale divje zveri. — Tuljenje šakalov in volkov se je v tihih nočeh slišalo do sem. Morda je v temi prišlo do kake vode in utonilo!

Z lahkim krikom je Mili poskočila s stola.

Sama si je zdela kakor hudodelka.

Samo ona je vedela za otroka in z njenim molčanjem proti očetu in drugim si je nakopala grozno odgovornost na vest. —

Ako otrok sedaj ponesreči, je bila ona kriva njegove smrti, da, ako bi se nesrečna mati kedaj vrnila s te usodepolne vožnje, bi celo lahko nastopila proti nji in jo obtožila umora njenega otroka radi zanikernosti!

Mili je bila pridna, pošteno misleča deklica, to je že dokazala pri prvem srečanju s Heleno.

Mislila si je, da je oče v zvezi z begom morilca in odpe-ljivijo lepe gospe.

Ali hoče vedoma postati sokrivka njegova? Ali naj še krivdo pomnoži ter gleda, kako onkraj pogine človeško življenje?

In ako bi se tudi nikdar ne zvedelo, ako bi se tudi Helena nikdar ne vrnila in nihče več vprašal po otroku, njena vest bi vendar ne našla več miru. Bila bi zgubljena, obojena. Vedno bi ji stala podoba nesrečnega otroka pred očmi.

In še sedaj spenjali sta se iz temne noči dve otroški roki proti nji, videla je bled obrazek s solznimi očmi. „Pomagaj mi!“ dejali so ji. „Ti to lahko storiš in brez Tebe sem zgubljen!“

Mili je prestala težak notranji boj.

Človekoljubje v njenem čistem, nepokvarjenem srcu borilo se je s strahom pred silovitim očetom.

Lagala je in bi morala dalje tako tajiti; ako bi se sedaj ukradla proč in privedla otroka, ali bi ne postavila s tem sebe in njega na laž? Ali bi ne spravila s tem na dan, kar je hotel skriti. Najhujša telesna kazen bi bilo najmanj, kar bi imela pričakovati.

In vendar —, ne, ni mogla drugače, morala je otroka rešiti, vsaj poskusiti je morala to!

Soba Milina je bila pritlična.

Tiho je odprla okno in skočila ven.

V hiši je ostalo vse tiho.

Še enkrat se je boječe ozrla.

Potem je tekla k reki.

V trstju skrita je bila majhna barka.

Vstopila je vanjo.

Lahko veslaje peljala se je čez vodo.

V desetih minutah je bila na drugi strani.

Tu je zopet skrila barko v trstju, še enkrat prisluškovaje se ustavila in potem odhitela v smeri, od koder je videla priti Korošca.

Triinosemdeseto poglavje.

Nočno potovanje.

Medtem je Helena napela vse svoje moči in si prizadevala priti do istega cilja.

Poznala ni ne poti ne steze. Sledila je le prilični smeri.

Vedno bolj se je oddaljevala od reke, ne da bi je popolnoma zgubila iz oči.

Bilo je trudapolno potovanje.

Široko močvirje, v katerem bi se bila Helena skoro pogreznila, prisililo jo je, narediti velik ovinek.

Tako je zašla v temni pragozd in zgubila reko popolnoma iz očíj.

Čudno, strašno nočno življenje je napolnilo gozd.

Oposumi, divje mačke in leteči psi skakali, tekali in frfotali so od drevesa do drevesa.

Sem pa tje se je sumljivo gibalo v lesovju, kakor od rahlih stopinj divje zveri, ki se pripravi na skok.

Enkrat je zaslišala obupana mati v neposredni bližini sikanje kače, drugikrat zopet jo je iz gostega grmovja pogledalo dvoje blestečih očes, ter jo navdalo z grozo in strahom.

K sreči je Helena na parniku pobrani samokres vtaknila v žep. —

Sedaj vendar ni bila popolnoma brez orožja.

Vendar je imela velik strah. Prvikrat je stopila v veliko ameriško puščavo, koje strahote so se razodele tu njenim očem.

Spehana in trudna, z mokrima, ranjenima nogama, raztrgano obleko in razpletenimi lasmi tavalala je nesrečna mati dalje in dalje.

Druzega kažipota ni imela nego močvirje, ob robu katerega je z dolgo palico tipala dalje.

Nekod je moralo nehati in potem je zopet morala priti k reki. —

Materinska ljubezen gnala jo je dalje, materinska ljubezen dala moči njenim trudnim udom.

Vedno bolj globoko je zašla v gozd.

Saj ni bilo druge poti k otroku.

Tega pa je morala najti in naj jo velja življenje!

Ure so tako pretekle.

Že je bila Helena obupanju blizu.

Končno je postajal vendar gozd redkejši in potem je iz daljave ugledala reko.

Helena je zadobila novih močíj. Sedaj ni moglo več daleč biti do pristanišča!

Najhujši del nočnega potovanja je bil prestan.

Onkraj nad vrhovi je ravno vzhajala luna s svojo srebrno svetlobo, in mili tovariš noči razsvetlil ji je pot. To je bilo tako lepo, tako vzvišeno, tako obetajoče, da je Helena nehoté sklenila roki in hvaležno pogledala proti nebu.

Hitreje je šla sedaj naprej. Čutila je zopet pod nogami trda tla.

Čez kakih dvajset minut je dospela k reki.

Od onkraj se je svetila luč.

Bližala se je pristanu.

Tu je doživela prvo razočaranje.

Prostor je bil prazen.

In ona je upala še vse tu dobiti!

Bog vé, so li otroka vzeli s seboj?

Hotela je klicati, akoravno je bila razdalja velika; a utrujenost in skrb za Lidijo udušili sta njen glas. Ali bi se jo slišalo?

Ker je Mili po stari navadi skrila ladjo v trstju, da bi je nihče ne ukradel, ni imela Helena nikakega sredstva priti čez reko, in zato je z odrekajočim pogumom hitela k onemu klanecu, za katerim je Korošec zapustil otroka.

Dospela je na vrh.

Zamolkel krik izvil se je iz njenih prs.

Tu so ležali škornji in suknja Korošca, katere je dobri človek odložil, ko je tekel k bregu z namenom skočiti v vodo in plavati za ladjo.

Sedaj je bila na koncu!

Komaj sopeč naredila je še nekaj omahujočih korakov.

Potem je stala na vrhu.

Mesec je prijazno in jasno razsvetljeval pusti kraj.

Lahko je pregledala vse in vse spoznala.

Tu doli je upala Helena najti otroka!

A še ga ni videla.

Morda je ležal v senci kakega grmovja in spal, čuvan od angeljev, ko se je ona tu bala do smrti.

Postala je tako slaba, da se je morala prijeti za vejo, da ni padla.

A to je prešlo.

Vzravнала se je zopet po konci in potem hitela na vso moč po klanecu navzdol.

Otroka ni našla, pač pa prostor, kjer je sedel.

Tu je ležal šopek na pol velih divjih cvetic na tleh. In pisani kamenčki, s katerimi se je otrok nazadnje igral, so bili raztreseni na okolu.

Da, tu v pesku so bili tudi vtisi njenih majhnih nog — a Lidije ni bilo!

Helena se je vrgla na tla.

Vzdignila je šopek, zadnji, nji namenjeni dar ljubezni njenega otroka ter ga pritisknila k ustom in porosila z njenimi solzami.

Potem ga je spravila kakor neminljivo dragocenost na svoja prsa.

Sprva tiho, potem pa vedno glasneje je klicala nesrečna žena z jokom in stokom po svojem zgubljenem otroku.

Mali sledovi nog kazali so na gotovo smer in po tej je šla sedaj Helena vsa zmedena, kakor v sanjah.

Dolina ni peljala k reki, temuč v deželo in je nehala ob gozdu.

Vedno glasneje, vedno bolj boječe je donel glas matere v tiho mesečno noč in vzbudil žalosten odmev.

Helenini pogledi so švigali iskaje okoli.

Nakrat je strmé obstala.

Neka postava je švignila med grmovjem in prišla proti nji. —

„Lidija!“

Kakor klic veselja izvilo se je ime iz njenih izmučenih prs. —

Potem je Helena umolknila hipoma ter obstala kakor okamenela.

To ni bila Lidija, to je bila —

„Mili!“ zavpila je iznenadeno in skoraj brez sape. „Kaj delate tu?“

Izraz žalosti in osupnenja, ki se je bral z obraza mladega dekleta, izdal je vse.

„Iščete — Lidijo — mojega otroka?“ jecljala je Helena vsa blede.

„Da, a je ne najdem!“ dejala je Mili jokaje. „Ubogi, ljubi otrok — ni ga — ni! O gospa, milost — nisem mogla drugače. Oče bi me bil ubil, ako bi bil zvedel resnico. Morala sem molčati. Napravili smo ovinek jedne ure do doma. Potem mi pa vest ni dala miru. Skočila sem skozi okno, skrivoma se peljala s čolnom sem, da bi zaostalo deklico iskala. Zaman! Že celo uro iščem in pridem ravno iz gozda, ne da bi bila našla sled. Slišala sem Vas in hitela sem, da bi Vas na kolenih prosila

dopuščanja. O, bodite usmiljeni! Ne preklinjajte me! Saj že tako težko nosim lastni čut krivde in ne bi si rada naložila še Vašo kletev. Saj sem tako brezmejno nesrečna!“

Mili je padla na kolena ter proseč dvignila roki.

Sedaj si je pokrila obraz s predpasnikom in jokala neusmiljeno.

Helena se ni ganila.

Kakor mramornat kip je stala tu v mesečini. Njene velike, v bledem obrazu še bolj temne oči so srepo gledale v daljavo, in ne da bi mislila, šepetale so njene ustne: „Ljubljene in zgubljeno!“

Mili je zopet spustila predpasnik.

Prestrašila se je, ko je pogledala na Heleno.

„Ne, ne tako — ne tako!“ prosila je. „Pojdite sedaj z menoj. Jaz hočem očetu vse priznati. V Vaši navzočnosti se ne bo upal, me pretepati. Ostanite čez noč pri nas in jutri Vam bomo vsi pomagali iskati malo Lidijo. Vidim, kako ste utrujeni in slabi. Pojdite! Odpočiti se morate, spati — odstopim Vam svojo posteljo —“

Helena je otresla onemoglost.

Nje oči so zopet gledale milo in pogumno kakor vedno, ko se je priklonila h klečeči, da bi jo vzdignila.

„Odpustim Ti, otrok“, rekla je globoko ginjena, „Ti si me pravočasno svarila in vse storila, da bi me zadržala od te nesrečne vožnje. Vse drugo zadene mene, je bila moja krivda. Počitek — spanje? Ne, Mili, teh bi pač ne našla v tej noči. Takoj moram naprej, da iščem otroka.“

„Takoj — o ne!“ branila je Mili proseče. „Saj ste popolnoma onemogli in ste gotovo marsikaj prestali, predno Vam je bilo mogoče po glavni poti tu sem priti. Kako neki ste prišli čez močvirje?“

„Šla sem okoli njega“, razložila je Helena.

„In — kaj niste nikogar srečali? Jezdeca morda?“ jecljala je Mili.

Helena je zanikala.

Ladjarjeva hči je prebledela.

Torej je bil Maknel zgubljen.

Še enkrat je poskušala Heleno pregovoriti k vrnitvi in ostanku.

A ta je ostala pri svojem sklepu.

„Le z otrokom v rokah se vrnem z Vami, drugače ne“, rekla je, „ker le danes še je mogoče rešiti ga. Jutri bi bilo prepozno.“

„Z Bogom Mili, in radi mene se ne izpostavite novemu trpinčenju. Odpustim Vam. Vrnite se hitro domu in ne povejte očetu ničesar o najinem srečanju. A če bi videli mojega, Vam znanega spremljevalca, gospoda Korošca, temu recite, da ste me tu dobili, da sem šla sama iskat svojega otroka in da ne bodem poprej mirovala, dokler ga ne dobim.“

„In sedaj pojdite z Bogom, ljubo dekle! Jaz ne smem več časa zgubiti. Moja pot pelje tamkaj ven.“

„A v gozdu bivajo volkovi in druge zveri!“ ugovarjala je Mili tresoč.

„Ravno zato“, odvrnila je Helena s trdnim sklepom. „Imam orožje pri sebi in ne bojim se nobene nevarnosti. Moje življenje je življenje mojega otroka!“

„O milostna —“ je še jokaje rekla Mili.

Helena jo je v slovo poljubila na čelo, potem je šla sama naprej — proti gozdu.

„O, ta uboga, nesrečna žena!“ ihtelo je žalostno, mlado dekle. „Tako blaga in tako dobra! In vendar je zgubljena, ona in njen otrok —“

Sklenila je roki in s solznimi očmi gledala v zvezdnato nebo. —

Potem je tiho lezla dalje, da bi se vrnila domu.

Štiriinosemdeseto poglavje.

Kaj je bilo z Lidijo?

Ko je Korošec Lidiji naročil, naj se igra in pričakuje njegovo vrnitev, je le tiho prikimala.

Pisani kamenčki in množica odtrganih cvetic so jo raztresli. Oči so se ji svetile, lica žarela. Zdelo se ji je, da še ni doživela tako lepega dne, kakor je bil današnji.

Ali so bili to biseri, o katerih se je v pravljicah toliko govorilo. Pri cvetkah je mislila na rojenice. Lidija je bila nežna

narava. Kar je enkrat slišala pripovedovati, ni več pozabila, in ker sta ji mama in prijatelj Korošec vedno le pravljice pripovedovala, živela je v posebnem, domišljenem svetu, v katerem so igrale rojenice, pritlikavci, principi in krasne palače glavno ulogo. —

Doma še ni o tem ničesar videla, a Korošec jo je tolažil, da se to nahaja le v velikih gozdih in rojenice, principi in pritlikavci se prikažejo dobremu otroku le tedaj, ako se je sam zgubil v gozdu in rabi njihove pomoči.

Sedaj je bila Lidiya popolnoma sama.

Korošec jo je zapustil.

O dogodkih v pristanu ni ničesar slišala in videla. Obdajajoči jo klanec zdeli so se ji kakor mogočne gore.

Ali se ne bo sedaj nič primerilo?

Smehljala se je tiho pred se, ko je to mislila in lokavo ozrla se naokoli, ako se ne odpre kje hrib in morda, kakor v Snegulčici, ne stopi iz njega sedem pritlikavcev.

A ko se ni nič podobnega zgodilo in se je Lidiya tudi naveličala igre, zdihnula je večkrat, naslonila je glavico ob deblo drevesa, pri katerem je sedela, in je zaspala.

Dolga vožnja in nenavadno skakanje jo je utrudilo.

Da je mrak že začel prihajati v temo, niti opazila ni.

Komaj pa je zatisnila oči, je že zopet prestrašeno skočila kvišku.

Grozen pok se je nekod zaslišal in odmev se je valil kakor votli grom ob klanec.

Hitro je skočila Lidiya na noge.

Klicala je Korošca, „strica Srečkota“, kakor ga je imenovala, in ko ni odgovoril, klicala je mamo.

Lidiya se ni ničesar tako bala, kakor neviht, in vzlic jasnemu nebu je mislila gotovo, da je tako pričakovati.

V prvem strahu je vrgla kamenčke in cvetke, katere je držala v naročju, proč.

Skušala je zlezti na klanec, s katerega je prej prijatelj Korošec gledal in ji potem zaklical, da naj ostane mirna in počaka njegovo vrnitev.

Mislila je, tam spodaj bo vendar videla strica.

Pobočje, ki se je njenim očem zdelo toli veliko, je bilo manj visoko, nego strmo in peščeno.

Zaman se je trudila Lidiya dospeti na vrh.

Vedno je odnehal pesek in ž njim skupaj je zdrsnila tudi ona nazaj. Redka trava je rasla iz suhih tal, in ako se je Lidija oprijela, da bi se vzdržala, izruvala jo je ven.

Ubogi otrok je obupal, da bi kdaj prišel čez ta strašni hrib in se je tresel pri misli, da bi se še enkrat zaslišalo gromenje.

Znano nam je, da je bil to strel, katerega je sprožil Maknel za bežečim morilcem.

Ne vedé, kaj bi počela, cepetala je z majhnimi nogami okoli. —

Še parkrat je klicala Lidija jokaje po mami in „stricu Srečkotu.“

Seveda ni prišel tenki glasek čez najbližjo okolico.

Potem se je ozirala sem in tja in sedaj šele opazila, da se je začelo temniti.

To je le povečalo njen strah.

In namesto da bi bila ostala na prostoru, kjer edino bi se jo zamoglo potem najti, letala je boječe na levo in desno.

Upala je, da pride kmalu k izhodu prepada.

A ta se je vlekel pol ure dolgo.

Bila je to stara struga, in široka kadunja, v kateri je imela svoj konec, je bilo poprej jezero.

Nakrat se je Lidija še enkrat prestrašeno ustavila.

Grmeče klopotanje konjskih kopit in ropot kakor od drdranja koles čulo se je od druge strani klanca, da, bilo je, kakor da bi jezdec — bil je Maknel — dirjal tik nje.

Otrok se ni upal izustiti glasu; poslušal je z utripajočim srcem, dokler ni ropot v daljavi utihnil.

Sedaj šele je ubogo deklico obšel čut popolne zapuščenosti. —

Bili so vendar ljudje v bližini, a sedaj so bili vsi proč — vsi proč.

Ko je Lidija to spoznala, se je začela jokati na ves glas.

Potem je tekla naprej, vedno dalje, kakor hitro so jo zamogle nesti noge.

Ni več mislila na strica Korošca, hotela je k materi.

Ta je morala vendar tod kje biti in jo iskati.

Temota se je bolj in bolj razširjala.

Na tleh pa je ležal svetel pesek in le tako je bilo mogoče, da ni deklica zgrošila poti in mogla naprej.

Jokaje, spodtikaje se, padajoč in zopet vstajajoč je nadaljevala strašno potovanje.

Teči že ni mogla več in tudi solze so ji že usahnile.

Le sem pa tje je še zaječala in z zadušnim ihtenjem klicala: „Mama, moja dobra, ljuba mama!“

Da, Ti ubogi otrok, le kliči! Tvoj glas sicer ne doseže njenih ušes, a odmeva v materinskem srečju. To misli náte v nepopisni bolesti, in nikdar ne bo nehala v ljubezni zate biti.

Pogreznil, izginil je sedaj lepi svet pravljic s svojimi rojenicami in pritlikavci, s svojimi princji in kristalnimi palačami. Puščoba, noč in groza spremljali so malo potovalko in jo privedli vedno globokeje v pustinjo.

Po dolgem potu je Lidija vendar dospela na konec prepada. —

A tudi tu je bilo vse tiho, temno in pusto.

Nobene luči, nobenega človeka, ne glasu!

Le zvezde so sijale v svoji mirni divni svetlobi na njo in to je dobro delo njenemu majhnemu srečju.

Vedela je od svoje matere, da tu zgoraj biva ljubi Bog, in ta je bil tako dober. Sliši in vidi vse, kar se tu spodaj godi in majhne otroke ima posebno rad. On jo tudi lahko popelje k ljubi mami.

„Otroci imajo svojega angelja“, je mati mnogokrat tolažilno dejala, kadar je bila Lidija bolna ali se je v temi bala. „Ta jim je vedno na strani in sedi po noči na njihovi posteljici. Videti se ga sicer ne more, a vendar je tu in čuva svoje majhne izročence, da se jim nič žalega ne zgodi.“

S temi besedami, katere je govorila, mislila je Lidija tudi glas matere slišati, in sedaj je postala mirnejša, akoravno ji je srce še boječe bilo.

V temni prepadi bi se ne bila Lidija vrnila za nobeno ceno. Tu ostati tudi ni marala, in tako je korakala po kratkem premoru dalje.

Neskončna se ji je zdela množica zvezd in mama je rekla, da so to vse angelji, ki čuvajo majhne ljudi.

Včasih ji je bilo, kakor da bi videla svetloben žarek poleg sebe, in potem je bila prepričana, da gre angelj otrok poleg nje, da jo popelje k mami.

Lidija je hodila dalje in dalje.

V njeni srčni bridkosti ni občutila utrujenosti.

Končno je prišla do velikega, temnega gozda, v katerega je radovedno in boječe gledala.

To je bil gotovo gozd iz pravljice, v katerem je bivala čarovnica!

In skozi gozd je šel tih, enakomiren šum.

Lidiji je postalo nekam čudno pri sreč.

S pobožno priklonjeno glavico in sklenjenima rokama je stala precej časa nepremično in prisluškovala tej ganljivi pesni gozda. —

Skozi tak gozd so se tudi vozili tu-sem.

A še se ni upala notri.

Šla je ob robu dalje.

Hipoma se je ustavila.

Luč se je zasvetila med drevjem, velika, rudečkasta, migljajoča luč.

Hišica iz strdenic z grozno copernico stala je zopet pred njenimi prestrašenimi očmi.

Zopet je boječe stopila nekaj korakov proč od gozda.

A sedaj je še bolje videla in spoznala, da luč z rudečkasto, migljajočo svetlobo ni prišla od nobene hiše.

Bil je to na prostem goreč ogenj, in pred njih so se pre-gibale temne postave, katere so bile strašne videti.

Srce je bilo Lidiji zopet do vratu.

Slišala je zamolkle glasove.

Nakrat je pa zadonel srčen smeh.

Bila je to neka žena, ki se je smejala.

To ni bilo podobno hudobnim ljudem, in ako je bila zraven žena — ta bi ji morda pokazala pot k mami.

Lidija je nekaj časa premišljevala.

Hipoma ji je bilo, kakor da bi se morala obrniti.

Storila je to in ne daleč opazila žival, podobno psu, katera je s čudno blestečimi očmi gledala na njo.

„Na —!“ naredila je Lidija in vtaknila prst v usta.

Mislila je takoj na pravljico o deklici z rudečo kapico in volkom, katera se ji je vedno najbolj dopadla. Še danes jo je igrala s stricem Srečkom. V resnici je bil pa vendar volk bolj strašen.

Kako je pripognil glavo in jo zopet vohaje vzdignil kvišku. Da, gotovo je že vohal deklico ob gozdnem robu!

Lidija se je bala hudega volka, ki bi jo gotovo namah požrl. —

Gledajoč nazaj šla je, kar nevedé, proti gozdu.

Ob enem naredil je tudi volk nekaj korakov proti nji, vedno vohajoč in gledajoč, kakor da bi ne bil svoje stvari prav gotov in bi se bal lovca.

V resnici pa ni strašila volka majhna otroška postava, ki se mu je boječe umikala, temuč rudeča svetloba ognja in bližina odraslih ljudi.

Lidija ni vedela nič o tem. Videla je le, da je lezel za njo in zato pospešila svoje korake.

Sedaj je pa skočil za njo.

Lidija je tekla naravnost proti ognju.

A sedaj so jo nakrat obfrčale črne velike živali z zobčastimi peruti in bliščečimi zobmi.

To so mogli le zmaji biti, in gozd je bil zacopran!

Glasno je zavpila od strahu.

Čudne nočne ptice pa so ob tem zletele.

Ozrla se je, spodtaknila se in padla.

Volk je bil tik za njo, a frfoleče živali in njen glasen krik so ga še enkrat ustavile.

Nakrat je še od druge strani nekaj priskočilo proti njej.

Predno je še mogla spoznati, kaj bi to bilo, se je plavalasa glavica sklonila in Lidija se je zgrudila nezavestna na tla.

Petinosedeseto poglavje.

Redka najdba.

Okoli ognja, katerega je Lidija zapazila, premikali sta se dve postavi, mož in žena.

Bila sta to zakonska dvojica Milton, poštena farmerja, katera sta imela svoje domovanje tam zadaj v najtemnejšem gozdu in sta prišla le vsakih štiri do šest tednov enkrat v mesto prodajat moko, jajca, surovo maslo, gnjati itd. ter nakupiti čaja, sladkorja, tobaka, platna, obleke, škornje in smodnika.

Milka je padla pred Heleno na kolena in prosila odpuščenja.
„Usmilite se me“ je rekla „ne obsodite me! Saj me že teži
dovolj zavest, da sem veliko zakrivila.“

Od take vožnje v mesto vračala sta se zdaj domu.

Vozila sta se ves dan in imela še pred seboj dvanajsturno pot.

Tu sta se ustavila, da sta privoščila konjem in sebi kratek odmor ter povžila na ognju pripravljeno majhno večerjo.

Medtem ko je mož spregel utrujena konja, je žena zanelila ogenj in skuhala čaj.

Kmalu sta sedela oba pri jedi in jo z zdravim tekom zavživala.

Pogovarjala sta se o nakupljenem in prodanem blagu, o konjih — kar se tako priprosti ljudje pač razgovarjajo med seboj.

Milton je bil mož okolu štiridesetih let, okoren, robat, a ne suróv, imel je temveč jasen obraz in dobre oči. Njegova žena ni bila ne lepa, ne grda, a močna in zdrava. Danes je žarel nje obraz samega veselja. Bila je zadovoljna z nakupljenim blagom.

„Da, da, to je vse dobro in lepo“, je ravno rekel nje mož namuznivši se, „ampak —“

Pri tem „ampak“ se je ustavil, ker sedaj je prišel zanj važen trenotek, ko je izmed dveh koščkov lesa vzel iz ognja košček žrjavice in ž-njo užgal svojo pipo.

To delo je bilo za moža nekako slavnostno, ker pipa mu je bil največji užitek življenja.

„Ni treba izgovoriti“, prestrigla mu je žena besedo. „Tvoj „ampak“ že poznam! E, Ti moj Bog“, nadaljevala je in vzdihnila, „če tudi ni vse skupaj, starček, in nama ni bil dodeljen otročji blagoslov, ostane nama še vedno dosti, za kar smeva Bogu hvalo dati. Krepka sva, zdrava in sva kaj pridelala. Ako pomislim nazaj, kako so se morali moji stariši na Angleškem truditi za kosec kruha, in ga še niso vedno imeli, potem si vendar rečem, da sva tu na boljšem. Naše delo je morda težje in dosti dolgo je tudi trajalo, a sedaj je vendar kaj videti, in pri naši mizi bi se lahko še kdo najedel.“

„To je res“, prikimal je mož ter puhnil velik oblak dima od sebe, „saj bi se tudi marsikdo rad in se tudi bo, kadar bodeva enkrat nehala delati, a vendar se rajši zapusti svojim, ne gledé na veselje, katero se ima, ako se vidi takega sina, ali naj si bode tudi hči, vzrasti pred svojimi lastnimi očmi in jih vzrediti v vrle ljudi. Seveda, človeku vedno preostaja kaka želja — v tem imaš prav, a da je to ravno to, kar bi bilo človeku

lahko najljubše in najdražje na svetu — no, pustiva to stvar. Saj veva sedaj, da nam ta sreča nikdar ne bo svetila.“

Mož je gledal važno proti konjema, katera sta se pasla blizu ognja, ko si je žena skrivaj s predpasnikom obrisala solzne oči. —

Da, da, sladka materina sreča, to je morala pogrešati in jo je gotovo še težje pogrešala, ko njen mož, ker on je imel svoje delo zunaj, ona pa v hiši, in tu je bilo vedno prav tiho in samotno.

Govorila sta še to in ono, ko je mož še enkrat vso pozornost obrnil na konje.

„Oho, kaj pa je to?“ dejal je ter skočil kvišku, ko sta oba konja nakrat stezala vratove, pihala in potem z vidnim strahom tekla k vozu, stoječemu poleg ognja.

„Morda Indijanci?“ rekla je žena malomarno, kakor da bi se šlo za vsakdanje prikazni.

„To pač ne“, odvrnil je mož oziraje se z ostrim pogledom naokoli, „prej bi bilo mogoče, da bi bili volkovi.“

„Ah, pojdi!“ šalila se je ona. „Ti še vedno misliš na psa prerije, ki nas je danes obkrožal.“

„Je bil pač bolj podoben drugi zverini“, trdil je Milton. „Previdnost ne škoduje, mati. Puško bodem vzel, saj nabsana je.“

Mož je zginil za trenotek v temoti in se je potem vrnil k ognju s svetlo puško, kjer jo je skrbno pregledal.

„Ako to misliš, peljiva se dalje“, rekla je njegova žena.

„Ne hodi“, ugovarjal je, „je pretemno. Čakati morava, da se prikaže mesec. Potem doprineseva s tem hitrejšo vožnjo, kar sva zamudila.“

Žena je bila zadovoljna.

Pospravila je kotel in čaše, medtem ko se je mož trudil, pomiriti konja.

Oba sta se vrnila k ognju in žena se je ravno zaradi neke moževe šale glasno zasmejala, ko sta, sedaj k vozu privezana konja, začela na vso moč trgati vrvi in breati z zadnjimi nogami. —

„Glej, glej, to bo nekaj“, rekel je mož resno. „Sedaj je treba odpreti oči. Zlezi na voz, žena!“

„Ogenj me bolje varuje, kakor voz“, odvrnila je žena. „Za silo uženem volke tudi s plamtečim polenom. Pazila bodem s Teboj. Štiri oči več vidijo ko dve.“

Oba sta sedaj stala na straži in prestrašeno pogledala kvišku, ko se je od roba gozda zaslišal šum, kakor da bi se človek z lahkimi, kratkimi koraki bližal stanišču.

„Vendar Indijanci?“ mislila sta oba, a nihče ni tega izgovoril. —

Nakrat je prešinil glasen, majhen krik tiho noč.

„Usmiljeni!“ zavpila je žena.

Mož pa je skočil k onemu kraju, od koder je prihajal ta čuden krik.

V naslednjem trenutku je počil strel, in volk, kateri je zasledoval Lidijo, je naredil svoj smrtni skok.

„Je-li kdo tu?“ vprašal je farmer tja v noč.

Videl je samo svetle oči zveri in meril na te.

Nihče ni odgovoril.

„Kdo je? Odgovori — ali ustrelim!“ je pretil Milton.

Vse je ostalo tiho.

Z nekako čudnim, grozi podobnim občutkom se je vrnil Milton k ognju.

„Ali se ni to tako slišalo, kakor če bi človek upil?“ je vprašal nekako nejasno.

„Da, skoraj tako“, je pritrdila njegova žena boječe. „Kdo naj bi to sicer bil?“

„Ali sedaj je vendar vse tiho.“

Nekaj časa sta prisluškovala.

A nič se ni ganilo v velikem, tihem gozdu.

Milton se je začel sramovati svoje bojazni.

„Vse eno pogledam“, je rekel, izdrl gorečo poleno iz ognja in svetil s to naravno bakljo pred se proti strani, kjer je ležal volk v svoji krvi.

Žena mu bojazljivo sledi.

„A, poglejmo no!“ zaupije farmer nakrat, in posveti navzdol.

Bilo je toliko veselega iznenadenja v tem vzkliku, da je njegova žena hitro pristopila, a samo da je zdaj še glasneje zaupila.

„Otrok!“

To sta oba hkrati zaklicala.

„Angelj! Nebeško lepí otrok!“ je dejala žena. „Ali tako bled je — in tako mirno leži“, je dostavila kakor z boječo materino ljubeznijo. „Pa vendar ni —“

Hitro se je pripognila.

„Mož — ali si —?“

Preplašeno je pogledala svojega moža.

„Ah — neumnost!“ je odgovoril ta. „Zadel sem tja, kamor sem meril. Ali zdaj pa le sem s to redko najdbo! Saj to je otrok, kakor bi bil iz neba padel.“

Žena je vzela malega najdenčka na svoje roke.

„Da, jaz mislim, moj ljubi mož“, odgovori vsa srečna. „Sladki, mali, plavalasi angeljček je to. O, le poglej to nežno, fino ličice! Ali si že kdaj videl tako lepega otroka, stari?“

„Ne, kar jem krompir in kadim krompirjevo listje“, se smehlja njen mož. „To je pa res čarodejen gozd; žena, rečem, čarodejen gozd! Želiva si samo enega otroka, in — bum, pa leži tu! Ali si zapazila? To je povest o rudeči kapici in o volku. Jaz sem lovec, in ti —“

„Stara babica!“ reče žena mej smehom in jokom ter sréka in poljubljuje malo, blede deklico, kakor da bi bila njena.

„Le poglej, mož, to je otrok imenitnih ljudi! Le poglej to fine poteze, in to bogato obleko! Bog ve, čegavo je! In od kod je le semkaj prišla? Povej no, stari!“

Milton se v zadregi popraska za ušesi.

„I veš, žena, če bi jaz to vedel, potem bi bil tako pаметen, da bi lahko postal predsednik Zjedinjenih držav.“

„No, Ti boš otroka kmalo s poljubi zbudila?“ dostavi smeje. „Nekaj vode v obraz bi mu bolj hasnilo.“

Združenemu trudu zakoncev se kmalo posreči, da se mala Lidija zave.

Strah ubozega otroka si lahko mislimo, ko vidi, da je pri tujih ljudeh.

Ali ni bila to ciganska četa? Ali je ta, ki jo ima v naročji, žena z modrim pajčolanom?

Lidija pogleda ženi v obraz in pomirjena vzdihne.

Gledala je v ljubeznivi, odkritosrčni obraz, s prijaznimi modrimi očmi.

In mož, ki je zraven stal, jo je tudi tako očetovsko prijazno gledal.

„Mama!“ bila je prva beseda, katero je Lidija spregovorila. To je bila tudi edina beseda, katero sta tujca razumela. Govorila sta samo angleško, Lidija pa tega ni razumela, in tako je bilo vsako sporazumljenje za zdaj izključeno.

V svoji srčni bojazni se Lidija trdo ovije okoli vratu farmarjeve žene, in od tolikega ljubkovanja iznenadena, gledaje v oči, ji reče: „Da, ti si dobra, in ti me boš tudi k moji ljubi mamici nazaj peljala.“

Gospa Milton pritisne ljubko malo bitje na prsi in s solznimi očmi ji zagotavlja: „Da, moje ljubo dete, hočem Ti odslej biti mama — in Ti oče“, obrne se k svojemu možu.

„Če Bog da — in če imam še kaj zmožnosti za take na pol pozabljene občutke“, meni Milton z zadovoljnim posmehom.

Lidija ni razumela, kaj da govori, ali čutila je ljubezen teh poštenih ljudi iz vsake besede in vsakega pogleda.

In enako čustvo se ji je zbudilo v prsih.

„Otroci imajo svojega angelja!“

Zopet je bila resnica, kar ji je mamica rekla. Dobri angelj jo je varno pripeljal do sem, in jo tudi znanprej ne zapusti.

S to tolažljivo gotovostjo nagne Lidija zopet glavico na prsi nove odgojiteljice, in kmalo spi trdno spanje zdravja in mladosti.

Dvoje oces polno neizrekljive ljubezni, čulo je nad dre-majočim otrokom.

„Naredi ji ležišče v vozu, oče“, šepče žena s posebnim povdarkom zadnje besede.

„Precej, mati“, odgovori ji mož ravno tako.

Preložila sta otroka na mehke kože in koce. To se je zgodilo tako pazno, da se Lidija še zbudila ni.

V istem trenutku, ko je mesec nad vrhovi drevja priplul, čigar mila svitloba je mir in tolažbo polagala v srce okrog begajoče matere, poljalo se je dobro dete, od ljubečih ljudi obvarovano, speče v svojo novo gozdno domovino.

Angelj sna pa je prišel in začaral ljubki smehljaj na sladka mala ustica — sanje o ljubljeni mamici.

Šestinosedeseto poglavje.

Kaj vse mati stori.

Trudna, in prsi polna divjih bolečin, je šla Helena v mesečni noči proti gozdu.

Obraz ji je bil bled, in nje temne oči so bile polne solz.

Zdaj ji je izginil vsaki dvom.

Lidija, njena mala, srčkana Lidija, se je izgubila!

Srce ji je bilo tako težko. Vzdignila je sklenjene roke k ustom.

„Kje bivaš, angelj mojega življenja?“ je tožno šepetala. „Kam so te male in drobne nožice peljale? Ali spiš v varnem božjem varstvu — ali bdijo angelji pri tvojem ubožnem ležišču? Ali so te divje zveri napadle in umorile? Ali so te zlobni ljudje seboj vzeli? Vrní se zopet, moj plavalasi ljubček, vrni se zopet, sicer mi počí srce!“

To so bile misli, katere so Helenino dušo navdajale.

S svojim milim ljubkim glasom klicala je grede vedno naprej ime svojega otroka.

Ah, bila je v njem vsa bolešt, katero je tako krčevito čutila. —

Mesto odgovora, na katerega je z zadržujočo sapo pazila, doneli so ji iz bližnjega gozda strašni, grozo vzbujujoči glasovi na uho.

Lakota podila je divje zverine, ki so bile v gozdu, iz brloga. Zdaj, ob vshajajočem mescu, so šle iskat plena.

Groza obide materino srce.

Helena obstane in stisne roke na burno utripajoče srce.

Ali je to odgovor, o Bog, na njena tožna vprašanja, potem se ji mora seve roka in noga tresti.

Kar tam v senci šumečega gozda na njo preži, to je gotova smrt!

Helena je to vedela, vedela je pa tudi, da se bo ona, slabotna, smrtno trudna ženska, morala boriti s temi divjimi zverinami; vedela je, da se tudi sama lahko zgubi in pogine v tem velikem in globokem pragozdu.

Raznovrstne nevarnosti prežijo tu na samotno potovalko — in vendar se ni vrnila.

Hotela je biti tam, kjer je njen otrok; hotela ga je rešiti, ali pa ž njim umreti.

Sveta moč materine ljubezni jo je navdajala s srčnostjo in močjo, in tako je korakala v božjem imenu čim dalje v gozd.

„Lidija! Lidija!“ donelo je kmalu v jasnih, dolgo potegnjenih glasovih skozi pragozd, in po vsakem takem klicu nastala je hipna tišina. Divje živali so začudeno poslušale ta ne-navadni klic. Gnalo jih je, da gredo po glasu in tako dobe sled dozdevnega nasprotnika.

In bolj globoko ko je Helena prišla v pragozd, toliko bolj so se množile divje zveri, in toliko ožji je bil njih krog okolu samotne potnice.

Kakor stebri, prepreženi od raznih rastlin, molela so velikkanska drevesa proti nebu, in se spenjala visoko v zrak. Ko mož visoka trava in druga goščava je bila deloma neprodirna. Samo sem in tja je zamogla mesečna svetloba prodreti skozi goščavo in tako slabo razsvitljevati gozd. Tresoč se lučice so plesale po gozdnih tleh, in med čudno bobnenje in šumenje, katero je vladalo v pragozdu, umešavalo se je raznovrstno tuljenje divjih zveri.

Helena se zdaj ni več držala gotove smeri. Šla je zdaj sem in zdaj tja, samo da bi kolikor mogoče velik del gozda preiskala.

Noben otročji glas je ni poklical in nobene ročice se niso stegnile proti nji.

In tako daleč vendar ni Lidija mogla priti.

Zdaj se je Helena zganila, in kri ji je zastala v žilah.

Vprvič je pogledala šakalu v oči.

Preplašena se je obrnila.

Kako se je pa ustrašila, ko je tudi tu, na desni in levi, na vseh straneh, zrla v te grozne, kakor ogenj se bliščeče oči divjih zveri.

Vedno ožje se je sklepal okolu nje smrtonosni krog, in zdaj je bilo v goščavi vse živo, kakor da bi bil pragozd hipoma oživel. —

A to ni bilo glasno, temuč tiho, komaj slišno življenje.

Raznovrstne živali so se prikazale in zopet izginile v goščavi.

Vedno bližje in bližje so se upale plenaželjne zveri, in če še niso upale naskočiti od strahu otrpnele Helene, bil je pač le uzrok, ker jih je bilo preveč in so druga na drugo prežale polne zavisti.

Helena je mislila, da je zdaj prišel nje konec.

Krčevito je držala samokres z desnico in vendar se ni upala ga rabiti.

Če bi prav eno ali dve zveri zadela, bilo je gotovo, da planejo ostale po njih, in da postanejo vsled zavžite sveže krvi še bolj divje.

Helena se je stresla groze.

V duhu je videla v gozdu begajočo deklico, njeno ljubko malo Lidijo, v istem strašnem položaju, in vnaprej je že okusila grozo take smrti.

Oh, to je bilo strašno!

Tukaj so se lesketale oči, tam se svetili beli, plenaželjni zobje; tu je zijalo krvavo rudeče žrelo; iz hrkajočih nosnic je vrela topla sapa in se razpršila, kakor v hladnem nočnem zraku.

Helena je bila pripravljena na smrt.

Boječe so se ozirale njene od strahu povečane oči po gozdu.

Saj ni vedela, od katere strani jo vprvo naskočijo zveri.

Kaj, če bi njo tukaj zveri strgale, Lidija bi pa vse eno živela?

To jo je zopet vspodbodlo. Umreti neče, ne da bi se vsaj branila!

Nakrat so začele zverine krog nje grozno tuliti.

Helena je omahnila in na pol brez zavesti se naslonila na deblo drevesa.

Tudi vsakega moža bi bil ta grozni nočni koncert pretresel.

Bila je to smrtna pesem v divjini!

Hipoma, kakor se je pričelo, je zopet jenjalo to tuljenje, in ko se je Helena ozrla, misleč, da jo zveri skupno napadejo, je zapazila v svoje največje začudenje, da so vse živali brezglasno zopet izginile.

In ko se je še tako začudeno ozirala, se je nekaj bližalo z grmečimi težkimi koraki — sama ni vedela, kaj in odkod.

Samo slutila je, da je to velikanska žival, večja kakor so bile vse prejšnje, ki so jo še ravnokar hotele končati. Vse so pred njo bežale.

To je predramilo Heleno in ji pokazalo pretečo nevarnost. Kričé je bežala odtod.

Ali težki koraki, kakor od velikana, so ji hitreje in glasneje sledili za hrbtom.

Boječé se je ozrla.

Velikanski črni medved je drvil za njo.

Hipoma se je spomnila, da je časopisje v Kolumbiji poročalo o nekem medvedu, ki je šele pred kratkim neko kramarico z otrokom vred požrl. Lovili so ga, ali stari mojster je bil preveč prebrisan in izkušen v teh stvareh. Veliki gonji so je spretno umaknil, a nekega posameznega lovca je sprejel in v miru pohrustal, medtem ko so drugod po njem lovili in iskali. —

Brez dvoma je bil ta medved, ki jo je zdaj preganjal, ona grozna zverina.

Komaj je še bila Helena zmožna misliti.

Kakor blazna je divjala skozi gozd.

Nje kričanje na pomoč razlegalo se je skozi molčečo noč.

Lahkonogo, kakor preplašena srna, tekla je naprej.

Ali medved je bil še hitrejši kakor ona.

Medtem ko je tekel, je divje mrmral.

Vedno glasneje so se čule njegove stopinje za hrbtom nesrečnice.

Bila je smrt, ki je šla za njo.

Helena se je umikala zdaj na levo, zdaj na desno, a je dala s tem zverini le priložnost, da se ji je še hitreje bližala. Takega zasledovalca ni bilo prekaniti.

Ob trnjevih vejah dreves in goščave se je raztrgala Helenina obleka. Tudi kožo so ji veje ranile.

Videla je kri teči, a ni čutila nobenih bolečin.

„Moj Bog, usmili se me!“ je zastokala s pojemajočo sapo.

A tudi ta obupni klic ni priklical rešilca.

Medved je bil urnejši kakor ona.

Zdaj je bil že tikoma za njo.

Njene moči so že pojemale.

Helena je čutila na svojih golih, mramorno mrzlih ramah njegovo vročo sapo.

Zdaj je udaril s taco za njo — a prehitro.

Zadel je le njeno raztrgano obleko, ki je vihrala za bežečo.

Helena je bežala dalje.

Lov se je začel znova.

Helena in medved sta skakala čez potoke in padla drevesa. —

Kako dolgo bo trajalo to dirkanje s smrtjo?

Če Helena pade, je izgubljena.

In nazadnje pride vendar še grozno objetje dolgih žilavih tac, v katerih se lepo žensko telo zvija v smrtnem boju!

„Kako dolgo še?“ ji je priklopelo iz vročih prs.

Bobneče gromenje za njenim hrbtom ji je odgovarjalo: „Ne več dolgo!“

Ravno je hotela zopet skočiti čez velikansko deblo.

Zdaj se je zgodilo nekaj groznega!

Njena moč ni zadostovala za tak skok.

Zapletla se je z nogami in padla na tla.

Medved je skočil čez njo.

Velikanska žival ni mogla takoj ustaviti svojega divjega teka. —

Helena je to videla in se zopet ojačila.

Njene kite so se zopet napele, planila je kviško in bežala v stran.

Trenotek samo obstal je medved s svetlikajočim in željnim žrelom. —

Ta lov, ki je bil do sedaj zaman, zdrazil ga je do skrajne divjosti.

Še enkrat je zagrmelo njegovo jezno tuljenje po nočnotihem gozdu.

Potem se je stresla zemlja pod njegovimi velikanskimi skoki, in zdaj je bilo videti, da je konec.

Tu, v zadnjem hipu je zagledala Helena v nekem debelu drevesa velikana malo razpoko.

Z zadnjo močjo, ki ji jo je dal smrtni strah, se je zrla skozi komaj čevlji široko razpoklino.

Hvala bodi Bogu, deblo je bilo votlo — zdaj je bila rešena! —

Helena je že večkrat brala o teh votlinah v ameriškanskih drevesih. Nekatere votline so tako velike, da se v njih lahko voz s štirimi konji obrne.

Helena je zbežala do zadnje stene.

V tem trenutku se je potreslo to velikansko drevo prav v koreninah.

Medved se je v svoji divjosti vanj zaletel.

Cvileč vsled bolesti pa je odletel od železnotrdega drevesa.

Zdaj je šele popolnoma vzplamtel.

Pomolil je glavo skozi ozko razpoklino in dihal v svojo žrtev. —

In ko je videl, da je s svojimi zobmi ne more doseči, posegel je enkrat z eno, enkrat z drugo tace v votlino, da bi dosegel Heleno.

Tudi to se mu ni posrečilo, in zdaj je divjal v slepi jezi okrog drevesa.

Helena je še vedno stala nepremična in težko sopeč pri varni leseni steni.

Blaženo čustvo, da je v varnem zavetju, jo je prevzelo, kakor bi jo pokrila krvno gorak življenski val.

Sklenila je roke in vroče molila k voditelju človeške usode.

Kako čudežno jo je rešil, ko že ni bila mogoča nobena pomoč. —

Helenina pobožna narava je videla v vseh stvareh le razodevanje božje moči in človekoljubnosti.

Ne slučaj je to železnotrdo drevo semkaj usadil, nego njegova dobrotljiva očetovska roka, da dobi v njem ubežna in preganjana žena zavetje, in da čuti njegovo bližino.

In ko je to v otročji hvaležnosti premislila, prešinilo je upanje, kakor blažilni balzam njeno smrtnoranjeno materinsko srce. —

Mislila je na ubogo, malo Lidijo, a ne več z žalostjo, kakor se misli na umrle, ampak z zmagonosnostjo, zaupajočo v božjo voljo.

„Da, zdaj vem — da živi“, zasepeče s tresočimi se ustnicami, „ker jaz živim!“ In spomni se pobožne pesnice, katero je tolikokrat pela v prejšnjih letih:

„Iz srca tožni spev pobožni
Splavaj k Tebi vsegamožni,
Daj, da v sili nas branili
Angelje bi Tvoji mili!“

V prah zdrobljeno jedro drevesa je bilo kakor mehka blazina na tleh te naravne utice.

Zdaj se je Helena lahko vlegla in brez nevarnosti za življenje odpočila, medtem ko je zunaj grozovita zverina še vedno z zobmi in tacami napadala drevo in svojo velikansko moč v brezmiselnem divjanji slabila.

Šele čez par ur se je medved naveličal, ter se godrnjaje odpravil.

Svečana tihota se je zdaj razprostrla okoli drevesne votline, le tajinstveno, enolično šumenje in šepetanje pragozda pelo je popolno onemogli sladko zazibalno pesmico.

Sedeminošedeseto poglavje.

Osvetna prisega nesrečnice.

Predno dogodke zadnjih poglavij nadaljujemo, moramo se še spominjati one nesrečne gospe, ki je z očetom tudi izgubila soproga.

Marija, Severjeva druga žena, je bila v resnici pomilovanja vredno bitje.

Sreča njenega življenja je bila uničena. Videla se je izdano od onih, katerim je zaupala, zapuščeno od vseh, katere je tako odkritosrežno ljubila. Zdaj so jo pa začeli celó opravljati, da bi ji spodkopali še pošteno ime. Reklo se je, da je njena zapravljivost vse časti vrednega Jon Gouldea pripeljala na pot hudo delstva. Našlo se je, da to ni žensko ravnanje, da je lastnega moža naznanila. Vsa fina novojorška družba se ji je umikala. Nihče ni prišel, da bi ji rekel tolažilno besedo. Tako je bila Marija sredi velikomestnega življenja sama in zapuščena. Da, bila je nesrečna, obžalovanja vredna žena. Sree ji je bilo polno grenkobe. Bolest, zaničevanje sveta in goreča želja po osveti se je popolnoma polastila njenega srca.

Njene, sicer tako mile in mehke poteze, postale so trde in ostre; njene temno plamteče oči so izdajale nervozni nemir in govorile o nočeh brez spanja in o skrivaj prelitih solzah.

Ravnokar je maršal Bernard vstopil pri nji.

Dobil je iz Kolumbije brzojav policijskega polkovnika Rogersa, v katerem je bilo povedano, kako žalostno usodo je imel kot ženska z modrim pajčolanom preoblečeni policist Maknel.

„Vaš načrt, milostiva gospa, Maknela kot ženo z modrim pajčolanom poslati k Severju ali Jonu Gouldu, bil je dober — celo jako dober“, je rekel Bernard. „Ali iz tega se zopet vidi, da pri tem hudodelcu ne pomaga nobena prekanjenost.“

„Ne, ker je vedel, da je njegova prva žena v ravno istem trenutku v Kolumbiji, da dobrega polkovnika še bolj stori prismojenega in za brezmiselno orodje svojih načrtov“, je bil Marijin odgovor.

Maršal je nagubančil čelo.

Imel je boljše mnenje o Rogersu, mislil si je pa, da je bolje, če svoji nejevolji da izraza.

Marija je bila v tej zadevi najboljša policijska pomoč. Brez njene ovadbe ne bi nikdar Goulda zasačili.

„Vi ste torej vedno istega mnenja, da je Helena bila ona gospa z modrim pajčolanom?“ je vprašal Bernard.

„Prepričana sem o tem“, je odgovorila Marija. „Vse okoliščnosti govore za to, in čudim se le, da še vedno niste zaprli te občenevarne osebe. Seveda, gospod polkovnik jo gleda z očmi ljubezni, in zato se gospodu gotovo zdi nedolžna.“

„Na vsak način moram očitjanje odkloniti, da more polkovnikovo razmerje do tuje grofice, kaj uplivati na mojo sodbo o nji“, je rekel maršal nežno, a odločno. „Ako se upošteva le vnanje dogodke, lahko se pride do istega sklepa, kakor Vi, milostiva gospa; ali notranja razlika med Sever-Gouldom in njegovo prvo ženo je vendarle prevelika. On jo vendar ne bo samo na videz v največji bedi zapustil, in se potem tukaj oženil?“

„Zakaj ne, gospod maršal?“ je vprašala Marija resno. „Kako bi ga bila sicer našla pod tujim imenom? Kako je prišla naravnost sem v Novi Jork? Zakaj jo je sprejel v svojo hišo? Povejte mi vse to!“

„I no, vse velike ameriške ladje pridejo sem v Novi Jork, in morda ji je kdaj prej povedal, da je ravno v tem mestu še veliko denarja zaslužiti. Prvo snidenje tukaj je bilo na vsak način popolnoma slučajno. Polkovnik mi je to vse na tanko razložil.“

„Ker je ona polkovniku tako povedala“, je odgovorila Marija pikro. „Da sta bila oba v tajnem sporazumljenju, dokazuje okolnost, da je bil moj mož — da je bil Gould osebno, ki mi jo je pripeljal in jo priporočil.“

„Gotovo se je nje bal, in je moral to storiti, kar je zahtevala, saj ga je imela v rokah.“

„Dobro torej! Ali kaj je potem hotela tukaj? Gledati mojo srečo? Meni biti prijateljica, ko je bilo naravneje, da bi me sovražila? Meni prijateljstvo hliniti, o da, to je razumela. Vzemite vse, kakor hočete, to je bila očividna sleparija, ki je imela samo en smoter, mene premotiti in s Severjem imeti tajno zvezo. Ta sleparija, to sta oba čutila, se za dalje časa ni dala vzdržati. Oba sta želela zopetnega združenja — za oprostitev od njih sovražene sile, in ker sta bila oba brez imetja, in ker bi bila po ločitvi z menoj v staro bedo nazaj padla, zmislila sta si skupno zločin, ki ga je potem Sever izvršil.“

Bernard je planil po konci.

„Vi smatrate Heleno za Severjevo sokrivko?“ je vprašal resno. —

„Da“, je odgovorila Marija sovražno. „In fino je bil ta načrt zasnovan! Sever je bil kot zet nad vsakim sumom, da je mojega ubogega očeta umoril, in kdo ve, kaj bi se bilo še zgodilo, meni zgodilo, če bi se ne našel in izdal morilec. Moje energično ravnanje je preprečilo vse nakane, ki sta jih sklepala! Saj bi bila s počasno boleznijo in pri najboljši postrežbi moje družabnice lahko umrla. In potem bi imela vse, kar bi si želela. In kateremu bi se čudno zdelo, če bi Sever po moji globoko obžalovani smrti strežnici ljubljene soproge — no recimo iz hvaležnosti — podal svojo roko.“

Bernard je nejevoljno odmajal z glavo.

„Preveč ste užaljeni“, je rekel, „da bi bili pravični. Bojim se, da z ozirom na prvo Severjevo ženo ne bodeva nikdar v soglasji. Ako dovolite, pridem zopet drugikrat, kakor hitro dobim novih obvestil.“

„Prosim za to“, je odgovorila Marija, kateri so bila vsa tajna sporočila policije jako všeč. „Vi se še vedno protivite ono navidezno sveto ženo direktno sumničiti“, je nadaljevala potem, „ali upam, da jo pustite zdaj še od koga družega opazovati, kakor samo od zaljubljenega polkovnika, in potem mi boste brez dvoma še hvaležni, da sem Vas opetovano opozorila na njo.“

Na to novo sumničenje nesrečne Helene ni Bernard odgovoril.

„Nesrečnica se mi smili“, je rekel, „ker ta žena je veliko in težko trpela. Obljubim Vam pa, da bom za ono ženo z modrim pajčolanom še nadalje poizvedoval.“

In s tem se je maršal poslovil.

Marija je stala pri oknu in nič prijazno ni gledala za njim, ki je še hodil ob paliei.

Zopet in vedno stopila ji je slika pred njeno dušo: Helena v Arturjevem objetju, in oba poročenca zopet čisto svoja. In ta misel udrla se je kakor ost v srce nesrečne, ogoljufane žene. Odkrito je povedala, da Severja sovraži, in vendar je bil njen mož, in ga je sedaj tako vroče ljubila, kakor nikdar nobenega poprej. Ali se je bilo čuditi, da je ljubosumnost samo še bolj netila sovraštvo, da je samo na to mislila, kako bi zedinjena poročenca zopet strgala narazen? Vsaka druga žena bi na Marijinem mestu v tem slučaju gotovo ravno tako ravnala: saj je Helena tudi na to mislila, da loči Severja od Marije. Helena je bila slabotna ženska, skušala je po ovinkih doseči svoj cilj. Marija je bila bolj demonične narave, peklenska iskra ji je tlela v še vedno krvavečem srečju. Severja je naznanila, Heleno sumničila. Zdaj si je želela samo to, da bi se izkazalo, da je ta sum opravičen, in da je res Helena sokriva pri Severjevem hudodelstvu. Oba naj zadene njena osveta, njega in njo.

To so bile Marijine misli, in vendar še ni izmrl v nji vsaki nežnejši čut.

Kadar se je spominjala očeta, ki je izdihnil pod morilčevo roko, se je zjokala. Kako plemenit, dobrotljiv in dober je bil! Sto in sto jih je šlo za njegovo krsto, ki jim je bil dobrotnik, in ki so za njim žalovali. Koliko je imel častnih služeb, in koliko je storil za mesto in za državo — in ravno on, ravno njega je morala doseči taka usoda!

Zdaj je bil mrtev. Zdaj je na mesto zvestega očetovskega srca, na katerem je tolikokrat našla zavetišče, in na katerem se je marsikaterikrat izjokala, stopila le hladna rakev. Zdaj ni uboga zapuščenka imela mesta na zemlji, kamor bi nesla svojo žalost in boleost, in kjer bi se lahko izjokala?

Tako jo najdemo nekaj ur pozneje — v smrtno žalostni zamišljenosti.

Večerno solnce obseva s svojimi zadnjimi žarki visoki, belomramornati križ, ki je dičil z zimzelenjem obraščeno rakev, in ljubko, blede lice žalujoče, v katero so žalost in noči brez spanja začrtale ostre poteze.

Jesen je prišla; zarumenjeno velo listje se igra s tihim šumenjem okoli nje, in njen črni pajčolan, ki je ležal kakor teman oblak na čelu, premikal se je po vetru sem in tje.

Kdo bi bil v tej globokopripognjeni ženi, ki je tukaj zapuščena in pozabljena klečala, iskal Marijo Smit, razvajeno in slavljenjo hčerko milijonarja. Kdo bi zamogel misliti, kaj jo je gnalo iz krasne palače, da si poišče samoto in mir in da zapuščena biva mej grobovi.

Da, resnično, bogastvo ne stori človeka srečnega, in vsi zakladi sveta nimajo vrednosti samo enega človeškega srca!

To je tudi Marija spoznala.

A ne samo boleost po zgubljenem očetu je žalujočo prignala k tej gomili.

Komaj se je grob čez očetove kosti zaprl, ko se je vsil val tožba in zasramovanje čez nesrečno hčer.

Javno se je govorilo, da je Severjev ali Jon Gouldov slabi značaj poznala in vse eno, celo proti očetovi volji, to nesrečno zvezo sklenila.

Da, drznili so se celo napasti njeno žensko čast in govoriti o nekem skrivnem ljubimeu, radi katerega da je Severja silila k onemu groznemu dejstvu in ga potem sama izdala.

Nihče je ni hotel videti, če so jo kje srečali, in njeni hiši so se umikali, kakor da je kužna. Nobene tolažilne in sočutne besede niso imeli za ono, ki je tukaj tako zapuščena klečala.

„O, moj oče“, je govorila Marija in obrnila svoje solzne oči proti nebu, „Ti veš, da sem nedolžna. Nikdar nisi nasprotoval tej zvezi. Kdaj bi bila tvoja Marija kaj takega storila, da bi tebe žalostila! In vendar dajo meni krivdo tvoje smrti. Moja grozna nesreča jih ne gane. Samo ti vidiš moje solze. O, še enkrat obrni svoje očetovske oči ljubeče in tolažilno na me! Glej na svojega otroka, ki tu pred teboj v neznosnih bolečinah gine. Saj nimam nikogar, da bi mu svoje boolesti tako potožila, kakor le tebe, moj ljubi, dobri oče! Zapustil si mi svoje reveže, in tem hočem zdaj jaz biti tolažnica in pomočnica. Po tvojih stopinjah hočem hoditi, hočem dobro storiti in osrečiti, če ravno meni sreča več ne sije. Ti veš, da sem vse, vse izgubila! In

zdaj klečim tu pri tvojem grobu, sirota, vdova, uboga preganjana, kateri hočejo še zadnje vzeti v življenji — pošteno ime.“

Ihtenje je zadušilo glas nesrečne žene.

Še nikdar ni tako nežna nožica hodila po tako trnjevi poti. In vendar je morala hoditi po ti poti, gnana od opravljivosti in zaničevanja ljudi.

Da, vsak izmed nas najde enkrat svoj Golgata. Marija ga je našla na grobu svojega očeta.

A dolgo ni trajal ta nežni čut.

Marija ni bila žena, ki bi se brez godrnjanja udala v svojo usodo. —

„Ne — ne“, je zaklicala in poskočila kvišku. „Nočem tožiti in se solziti, dokler tvoj morilec živi! Tvoj neopravičen umor hočem maščevati, in storilce izročiti sodbi. Da, moj oče, tukaj pri tem križu ti to prisegam.“

„Sever in Helena naj ne najdeta miru pred menoj, dokler živim! Naj se skrijeta, kjer se hočeta, jaz jih najdem in vse storim, da se izkaže popolna resnica. Prisegam pri tvojih kosteh, oče, da te osvetim, osvetim tvoj umor, osvetim mojo prevarjeno ljubezen! — Da, osveta!“

Visoko zravnan stala je tu v mraku, blede in odločna.

Desno roko je položila na križ in povzdignila pogled proti nebu, kjer se je že večernica svetila.

To je bila prisega!

Vse na okrog je bilo tiho.

Nihče je ni opazoval, nihče je ni slišal.

Le v tistem žalovanji pihljaj je nočni veter skozi ciprese.

Še trenotek je Marija obstala v tihi zamišljenosti.

Potem se je hitro obrnila in zapustila pokopališče.

Uboga Helena! Kakšne nove izkušnje te čakajo, če se ta prisega nesrečnice na tebi izpolni!

Mrzla in odločna je šla Marija k svojemu jo zunaj čakajočemu vozu.

Pred njenimi očmi stala je podoba one, katero je hotela preganjati.

V njenem srcu ni bilo sledu usmiljenja.

Oseminosemdeseto poglavje.

Nova mati.

Vrnimo se k nesrečnemu otroku, katerega je mati s tako žalostjo iskala, in ki je po dolgem beganji po gozdu našel pri farmerju in njegovi ženi zavetje.

Še v tej noči sta s svojim vozičkom odrinila, da bi zgodaj zjutraj prišla do svojega domovanja.

Medtem ko je farmer, vkljub mesečini temne noči, moral paziti na pot, ni njegova žena premaknila očesa od milega otroka, ki je zraven nje ležal in dremal.

To tuje šibko bitje s plavimi kodri dozdevalo se ji je, kakor kako višje bitje.

Še mlada žena se ni mogla domisliti, da je ravno v trenutku, ko je bil njen mož zopet tako silno nejevoljen radi tega, ker ni bilo otrok, pribežalo to drobno dete, kakor kak angelj iz gozda.

Žena je premišljevala sem in tje, od kod je vendar to dete prišlo, in čegavo je neki bilo — saj daleč na okrog ni bilo človeške naselbine.

Najbližje bivališče je bila brodna hiša Jona Pena, ki je s svojo hčerko sam stanoval.

Od tam je bilo skoraj nemogoče, da bi bil ta otrok.

Morda je bilo izpostavljeno, da bi lakote umrlo, ali pa, da bi ga divje zveri raztrgale.

To se je zdelo priprosti farmerici najbolj gotovo, kako bi sicer ubogi otrok zamogel sam v tako temni noči bloditi na okoli! —

Rekla si je, da je zdaj otrok njen, ker bi sicer, če bi ga mož ne našel, brez dvombe v gozdu poginil.

Ko bi njen mož ne bil ustrelil volka, ki je preganjal otroka, ga bi bil gotovo požrl.

Čim bolj je premišljevala o tej čudežni najdbi, tem bolj se je utrdil odlok, da otroka obdrži.

Smatrala ga je kot dar božji, ki naj bi uborni kočji prinesel novo srečo.

V take misli zatopljena sedela je žena na vozičku in nepremično zrla na ljubkega otroka, ki je tako trdno spal, da se še takrat ni prebudil, ko je bila tako slaba pot, da se je voz močno gugal.

Že se je jelo daniti, ko se je konečno v daljavi prikazala s slamo krita streha neke kočice.

Olajšano je zdihnila žena, ko je zagledala svojo kočico in je bila nevarna pot končana.

Medtem ko se je na vshodu nebo rudečilo, je prihajal voziček hišici bliže in bliže.

Zdaj je farmer ustavil in skočil z lahkoto, katere bi mu nihče ne bil prisojal, z voza, da bi ženi pomagal otročička spraviti v hišo.

„No, mati“, je rekel šaljivo, „kako pa je kaj z našim otrokom?“

„Še spi, stari, prav polagoma ga morava v hišo nesti“, rekla je žena, pri tem veselo pogledala moža, ki je muzaje se previdno nesel vsega v koce zavitega otroka na svojih rokah v hišo. —

Kmalò je bila prižgana luč, ki je razsvetila uborno sobo, zraven katere je bilo še nekaj manjših prostorov.

Sredi sobe, ki je bila za stanovanje, stala je priprosta miza, več stolov in omar, vse v največji priprostosti.

Kakor je bilo videti, je mož to pohištvo vse sam naredil, ker ni imelo niti najmanjšega kinča. Akoravno pa je bilo vse tako skrajno priprosto, kar se je nahajalo v sobi, vendar je bila soba snažna in prijazna.

Šele zdaj sta imela farmer in njegova žena priložnost, otroka natančneje ogledati.

Zrla sta nad vse nežno in ljubko obličje. Od samega veselja pade žena svojemu možu okolu vratu, kar je temu jako ugajalo.

„No, stara, to pot boš zadovoljna s tem, kar sva nakupila“, je dejal farmer in presrčneje kakor sicer pogledal svojo ženo. —

Ta je med tem odvezla tople zagrinjače, v katere je bila zavita njena varovanka.

Zdaj je zagledala lepo obleko otrokovo.

„Glej, stari, kako lepo obleko ima — zdi se mi, kakor kaka princezinja.“

Z zadovoljstvom je gledal mož svojo ženo, ki je razpravljala otroka.

Lidija si je v spanju menceala oči, a zbudila se ni.

„Uboga deklica ima od hoje vse oguljene noge“, je tarnala žena. „Bog ve, kje je begala, dokler ni nas dobila.“

Farmerica jo je nesla na posteljo in sicer na svojo lastno posteljo, ker ni bila pripravljena na to, da dobi v hišo otroka.

Mej tem, ko je otrok mirno spal v stranski sobi, je žena pripravljala priprost zajutrek za moža.

Kmalu potem sta obsedela za mizo in se pogovarjala o čudovitem dogodku pretekle noči.

„Saj je sreča, da sva našla otroka“, je menil mož, „a sitnosti bova zaradi njega dosti imela.“

„To le meni prepusti“, je odgovorila žena.

„Tebi? Kaj boš ti jutri v mesto jahala naznanit, da sva otroka našla?“

„Kaj še — otrok ostane tu!“

„Meni bi bilo že prav — pa to ne gre“, je ugovarjal mož.

„Saj ni treba nikomur pravit“, je pripomnila žena.

„Kako pa naj otroka skrijeva?“

„Saj ga tu ne bo nihče iskal.“

„Že prav, ali naznaniti moramo, da sva našla otroka.“

„Ni treba, stari. Sicer imava pa pravico do tega otroka, ker sva mu življenje rešila. Če bi ti ne bil v pravem trenutku ustrelil volka, bi bil gotovo otroka raztrgal.“

„Res je! A vse eno hočeva najdbo naznaniti, in če se nihče ne oglasi — potem obdrživa otroka.“

„Ne, ne, jaz ne dam otroka!“

Nezadovoljno je odmajal mož z glavo.

„Stori, kar hočeš“, je rekel konečno, „jaz se ne brigam več za to.“

Žena je vstala in šla po obleko, katero je Lidija nosila. Pri nji našla je tudi zlato verižico z malim križcem, ki se je svetil in lesketal.

„Saj to so dijamanti!“ je zaklical mož iznenaden, in hitro segel po križcu, katerega je pri slabem svitu luči začuden ogledoval. —

„Kaj ti nisem rekla, stari — ta deklica je mala princezinja.“ —

Zdaj je tudi žena vzela križec z zlato verižico in ga pustila pri svitu luči se blesketati. Ni mogla se ločiti od svetlih kamnov.

Brez dvoma, bili so dijamantje — pravi dijamantje, o katerih je tolikokrat slišala, a dozda še nikdar nobenega videla. Oba sta se veselila svetlikanja dragocenosti.

„Poglej no, stari, tu na zadnji strani je nekaj zapisano.“ Bilo je le nekaj črk v ozadju križca urezanih.

Zakonca sta se trudila, da bi jih brala.

„To se pravi H. pl. O.“, je rekel slednjič farmer, in pogledal samozavestno na svojo ženo.

Napis je radovednost žene še bolj zdrazil.

Za vse bi bila rada vedela, katero ime je pomenil napis. Zdaj je bila trdno prepričana, da je ta otrok mala princezinja, če ni celo iz kake kraljevske rodbine.

Spomnila se je, da je v prejšnjih letih brala, da včasih male otroke knežjih starišev izpostavijo, da nimajo nikake pravice do dedščine.

In ta otrok ni bil od tukaj — gotovo je bil iz tuje dežele, ker ni angleško govoril. Gotovo so ga kje iz Evrope semkaj pripeljali, da tukaj v oddaljenem svetu nepoznan zraste.

In v tem mnenju je bila žena še potrjena, ko je lepo delano obleko ogledovala.

Zopet in zopet je križec potoval iz moževe roke v ženino, ker se oba nista mogla nagledati lepih in svetlih kamnov.

To krasno dragocenost je Helena plemenita Ostrovihar kot drag spomin na svoje ljube stariše in kot edini znak njenega visokega rodu vedno pri sebi nosila.

Največja beda in najstrašnejše pomanjkanje, v katero je zabredla, jo ni prisililo, da bi bila oddala ta krasni spomin.

Helena je ta križec vedno kakor kako svetinjo imela, katera jo je vedno spominjala na njene ljube stariše, katerim je toliko bridkosti in žalosti provzročila.

Ko je njen otrok po hudi bolezni zopet okreval, je dragoceno verižico, ki je otroku toliko veselja delala, njemu obesila krog vratu.

Takrat nesrečna mlada mati še ni mislila, kakšnega velikanskega pomena bo za otroka ta dragocenost.

Devetinosemdeseto poglavje.

Ena noč v pragozdu.

Zapustili smo nesrečno Heleno, ko se je s smrtnim strahom skrila v votlo drevo, da se reši medveda, ki jo je preganjal.

Od dnevnih doživljajev in nočnega iskanja utrujena se je Helena zgrudila na tla.

Z molitvijo za svojega zgubljenega otroka na ustih je naposled zaspala.

Nič družega kakor tróhnel les ji je bil blazina, na kateri je kmalu prijetne, kmalu strašne sanje imela, ki so jo večkrat prebudile.

Dvoje malih ročic je videla v duhu se razprostirati, da bi jo nežno objele in jo ljubkovale — potem je videla, kako divja zver steza svoje cape po otroku, da bi ga raztrgala — potem je videla tuje obraze, ki so otroka prijazno sprejeli.

Tako je sanjala nesrečna, od vseh svojih ljubih zapuščena žena — na tuji zemlji — v divjini pragozda.

A Vsegamogočni, h kateremu je vroče molila za svoje rešitev — razprostrl je svojo roko nad njo, da bi v mirnem spanju se okrepčala za nove nevarnosti in skušnje, ki jih je še imela prestati.

Še celo v snu se je prikazala zraven ljubkega obrazka njene hčerke strašna prikazen moža, ki je njeno mladost zastrupil, in ji vstvaril pekel na zemlji — Sever s svojimi demoni — se svetlikajočimi črnimi očmi — je stezal svoje morilske roke po nji, tako da se je dremajoča prebudila in se prestrašena zganila.

A Bog miru ji je poslal poživljajoče spanje, ki ji je dalo moči za težko nalogo, katero ji je novo jutro prineslo.

Skozi razpoko v drevju sijali so že dalje časa zlati žarki solnea — ter so padali na blede lice speče Helene.

Prestrašena in ob enem začudena radi svoje nenavadne okolice je odprla mlada mati svoje oči.

Glasno petje ptičev ji je udarilo na uho — mislila si je, da še vedno sanja.

Potipala je krog sebe — zrla naokoli — a nobena jasna podoba ji ni stopila pred oči. Potipala si je čelo — prijala se za lase — ali živi — ali sanja?

„Moj Bog — kje sem — kje je moj otrok?“ bile so njene prve besede.

Hitro se je zravnila in vstala.

Spoznala je, da živi!

Zdaj so stopile vse strahote pretečene noči pred njeno dušo — nahajala se je v pragozdu — v deblu drevesa velikana, kamor jo je peljal usmiljeni Bog v največji nevarnosti.

Spomnila se je tudi medveda, ki jo je zasledoval in že svoje cape stezal po nji ter ji obleko strgal.

Spoznala je Božjo čudežno moč, in čutila pomoč Onega, ki jo je dosedaj srečno peljal iz vseh nevarnosti.

Padla je na kolena in vroče molila, da se je Bog usmili in jo popelje k svojem izgubljenemu otroku.

V globočini duše se je zbudilo prepričanje, da je večno Usmiljeni, ki jo je to noč obvaroval, bil tudi njenemu nesrečnemu otroku milostiv.

Na duši in telesu ojačena, stopila je iz ozke razpoke drevesa velikana, ki je visoko v zrak dvigal in razprostiral svoje veje, na katerih je bilo polno življenja.

In tisočglasna melodija jo objame — vse je pelo — žvrgo-lelo — šumelo — in kričalo okoli nje.

Ptice pevke, papige, opice in drugi prebivalci gozda začeli so koncert, katerega je Helena zdaj prvič slišala.

Nikdar še ni imela priložnosti, stopiti v kak pragozd, o čigar čaru je v svojih otročjih letih toliko brala.

Kakor bajni svet dozdevalo se je življenje, ki jo je obdajalo. —

Ali ona se ni smela udati užitku te bajnosti.

Ona je morala dalje — dalje, iskat otroka — svojega izgubljenega otroka — svojo malo Lidijo.

Kje je otrok prebil čez noč, kako se strašno bal!

Da, ali je bil še sploh pri življenju? — Ali ni morda kaka divja zver njenega ljubčka že davno strgala na kosce?

Najmanj dvanajst ur je gotovo že minilo, odkar se je ločila od svojega otroka.

Kje je bil Korošec — njen zvesti prijatelj in spremljevalec?

Ali se ni nahajal sam s Severjem na parobrodu?

Ako je parobrod kam zadel in je Korošec utonil, ali ni to bila njena krivda?

Samota v gozdu, v katerem so bile le živali, začela je gubiti svoj čar.

Občutek strahu in bojazni, da je sama in brez varstva v pragozdu, je povzročil, da je Helena pospešila svoje korake.

Ali vedno gosteje je bila šuma in vedno težje se je Helena rila skozi različno zelenje.

Njeni bojazni sta se pridružili še lakota in žeja, ker od včeraj opoldan še ni ničesar užila.

Ozrla se je po kakem sadu — in zagledala jagode v krasni lepoti, ki so jo vabile k užitku.

Ko je Helena na tem gozdnem sadu utešila svojo žejo in je tudi lakota bila malo pomirjena, šla je dalje.

Večkrat je ranila svoje nežne roke ob trnju in špičastih vejah. —

Zdaj je obvisela s svojo obleko na trnji, zdaj se zopet umaknila kaki lazeči golazni.

A zdaj se ji je zdelo, da je postajalo v gozdu svetleje in tudi živali je bilo manj videti.

Kakor hitro pride iz gozda, si je mislila Helena, najde gotovo kje kako naselbino, kjer ji pomagajo, da najde svojo Lidijo.

Najbolj se je bala plašna mlada mati kač, katere je že opetovano, seveda bolj oddaljeno, videla.

Ako jo ena teh grozних živali napade, je zgubljena.

Sicer je imela Helena samokres pri sebi — ali v nevarnosti ne bi imela tolike srčnosti, da bi ga uporabila.

Previdno je stopala dalje, oziraje se na desno in levo, če ne preti kje kaka nevarnost.

Do sedaj je vsem nezgodam srečno utekla.

Srečno je šla dalje.

Kar je začula pokaenje suhih vej in glasno sikanje, ki se je vedno bolj bližalo.

Helena se je prestrašena ustavila in poslušala na stran, od katere je čula to sikanje.

V svoji bojazni je zbežala na nasprotno stran, a gosto grmičevje jo je primoralo, da je šla bolj počasi naprej.

„To je angelj! To je nebeško lep otrok“ je pritrjevala farmerjeva žena. „A tako bled je — tako mirno leži“ je pristavila z nekako materinsko skrbnostjo.

Tikoma zraven nje sta prišli iz goščave dve opici, ki sta se kričaje stiskali k Heleni.

Bojazljivo je hotela Helena bežati, a blizu nje se je izvila iz goščave kača, ki je z glasnim sikanjem zastavila Heleni pot.

V sikanje kače se je pomešalo glasno kričanje opic, ki sta očitvidno strupeno kačo zbudili, in zato bili od nje preganjani.

Helena je obstala, kakor da bi bila otrpnila.

Vsa njena srčnost je hipoma prešla!

Pogled na prestrašeno ženo je kačo odvrnil od opic.

Izbrala si je novo žrtev.

Z odprtim žrelom, iztezaje svoj preklani strupeni jezik je sikal ta nestvor, komaj dobre tri korake oddaljen, na Heleno.

Bleda strahu — ne zmožna, da bi se ganila, se je Helena komaj upala sopsti.

Tikoma zraven nje sta upili opici in provzročili nepopisen šum.

To je kačo še bolj zdražilo.

Srce je Heleni obstalo — že je čutila gorki, gnjusvzbujajoči dih kače, ki je hotela smrtno blede ženo s svojimi očmi omamiti.

Zdaj je stegnila kača glavo nazaj, da bi se vrgla na nesrečno ženo.

Opici sta tako glasno zaupili, da se je daleč naokrog razlegalo. —

Trenotek, ko se je kača hotela vreči na Heleno, pa sta opici porabili, da sta se vrgli na kačo in se zagrizli v njeno glavo. —

Prizor, kakor ga Helena še ni videla tako groznega, se je zdaj razvil pred njenimi očmi.

V tem, ko se je skušala kača mej sikanjem in zvijanjem rešiti svojih mučiteljev, skušali sta opici kačo z grizenjem končati.

Bil je to grozen boj, ki se je tu sredi gozda vršil — boj na življenje in smrt.

Zaman je skušala kača oviti svoja sovražnika — vedno sta bila hitrejša in se znala ogniti nevarnemu objetju.

Zmaga ni bila več dvomljiva, — sikanje in zvijanje kače je bilo vedno slabejše in počasnejše, medtem ko sta opici še vedno grizli v kačo.

Konečno pustila sta štirinožca svojo žrtev, ki se je brezglasno nalahko še zvijala po tleh.

Zdaj šele je spoznala Helena veliko nevarnost, v kateri je ravnokar bila.

Zopet je z Božjo pomočjo ušla gotovi smrti.

Z nemo molitvijo na ustih skušala je preriti se iz grmovja — iz grmovja, ki je bil poln nepoznanih nevarnosti.

Ni se zmenila za to, da si je ranila obraz in roke, da so krvavele — le naprej — vedno naprej — ven iz gozda — k ljudem!

Vedno bolj je čutila, da ji pešajo moči, in da ne bo več zamogla zmagati nasprotujoče ovire.

Tudi solnce je vedno huje pripekalo, in bolj samotno stoječa drevesa so dajala vedno manj sence.

Če je Helena na napačnem potu — če teče zopet bolj v gozd? —

Potem — da, potem je izgubljena.

Devetdeseto poglavje.

Tako blizo in vendar tako daleč.

Že je čutila Helena, da jo moči zapuščajo, ko je nakrat videla, da se je gozd popolnoma razsvetlil, in da se vidi na veliko in široko ravnino.

Kakor daleč ji je seglo oko, ni videla družega, kakor sveže zelenje prerijske, ki se je gozda dotikalo.

Olajšano je zdihtnila — zdaj saj je vedela, kam stopi noga in da so nevarnosti pragozda končane.

Utrujena je legla na tla, da bi se znova malo odpočila in ojačila za daljno potovanje.

Lakota se je zopet oglasila, a nikjer ni bilo nobenega sadja, da bi jo vsaj ž njim utešila.

Pazno je zrla njeno oko v daljavo — nikjer ni videla človeške naselbine, ali kako drugo človeško delo.

Samo gozd in prerijo so zrle njene oči!

Zopet je mislila na svojega ubozega otroka — če ni bilo tako srečno kakor ona — in če ni našlo kakega človeškega domovanja — potem je moralo malo dekletce že mrtvo biti.

A na to ni bilo misliti, da bi otrok našel pri ljudeh pribežališča, saj do Jon Penovega broda ni bilo več milj nobene naselbine.

Da se njena Lidija ne nahaja v brodarjevi hiši, zvedela je Helena od Mili, ki je bila sama po izgubi otroka vsa zbegana. —

Strašna bojazen se je polastila uboge matere.

Bolela jo je negotovost za usodo ljubljenega otroka.

Skrb in hrepenenje po otroku sta prouzročila, da si Helena ni dala dalje počitka, katerega je bila tako potrebna.

Morala je dalje, morala vse poskusiti, da zopet najde otroka — ali da vsaj zve njegovo usodo. —

Da — ali kam naj obrne svoje korake?

Nikjer nobene poti — nikjer ročaja, ki bi kaj pomagal.

Kaj ji je storiti?

Dalje je morala begati — na dobro srečo — mogoče, da pride kje do ljudi, ki bi zamogli povedati, kje da je in ji v njeni bedi pomagati.

Solnee je vroče pripekalo na visoko travo prerije in na samotno potovalko.

Vroče prošnje pošiljala je Helena k večnemu, da bi jo rešil srčnih muk in ji povrnil izgubljenega otroka.

Če ga je pa nebo že k sebi vzelo, potem — tako je prosila — naj bi tudi njo dobrotni Bog rešil zemeljskega trpljenja in jo zopet združil z otrokom v večnih višinah.

Ali je imelo njeno življenje še kak smoter razun tega?

Ne — ne — saj je vse izgubila!

Očetovemu sreču odtujena: v svoji pravični jezi jo je ogorčeni starček pahnul iz gradu. On ni bil več njen oče.

Tudi materino srce ni več bilo zanjo; počilo je v preveliki žalosti radi nje, ker je slušala svoje srce in je nevredniku dala roko in srce.

In oni — kateremu je vse žrtvovala — vse, kar je imela — oni jo je zaničljivo zapustil in zdaj je poskusil, da bi ji še zadnje — ljubljenega otroka — vzel, če ni že tega storil!

In Helena gre dalje in dalje.

Noge jo bole — a vendar gre dalje.

Materinska ljubezen prenese vse — to se je tudi uresničilo pri tej nesrečni, tugopolni ženi.

Zvršila je nadčloveško delo, kar se je ločila od svojega otroka — konečno so jo začele zapuščati moči.

Ali zdaj se ji dozdeva, da vidi v daljavi lahak dim.

Novo upanje se vrača v srce trpeče matere.

Vsaki, še tako malenkostni znak, da konečno vendar pride iz te strašne puščave, zbudi znova njeno srčnost in okrepča njeno moč.

Sicer je bil dim še precej daleč, ali Helena se nič ne premisli, in hitro koraka proti njemu.

Materinska ljubezen dala ji je nadčloveške moči in potrpljenje, kakor jih do sedaj ni zapazila na sebi.

Že se je bližala dimu, ali vendar še ni zamogla spoznati njegovega vzroka.

Mislila si je, da prihaja dim iz kake hiše.

Čim bolj se je bližala boječa mati dimu — tem bolj je pospešila svoj tek.

Zdaj se ji dozdeva, da vidi slamnato streho hišice, čez katero se je valil dim.

Toraj se ni zmotila — konečno pride zopet do ljudi, ki ji gotovo pomorejo in ji dajo pred vsem jesti.

Glasneje tolče srce se bližajoče žene, ko zdaj natančno zagleda hišico, ki je bila mali farmerski hišici podobna.

Zdaj spozna tudi ograjo.

Malo od hiše se pase konj, sicer pa ne vidi nikjer živega bitja. —

Helena zdihne olajšano.

Konečno — vendar pride do človeškega bivališča, kjer je lahko upala na pomoč in podporo.

Bolj ko se Helena bliža hišici, bolj pospešuje svoje korake.

Zdaj dospe k nji.

Priprosta ograja obdaja borno, na pol razpalo hišo, ki je iz surovih tramov sestavljena in s slamnato streho krita.

Vtis celega domovanja je bil jako žalosten.

Mesto oken bile so v zidu luknje, iz katerih je prihajal lahak dim.

Hlevi, ki so se držali hiše, so popolnoma razpadli, in videti je, da niso že zdavnej več rabljeni.

Ko bi ne prihajal dim iz razpadlega dimnika in iz lukenj, ki so nadomestovale okna, bi Helena mislila, da v tej hiši nihče ne stanuje.

A kaj se briga preplašena in izmučena žena, kako izgleda to domovanje, če le dobi v njem ležišče in nekaj hrane.

Predno dospe mlada mati do uhoda hiše, se nezavestna zgrudi na tla.

Z nečloveško močjo se je do sem privlekla, zdaj je bilo konec njene moči. — — —

Skoraj pol ure je Helena ležala brezzavestna pred hišnimi vrati, ko zagleda širokopleči mož s podivjanim obrazom dre-majočo.

„Hola, kdo ste?“ zakriči glasno, in sune z nogo v ležečo.

Helena odpre oči in strmi v surovi obraz moža.

Zdi se ji, da sanja. Ali takoj se zave svojega usmiljenja vrednega položaja.

V trenutku vstane in zre kakor brezzavestna na moža.

„Usmilite se“, reče prestrašena proseče.

Mož se surovo nasmeje in ogleduje prestrašeno ženo, ki se po vsem životu trese, z neko očividno škodoželjnostjo.

Helena hoče bežati, obrne se, a mož ji takoj zastavi pot.

Prestrašena se mu Helena umakne. Zdaj ni videla nika-kega izhoda.

„Usmilite se nesrečnice, ki je zašla“, nagovori Helena v angleškem jeziku moža. „Zašla sem.“

„Hej, Fister, pridite malo ven, in pogledjte lepega ptička, ki nam je priletel v gnezdo.“

Na ta klic se prikaže v vratih hišice drugi mož.

Rokave je zavihane čez svoje žilave roke.

Mož je širok usnjat pas okolu života in sekuro na ramih.

On in njegov tovariš sta bila očividno gozdarska delaveca.

S surovim potez obrazov je bilo spoznati, da sta prežala na plen.

„Dajte zavetje zašli siroti“, prosi Helena, „jaz hočem naprej. Ali mi morete pokazati pot proti Jon Penovi hiši?“

„Ah, Vi hočete k Jonu Penu“, reče eden teh mož, „kaj pa imate pri tem starem grešniku opraviti?“

„Isčem svojega otroka, ki se nahaja pri njem“, odgovori boječe mlada žena. „Oh, pomagajte mi, pomagajte — moj otrok je sicer zgubljen.“

Moža menjavata sumljive poglede. Videti je bilo, da sta edina. —

„Ako hočete k Jonu Penu, potem imate še dobre štiri ure hoda“, odgovori drugi.

„Pokažite mi pot. Rada Vam plačam!“

Teh besedij sta bila moža jako vesela.

Zopet se pogledata, kar zapazi Helena, ki se jih je začela bati. —

„Pridite z menoj“, reče mož in gre naprej.

Kakor je bila nesrečna žena utrujena, vendar je v svojem strahu popolnoma pozabila na lakoto, in zdaj stopi z možema iz ograje.

„Pojdite z nama, spremiva Vas“, reče eden mož, a Helena se zahvali.

Nepopisen strah jo prešine.

Boji se mož, ki nista imela nič zaupanja vrednega na sebi. —

„Vaša pot Vas pelje skozi gozd“, pri tem pokažeta moža tja, od koder je Helena ravnokar prišla.

Helena jih nezaupno pogleda.

Ali sta jo hotela speljati v gozd?

„Ni se Vam treba bati; midva Vas že prav popeljeva, da pridete k Jonu Penu.“

„Kaj gre pot tja skózi gozd?“

„Seveda; skozi gozd je najbližje.“

Zopet sta se moža čudno spogledovala.

Motrla sta obleko tuje gospe; — obleka je bila sicer od grmovja in od trnjev poškodovana, a je vendar pričala, da mora biti njena lastnica v dobrih denarnih razmerah.

„Torej to je najbližja pot; ali druge poti ni?“

„Pač, a napraviti je treba dve uri dolg ovinek.“

„Ah, dve uri grem rada“, je rekla Helena, „da mi le ni treba iti skozi gozd.“

„No, potem morate iti po desnem bregu ob reki! Pol ure od tod pridete do pota. Le vedno se držite na desno.“

Mlada žena si je dala natančno popisati smer pota, potem pa je vzela iz žepa svojo denarnico.

Ko sta moža videla denarnico, se je v njiju očeh nekaj sumnega zaiskrilo, a Helena tega ni zapazila.

„Hvala Vam od srea“, je rekla Helena in dala možema cekin. —

Ne da bi se zahvalila, je prejemnik spravil cekin in se porogljivo oziral za Heleno, ki se je sama odpravila na pot.

V tem, ko je Helena šla skozi visoko travo, sta se moža začela potihoma pogovarjati.

Strah, ki je vpričo sumnih mož prešinil Heleno, je ponehaval, čim bolj se je Helena od njiju oddaljevala.

Ozrla se je še enkrat po možeh in videla, da gledata za njo. —

Le proč, le proč, si je mislila Helena in korakala naprej v označeni ji smeri, ki naj bi jo pripeljala do cilja.

Solnce je hudo pripekalo. Rane, ki jih je zadobila v gozdu, so jo silno skelele — ali ni se zmenila za bolečine.

„Le naprej, da dobim svojega otroka!“ — tako je sama sebe spodbujala, če so njene moči začele pešati.

Edenindevetdeseto poglavje.

Iz dežja pod kap.

Helena je hodila že skoro celo uro skozi travo, ki jo je popolnoma zakrivala, ko je začutila prijeten hlad.

Začela je prisluškovati. — Kaj to ni žuborenje in šumenje vode?

Podvizala je svoje korake.

Nakrat je zazrla pred seboj blestečo se površino reke — zdaj ni mogla več zaiti.

Utrujenost je zdaj ubogo ženo tako premagala, da se je zgrudila na travo.

Toda — kaj je bilo to?

Ali jej nista moža rekla, naj gre po desni strani reke, da pride do Penove brodnice?

To pa ni bilo mogoče! Morala je na vsak način iti po levi strani.

Ali sta se moža motila — ali sta ji nalašč povedala krivo pot.

Kolikor je Helena tudi ugibala — videla je le, da mora kreniti po nasprotni strani, če naj pride do svojega cilja.

Čemu sta jo moža varala?

Zdaj se je domislila onih sumljivih pogledov, ki jih je bila zapazila.

Zakaj sta jo hotela moža zvabiti v gozd, ko je bila še druga, boljša pot?

Vsa ta vprašanja so švigala mladi ženi po glavi.

Slutila je, da je utekla veliki nevarnosti, in sklenila je, da bo v prihodnje previdnejša.

Zopet sta se oglasili žeja in lakota.

Voda jo je vabila, naj si utolaži žejo. Sveža jo je vsi poživila.

Kolikor pa se je tudi ozirala, nikjer ni zapazila ničesar, da bi utešila lakoto.

In vendar je že poteklo štiriindvajset ur, kar ni ničesar zavžila.

A kmalu so se njene misli zopet osredotočile na otroka — skrb za otroka ji ni dala miru.

Vstala je in šla k reki. Sledila je toku vode.

Ko je bila šla že nekaj pota, je začula neki šum in se hitro ozrla.

Prestrašena se je ustavila. Ne daleč od nje se je pregrinjala visoka trava, drugega ni bilo ničesar videti.

Morda je njen prihod presenetil kako žival tako, da ji pobegnila v travo — morda se je tudi motila.

Nadaljevala je zopet svojo pot.

Kar nakrat se je v travi prikazal človek in se hitrih korakov njej približal.

„Moj Bog — pomagajte!“ je zakričala Helena, ko je strahoma videla, da se ji bliža človek, ki skriva za hrbtom sekira.

„Stojte, gospodična!“ je zaklical tujec in zgrabil Heleno za roko.

Zdaj je spoznala Helena, da je napadalec jeden tistih mož, ki sta ji pokazala pot.

S trdo roko je napadalec držal Heleno.

„Denar sem!“ je zakričal in srepo zrl na svojo žrtev.

Od nikoder ni bilo pričakovati pomoči.

Napadalec je vrgel Heleno brezobzirno na tla in ji siloma vzel denarnico.

Ali je mož hotel samo denar? Ali ni morda še kaj groznejšega nameraval?

Razbojnik je hitro odprl denarnico in z zadovoljstvom štel vsebino.

Štel je in računal — posebno mnogo sicer ni dobil, vendar dosti, da bi mogel nekaj časa udobno živeti.

V tem, ko je razbojnik prešteval denar, se je Helena popolnoma zavedla svojega položaja.

Previdno se je začela valiti proti reki. Pripravljena je bila na vse.

Zdaj je mož spravil denar — s krvavimi pogledi se je ozrl — kje je bila njegova žrtev?

Videl jo je že tik reke.

Zgrabil je sekiro — planil proti ubogi ženi — udaril —

Bilo je prepozno.

V trenutku največje nevarnosti se je bila Helena zvalila v reko.

Valovi so udarili čez njo — izginila je pod njimi.

Prišla je zopet na površje, a voda jo je vlekla s seboj, kakor se je tudi borila.

Toda materinska ljubezen je dala ženi čeznatornih moči — in krepko se je borila z valovi, ki so jo hoteli odnesti v pogubo.

Daleč je bilo še na ono stran reke — hrepeneče se je Helena ozirala na breg.

Čutila je, da so njene moči začele pešati.

„Oče nebeški — reši me — zaradi mojega otroka!“ je molila v silnem strahu, zbrala vse svoje moči in se pognala proti bregu. Toda — dalje ni mogla.

Že jo je začela zapuščati zavest, kar je čutila, da se je noga zadela ob zemljo.

Nekaj korakov še — in rešena bode.

Videvši, da je breg dosegljiv, se je še enkrat pognala — približala se bregu — stopila na pesek. — Bila je rešena!

Na nasprotnem bregu pa je stal razbojnik in grozil s sekiro oni, ki mu je utekla z božjo pomočjo.

Helena je bila tako onemogla, da je komaj še čula razbojnikovo preklinjanje.

Padla je na travo, ker ni mogla naprej. Tudi na svojega napadalca ni mislila, ker je dobro čutila, da ni v stanu, še dalje bežati pred njim.

Priporočila se je Bogu, da bi ji še dalje v vseh nevarnostih tako pomagal, kakor sedaj.

Na nasprotnem bregu pa je še vedno stal razbojnik in gledal na ono, ki mu je tako čudovito utekla.

Zakaj ni preplaval reke, da bi mogel s svojo sekiro pobiti onemoglo ženo?

Ali se ni upal v šumljajoče nevarne valove? Ali je bil tak strahopetnik, da se ni upal storiti to, kar se je bila pravkar upala sestradena in upehana žena?

Mej tem se je bila Helena nekoliko odpočila; neprosto-voljna kopel jo je bolj okrepčala, kakor utrudila.

Zadobila je zopet svoj pogum in svojo prevdarnost ter se odpravila, da poišče brodarnico Jona Pena.

Solnce se je sicer že nagibalo na zapad, a pripekalo še vedno močno na samotno ženo.

Solnčna vročina pa je imela to dobro, da je posušila Helenino obleko tako, da je mogla Helena kmalu laglje nadaljevati svojo pot.

Tako je korakala več ur — nakrat je v daljavi zagledala z rudečo opeko krito hišo.

Željno je uprla v to poslopje svoje oči — zdaj je spoznala tudi obris — bila je pri cilju — pri brodarnici.

Helena je pospešila svoje korake in ni zapazila, da se ji je bližal od strani mož, ki je spoznavši mlado ženo, radosti vskliknil:

„Grofica, draga grofica!“

„Korošec, moj ljubi Korošec!“

„Oj, kako sem Vas iskal, kako mi je bilo hudo zaradi Vas, draga gospa!“

„Kje je moj otrok, kje je moja Lidiya? Ali ste jo našli?“

Korošec se je obrnil v stran — bil je vidno v zadregi.

„Govorite — ste-li videli moje dete — moje nesrečno dete?“

„Najprej sem vender moral Vas poiskati, draga gospa“, je rekel Korošec.

„Moje dete je torej izgubljeno!“

„Bodite brez skrbi, draga grofica. Le zaupajte mi — jaz že še najdem otroka.“

Dobrosrčni Korošec je še na različne načine skušal potolažiti nesrečno mater, dasi sam ni imel čisto nič upanja, da še kdaj vidi malo Lidijo.

Dvaindevetdeseto poglavje.

Noč v brodarnici.

Akoravno je Korošec na razen način Heleni dopovedoval, da je bil ves njegov trud, malo Lidijo najti, zaman, vendar je ta novica prešinila Heleno z veliko bolestjo.

Korošec se je kolikor mogoče potrudil, da bi Heleno potolažil. —

A ni se mu posrečilo.

„Na smrt ste bolni, draga grofica“, reče z ginjenim glasom, „če ljubite svoje dete, morate že radi njega gledati, da ozdravite.“ —

Kakor zgubljena, tako je zrla Helena v daljavo — hotela je govoriti, a niti besedice ni mogla spraviti iz ust.

„Pridite, pridite, grofica“, reče Korošec še bolj silno kakor poprej, „zaupajte se mojemu vodstvu; saj veste, da Vam le v resnici dobro želim.“

„To vem“, odgovori Helena, „in hvaležna sem Vam iz dna duše. Ali kaj vse to pomaga; pomagati mi le ne morete, in bolest za moje zgubljeno — morda mrtvo dete, je prevelika, kakor da bi zamogle Vaše tolažilne besede kaj izdati.“

„Ne smete obupati“, reče Korošec, „jaz trdno upam, da še najdeva otroka; in če ne danes, pa jutri. Zaupajte svojemu zvestemu Korošcu, on toliko časa ne bo miroval, da najde malo, dobro Lidijo.“

Na te besede nima Helena odgovora, a prime Koroščevo desnico, in jo hvaležno stisne.

Koroščevo lice se veselja zasveti.

„Hvala Bogu, da ste se pomirili, draga gospa“, reče veselo, ter ji nežno položi svojo roko okoli ramen in jo tako popelje proti brodarjevi hiši.

Solnce je že skoro zahajalo in je svoje zadnje in slabe žarke pošiljalo v vodo, ter rudečilo streho brodarjeve hiše, jam-bora, jadra na parobrodu in visoko travo, ki je bila na obrežju reke. —

Počasi korakata Korošec in Helena po stopnicah brodarjeve hiše.

Mili sliši iz male sobice težke korake, se prestraši in pri-hiti k vratom.

Naglo jih odpre.

„Kdo je?“ zakliče tresoč se strahu.

Po stopnicah in v predsobi je bilo še popolnoma temno, ker je stražar še dozdej opustil, da bi bil prižgal luč.

„Mi smo, ljubo dete!“ zakliče Korošec s svojim globokim glasom.

Mili, ki je Koroščev glas le malo poznala, hitro zaloputne vrata in porine težki železni zavor pred njo, potem postane utripajočim sreem pri vratih, in prisluškuje, da bi spoznala, kdo da je tujec.

Korošcu se je zdela cela ta stvar šaljiva, in zakliče v bolj globokem glasu.

„Gospa — milostiva — gospodična — ali kdor je tukaj odprite, — odprite, sicer se bojte moje jeze!“

Mili strepeče strahu.

„Če ne odprete“, rjove Korošec, „bom vrata udril in Vam z lastno roko poslal k hudičevi stari materi.“

„Pomagajte — pomagajte —“ upije Mili in tako cepita nogami po tleh, kakor bi ji že vrag sedel za vratom.

„Torej nočete odpreti — dobro torej“, in z vso močjo udar Korošec trikrat po vratih.

Mili zakriči in teče po sobi sem in tja, v svojem strahu misli na to, da bi okno odprla in ven skočila.

Helena, kateri ni bilo pri sreči za take šale, se vendar mogla vzdržati lahkega smeha, posebno ker je bil Korošec roparski glas res prekomilen.

Pogled na Helenin blede obraz prisili Korošca, da konča to šalo.

Ždaj se glasno zasmeje.

„Strah Vam je gotovo v noge zašel, mala gospodična, ali zdaj bodite pametni, in odprite nam, saj nismo sovražniki, Bog obvaruj, prijatelji smo najboljše vrste.“

Mili začudeno poslušša.

Zdaj šele spozna Korošca, in sram jo je njenega strahu.

Tiho pride k vratom, jih odklene in stopi kakor boječe se dete nazaj.

Helena in Korošec vstopita.

V tem hipu obide Heleno neka čudna utrujenost, srce ji skipi, grlo ji je kakor zatisnjeno in le z največjim trudom zmore zašepetati besede:

„Vode — vode — sicer poginem.“

Te besede opozore Mili na Heleno.

„Kaj, tudi Vi ste tukaj, milostiva gospa!“ vsklikne začudena, prime Helenino roko in jo obsuje s poljubi.

„Moj Bog, kako ste blede — in ustnice imate kar modre — kako se tresete — moj ljubi Bog — kakšno novo nevarnost ste pa spet morali prestati?!“

„Ne sprašujte zdaj“, reče Korošec s tresočim se glasom, „najprvo moramo gospej pomagati.“ —

„Prinesite kozarec vode, in če imate vina, potem toliko bolje.“ —

Kakor srna hitro smukne Mili v sosedno sobo, in že v malih trenutkih se vrne z zahtevano pijačo.

S tresočo roko prime Helena po kozarcu in ga nese k vročim ustnicam; pije z veliko slastjo, potem globoko vzdihne, in zdi se ji, kakor bi se nova moč pretakala po žilah, ki pa vendar ni bila tolikšna, da bi zamogla še dalje kozarec držati; ta ji pade iz roke z ropotom na tla in se razbije na kosce.

Helena se močno zgane.

Potem si pomane z roko čelo in strmi skozi odprto okno v okolico.

Korošec pomigne Mili in ji zašepeče.

„Preskrbite kako posteljo, milostiva gospa je nevarno bolna.“ —

„Za posteljo me ne skrbi, srčno rada ji prepustim svojo.“

„To Vam Bog poplačaj, ali zdaj je treba hitre pomoči.“

„Peljite gospo v spalno sobo, jaz pa hitim na brod, da ji tam, če je mogoče, preskrbim steklenico vina.“

Korošec prepusti Heleno Milinemu varstvu in hiti urnih korakov v temno noč.

Mili prime Heleno okoli pasu in jo pelje k svoji postelji.

„Kje pa sem?“ — zašepeče Helena in začudeno zre v novo sobo. —

„V brodarjevi hiši, milostiva gospa“, reče Mili in na lahko spusti Heleno na posteljo.

Potem jo začne slačiti.

Mili je bila močno ginjena, ko je videla, koliko ran je dobila Helena v gozdu. Na ramenih in na nogah se je ran še držala strjena kri, katero je Mili previdno odstranila.

Ko se je mogla Helena stegniti na mehki postelji, začela se je nakrat hudo tresti.

„Kaj Vam je, gospa?“ je vprašala Mili in jo prijala za vroče čelo.

Helena je stegnila tresoče svoje roke proti Mili.

„Dajte mi svojo roko, ljuba deklica“, je šepetala. „Zahvaljujem se Vam za izkazane mi dobrote. Čutim, da se bliža moj konec. Te noči ne preživim — vsa moja upanja ginevajo.“

V Heleninih očeh so se pojavile solze in iz prs se ji je izvilo krčevito ihtenje.

Ta ginljivi prizor je Mili tako pretresel, da je začela na glas jokati.

„Zaupajte v Boga, ki ščiti siromake — zaupajte v Njega, ki Vas je doslej varoval, da niste propadli.“

Velika ura, ki je bila na strehi brodarnice, je odbila enajsto uro.

Nebo, na katerem so se lesketale nebrojne zvezde v vsnem svojem čaru, se je začelo temniti. Zbrali so se gosti oblaki in začelo je zamolklo grmeti.

Pripravljala se je nevihta.

Pri takih prilikah je bolnikom, kakor bi jim ležal kamen na sreč, tako da se pomnože vse njihove bolečine.

Lahni veter je postajal močnejši in močnejši — tulil je okrog brodarnice tako, da je morala vsakega groza obiti.

Tudi Mili se je hudo prestrašila. Počasi je zapustila svoje mesto pri postelji in je zaprla okno.

V sobi je zdaj vladala tihota.

Le Helenino stokanje se je oglasilo zdaj in zdaj.

Slišalo se je kakor naznanilo usodne dogodbe.

Korošca še vedno ni bilo nazaj.

Mili se je silno bala. Čutila je, da nima dovolj moči, da bi bedni bolni ženi v najtežji uri zamogla pomagati.

„Oče — oče — reši me — pomagaj — reši me!“ je nkrat zakričala Helena.

Mili je planila k postelji.

„Ali hudo trpite?“ je vprašala sočutno.

„Trpim?“ — je stokala Helena, „o ne — dobro mi je — tako lahko — malo mrzlice mi ne bo škodovalo — jutri zjutraj bom že zdrava — potem grem daleč proč od tod — tja — kjer počiva moje — ljubljeno dete — otrok moj ima večni mir — mene pa podé — iz kraja v kraj — ne — ne — tega ne morem več prenašati —“

Iz Heleninih tajinstveno plamtečih oči so se vlile solze —

Mili je groza kar stresla.

„Kaj pravite, gospa, da ima Vaš otrok večni mir? — Kaj je mrtev?“

„Mrtev!“ je zakričala Helena in se bliskoma dvignila v postelji.

Kakor bi bila ob pamet, tako je gledala na Mili.

Nastala je tišina.

„Da“, je nakrat zdihnila Helena, „mrtev, in jaz živim“ — — — „kje je moj otrok?“ je potem zakričala na ves glas in hotela iz postelje skočiti.

Mili jo je siloma zadržala v postelji. „Gospa!“ ji je klicala, „gospa, spomnite se vender — saj otrok živi.“

Helena je padla nazaj na blazino.

Zatisnila je oči in tajinstven usmev se je pojavil okrog njenih ustnic. — Nekako pevaje, kakor bi se ji sanjalo, je dihnila:

„Živi!“

Stegnila je roke, kakor bi hotela nekaj objeti in odprla oči. —

„Ničesar ne vidim — razen domačije — očetov grad — poleg mene kleči moja dobra mati — s solznimi očmi — in poje pesem, s katero me je tolikrat zazibala v spanje —“

„Pesem — ki jo je pela moja mati.“

In Helena je z uprav angelskim glasom začela peti:

Dete revno, dete malo,
Kdaj mi bodeš poplačalo,
Kar sem záte skrbna mati
Morala in bom prestati?

Sem pod srcem te nosila,
V bolečinah porodila,
Záte noč in dan skrbela.
Záte sem in bom živela.

Postelj kol'kokrat postlala,
Zibel tvojo sem zibala,
Pesem ti zapela sladko,
Da zaspalo si čez kratko;

Čez te se potem nagnila,
Srčno sem Boga prosila:
Oče, hudega ga brani,
Meni, sebi ga ohrani.

Dete malo in ubožno,
Bodi pridno in pobožno,
S tem skrbi mi boš plačalo,
Dete revno, dete malo.

Kakor angelsko petje se je Mili zdelo, kar je tu slišala.
Pesem je naredila nanjo nepopisen vtis.

Jokaje se je sklonila čez Heleno, in goreče, prav iz dna
srca molila:

„Ljubi Bog — ki si tako milosten in dobrotljiv — poglej
na to nesrečno ženo — koliko je trpela in še trpi — pomagaj
ji — še v tej noči!“

Naslonila je glavo ob rob postelje, prijela Heleno za roko
in to neštivilnokrat poljubila.

Ko je Helena končala pesem, je zamižala. Nekajkrat se
je stresla — —

Vse je bilo tiho.

Samo zunaj je tulil vihar, kakor akord, ki spremlja kako
grozno pesem, vihar, ki drvi čez polje in gozdove.

Mili zadremlje.

Tudi ona je trudna, deloma vsled potovanja današnjega
dne, deloma tudi vsled bolesi, katero ji je povzročila Helenina
bolezen, in kmalu na lahko zaspi.

Mesec, ki se je komaj preril skozi goste oblake, posvetil
je s svojo blede lučjo na Helenino blede, a vendar prekrasno lice.

In zopet je bilo vse tiho.

Stara, zarjavela stenska ura nadalje hreščeče stoka, kar se v slaborazsvitljeni sobi čuje, kakor kakšen zbor iz groba.

„Zraka — — zraka — —“ zakriči Helena hipoma z grka-jočim glasom in stisne obe roki na burno se dvigajoče prsi.

„Zadušim se — — —“

Mili plane v strahu po konci.

„Večni Bog — kaj se godi tukaj? —“ zaječi v brezprimerni zmešnjavi, ker si še vedno ni bila na jasnem, zakaj je Helena tako grozno upila.

A naslednji pogled ji vse razjasni.

Helena leži na ležišču kakor mrtva; izmučeno telo je globoko upadlo; njeni bujni lasje visé okolu tresočih se ramen, pot ji pokriva čelo in samo njene oči žarijo kakor ogenj.

V dolgih presledkih čuje se neko rohnenje iz njenih prs, kateremu se je sem in tja pridružilo neko čudno piskanje.

Mili si ne ve sveta.

Vrže se čez bolnico in glasno joka.

Tu jo objame Helenina vroča sapa.

Zdaj hiti preplašena deklica iz sobe, in prinese kozarec vode, da bi ž njo Heleno utešila in ohladila.

Ali tega se ne upa več, ko zagleda Helenino hipoma žareče lice.

Tako se je menjavalo Helenino stanje od minute do minute, od sekunde do sekunde.

Zdaj ji je bilo lice belo kakor mramornati kip, in zdaj zopet ji je žarelo in gorelo, kakor v ognju.

„Zraka — zraka — —“ ječi Helena brezsapno, „umrjem.“

Zdaj si Mili ne ve več pomagati.

Kakor v blaznem strahu hitro odpre okno, na katero je še vedno butal vihar, in upije kolikor zamore v temno noč:

„Korošec — Korošec — pomagajte — pomagajte — Vaša varovanka grofica Ostrovrhar umira — Korošec — pomagajte — pomagajte!“

In vihar vzame Miline obupane besede na svoja krila, in jih nese proč, v dolgo, dolgo tujino, mogoče celo tako daleč, da se njih jek lomi na zidovju Ostrovrharjevega gradu.

Korošec je moral slišati ta klic.

Naenkrat se je videlo širokoplečega moža teči proti brodarjevi hiši.

Kakor blisk bil je čez stopnice in stal pred Helenino posteljo.

Njegovo vajeno oko je takoj spoznalo, da je Helena na močni in nevarni mrzlici zbolela.

Znano mu je, da take bolezní velikokrat stanejo življenje a vendar ima v svojem sreč upanje, da Helena okreva.

„Prinesite mi skledo vode in obrisalnik —“, reče tiho Mili, „bolnici moramo devati mrzle obkladke na glavo.“

V malo trenutkih izvrši Mili Koroščeve ukaze.

Z ljubezni polno, da, očetovsko skrbnostjo napravljaja Korošec svoji visoko spoštovani nekdanji grofici obkladke.

Precej po prvem obkladku, katerega položi Korošec na Helenino vročo glavo, obrne se ji na bolje.

Globoko utisnjene poteze okoli ust se poravnajo, in lahka rudečica se prikaže pod njeno kot alabaster belo kožo: videlo se je, da se vrača v život novo, če prav še jako slabo življenje.

Pri tem veselem pojavu se Korošec ni mogel premagati, da ne bi rekel Mili samozavestno:

„Vidite, gospodična, moja umetnost cvete, — grofica Helena zopet vzevete kakor pohojeni mak na samotni trati. —“

„Pravzaprav bi bil moral postati zdravnik —“ nadaljuje čez nekaj časa zadovoljno. „Vsi bi lahko živeli — ako ne bi umrli.“

Mili se zasmeje.

A njena skrb za Heleno je tako velika, da se takoj odvrne od Korošca in ponovlja obkladke vedno in vedno.

Bilo je že ob treh zjutraj, ko se Helena prebudi, od hude živčne mrzlice deloma oproščena, in zamore nekaj besedi spregovoriti.

Zahvali se Korošcu in Mili najsrčneje za njiju skrb, in jima obljubi, da se hoče vedno spominjati njihove dobrote.

Potem zopet zaspi.

A milo in nežno — z mehkim, blaženim izrazom.

Solnce se je jelo dvigati iz vshodnega morja v vsej svoji veličasti in krasoti; škrlatasti svit padel je tudi skozi okno na ležišče bolne, uboge, zavržene, zapuščene in tako trdo izkušene žene, ki je mirno dremala po tako hudi noči — in ki gotovo ni slutila, kakšno hudo trpljenje ji še prinese bodoče življenje.